

สภาพการอยู่อาศัยของผู้ค้าแผงลอยอาหารในย่านเยาวราช

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเคหพัฒนาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพัฒนาที่อยู่อาศัยและอสังหาริมทรัพย์ ภาควิชาเคหการ

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

LIVING CONDITIONS OF STREET FOOD VENDORS IN YAOWARAT AREA

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Housing Development in Housing and Real Estate

Development

Department of Housing

Faculty of Architecture

Chulalongkorn University

Academic Year 2018

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	สภาพการอยู่อาศัยของผู้ค้าแผงลอยอาหารในย่านเยาวราช
โดย	นายธนรัช วรรณกลชัย
สาขาวิชา	การพัฒนาที่อยู่อาศัยและอสังหาริมทรัพย์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษรา โปვაทอง

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเอกพัฒนาศาสตรมหาบัณฑิต

.....	คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปิ่นรัชฎ์ กาญจนะขจรูญ)	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	
.....	ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.บรรณโสภีชัย เมฆวิชัย)	
.....	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษรา โปวาทอง)	
.....	กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณัทพิทย พานิชภักดิ์)	
.....	กรรมการ
(อาจารย์ ดร.พัศพนันท์ ชาญวสุนันท์)	
..... จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉวีวรรณ เต๋นไพบูลย์)	

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

นวนรัช วรรณมงคลชัย : สภาพการอยู่อาศัยของผู้ค้าแผงลอยอาหารในย่านเยาวราช. (LIVING CONDITIONS OF STREET FOOD VENDORS IN YAOWARAT AREA) อ.ที่ปรึกษาหลัก : ผศ. ดร.บุษรา โปหาทอง

เยาวราชเป็นแหล่งแผงลอยอาหารกลางคืนที่มีชื่อเสียง และมีรูปแบบการค้ำนอกระบบที่มีการประกอบอาชีพเชื่อมโยงกับที่พักอาศัย งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการอยู่อาศัยของผู้ค้าแผงลอยอาหารบนถนนเยาวราชเป็นกรณีศึกษารวบรวมข้อมูลโดยการสำรวจและสัมภาษณ์ กระบวนการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร สภาพสภาพสังคม เศรษฐกิจ และที่อยู่อาศัย ของผู้ค้าแผงลอยอาหารแบบมีโครงสร้าง จำนวน 93 ตัวอย่าง ร่วมกับการสำรวจที่พักอาศัยของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 25 ตัวอย่าง เพื่อศึกษาการอยู่อาศัยและการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพพร้อมกับการอยู่อาศัย และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงปริมาณและพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า 1). ผู้ค้าแผงลอยอาหารที่เป็นเจ้าของกิจการ ประกอบอาชีพและอยู่อาศัยในย่านเยาวราชมานานกว่า 20 ปี ซึ่งมีมากถึงร้อยละ 62.4 และเป็นกลุ่มคนที่สืบทอดธุรกิจจากรุ่นพ่อแม่ ขณะที่ร้อยละ 37.6 เป็นกลุ่มคนต่างถิ่นย้ายเข้ามาทำการค้าในย่านเยาวราชมากขึ้น 2). ผู้ค้าแผงลอยอาหารส่วนใหญ่พักอาศัยในอาคารพาณิชย์ ห้องเช่าและทาวน์เฮาส์ ตามลำดับ ซึ่งตั้งอยู่ในรัศมีไม่เกิน 1 กิโลเมตรจากแหล่งประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร ส่วนลูกจ้างพักอาศัยอยู่ระยะห่างไม่เกิน 1 กิโลเมตรจากย่านเยาวราช 3). ผู้ค้าแผงลอยอาหารใช้ที่พักอาศัยเพื่อทั้งการอยู่อาศัยและจัดเตรียมอาหารเพื่อไปขายที่แผงลอยที่เยาวราช โดยส่วนใหญ่ใช้พื้นที่เปิดโล่งของอาคารสำหรับการจัดเตรียมและปรุงอาหาร ทั้งนี้พบว่าอาคารพาณิชย์และห้องเช่า มีพื้นที่เปิดโล่งไม่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพ ทำให้มีการใช้พื้นที่นอกประสงค์ภายในอาคารในการจัดเตรียมอาหารเพื่อการค้าและการอยู่อาศัยร่วมกัน แต่ปรับเปลี่ยนตามเวลาใช้งาน รวมถึงมีการใช้พื้นที่นอกอาคารที่อยู่ในพื้นที่สาธารณะ เช่น หน้าห้อง ทางเดิน ในการจัดเตรียมอาหาร ในขณะที่ทาวน์เฮาส์มีพื้นที่แยกส่วนระหว่างการอยู่อาศัยและการประกอบอาชีพอาหาร

งานวิจัยนี้จะนำไปสู่ความเข้าใจสภาพการอยู่อาศัย สภาพสังคม เศรษฐกิจ และกระบวนการประกอบอาชีพของผู้ค้าแผงลอยอาหารในย่านเยาวราช สามารถเป็นแนวทางให้ภาครัฐ นักพัฒนา และผู้ค้าแผงลอยอาหาร ในการนำเสนอแผนการจัดการพื้นที่ประกอบอาชีพทั้งบริเวณแผงลอย และที่พักอาศัย ไปใช้ให้เหมาะสม เพื่อให้เกิดสุขอนามัยและความปลอดภัยทั้งการอยู่อาศัยและการประกอบอาชีพอาหารแผงลอยต่อไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สาขาวิชา	การพัฒนาที่อยู่อาศัยและอสังหาริมทรัพย์	ลายมือชื่อนิสิต
ปีการศึกษา	2561	ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

6073563725 : MAJOR HOUSING AND REAL ESTATE DEVELOPMENT

KEYWORD: STREET FOOD VENDORS / STREET FOOD PROCEDURES / LIVING CONDITIONS

Nontawat Volamonkolchai : LIVING CONDITIONS OF STREET FOOD VENDORS IN YAOWARAT AREA.

Advisor: Asst. Prof. BUSSARA POVATONG, Ph.D.

Yaowarat area is a well-known place where a huge number of street food stalls are gathered at night to conduct informal trade related to residences. The current research endeavor aimed to study living conditions of street food vendors in Yaowarat area as a case study. Data was compiled by means of a survey and an interview. There were 93 samples of street food procedures, socioeconomic conditions, and residences of business vendors. Also, 25 samples of residences were surveyed in order to study living conditions and space utilization both for living and trading. Data was further analyzed with quantitative statistics and descriptive statistics.

The results revealed that first, 62.4% of street food vendors in Yaowarat area have been living there for more than 20 years. These people inherited businesses from their parents whereas 37.6% immigrated to conduct trade in Yaowarat area later. Second, the majority of street food vendors lived in commercial buildings, rental rooms, and town houses, respectively. Their living places were no farther than 1 kilometer from their street food procedures while Street food employees lived no farther than 1 kilometer from Yaowarat area. Third, street food vendors lived as well as prepared food in their living quarters, in order to sell it in Yaowarat area. Most of them had an open space to prepare food. However, it was discovered there was not enough open space; thus, spaces inside buildings had to be adopted both for food preparation and for living, which varied through times. Public spaces outside buildings such as at the front and on the walking passage were also used for food preparation. In contrast, town houses had separate spaces for living and food preparation.

The current research study could give rise to increased awareness of street food vendor's living conditions, socioeconomic conditions, and street food procedures. It could act as guidance for government, developers, and street food vendors by suggesting appropriate ways to allocate spaces for living and food preparation, so as to maintain good sanitation both in living and selling food.

Field of Study: Housing and Real Estate
Development

Student's Signature

Academic Year: 2018

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสำเร็จจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษรา โปหาทอง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ และข้อคิดเห็นต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งมาโดยตลอดด้วยความเมตตา ความช่วยเหลือ และความเอาใจใส่ติดตามผลงานของผู้วิจัย และกรุณาให้กำลังใจให้ผู้วิจัยอยู่เสมอ

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. บรรณโคธิขันธ์ เมฆวิชัย ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. กุณฑลทิพย์ พานิชักดิ์ อาจารย์ ดร. พิศพันธ์ ชาญวสุพันธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. ฉวีวรรณ เต๋นไพบูลย์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาสละเวลาเพื่อเป็นคณะกรรมการเข้าสอบ และกรุณาให้ความรู้ คำปรึกษา คำแนะนำ และข้อคิดเห็นต่าง ๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์และเป็นประโยชน์มากยิ่งขึ้น รวมถึงขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ในภาคเคหการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่อบรมสั่งสอนประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้เป็นแนวทางสำคัญในการจัดทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ และขอขอบพระคุณที่เจ้าหน้าที่ในภาคเคหการทุกท่าน และเจ้าหน้าที่สำนักงานการทะเบียน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่อำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างดี และให้ความช่วยเหลือ คำปรึกษาด้านต่าง ๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คุณเจตนิพัทธ์ นรพันธุ์พงศ์ เจ้าพนักงานเทศกิจชำนาญการ สำนักงานเขตสัมพันธวงศ์ ฝ่ายเทศกิจ ที่อำนวยความสะดวกในการสืบค้นข้อมูลของผู้ประกอบการบนพื้นที่สัมพันธวงศ์โดยเฉพาะบนย่านเยาวราช รวมถึงผู้ค้าแผงลอยอาหารเยาวราช ทุกท่านที่ให้ข้อมูลที่เป็ประโยชน์

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างยิ่งในความรัก และความผูกพันสำหรับคุณพ่อคุณแม่ และพี่น้องในครอบครัวของผู้วิจัยที่คอยดูแล ห่วงใย รวมถึงเพื่อน ๆ ทุกคน สำหรับคำแนะนำและกำลังใจ ๆ มาโดยตลอด เพื่อเป็นแรงผลักดันในการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จตามความมุ่งหวังและตั้งใจทุกประการ

ท้ายสุดนี้หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อบกพร่องประการใด ผู้เขียนขออภัยเป็นอย่างสูงในข้อบกพร่อง และขอผิดพลาดทั้งหมด และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์นี้คงจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจทุกท่าน

CHULALONGKORN UNIVERSITY

นนธวัช วรมงคลชัย

สารบัญ

	หน้า
.....	ค
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามในงานวิจัย.....	4
1.3 วัตถุประสงค์.....	4
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ	4
1.5 ขอบเขตงานวิจัย.....	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	6
2.1 แนวคิดทฤษฎี	6
2.1.1 ลักษณะการค้าหาบเร่แผงลอยในกรุงเทพมหานคร	6
2.1.2 แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกที่ตั้งที่ทำงาน	7
2.1.3 แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกที่ตั้งที่อยู่อาศัย	9
2.1.4 แนวความคิดเกี่ยวกับความสมดุลของที่พักอาศัยและแหล่งงาน.....	11

2.1.5 แนวคิดเกี่ยวกับสภาพการอยู่อาศัย	12
2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
บทที่ 3 ระเบียบการวิจัย	19
3.1 กรอบแนวคิด	19
3.2 การเลือกพื้นที่และกลุ่มตัวอย่าง	20
3.2.1 พื้นที่ศึกษา	20
3.2.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	20
3.3 กรอบดำเนินการวิจัย	21
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	21
3.4.1 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)	21
3.4.2 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)	22
3.4.3 เครื่องมือในการวิจัย	22
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	24
3.6 การสรุปผลการวิจัยและอภิปราย	24
3.7 การดำเนินการวิจัย	24
3.8 ข้อจำกัดในการดำเนินงานวิจัย	25
บทที่ 4 ลักษณะการค้าแผงลอยอาหารย่านเยาวราช	26
4.1 ลักษณะของแผงลอยอาหารย่านเยาวราช	26
4.1.1 ประเภทของแผงลอยอาหารย่านเยาวราช	27
4.1.2 ระยะเวลาประกอบอาชีพและรูปแบบกิจการของแผงลอยอาหารย่านเยาวราช	29
4.2 กระบวนการจัดเตรียมอาหารสำหรับกิจการแผงลอยอาหาร	31
4.2.1 การจัดซื้อวัตถุดิบ	31
4.2.2 การเตรียมวัตถุดิบ	32
4.2.3 การปรุงอาหาร	34

4.2.4 การขายอาหาร.....	35
4.2.5 การชั่งกลางอุปกรณ์.....	36
4.2.6 การจัดเก็บอุปกรณ์.....	38
4.3 สรุปลักษณะการค้าแผงลอยอาหารเยาวราช	40
4.3.1 เปรียบเทียบกระบวนการจัดเตรียมอาหารกับพื้นที่ที่ดำเนินการ	40
4.3.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกสถานที่ประกอบกิจการ	42
บทที่ 5 สภาพการอยู่อาศัยของผู้ค้าแผงลอยอาหารเยาวราช	43
5.1 สภาพสังคมและเศรษฐกิจของผู้ค้าแผงลอยอาหารย่านเยาวราช	43
5.2 สภาพการอยู่อาศัยของผู้ค้าแผงลอยอาหารเยาวราช.....	46
5.3 การประกอบอาชีพและการอยู่อาศัยในที่พักอาศัยของผู้ค้าแผงลอยอาหารเยาวราช	58
5.5 สรุปลักษณะผู้ค้าแผงลอยอาหารย่านเยาวราช	69
5.4.1 สรุปลักษณะเศรษฐกิจและสังคมของผู้ค้าแผงลอยอาหารเยาวราช	69
5.4.2 สรุปลักษณะที่อยู่อาศัยของผู้ค้าแผงลอยอาหารเยาวราช.....	69
5.4.3 สรุปการประกอบอาชีพและการอยู่อาศัยในที่พักอาศัยของผู้ค้าแผงลอยอาหาร เยาวราช.....	70
บทที่ 6 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	72
6.1 สรุปผลการวิจัย	72
6.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	78
6.3 ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะในงานวิจัย	80
6.3.1 ข้อค้นพบในงานวิจัย	80
6.3.2 ข้อเสนอแนะในงานวิจัย.....	81
ภาคผนวก ก.....	82
ภาคผนวก ข.....	86
บรรณานุกรม.....	126

ประวัติผู้เขียน..... 130

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ผู้ค้าหาบเร่แผงลอยและการเติบโตของเศรษฐกิจระหว่างปี 2550 ถึง 2559 ใน กรุงเทพมหานคร	1
ตารางที่ 2 แสดงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของที่อยู่อาศัยกับอาชีพ	15
ตารางที่ 3 ตารางแสดงตัวแปรและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	22
ตารางที่ 4 ประเภทอาหารแผงลอยอาหารย่านเยาวราช	27
ตารางที่ 5 ตารางค่าใช้จ่ายในการจัดพื้นที่แผงลอยอาหารย่านเยาวราช ตามลักษณะแผงลอย	29
ตารางที่ 6 ระยะเวลาการประกอบกิจการแผงลอยอาหารย่านเยาวราช	29
ตารางที่ 7 รูปแบบกิจการแผงลอยอาหารย่านเยาวราช	30
ตารางที่ 8 จำนวนการจ้างลูกจ้างแผงลอยอาหารย่านเยาวราช	30
ตารางที่ 9 กระบวนการจัดซื้อวัตถุดิบ	31
ตารางที่ 10 แหล่งซื้อวัตถุดิบ	32
ตารางที่ 11 กระบวนการจัดเตรียมวัตถุดิบ	33
ตารางที่ 12 กระบวนการปรุงอาหาร	34
ตารางที่ 13 กระบวนการขายอาหาร	35
ตารางที่ 14 กระบวนการชั่งล้าง	36
ตารางที่ 15 กระบวนการจัดเก็บ	38
ตารางที่ 16 สภาพสังคมของเจ้าของกิจการ	43
ตารางที่ 17 สภาพเศรษฐกิจของเจ้าของกิจการ	44
ตารางที่ 18 ที่ตั้งที่พักอาศัยของเจ้าของกิจการแผงลอยอาหาร	46
ตารางที่ 19 ลักษณะการเดินทางของเจ้าของกิจการแผงลอยอาหาร	47
ตารางที่ 20 ปัจจัยในการเลือกที่ตั้งที่อยู่อาศัยของเจ้าของกิจการแผงลอยอาหาร	48

ตารางที่ 21	ลักษณะการใช้ประโยชน์อาคารที่อยู่อาศัยกับการประกอบอาชีพ.....	49
ตารางที่ 22	ลักษณะผู้ร่วมอาศัยภายในที่พักอาศัยของเจ้าของกิจการแผงลอยอาหาร.....	50
ตารางที่ 23	ระยะเวลาการอยู่อาศัยในที่พักอาศัยปัจจุบันของเจ้าของกิจการแผงลอยอาหาร.....	51
ตารางที่ 24	การครอบครองกรรมสิทธิ์ในที่พักอาศัยผู้ค้าแผงลอยอาหาร.....	51
ตารางที่ 25	ลักษณะกายภาพที่พักอาศัยของเจ้าของกิจการแผงลอยอาหารเยาวราช.....	52
ตารางที่ 26	ลักษณะเศรษฐกิจและสังคมของลูกจ้างแผงลอยอาหารเยาวราช.....	54
ตารางที่ 27	ที่ตั้งที่พักอาศัยของลูกจ้างแผงลอยอาหาร.....	55
ตารางที่ 28	ลักษณะการเดินทางของประกอบการและลูกจ้างแผงลอยอาหาร.....	56
ตารางที่ 29	ลักษณะการอยู่อาศัยของลูกจ้างแผงลอยอาหาร.....	56
ตารางที่ 30	ลักษณะกายภาพที่พักอาศัยของลูกจ้างแผงลอยอาหารเยาวราช.....	57
ตารางที่ 31	การประกอบอาชีพและการอยู่อาศัยภายในทาว์นเฮาส์.....	58
ตารางที่ 32	การประกอบอาชีพและการอยู่อาศัยภายในอาคารพาณิชย์ อาคารที่ 1-9.....	61
ตารางที่ 33	การประกอบอาชีพและการอยู่อาศัยภายในอาคารพาณิชย์ อาคารที่ 10-17.....	62
ตารางที่ 34	การประกอบอาชีพและการอยู่อาศัยภายในที่พักอาศัยประเภทห้องเช่า.....	66
ตารางที่ 35	ตารางเปรียบเทียบการอยู่อาศัยของเจ้าของกิจการและลูกจ้างแผงลอยอาหาร.....	69
ตารางที่ 36	การประกอบอาชีพแผงลอยอาหารกับการอยู่อาศัย ในที่พักอาศัยทาว์นเฮาส์ อาคารพาณิชย์ และห้องเช่า.....	74
ตารางที่ 37	เปรียบเทียบมาตรฐานพื้นที่ใช้สอยต่ำที่สุดกับพื้นที่พักอาศัยของเจ้าของกิจการแผงลอยอาหาร.....	79

สารบัญรูปภาพ

หน้า

รูปภาพที่ 1 แสดงจำนวนผู้ค้าหาบเร่แผงลอยและการเติบโตของเศรษฐกิจระหว่างปี 2550 ถึง 2558 ในกรุงเทพมหานคร	2
รูปภาพที่ 2 แสดงความสัมพันธ์เชิงกระบวนการใช้สถานที่	7
รูปภาพที่ 3 แผนผังแสดงกรอบแนวคิดในงานวิจัย	19
รูปภาพที่ 4 ตำแหน่งของแผงลอยอาหารย่านเยาวราช	26
รูปภาพที่ 5 รูปร้านค้าแผงลอยในเยาวราช	28
รูปภาพที่ 6 การเตรียมวัตถุดิบในที่พักอาศัยและบริเวณแผงลอย	34
รูปภาพที่ 7 การปรุงอาหารภายในที่พักอาศัยและบริเวณแผงลอย	35
รูปภาพที่ 8 ตำแหน่งจุดซັกล้างบริเวณย่านเยาวราช	37
รูปภาพที่ 9 จุดล้างบริเวณแผงลอย	37
รูปภาพที่ 10 จุดล้างบริเวณที่พักอาศัย	38
รูปภาพที่ 11 ตำแหน่งจุดจอดรถเข็นบริเวณย่านเยาวราช	39
รูปภาพที่ 12 จุดจอดแผงลอยบริเวณแผงลอย	39
รูปภาพที่ 13 จุดจอดแผงลอยบริเวณที่พักอาศัย	40
รูปภาพที่ 14 กระบวนการประกอบกิจการแผงลอยอาหารเยาวราช	41
รูปภาพที่ 15 ตำแหน่งที่พักอาศัยของเจ้าของกิจการ	46
รูปภาพที่ 16 รูปการลำเลียงวัตถุดิบโดยรถพาหนะและการลำเลียงวัตถุดิบโดยรถเข็น	48
รูปภาพที่ 17 การใช้ประโยชน์อาคารในพื้นที่ถนนเยาวราชของสำนักงานผังเมือง	49
รูปภาพที่ 18 ตำแหน่งที่พักอาศัยของลูกจ้างภายในรัศมี 1 กิโลเมตรรอบแหล่งขาย	55
รูปภาพที่ 19 สภาพอาคารที่พักอาศัยแฟลตหลังศาลเจ้าพ่อกวนอู	57
รูปภาพที่ 20 การประกอบอาชีพและการอยู่อาศัยภายในทาว์นเฮาส์	59

รูปภาพที่ 21 การประกอบอาหารและพักอาศัย ด้านหน้าและด้านหลังอาคารทาวน์เฮาส์	59
รูปภาพที่ 22 ด้านหน้าอาคารทาวน์เฮาส์	60
รูปภาพที่ 23 การประกอบอาชีพและการอยู่อาศัยภายในอาคารพาณิชย์	64
รูปภาพที่ 24 การประกอบอาหารและพักอาศัย บริเวณหน้าอาคารพาณิชย์	64
รูปภาพที่ 25 การประกอบอาหารและพักอาศัย บริเวณภายในอาคารพาณิชย์	64
รูปภาพที่ 26 การประกอบอาหารและพักอาศัย บริเวณหลังอาคารพาณิชย์	65
รูปภาพที่ 27 บริเวณหน้าอาคารพาณิชย์	65
รูปภาพที่ 28 การประกอบอาชีพและการอยู่อาศัยภายในที่พักอาศัยประเภทห้องเช่า	67
รูปภาพที่ 29 การประกอบอาหารและพักอาศัย บริเวณหน้าห้องและภายในห้องเช่า	67
รูปภาพที่ 30 บริเวณหน้าห้องเช่า	68
รูปภาพที่ 31 ค่าเฉลี่ยการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพรวมกับการอยู่อาศัยของทาวน์เฮาส์ อาคารพาณิชย์ และห้องเช่า	76
รูปภาพที่ 32 แสดงความเชื่อมโยงระหว่างแหล่งงานและที่พักอาศัยในย่านเยาวราช	78
รูปภาพที่ 33 บริเวณพื้นที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัย กรณีศึกษาที่ 1	87
รูปภาพที่ 34 ผังการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพ กรณีศึกษาที่ 1	87
รูปภาพที่ 35 บริเวณพื้นที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัย กรณีศึกษาที่ 2	88
รูปภาพที่ 36 ผังการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพ กรณีศึกษาที่ 2	89
รูปภาพที่ 37 บริเวณพื้นที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัย กรณีศึกษาที่ 3	90
รูปภาพที่ 38 ผังการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพ กรณีศึกษาที่ 3	90
รูปภาพที่ 39 บริเวณพื้นที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัย กรณีศึกษาที่ 4	91
รูปภาพที่ 40 ผังการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพ กรณีศึกษาที่ 4	92
รูปภาพที่ 41 บริเวณพื้นที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัย กรณีศึกษาที่ 5	93
รูปภาพที่ 42 ผังการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพ กรณีศึกษาที่ 5	93
รูปภาพที่ 43 บริเวณพื้นที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัย กรณีศึกษาที่ 6	94

รูปภาพที่ 68	ผังการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพ กรณีศึกษาที่ 18.....	114
รูปภาพที่ 69	บริเวณพื้นที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัย กรณีศึกษาที่ 19.....	115
รูปภาพที่ 70	ผังการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพ กรณีศึกษาที่ 19.....	116
รูปภาพที่ 71	บริเวณพื้นที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัย กรณีศึกษาที่ 20.....	117
รูปภาพที่ 72	ผังการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพ กรณีศึกษาที่ 20.....	117
รูปภาพที่ 73	บริเวณพื้นที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัย กรณีศึกษาที่ 21.....	119
รูปภาพที่ 74	ผังการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพ กรณีศึกษาที่ 21.....	119
รูปภาพที่ 75	บริเวณพื้นที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัย กรณีศึกษาที่ 22.....	120
รูปภาพที่ 76	ผังการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพ กรณีศึกษาที่ 22.....	120
รูปภาพที่ 77	บริเวณพื้นที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัย กรณีศึกษาที่ 23.....	122
รูปภาพที่ 78	ผังการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพ กรณีศึกษาที่ 23.....	122
รูปภาพที่ 79	บริเวณพื้นที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัย กรณีศึกษาที่ 24.....	123
รูปภาพที่ 80	ผังการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพ กรณีศึกษาที่ 24.....	124
รูปภาพที่ 81	บริเวณพื้นที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัย กรณีศึกษาที่ 25.....	125
รูปภาพที่ 82	ผังการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพ กรณีศึกษาที่ 25.....	125

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทที่ 1

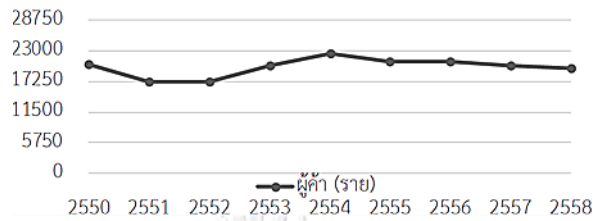
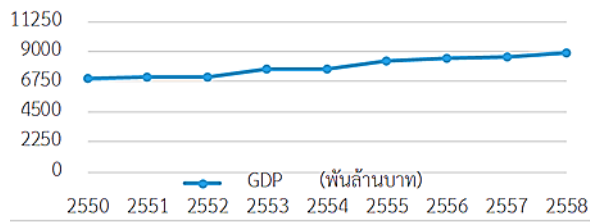
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หาบเร่แผงลอยเป็นเศรษฐกิจนอกระบบ (Informal Sector) ที่ผสมผสานรูปแบบทางเศรษฐกิจใหม่ โดยมีลักษณะรูปแบบคือ โดยแบ่งเป็น 4 ประเภท ได้แก่ ผู้ลงทุนรายย่อย (Entrepreneurs) คนทำงานประจำ (Establishment workers) ผู้ทำงานอิสระ (Independent workers) และ คนงานชั่วคราว (Casual workers) โดยพบว่าอาชีพแผงลอยเป็นกลุ่มผู้ทำงานอิสระ (Independent workers) ที่พบเป็นจำนวนมากที่สุดและเป็นรูปแบบการเข้าสู่อาชีพที่ง่ายที่สุดในหน่วยการผลิตของเศรษฐกิจนอกระบบ (Amin, 1989) ทั้งนี้กลุ่มองค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) ได้อธิบายถึงกิจการของเศรษฐกิจประเภทนี้ว่าเป็นการดำเนินกิจการขนาดเล็ก (small scale) เป็นกิจการที่ไม่เปิดเผยหรือไม่อยู่ในระบบตลาดแต่ถูกกฎหมาย และส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่ต้องดำเนินงานด้วยตัวเอง (Self-employ) (ธานีชัยวัฒน์, 2557) การเข้าสู่ระบบสามารถทำได้ง่ายเพราะต้นทุนต่ำมีความยืดหยุ่นสูง และสามารถแทรกซึมเข้าสู่พื้นที่เมืองได้อย่างง่าย (ปิยาณีย์ วิรุรวานิชย์, 2548:7) นอกจากนั้นในแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติได้สนับสนุนการประกอบอาชีพอิสระในฐานะเครื่องมือลดปัญหาความยากจนและสนับสนุนการพึ่งตนเอง (เวสพล ตรีธรราทิพย์, 2559:10)

ตารางที่ 1 ผู้ค้าหาบเร่แผงลอยและการเติบโตของเศรษฐกิจระหว่างปี 2550 ถึง 2559 ในกรุงเทพมหานคร

ปี	การเติบโตของผู้ค้าแผงลอยและเศรษฐกิจ	
	GDP (พันล้านบาท)	ผู้ค้า (ราย)
2550	7001	20606
2551	7113	17329
2552	7061	17329
2553	7652	20275
2554	7667	22573
2555	8268	21065
2556	8516	21065
2557	8610	20170
2558	8946	19727
2559	ไม่ถูกประเมิน	10676

อ้างอิง: สำนักเทศกิจ (ข้อมูลล่าสุด ณ วันที่ 21 ตุลาคม 2559)

รูปภาพที่ 1 แสดงจำนวนผู้ค้าหาบเร่แผงลอยและการเติบโตของเศรษฐกิจระหว่างปี 2550 ถึง 2558 ในกรุงเทพมหานคร

หาบเร่แผงลอยในบริบทของกรุงเทพมหานครในเชิงเศรษฐศาสตร์เป็นกิจกรรมที่สามารถสร้างมูลค่าการค้าภายในประเทศเป็นจำนวนมากให้แก่ระบบเศรษฐกิจนอกระบบโดยรวม (Yasmeen&Gisele & Nirathron, 2014)

จากข้อมูลด้านจำนวนผู้ค้าหาบเร่แผงลอยและการเติบโตของเศรษฐกิจระหว่างปี 2550 ถึง 2559 ในกรุงเทพมหานคร (ตารางที่ 2 และ รูปภาพที่ 1) พบว่ามีจำนวนผู้ค้าแผงลอยจำนวน 10,676 ราย ที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานเทศกิจ (สำนักงานเทศกิจ, 2559) และจากข้อมูลสถิติพบว่าผู้ค้าแผงลอยเป็นผู้ประกอบเศรษฐกิจฐานรากทั้งประเทศ ที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจมากกว่า 20,000 ล้านบาท/ปี และมีแนวโน้มทางเศรษฐกิจที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง (นฤมล นิราทร, 2557)

โดยปัจจุบันเจ้าของกิจการแผงลอยอาหาร (Street Food) เป็นเจ้าของกิจการหาบเร่แผงลอยประเภทหนึ่งที่เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจมหภาคที่มีจำนวนมากกว่า 103,000 ร้านทั่วประเทศ และคิดเป็นมูลค่าตลาดสูงกว่า 270,000 ล้านบาทต่อปี สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้ประเทศในปี 2560 ไม่น้อยกว่า 20,000 ล้านบาทต่อปี โดยเติบโตจากปีที่ผ่านมาร้อยละ 4.3 และยังคงเติบโตต่อเนื่อง คาดว่า ในปี 2564 จะมีมูลค่าเพิ่มขึ้นเป็น 340,000 ล้านบาท จากการเข้ามาของนักท่องเที่ยวต่างชาติจำนวนมาก ทั้งนี้แผงลอยอาหารมีส่วนแบ่งการตลาดอยู่ที่ร้อยละ 10-20 โดยในอนาคตอีก 5-10 ปี จะเติบโตในส่วนแบ่งการตลาดมากขึ้น

พื้นที่กรุงเทพมหานครเป็นแหล่งร้านค้าอาหารแผงลอยกลางคืนที่มีชื่อเสียงที่สุดแห่งหนึ่งของโลก และเป็นย่านของกินที่ดีที่สุดแห่งหนึ่ง (Griffin Shea, 2560) CNN ให้กรุงเทพฯเป็นเมืองที่มีอาหารริมทางที่ดีที่สุดในโลกเป็นปีที่ 2 ติดต่อกัน (ยงวุฒิ เสาวฤทธิ์, 2018) ทั้งนี้มีการผลักดันจากนโยบายของรัฐบาลที่จะใช้อาหารริมทางเป็นจุดขายด้านการท่องเที่ยว (ยงวุฒิ เสาวฤทธิ์, 2018) และโครงการใช้พื้นที่บนถนนเยาวราช เขตสัมพันธวงศ์ เป็นพื้นที่นำร่องสำหรับในโครงการ Food Street (สมาคมผู้สื่อข่าวไทยจีน, 2560) และรวมถึงมีนโยบายของกรุงเทพมหานครในการจัดระเบียบมาตรฐานร้านค้าอาหารริมทางเพื่อสร้างความมั่นใจ

ให้ผู้บริโภค (สำนักข่าวทีเอ็นเอ็น, 2560) เยาวราชมีผู้ค้าแผงลอยอาหารประมาณ 141 ราย ตลอดทั้งวัน และดึงดูดนักท่องเที่ยวประมาณ 1,000 คน/ วัน โดยเน้นการขายของที่ระลึกและอาหารริมทางเป็นหลัก (BLT Bangkok, 2017) ปัจจุบันเยาวราชมีการเปลี่ยนแปลงเรื่องของประชากรโดยมีทั้งคนในพื้นที่และนอกพื้นที่ทำการค้าขาย ทำให้เยาวราชมีความผสมผสานในด้านเชื้อชาติและวิถีการดำเนินชีวิตเข้าด้วยกัน (พินดา สงวนเสรีวานิช, 2560)

ในกระบวนการอาหารแผงลอย ไม่ใช่เพียงกิจกรรมการค้าที่ใช้พื้นที่เพื่อการค้าบนเส้นทางเดินเท้า แต่ยังมีกระบวนการหลายขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการค้าแผงลอย จากการรวบรวมข้อมูลงานวิจัยที่ผ่านมาทางด้านสถานที่และรูปแบบลำดับของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการค้าหาบเร่แผงลอย พบว่าหาบเร่แผงลอยมีการดำเนินกิจกรรมในรูปแบบโครงข่ายที่ประสานเข้ากับพื้นที่เมือง ตั้งแต่กระบวนการจัดซื้อ การจัดเตรียม การปรุง การขาย การการชักล้าง และการจัดเก็บ ซึ่งในแต่ละกระบวนการมีการใช้พื้นที่เมืองทั้งพื้นที่ภายในอาคารที่พักอาศัยและพื้นที่ลานว่าง เพื่อดำเนินกิจกรรมในกระบวนการทั้งสิ้น (เวสพล ตรีธรราทิพย์, 2559:114) ทั้งนี้ทำเลที่ตั้งของแหล่งงานและที่อยู่อาศัยซึ่งมีความแตกต่างกันตามคุณลักษณะของแต่ละอาชีพและทำเลที่ตั้งเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรคในการประกอบอาชีพและความเชื่อมโยงทางอาชีพด้วย (อัญชลี เงินโพธิ์, 2555)

จากการทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมา มีการศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมการค้าแผงลอยในย่านเยาวราชโดยเวสพล ตรีธรราทิพย์ (2559) ได้ศึกษาเรื่องโครงข่ายกิจกรรมผู้ค้าแผงลอยพบว่า บทบาทสำคัญของกิจกรรมการค้าแผงลอยไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะบนทางเท้า แต่มีการเคลื่อนที่ในลักษณะโครงข่าย ของการผลิตสินค้าในลักษณะห่วงโซ่อุปทาน จากแหล่งผลิตจนถึงแหล่งขาย และยังพบว่า การประกอบอาชีพแผงลอยอาหารมีความเชื่อมโยงกับพื้นที่พักอาศัยในการดำเนินกิจกรรมในการประกอบอาชีพ ซึ่งมีกระบวนการและสถานที่ที่ใช้งานในพื้นที่พักอาศัย นอกจากนี้ณัฐ นีราทร (2557) ได้ศึกษาเรื่องการจัดการการค้าหาบเร่แผงลอยพบว่า สถานการณ์การค้าหาบเร่แผงลอยในกรุงเทพมหานคร มีความไม่สอดคล้องของนโยบายและมาตรการในระดับท้องถิ่นกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคม อย่างไรก็ตามงานวิจัยที่ผ่านมา ยังไม่มีผู้ทำการศึกษารูปแบบการอยู่อาศัยของผู้มีอาชีพอิสระที่มีกิจกรรมการทำงานหลากหลายขั้นตอนและสถานที่ ทำงานในเวลากลางคืน และยังไม่มีความและวิจัยเล่มใดที่ศึกษาเกี่ยวกับสภาพการอยู่อาศัยของผู้ค้าแผงลอยอาหารในย่านเยาวราช ดังนั้นอาชีพแผงลอยอาหารเยาวราชจึงเป็นตัวแทนของผู้ประกอบอาชีพอิสระที่มีความหลากหลายของกลุ่มผู้ค้าที่ใช้พื้นที่ประกอบอาชีพสัมพันธ์กับแหล่งที่อยู่อาศัย

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยจึงเกิดคำถามสำคัญคือเจ้าของกิจการค้าแผงลอยอาหารมีสภาพการอยู่อาศัยอย่างไร สัมพันธ์กับการประกอบกิจกรรมการค้าแผงลอยอาหารอย่างไร โดยสะท้อนทั้งการอยู่อาศัยกับแหล่งงานและการประกอบอาหารที่ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยและสุขอนามัยในการประกอบอาหาร ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานท้องถิ่นในการวางแผนและออกแบบอย่างเป็นระเบียบในการหาที่อยู่อาศัยและแหล่งการค้าแผงลอยอาหารให้กับเจ้าของกิจการและลูกจ้างต่อไป

1.2 คำถามในงานวิจัย

- 1) เจ้าของกิจการแผงลอยอาหารมีลักษณะเศรษฐกิจ สังคม อย่างไร และมีกระบวนการในการประกอบกิจกรรมการค้าแผงลอยอาหารอย่างไร
- 2) เจ้าของกิจการแผงลอยอาหารมีสภาพการอยู่อาศัยอย่างไร
- 3) การประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร กับ การอยู่อาศัยในที่พักอาศัย ของเจ้าของกิจการแผงลอยอาหารเขาวราช มีความสัมพันธ์อย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาลักษณะสังคม เศรษฐกิจ และลักษณะการประกอบอาชีพของเจ้าของกิจการแผงลอยอาหารย่านเขาวราช
- 2) เพื่อศึกษาลักษณะที่พักอาศัยและการอยู่อาศัยที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพของเจ้าของกิจการแผงลอยอาหารย่านเขาวราช
- 3) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการประกอบอาชีพแผงลอยอาหารกับการอยู่อาศัย ในที่พักอาศัยของเจ้าของกิจการแผงลอยอาหารเขาวราช

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

- 1) สภาพการอยู่อาศัย หมายถึง การดำเนินกิจกรรมของครัวเรือน อาทิเช่น การอยู่หลับนอน ขับถ่าย และพักผ่อน ในชีวิตประจำวันในอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างเพื่อรองรับกิจกรรมนั้น
- 2) พื้นที่การทำงานในที่พักอาศัย หมายถึง พื้นที่ประกอบอาชีพบริเวณในพื้นที่หรืออาคารที่พักอาศัย โดยไม่รวมที่ส่วนกลางหรือพื้นที่สาธารณะ
- 3) การค้าแผงลอย หมายถึง ที่ซึ่งจัดไว้ในถนนสาธารณะหรือที่สาธารณะรวมตลอดถึงอาคาร แคร่ แท่น โต๊ะ แผง เสื่อ พื้นดิน เรือ หรือแพ สำหรับขายอาหาร น้ำแข็งหรือสิ่งของอย่างอื่น (กองนโยบายและแผนงาน สำนักผังเมือง, 2555)
- 4) กิจกรรมการค้าแผงลอยอาหาร หมายถึง การเคลื่อนที่และเชื่อมโยงจากแหล่งวัตถุดิบเพื่อนำแปรรูปแบบสถานที่จัดเตรียม โดยพื้นที่จัดเตรียมทำหน้าที่ในการแปรรูปทุกกระบวนการนับแต่การซักร้างจัดเก็บ และจัดเตรียม เพื่อจะได้เตรียมสินค้าให้พร้อมที่จะส่งต่อไปยังผู้บริโภคบนพื้นที่ขาย
- 5) ผู้ค้าแผงลอยอาหาร หมายถึง เจ้าของกิจการ ที่ประกอบอาชีพบริเวณริมบาทวิถีในจุดผ่อนผันและนอกจุดผ่อนผันในที่ทางสาธารณะ

1.5 ขอบเขตงานวิจัย

1) ขอบเขตด้านเนื้อหา

งานวิจัยนี้จะศึกษาสภาพการอยู่อาศัยของผู้ค้าแผงลอย โดยเฉพาะการใช้พื้นที่ประกอบอาหารภายในที่พักอาศัย นอกจากนี้ยังศึกษาลักษณะเศรษฐกิจและสังคม และการประกอบกิจกรรมการค้าแผงลอยอาหาร

2) ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ค้าแผงลอยอาหารที่ประกอบการค้าในย่านเยาวราช ตั้งแต่เวลา 18.00-24.00 น. ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่แผงลอยอาหารมากที่สุด ทั้งนี้เกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ค้าแผงลอยอาหาร คือ ผู้ค้าอาหารแผงลอยต้องประกอบอาชีพเป็นผู้ค้าที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานเทศกิจทั้งในจุดผ่อนผันและนอกผ่อนผันในเส้นทางสาธารณะ

3) ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่เส้นทางบาทวิถีบริเวณถนนเยาวราช ฝั่งซ้ายและฝั่งขวาของถนนเยาวราช ตั้งแต่แยกเฉลิมบุรีจนถึงแยกราชวงศ์ ซึ่งเป็นบริเวณถนนเป็นเส้นตรงตลอดเส้นทางระยะทาง 600 เมตร

4) ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลของงานวิจัยตั้งแต่เดือน ส.ค. 2561- ธ.ค. 2561 และใช้เวลาในการวิเคราะห์ข้อมูลตั้งแต่เดือน ม.ค. 2562 – เม.ย. 2562

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) เพื่อสร้างความเข้าใจต่อลักษณะการค้าแผงลอยอาหารรวมถึงสภาพการอยู่อาศัยของผู้ค้าแผงลอยอาหารในย่านเยาวราช
- 2) เพื่อเป็นประโยชน์ต่อนักพัฒนาสังหาริมทรัพย์ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำลักษณะการใช้พื้นที่และการปรับปรุงภายในที่พักอาศัย นำไปปรับใช้กับที่อยู่อาศัยให้สอดคล้องกับการประกอบอาชีพด้านอาหารภายในที่พักอาศัย เพื่อจะส่งผลดีต่อคุณภาพชีวิตที่ดีต่อผู้อยู่อาศัย
- 3) หน่วยงานรัฐสามารถนำข้อมูลเพื่อพัฒนามาตรฐานและปรับใช้กับที่อยู่อาศัยที่มีการประกอบอาชีพแผงลอยอาหารภายในที่พักอาศัยให้มีสุขาภิบาลอาหารที่เหมาะสม สร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้บริโภค
- 4) ในด้านวิชาการด้านที่อยู่อาศัย เป็นการสร้างความรู้ด้านความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งงานและที่อยู่อาศัย (Job & Housing Balance) และการใช้พื้นที่ที่อยู่อาศัย สำหรับผู้ประกอบการอิสระขนาดเล็ก ในเขตเมืองชั้นในที่ดินมีราคาสูง เพื่อนำไปสู่การกำหนดมาตรฐานที่อยู่อาศัยสำหรับครัวเรือนผู้ประกอบการอิสระขนาดเล็ก ที่ไม่มีรายได้ประจำ

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาสภาพการอยู่อาศัยของผู้ค้าแผงลอยย่านเยาวราช โดยผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสามารถสร้างกรอบแนวความคิดที่ศึกษาได้อย่างเป็นระบบโดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 เรื่องหลักคือ ด้านสภาพทบทวนและกิจกรรมทาบเร่แผงลอยในกรุงเทพมหานคร และด้านแนวคิดทฤษฎีว่าด้วยเรื่องที่อยู่อาศัยและการเลือกที่ตั้ง ซึ่งประกอบด้วยส่วนดังนี้

2.1 แนวคิดทฤษฎี

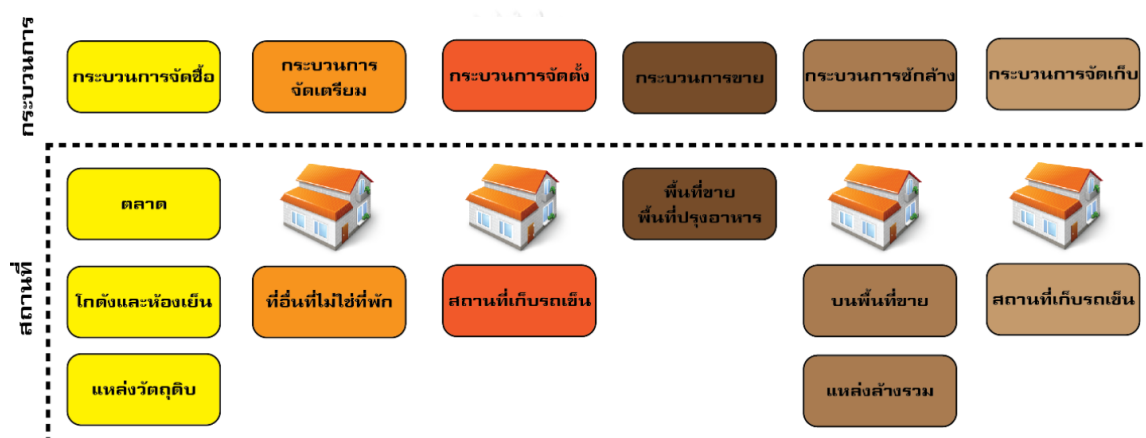
2.1.1 ลักษณะการค้าทาบเร่แผงลอยในกรุงเทพมหานคร

นฤมล นิราทร (2557) ได้อธิบายเรื่องการค้าทาบเร่แผงลอยว่าเป็นอาชีพอิสระประเภทหนึ่งในรูปแบบเศรษฐกิจนอกระบบ โดย วงศ์พัฒนา ศรีประเสริฐ (2557) ได้ให้ความหมายเรื่องเศรษฐกิจนอกระบบหรือเศรษฐกิจนอกระบบเป็นภาษาอังกฤษว่า Informal economy หมายถึง การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ (Economic activities) เกี่ยวกับการผลิต (Production) การบริโภค (Consumption) และการจำหน่ายแจกจ่ายสินค้าและบริการ (Distribution goods and services) ตลอดจนการซื้อขายแลกเปลี่ยน (Exchange) สำหรับกิจกรรมต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจของเศรษฐกิจนอกระบบ ได้แก่ การทำธุรกิจชั่วคราวหรือการประกอบอาชีพส่วนตัว มอเตอร์ไซด์รับจ้าง กวดวิชารับจ้างสอนพิเศษ การทำงานหลังเวลางานปกติ ทาบเร่แผงลอย และเครดิตนอกระบบธนาคาร ตลอดจนการทำธุรกิจขนาดย่อม เป็นต้น ทั้งนี้กิจกรรมทางเศรษฐกิจนอกระบบ (Informal sector) กล่าวได้ว่าเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีการดำเนินกิจการแบบไม่มีแบบแผนใด ๆ ทั้งสิ้น กล่าวคือ ในกระบวนการผลิตสินค้าและบริการต่าง ๆ ของเศรษฐกิจนอกระบบมักจะใช้วัตถุดิบหรือทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นด้วยการใช้แรงงานของคนเป็นส่วนใหญ่ โดยกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่อยู่ในเศรษฐกิจนอกระบบจะต้องเป็นกิจกรรมที่มีขนาดเล็ก (Small scale) และมีการดำเนินงานด้วยตนเองเสมอ (Self - employment)

นอกจากนี้ ปิยาณีย์ วิรุรวาณิช (2548) ยังให้คำจำกัดความของคำว่าเกิดเศรษฐกิจนอกระบบ มีแยกตามลักษณะดังนี้ 1). ลักษณะงานของประชากร 2). ลักษณะกิจกรรม 3). ลักษณะที่อยู่อาศัย และประเภทของแรงงานในเศรษฐกิจนอกระบบ ได้จัดกลุ่มแรงงานตามลักษณะของแรงงานประเภท Informal Sector ได้เป็น 4 กลุ่มดังต่อไปนี้ 1) ผู้ลงทุนรายย่อย (Entrepreneurs) 2) คนงานประจำ (Establishment Workers) 3) ผู้ทำงานอิสระ (Independent Workers) 4) คนงานชั่วคราว (Casual Workers)

ทั้งนี้จากแบ่งกลุ่มดังกล่าวพบว่า กลุ่มของผู้ทำงานอิสระพบเป็นจำนวนมากที่สุด เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่ไม่ใช่ต้นทุนมากนักและเป็นงานอิสระ เป็นการงานเพื่อค่าจ้างหรือเป็นเจ้าของกิจการ แต่โดยพื้นฐานแล้วจะเป็นประเภทงานส่วนตัว (Self-employees) โดยเฉพาะอาชีพแผงลอยที่มีจำนวนมาก และสามารถพบเห็นได้ทั่วไปบนท้องถนน ตรอกซอยบริเวณย่านธุรกิจและบริเวณย่านชุมชนที่มีความหนาแน่นสูง

สินค้าที่มีจำหน่ายส่วนใหญ่เป็นของใช้จำเป็น ซึ่งการค้าหาบเร่แผงลอยส่วนใหญ่ขนาดเล็กกว่าธุรกิจขนาดย่อม เป็นการค้าซึ่งใช้พื้นที่ข้างทาง เช่น ริมนถนน ตรอก ซอย ทางเท้า เป็นพื้นที่ประกอบการค้า ในบางกรณีจึงเรียกว่า “การค้าข้างทาง” คำว่า “หาบเร่แผงลอย” รวมการค้าสองลักษณะเข้าไว้ด้วยกัน คือ การค้าแบบเร่ขาย คือ เคลื่อนที่ได้และการค้าบนแผงซึ่งอยู่กับที่ จึงมักนิยมเรียกรวมกันว่าหาบเร่แผงลอย นอกจากนี้ Sereerat (2014) ยังได้กล่าวถึงว่าหาบเร่แผงลอยในปัจจุบันที่ปรากฏอยู่ในกรุงเทพมหานครนั้นไม่ใช่เป็นเพียงอาชีพของผู้ที่มีรายได้น้อยเพียงเท่านั้นแต่เป็นอาชีพของผู้ที่มีรายได้สูงและมีความรู้ด้วยเช่นกัน หาบเร่แผงลอยเป็น กิจกรรมขนาดเล็กที่มีความเชื่อมต่อกันกับบริบทโดยรอบในลักษณะโครงข่ายกิจกรรมที่มีการเคลื่อนไหวของกิจกรรมนับแต่ การจัดซื้อ การเตรียมอาหาร การตั้งร้าน การขายและการจัดเก็บ

รูปภาพที่ 2 แสดงความสัมพันธ์เชิงกระบวนการใช้สถานที่

ที่มา : (เวสพล ตรีธราทิพย์, 2559)

ความสัมพันธ์กิจกรรมการค้าหาบเร่แผงลอย มีลักษณะห่วงโซ่อุปทานของหน่วยธุรกิจแบบนอกระบบ คือรูปแบบหน่วยธุรกิจมีการเคลื่อนที่ของสินค้า มีรูปแบบห่วงโซ่อุปทานคือการบริหารการไหลของสินค้าหรือ บริการจากแหล่งกำเนิดวัตถุดิบไปจนถึงผู้บริโภคคนสุดท้าย โดยจะต้องมีความร่วมมือกันของหน่วยกิจกรรมทุกกระบวนการ เพื่อสนองความต้องการของผู้บริโภค ซึ่งหน่วยธุรกิจนอกระบบมีการเคลื่อนที่ในกระบวนการทางกิจกรรมห่วงโซ่อุปทาน นับแต่ กระบวนการจัดซื้อ (ตลาด) กระบวนการจัดเตรียม (ที่พักอาศัย) กระบวนการจัดตั้งแผงลอย กระบวนการขาย กระบวนการซักล้าง และกระบวนการจัดเก็บ (แหล่งขาย) (Schut, 2016)

2.1.2 แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกที่ตั้งที่ทำงาน

ในด้านแนวความคิดเกี่ยวกับการเลือกที่ตั้งแหล่งงานได้มีผู้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการเลือกที่ตั้งแหล่งงานเป็นจำนวนมาก ซึ่งสามารถแบ่งออกการเลือกที่ตั้งที่ทำงานออกเป็น 3 ส่วนคือ การเลือกที่ตั้ง

ทำงานของผู้ประกอบการ การเลือกที่ตั้งทำงานของแรงงาน และ การเลือกที่อยู่อาศัยเป็นพื้นที่ประกอบการ ค่า มีผู้ศึกษาและเสนอแนวความคิดในหลาย ๆ ด้าน ดังนี้

1) แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกที่ตั้งทำงานของผู้ประกอบการ

- ประจักษ์ ศกุนตะลักษณ์ (2531) ได้อธิบายการเลือกแหล่งประกอบอาชีพว่าต้องพิจารณาปัจจัยที่สำคัญ 3 ประการคือ กลไกของตลาดรวมถึงข้อจำกัดในการทำงานของกลไกตลาด การประหยัดภายนอกและการประหยัดที่เกิดจากการรวมกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับ Goldberg (1970) ได้อธิบายที่ตั้งของแหล่งการค้าต้องเป็นบริเวณที่ให้ผลประโยชน์สูงสุด และประการสุดท้ายคือค่าขนส่ง ซึ่งการประหยัดภายนอกและการประหยัดจากการรวมกลุ่ม รวมถึงค่าขนส่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งจุดที่เป็นที่อยู่อาศัยกับจุดที่เป็นสถานที่ทำงาน ซึ่งระยะทางระหว่างทั้งสองกิจกรรมมีผลด้านค่าใช้จ่ายในการขนส่ง การตัดสินใจเกี่ยวกับที่ตั้งเพื่อการอยู่อาศัยในเมืองมีสมมติฐานในการเลือกที่ตั้ง 2 แนวทางด้วยกันดังนี้

แนวทางแรก ระบุว่า การตัดสินใจเลือกที่ตั้งเพื่อการอยู่อาศัย มาจากรูปแบบของการพยายามทำให้ค่าใช้จ่ายในการเดินทางต่ำที่สุด ซึ่งต้องแลกระหว่างค่าใช้จ่ายในการเดินทางและค่าใช้จ่ายสำหรับที่อยู่อาศัย

แนวทางที่สอง เน้นว่าการเลือกที่ตั้งของที่อยู่อาศัยทั้งทำเลและขนาด รวมถึงความพอใจในสภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญในการเลือก โดยปัจจัยในการเลือกทำเลที่ตั้งของหน่วยธุรกิจ ในภาคของกิจกรรมต่าง ๆ โดยมี การเคลื่อนที่ที่เชื่อมโยงกันกับกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งกิจกรรมในส่วนต่าง ๆ นั้นดำเนินการตามปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้นมีการตัดสินใจในการเลือกทำเลที่ตั้งแรงจูงใจที่เกิดขึ้นเพื่อการสร้างผลให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด

- Lean and Goodall (1966), Goodall (1972) กล่าวถึงที่ตั้งของแหล่งงานต้องตั้งอยู่ในบริเวณที่เข้าถึงง่ายที่สุด โดยเฉพาะแหล่งงานประเภทกิจการต่าง ๆ ที่ต้องติดต่อกับหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งสามารถพัฒนากิจการให้ดียิ่งขึ้น

2) แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกที่ตั้งทำงานของแรงงาน

- Hamilton (1918) กล่าวถึงการเลือกสถานที่ทำงานว่า ในกรณีที่ค่าใช้จ่ายในการเดินทางเป็นปัจจัยสำคัญ การตัดสินใจเลือกสถานที่ทำงานจะถูกกำหนดด้วยที่พักอาศัย
- Vickerman (1984) กล่าวถึง การตัดสินใจเลือกสถานที่ทำงานจะพิจารณาในเรื่องความสะดวกสบายในการเดินทางเช่นเดียวกับการเลือกที่พักอาศัย

3) แนวคิดการเลือกที่อยู่อาศัยเป็นแหล่งงาน

การเลือกที่ตั้งธุรกิจนั้นพบว่ามีแนวคิด HBEs เป็นแนวคิดย่อยของแนวคิดกลุ่มเศรษฐกิจนอกระบบ Strassmann (1987) ได้อธิบายคำว่า “Home” นั้นก็มีความหมายตรงตัวว่าที่อยู่อาศัยรวมถึงโครงสร้างและพื้นที่เปิดโล่งที่อยู่ในขอบเขตที่อยู่อาศัยนั้นด้วยคำนิยามของ HBEs คือเป็นรูปแบบที่มีมักจะเกิดขึ้นกับบ้านอยู่อาศัยมากกว่า โดยกิจกรรมการประกอบอาชีพจะเกิดขึ้นพร้อมกันกับการอยู่อาศัย และต้องเป็นรูปแบบที่ทำ

ให้เกิดการผลิต (Production) เกิดขึ้นภายในที่พักอาศัยด้วยเช่นกัน เช่นการปรุงอาหารเป็นต้น แต่ยังมีอีกนิยามหนึ่งที่แตกต่าง ทั้งนี้ International Labour Organization(ILO) (2014) ได้ให้ลักษณะของระบบเศรษฐกิจแบบใหม่ว่า ว่าการทำงานเป็นธุรกิจแบบครอบครัว เป็นการดำเนินงานขนาดเล็ก ๆ ทักษะในการทำงานไม่สามารถหาได้จากในตำราเรียน และไม่ค่อยมีข้อบังคับไม่เป็นที่ยอมรับของทางการ หลายครัวเรือนของประเทศที่กำลังพัฒนารายได้เพียงเล็กน้อยสามารถทำให้พวกเขาดำรงชีวิต อยู่ได้ไม่อดตาย นอกจากนี้ Ezeadichie (2012) ยังอธิบายในบริบทของการคมนาคม แนวคิดนี้เป็นตัวอย่างที่ดีในความคิดเรื่องของการประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง กล่าวคือแนวคิดนี้คือแนวคิดที่นำการประกอบการมาผสมปะปนอยู่กับการอยู่อาศัยภายในสถานที่เดียวกัน โดยที่จะอยู่ในรูปแบบของอาคารแบบใดก็ได้ และเป็นการประกอบการแบบใดก็ได้เช่นกัน หากลองพิจารณาให้ถี่ ตึกแถว หรือ อาคารพาณิชย์พักอาศัยคือรูปแบบที่เด่นชัดที่สุด

ทั้งนี้ยังมีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องของการเลือกที่อยู่อาศัยเป็นแหล่งงาน ร้านค้า (Shophouse) โดยจัดได้ว่าเป็นอาคารแบบใช้ที่ดินแบบผสม ใช้การอยู่อาศัยและทำธุรกิจเล็ก ส่วนใหญ่เป็นร้านค้ากึ่งที่พักอาศัย “Residential shophouse” มีพื้นฐานจากการนำสิ่งปลูกสร้างมาเพื่อหารายได้โดยการประกอบการค้า (วิมลสิทธิ์ ทรายางกูร, 2537)

2.1.3 แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกที่ตั้งที่อยู่อาศัย

ในด้านแนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกที่ตั้งที่อยู่อาศัยได้มีผู้ศึกษาและเสนอแนวความคิดในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งสามารถจัดกลุ่มได้ 3 ลักษณะดังนี้

1) การเลือกที่พักอาศัยโดยคำนึงถึงการเดินทาง

โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเดินทางไปแหล่งงาน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ผู้ค้าแผงลอยอาหารต้องทำเป็นประจำทุกวัน โดยนักทฤษฎีได้ให้แนวความคิดไว้ดังนี้

J.E. Kain อ้างถึงใน(Carter, 1975:260) ได้อธิบายปัจจัยด้านระยะทางไปยังแหล่งงานที่มีผลต่อที่ตั้งของที่อยู่อาศัยว่ามีความสัมพันธ์กับรายได้ กล่าวคือระยะทางในการเดินทางไปทำงานจะเพิ่มขึ้นตามระดับรายได้ ผู้มีรายได้สูงที่ทำงานที่ทำงานอยู่บริเวณศูนย์กลางเมืองมีแนวโน้มในการเดินทางไปทำงานในระยะที่ไกลกว่า ส่วนผู้ที่มีรายได้ต่ำจะเดินทางไปทำงานในระยะทางที่ใกล้กว่า จะอยู่อาศัยบริเวณแหล่งงานโดยไม่คำนึงถึงแหล่งงานอยู่ที่ใด

Needham (1977), william (1973) และ Ramanos (1978) การเลือกที่ตั้งสำหรับที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน ผู้อยู่อาศัยจะคำนึงถึงความใกล้ไกลของที่ตั้งกับศูนย์ธุรกิจการค้าและแหล่งทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับมานพ พงศทัต (2527) ที่ได้กล่าวถึงแนวความคิดเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยของผู้มีรายได้น้อยของเมืองแต่ละเมือง ส่วนใหญ่มีลักษณะการกระจายตัวและรูปแบบที่ตั้งจะสัมพันธ์กับบริเวณศูนย์กลางธุรกิจหลักของเมือง ในรูปแบบที่แทรกอยู่ตามขอบเขตของศูนย์กลางธุรกิจหรือใกล้เคียงกับย่านธุรกิจการค้า โดยมีปัจจัยที่ต้อง

พิจารณา คือ ปัจจัยจากคุณสมบัติของที่ตั้งและพื้นที่ หมายถึงพิจารณาจากลักษณะทางกายภาพที่สำคัญ ๆ คือ ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งงานและยังหมายถึงระบบคมนาคมขนส่งมวลชนที่สะดวก ที่จะไปสู่แหล่งงานและย่านการค้าได้โดยตรง เนื่องจากผู้มีรายได้น้อยขาดฐานทางเศรษฐกิจที่จะมีรถยนต์เป็นของตนเอง ราคาที่ดิน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสำคัญในการเลือกที่อยู่อาศัย ผู้มีรายได้น้อยจะเลือกอาศัยอยู่ในพื้นที่ ที่มีราคาที่ดินและราคาเช่าถูก แหล่งงาน ย่านการค้า ผู้มีรายได้น้อยจะเลือกที่พักอาศัยไม่ไกลจากแหล่งงาน และย่านการค้ามากนัก เป็นผลมาจากรากฐานทางเศรษฐกิจที่จะใช้จ่ายกับการเดินทางเป็นจำนวนมากได้ ต้องใช้บริการสาธารณะซึ่งอาจทำให้ความสะดวกลดลง และเสียเวลาในการเดินทางมากจึงจำเป็นต้องเลือกอยู่ใกล้แหล่งงานเพื่อลดระยะเวลาในการเดินทาง

2) การเลือกที่พักอาศัยโดยคำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจ

โดยทั่วไปการเลือกที่ตั้งที่พักอาศัยนั้นต้องคำนึงถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ระดับรายได้ ราคาหรือค่าเช่าที่พัก ราคาที่ดินและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายด้านการเดินทาง เพราะเป็นค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้จ่ายทุกวัน โดยนักทฤษฎีได้ให้แนวความคิดไว้ดังนี้

- Alonso (1964) ได้อธิบายว่าการเลือกบริเวณที่พักอาศัยในเมืองมีความสัมพันธ์อย่างยิ่งกับราคาที่ดิน กล่าวคือ บริเวณศูนย์กลางธุรกิจของเมือง ที่ดินจะมีราคาสูง ในขณะที่เดียวกันที่ดินจะมีราคาลดลงตามระยะทางที่ห่างจากศูนย์กลางเมืองออกไป ส่งผลทำให้ที่พักอาศัยมีราคาลดลงไปด้วย กล่าวคือ ผู้พักอาศัยในเขตชานเมืองที่ดินราคาถูก แต่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูงกว่าคนที่อาศัยอยู่ในใจกลางเมือง ซึ่งค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นสัมพันธ์กับรายได้และความสามารถในการทำงาน นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงรูปแบบของที่พักอาศัยที่สัมพันธ์กับขนาดครอบครัว ความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมและระยะทางระหว่างที่พักอาศัยกับแหล่งงานด้วย
- Richardson (1978) ได้กล่าวว่า บุคคลในกลุ่มที่เป็นเจ้าของที่พักอาศัยเอง มีความพอใจต่อที่พักอาศัย รวมทั้งสภาพแวดล้อมที่ได้ตามความต้องการของครัวเรือน ส่วนค่าใช้จ่ายเพื่อการเดินทางไปทำงานเป็นข้อจำกัดที่เจ้าของคำนึงถึง เพราะมีข้อจำกัดด้านระยะทางการเดินทางไปทำงานที่ไกลที่สุด โดยทั่วไปผู้ที่เป็นเจ้าของที่พักอาศัยไม่ค่อยคิดจะย้ายบ่อยเหมือนผู้ที่เช่า ถ้าไม่ต้องคำนึงถึงอายุหรือรายได้ ผู้เช่าบ้านมีแนวโน้มที่จะย้ายที่อยู่มากกว่าผู้ที่เป็นเจ้าของบ้าน
- Lean and Goodall (1966), Goodall (1972) และ Burgess (1923) ได้อธิบายถึงปัจจัยด้านระยะทางไปยังแหล่งงานในการเลือกที่ตั้งที่อยู่อาศัยว่ามีความสัมพันธ์กับระดับรายได้ ผู้มีรายได้สูงที่ทำงานอยู่ในบริเวณศูนย์กลางเมือง ส่วนผู้ที่มีรายได้ต่ำจะเดินทางไปทำงานในระยะทางที่ไกลกว่า และอาศัยอยู่ในบริเวณแหล่งงาน โดยไม่คำนึงว่าแหล่งงานจะอยู่ที่ใด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในการเลือกที่พักอาศัยของ Richard (1969) ได้กล่าวว่าประชากรที่มีรายได้สูงจะมีแหล่งที่พักอาศัยอยู่ในเขตชานเมือง เพราะพอใจที่จะอยู่ในบริเวณที่มีความหนาแน่นต่ำ เนื่องจากต้องการบ้านในบริเวณที่ไม่แออัดมีสภาพแวดล้อมที่ดี แต่ประชากรรายได้ต่ำจะอยู่ใกล้ศูนย์กลางเมืองเพื่อให้สะดวกในการเดินทางไปทำงานและกิจการอื่น ๆ มากกว่าคำนึงถึงคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่อยู่อาศัย ซึ่งสอดคล้อง

กับ ซลิตทากา วีรพลิน และอรุณี บุญประเสริฐ (2525) ได้กล่าวไว้ว่า การกระจายตัวของที่อยู่ผู้มีรายได้น้อยจะอยู่ใจกลางเมือง ใกล้ที่ทำงาน และมักอยู่ในซอยหรือตรอกหลังตึกแถวที่เป็นร้านค้า

- Lowdon (1961) การย้ายที่อยู่อาศัยเข้าใกล้แหล่งงานให้ได้มากที่สุด ถึงแม้ว่าที่ค่าใช้จ่ายด้านที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้นในขณะที่ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางลดลง นอกจากนี้ Moriaty (1975) ได้อธิบายถึงปัจจัยด้านเศรษฐกิจในการเลือกบริเวณที่อยู่อาศัยว่าความสำคัญต่อความสามารถในการจ่ายเงินว่าเป็นปัจจัยอันดับแรกในการตัดสินใจ

3) การเลือกที่ตั้งที่อยู่อาศัยโดยคำนึงถึงการเข้าถึง

แนวความคิดในการเลือกทำเลที่ตั้งที่อยู่อาศัยให้เข้าถึงแหล่งงาน โดยนักทฤษฎีได้ให้แนวความคิดไว้ดังนี้

- Hirsch (1975) ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกที่อยู่อาศัยว่าต้องพิจารณาปัจจัยด้านความสะดวกสบายของการเข้าถึง (Accessibility) คุณภาพของสิ่งแวดล้อม ลักษณะที่ดินที่ใช้ปลูกบ้านร่วมกับทำเลที่ตั้งที่อยู่อาศัยที่มีเหตุผลจะเลือกที่ตั้งของที่อยู่อาศัยในที่จะได้รับประโยชน์สูงสุด
- Berry (1970) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งงานกับที่อยู่อาศัย โดยระยะทางที่อยู่อาศัยที่อยู่ใกล้เส้นทางคมนาคมจะสามารถเดินทางได้โดยสะดวกรวดเร็ว และพบว่าประชากรที่มีรายได้ดีจะมีระยะทางในการเดินทางไปทำงานเป็นระยะทางที่ไกลกว่า โดยยึดที่อยู่อาศัยในเขตชานเมืองที่อยู่ใกล้แนวถนนหลักหรือทางด่วน ทำให้สามารถเดินทางเข้าถึงที่ทำงานได้สะดวกรวดเร็ว ส่วนผู้มีรายได้น้อยจะพยายามเลือกที่อยู่อาศัยใกล้ที่ทำงาน โดยพยายามใช้เวลาให้สั้นและเสียค่าขนส่งหรือค่าเดินทางให้ถูกที่สุดและมักเดินทางโดยอาศัยบริการขนส่งสาธารณะ

2.1.4 แนวความคิดเกี่ยวกับความสมดุลของที่พักอาศัยและแหล่งงาน

ความสมดุลระหว่างที่พักอาศัยและแหล่งงานเป็นแนวความคิดที่นำที่พักอาศัยและแหล่งงานมาอยู่ใกล้กัน ด้วยความหลากหลายของงานและการผสมผสานของที่พักอาศัยที่สามารถปรับเปลี่ยนและเป็นเจ้าของได้ด้วยระดับรายได้ต่าง ๆ (Madelyn & Ned, 1992)

1) ความหมายของความสมดุลระหว่างที่พักอาศัยและแหล่งงาน

โดยนิยามของความสมดุลมีความแตกต่างกันตามความคิดของนักทฤษฎีหลายท่านซึ่งได้ให้แนวความคิดไว้ดังนี้

- Cervero (1989) ได้กล่าวด้านความสมดุลระหว่างที่พักอาศัยและแหล่งงาน ว่าเมืองจะมีความสมดุลต่อเมื่อที่พักอาศัยและงานกระจายเท่ากันอย่างเหมาะสม และเมื่อทางเลือกในการมีที่พักอาศัยสัมพันธ์กับระดับรายได้ในพื้นที่

- Region 2020 (2000) ได้กล่าวว่า ความสมดุลระหว่างที่ตั้งพักอาศัยและแหล่งงาน คือที่ตั้งที่พักอาศัยอยู่ใกล้หรืออยู่ในพื้นที่ที่เป็นแหล่งงานและสร้างโอกาสในการจ้างงานให้อยู่ใกล้กับย่านพักอาศัย
นอกจากนี้ยังมีผู้ที่ให้ความหมายความสมดุลระหว่างที่พักอาศัยและแหล่งงานที่แตกต่างจากที่กล่าวในข้างต้น เช่น
- Ratanawaraha (1997) ได้กล่าวว่า เป็นการยากที่กำหนดว่าเมืองที่มีความสมดุลระหว่างที่พักอาศัยและแหล่งทำงานมีลักษณะอย่างไร เพราะความสมดุลไม่ใช่สรุปเพียงปริมาณที่เท่ากันระหว่างที่พักอาศัยและแหล่งงานเท่านั้น แต่ยังรวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างที่พักอาศัยและแหล่งงานอีกด้วย
- Peng (1997) ได้กล่าวว่า ความสมดุลระหว่างที่พักอาศัยและแหล่งงานอ้างอิงถึงความสัมพันธ์เกี่ยวกับงานและที่พักอาศัยภายในพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ พื้นที่ที่มีความสมดุลต่อเมื่ออาชีพที่กลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่สามารถหางานทำได้ด้วยเหตุผลด้านระยะทางในการเดินทาง และมีที่พักอาศัยที่สามารถเป็นเจ้าของได้
- Lane Council of Government (2000) ได้กล่าวว่า ความสำเร็จของความสมดุลระหว่างที่พักอาศัยและแหล่งงาน คือความเท่ากันในด้านคุณภาพและปริมาณของที่พักอาศัยและแหล่งงาน

2.1.5 แนวคิดเกี่ยวกับสภาพการอยู่อาศัย

ที่อยู่อาศัย หมายถึง การแสวงหาที่อยู่อาศัยของแต่ละคนมีข้อจำกัดทางด้านเศรษฐกิจและสังคมไม่เหมือนกัน และยังมีการจัดลำดับความสำคัญแตกต่างกันอีกด้วย ทั้งด้านการเงิน ที่ตั้ง สถานที่เกี่ยวข้องความสามารถในการเดินทาง และความจำเป็นในการใช้ประโยชน์ (ผศ. ประสงค์ เอี่ยมอนันต์ 2538)

ทั้งนี้ สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2545) ได้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับรูปแบบของที่อยู่อาศัยว่ามีลักษณะของสถานที่ที่ครัวเรือนหนึ่งๆ ใช้เป็นที่อยู่อาศัย จำแนกได้ดังนี้

- 1) บ้านโดด หมายถึง บ้านที่ปลูกอยู่หลังเดียว พร้อมทั้งเรือนครัว โรงรถ เรือนคนใช้ด้วยถ้ามี และเป็นที่อยู่อาศัยของบุคคลในครัวเรือนเดียวกัน หรือบ้านที่ปลูกอยู่หลายหลังภายในบริเวณรั้วเดียวกัน และเป็นที่อยู่อาศัยของบุคคลภายในครัวเรือนเดียวกัน
- 2) ทาวน์เฮาส์ (รวมบ้านแฝดด้วย) หมายถึง ตึกที่ปลูกติดต่อกันตั้งแต่ 2 หน่วยขึ้นไป โดยมีฝาร่วมกัน ด้านหนึ่งหรือสองด้านขึ้นไปอาจเป็นชั้นเดียวหรือหลายชั้นก็ได้ ตัวตึกอยู่ลึกเข้ามาจากถนน มีบริเวณที่ว่างหน้าบ้านอาจใช้เป็นที่จอดรถหรือทำประโยชน์อย่างอื่น
- 3) ห้องชุด หมายถึง กลุ่มห้องอันเป็นส่วนหนึ่งของอาคาร ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัยของครัวเรือน โดยกลุ่มห้องนี้ จะต้องมียุทธศาสตร์ ห้องน้ำ ตลอดจนทางเข้าออกห้องชุดเป็นของตนเอง เช่น อพาร์ทเมนท์ แฟลต คอนโดมิเนียม แมนชั่น ฯลฯ

- 4) ตึกแถว ห้องแถว เรือนแถว หมายถึง ตึกหรือห้อง หรือเรือนที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัยของครัวเรือน ปลุกติดต่อกันตั้งแต่ 2 หน่วยขึ้นไป เรียงติดกันเป็นแถว โดยมีฝาร่วมกันด้านหนึ่งหรือสองด้านขึ้นไป อาจจะเป็นชั้นเดียวหรือหลายชั้นก็ได้ ทั้งนี้รวมถึงเรือนแพแถวสำหรับคนงานกรมชลประทานด้วย
- 5) ห้องภายในบ้าน หมายถึง ห้องหนึ่งหรือหลายห้องที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัยของครัวเรือนหนึ่งๆ ในบ้าน 1 หลัง ซึ่งมีครัวเรือนอาศัยอยู่มากกว่าหนึ่งครัวเรือน โดยมีห้องครัว ห้องน้ำ หรือทางเข้าออกสู่ที่อยู่อาศัยนั้นอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทุกอย่างร่วมกับครัวเรือนอื่นที่อยู่ภายในบ้านนั้น ทั้งนี้รวมถึงห้องที่อยู่ภายในอาคารซึ่งต้องใช้ห้องน้ำ ห้องครัว หรือทางเข้าออกสู่ที่อยู่อาศัยร่วมกับห้องอื่นที่อยู่ภายในอาคารเดียวกันด้วย
- 6) อื่น ๆ หมายถึง ที่อยู่อาศัยของครัวเรือนที่ไม่อาจจำแนกเข้าอยู่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งข้างต้น เช่น รถ เรือ แพ ถ้ำ ใต้สะพาน และบ้านที่คนงานก่อสร้างอาศัยอยู่ชั่วคราว

การเคหะแห่งชาติ (2547) ได้กำหนดมาตรฐานในการออกแบบและวางผังอาคาร ดังนี้

1. ในส่วนพื้นที่ใช้สอยในชีวิตประจำวัน โดยทั่วไปหน่วยอาศัยแต่ละหน่วยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน เพื่อใช้สำหรับกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ได้แก่
 - 1) ส่วนมิดชิด (Private area) เป็นพื้นที่ที่ต้องการความเป็นส่วนตัวสูงเพื่อใช้สำหรับการนอน และทำความสะอาดร่างกาย
 - 2) ส่วนอเนกประสงค์ (Multipurpose area) เป็นพื้นที่เพื่อใช้สำหรับรับรองแขก พักผ่อนทานอาหาร และประกอบอาหาร
2. ขนาดพื้นที่ใช้สอยต่ำที่สุด
 - 1) หน่วยพักอาศัยแต่ละหน่วยประกอบด้วยห้องนอน พื้นที่รวมสำหรับพักผ่อน พื้นที่ทานอาหาร ห้องครัว ห้องน้ำและส้วม พื้นที่รวมของในแต่ละหน่วยอาศัย สำหรับครอบครัวขนาด 5 คน จะต้องไม่ต่ำกว่า 33 ตารางเมตร
 - 2) ห้องนอนภายในหน่วยพักอาศัย ให้มีส่วนกว้างหรือยาวไม่ต่ำกว่า 2.50 เมตร และรวมเนื้อที่พื้นที่ห้องทั้งหมดไม่น้อยกว่า 8.64 ตารางเมตร
 - 3) สำหรับส่วนที่ใช้นอน ซึ่งไม่ได้ปิดกันเป็นห้อง กำหนดให้มีเนื้อที่พื้นที่ไม่น้อยกว่า 5.76 ตารางเมตร
 - 4) ส่วนที่ใช้สำหรับรับแขก พักผ่อน ทานอาหาร กำหนดให้มีส่วนกว้างไม่ต่ำกว่า 2.40 เมตร และพื้นที่ทั้งหมดไม่น้อยกว่า 18 ตารางเมตร
 - 5) พื้นที่ครัว มีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 4.32 ตารางเมตร
 - 6) ห้องน้ำและส้วม ต้องมีขนาดเนื้อที่ภายในไม่น้อยกว่า 2.16 ตารางเมตร
 - 7) ส่วนที่ใช้เป็นระเบียงและตากผ้าควรมีขนาดเนื้อที่ไม่น้อยกว่า 1.08 ตารางเมตร

3. ความสูงของเพดาน ความสูงจากพื้นถึงเพดานของที่พักอาศัย จะต้องไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร
4. การรับแสงธรรมชาติ ช่องเปิดหรือช่องกระจก ให้แสงธรรมชาติผ่านได้ขนาดเล็กที่สุด จะต้องมีส่วนที่รวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของพื้นที่ห้องนั้น ๆ
5. การระบายอากาศ การระบายของพื้นที่อยู่อาศัย ห้องนอนหรือห้องที่ใช้พักอยู่อาศัยควรมีช่องประตู และหน้าต่าง เป็นเนื้อที่รวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของพื้นที่ห้องนั้น ๆ โดยไม่นับรวมส่วนประตูหรือหน้าต่างอันติดกับห้องอื่น
6. ประตู เพื่อให้มีช่องเปิดที่มีขนาดเพียงพอสำหรับการใช้สอย ประตูทางเข้ากว้างไม่น้อยกว่า 90 เซนติเมตร ส่วนความสูงไม่น้อยกว่า 2 เมตร
7. การจัดวางอาคาร
 - 1) วางอาคารในลักษณะที่ได้รับความร้อนจากแสงอาทิตย์น้อยที่สุด
 - 2) วางอาคารในลักษณะรับลมมากที่สุด
 - 3) ระยะห่างจากแนวเขตที่ดิน ให้สร้างอาคารห่างจากแนวเขตที่ดินวัดจากริมอาคาร (ไม่นับส่วนที่ยื่นของอาคาร โดยกำหนดให้อาคารที่มีความสูงไม่เกิน 9 เมตร ผนังหรือระเบียงอาคารจะต้องอยู่ห่างเขตที่ดินไม่น้อยกว่า 2 เมตร

นอกจากนี้ สุจิตรา จิระวานิชย์กุล (2556) ยังให้ความหมายของสภาพการอยู่อาศัย หมายถึง ข้อมูลด้านการอยู่อาศัย โดยศึกษาทั้งหมด 6 ด้าน ดังนี้

- 1) ข้อมูลด้านสังคม ได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพ ที่อยู่อาศัยเดิม คนในครอบครัว ผู้พักอาศัยร่วม
- 2) ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพเดิม อาชีพปัจจุบัน รายรับ รายจ่าย แหล่งที่มาของรายรับ
- 3) ข้อมูลด้านสุขภาพ ได้แก่ โรคประจำตัว สถานพยาบาลที่รักษาประจำ
- 4) ข้อมูลด้านการอยู่อาศัย ได้แก่ สาเหตุที่อยู่อาศัยประจำ สาเหตุที่อยู่อาศัยไม่ประจำ สาเหตุที่ไม่เข้าอยู่อาศัย การตัดสินใจซื้อสิทธิ์และระยะเวลาในการตัดสินใจซื้อสิทธิ์ ช่วงเวลาการเข้าพักอาศัย จุดมุ่งหมายในการซื้อสิทธิ์
- 5) ด้านกายภาพ ได้แก่ ตำแหน่งห้องพักอาศัย อาคาร ทิศ ชั้น การจัดพื้นที่ใช้สอยภายในห้องพัก และอุปกรณ์ภายในห้องพัก
- 6) ความคิดเห็นจากผู้อยู่อาศัย ได้แก่ ปัญหาในการอยู่อาศัย ความต้องการเพิ่มเติม ความคิดเห็นต่อรูปแบบห้องพัก ผลกระทบจากสภาพแวดล้อม เช่น ความร้อน ลม แสงสว่าง เสียง กลิ่น เพื่อนบ้าน การรบกวนทางสายตา

ในการตัดสินใจเลือกที่ตั้งที่พักอาศัยเพื่อการประกอบอาชีพนั้น มีองค์ประกอบหลายประการเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยคำนึงถึงความเหมาะสมในด้านเศรษฐกิจ สังคม และ ลักษณะกิจกรรมในการประกอบอาชีพ (stage of life cycle) เป็นสำคัญ

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทบทวนงานวิจัยทั้งหมด 9 เรื่อง ตั้งแต่ปี 2536-2555 โดยแบ่งเป็นงานวิจัย 3 กลุ่ม คือ ลักษณะการทำงาน ลักษณะเศรษฐกิจและสังคม และสภาพที่อยู่อาศัย ของกลุ่มที่เป็นเจ้าของกิจการและลูกจ้างที่ประกอบอาชีพในแหล่งงานต่าง ๆ โดยมีเนื้อหา ดังนี้ (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 2 แสดงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของที่อยู่อาศัยกับอาชีพ

ชื่อผู้แต่ง	วัตถุประสงค์	กลุ่มตัวอย่าง	ผลการศึกษา
ปราโมทย์ สรรเพชรศิริ (2536)	การศึกษาความต้องการและ ความสัมพันธ์ระหว่างที่อยู่อาศัยและ ที่ทำงานของผู้ที่ทำงานในย่านสีลม	ผู้ทำงานในอาคาร สำนักงานที่ตั้งใน แขวงสีลม	1. ผู้ทำงานส่วนใหญ่อาศัยในเขตกรุงเทพมหานครชั้น กลาง การเดินทางผู้บริหารคือรถยนต์ ส่วน พนักงานคือรถประจำทาง 2. ที่อยู่อาศัยเป็นแบบบ้านเดี่ยวหรือ ทาวน์เฮาส์และคูที่ทำเลและขนาดครอบครัว เป็นหลัก
ธีรวัฒน์ โป่งรักษ์ (2540)	รูปแบบที่อยู่อาศัยและพฤติกรรมกา รอยู่อาศัยของผู้มีรับจ้างชนชั้นค้า ปากคลองตลาด	รับจ้างชนชั้น ค้า ปากคลองตลาด	ลูกจ้างส่วนใหญ่ต้องการอยู่ใกล้แหล่งงานและ ความสามารถในการจ่าย
ชนินทร์ เนินสุวรรณ (2541)	ความต้องการที่อยู่อาศัยของผู้ที่ ทำงานในสำนักงานย่านถนน พหลโยธิน	ผู้ที่ทำงานใน สำนักงานย่าน พหลโยธิน	การเลือกทำเลที่ตั้งคำนึงถึงความสะดวกใน การเดินทางระดับราคาและสภาพแวดล้อม
วินัย เชนที (2545)	การอยู่อาศัยของลูกจ้างในชุมชน โป้แป๊ะ	ลูกจ้างในชุมชน โป้แป๊ะ	ลูกจ้างส่วนใหญ่ต้องการอยู่ใกล้แหล่งงานและ ความสามารถในการจ่าย
นันทนา วณิชยพงศ์ (2547)	ความสัมพันธ์ระหว่างที่อยู่อาศัยกับ แหล่งงาน : กรณีศึกษาผู้ที่ซื้อที่อยู่ อาศัยในเขตจังหวัดปทุมธานี	ผู้อยู่อาศัยหมู่บ้าน ในเขตจังหวัด ปทุมธานี	1. ผู้ทำงานในพื้นที่ - ปัจจัยในการเลือกที่อยู่ อาศัยความสะดวกในการเดินทาง 2. ผู้ทำงานนอกพื้นที่ - ปัจจัยในการเลือกที่ อยู่ อยู่ใกล้แหล่งงาน และ สะดวกในการ เดินทาง
สรรเสริญ พรขุนทด (2548)	สภาพการอยู่อาศัยในอาคารพาณิชย์ พักอาศัยย่านสำเพ็ง	ผู้อยู่อาศัยในอาคาร พาณิชย์บริเวณสำ เพ็ง	ผู้อยู่อาศัยมีการใช้งานอาคารแบบผสม ระหว่างการพักอาศัยกับกิจกรรมอื่น ๆ โดย พื้นที่มีความสะดวกในการคมนาคมและระบบ สาธารณูปโภคครบครัน
ธเนศ ชุมทรัพย์ (2549)	ความสัมพันธ์ระหว่างค่าใช้จ่ายด้านที่ อยู่อาศัย ค่าใช้จ่ายในการเดิน ทางเข้าสู่แหล่งงาน และที่ตั้งที่อยู่ อาศัย:กรณีศึกษา ผู้ที่ทำงานใน อาคารสำนักงานย่านถนนสาทร	ผู้ที่ทำงานในอาคาร สำนักงานย่านถนน สาทร	กลุ่มมีรายได้น้อยจะเลือกอยู่อาศัยใกล้แหล่ง ทำงานกลุ่มคนมีรายได้ปานกลางและกลุ่ม คนมีรายได้สูงจะเลือกอาศัยอยู่ใกล้กับ ครอบครัว
อนัญญา	สภาพการอยู่อาศัยของผู้อยู่อาศัย	ผู้อยู่อาศัยตึก	ผู้อยู่อาศัยเลือกที่อยู่อาศัยเพราะใกล้แหล่ง

ชื่อผู้แต่ง	วัตถุประสงค์	กลุ่มตัวอย่าง	ผลการศึกษา
สมเดช (2551)	ตึกแถวในพื้นที่เขตพาณิชย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: กรณีศึกษาบริเวณเชียงใหม่และสวน หลวง	บริเวณเชียงใหม่และ สวนหลวง	ทำงาน และ ส่วนใหญ่อาศัยและทำงานใน สถานที่เดียวกัน ลักษณะการอยู่อาศัยแบ่ง ห้องเช่าในตึกแถว โดยเช่าช่วงจากเจ้าของ ตึกแถว
อัญชลี เงินโพธิ์ (2555)	ความเชื่อมโยงระหว่างอาชีพกับ แหล่งที่อยู่อาศัยในชุมชนบนพื้นที่สา นักงานทรัพย์สินส่วน พระมหากษัตริย์: กรณีศึกษา ชุมชน รุ่งมณีพัฒนาเขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร	ชุมชนรุ่งมณีพัฒนา	ทำเลที่ตั้งของแหล่งอาชีพและที่อยู่อาศัยมี ความแตกต่างกันตามคุณลักษณะของแต่ละ อาชีพ และทำเลที่ตั้งเป็นปัจจัยสำคัญในการ ส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรคในการประกอบ อาชีพ ชุมชนที่อยู่อาศัยต้องการอยู่ใกล้และ ความสะดวกในการเดินทางกับแหล่งงาน

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมด สามารถแบ่งข้อมูลที่น่าสนใจได้ดังนี้

1) ลักษณะการค้ำหาบเร่แผงลอยในกรุงเทพมหานคร

จากแนวคิดทฤษฎีว่าด้วยเรื่องสภาพการค้ำหาบเร่แผงลอยในกรุงเทพมหานคร ของนักวิจัย พบว่า
ร้านค้าแผงลอยเป็นเศรษฐกิจนอกระบบที่พบมากที่สุด มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ มีการทำงานแบบรูปแบบห่วง
โซ่อุปทาน กิจกรรมขนาดเล็กที่มีความเชื่อมต่อกันกับบริบทโดยรอบในลักษณะโครงข่ายกิจกรรม และมี
แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกที่ตั้งที่ทำงาน

2) จากแนวคิดเกี่ยวกับการเลือกที่ตั้งแหล่งงาน พบว่าการเลือกที่ตั้งแหล่งงานมี ปัจจัยสำคัญคือ

- มีการเข้าถึงที่ดี เพื่อให้เดินทางสู่แหล่งกิจการได้ง่าย รวมถึงสามารถติดต่อกลับหน่วยงานต่าง ๆ
ได้สะดวก
- เลือกที่ตั้งในบริเวณที่เกิดการประหยัดภายนอก คือ ต้องมีการรวมตัวของกิจการต่าง ๆ ของ
ลักษณะธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับกิจการเดียวกัน เพื่อประหยัดในการลงทุนทั้งด้านสาธารณูปโภค
และสาธารณูปการที่สามารถใช้ร่วมกันได้สะดวก
- มีที่ตั้งอยู่ใกล้แรงงาน เพื่อประโยชน์ทั้งแก่แหล่งงานนั้น ๆ และแก่คนงาน

นอกจากนี้แหล่งงานบางประเภทยังมีเงื่อนไขอื่น ๆ ด้วยเหตุผลอื่น ๆ เช่นราคาเช่าที่ดิน การกำหนด
พื้นที่เพื่อกิจกรรมต่าง ๆ ผลตอบแทนและประโยชน์ที่ได้รับต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงการศึกษา เพศ อายุ เป็นต้น ก็มี
ผลต่อการตัดสินใจเลือกแหล่งงานที่ทำงานที่เหมาะสมกับตนเองมากที่สุด

3) แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกที่ตั้งที่อยู่อาศัย

จากแนวคิดทฤษฎีว่าด้วยการเลือกที่ตั้งที่อยู่อาศัยจากนักคิดและนักทฤษฎีทั้งหลาย สามารถสรุปได้
ว่าการเลือกที่พำนักอาศัยควรพิจารณาถึง 2 ปัจจัยหลัก ได้แก่

1. ปัจจัยจากคุณสมบัติของที่ตั้งหรือพื้นที่ โดยพิจารณาลักษณะกายภาพที่สำคัญ คือ

- ความสะดวกในการเข้าถึง โดยที่พักอาศัยจะผูกพันกับแหล่งงานอยู่ใกล้สถานที่ในการติดต่อธุรกิจ และเป็นบริเวณที่เข้าไปรับบริการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพของตนเองได้ง่าย
- ราคาที่ดิน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสำคัญในการเลือกที่พักอาศัย โดยผู้มีรายได้น้อยจะเลือกอาศัยอยู่ในพื้นที่ที่มีราคาที่ดินและราคาเช่าถูก

2. ปัจจัยจากตัวบุคคลผู้เลือกที่พักอาศัย

- รายได้ของผู้อยู่อาศัย มีผลต่อการตัดสินใจเลือกที่พักอาศัย เมื่อผู้อยู่อาศัยมีรายได้มากขึ้นโอกาสในการเลือกแบบและขนาดของบ้าน รวมทั้งที่ตั้งสิ่งอำนวยความสะดวกที่ดีกว่าย่อมมากขึ้นด้วย
- ความพอใจและสถานะทางสังคม ในการเลือกที่พักอาศัยของประชากรจะเลือกอยู่ใกล้ในสถานที่ที่มีสภาวะแวดล้อมทางสังคมในทิศทางที่สอดคล้องกับวิถีทางดำเนินชีวิตและสภาพสังคมที่ใกล้เคียงแบบเดิม
- สภาพครอบครัว ความต้องการของคนในครอบครัวจะเป็นปัจจัยหนึ่งในการเลือกที่พักอาศัย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบุคคลในครอบครัวส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนอายุใด ด้วยเงื่อนไขต่าง ๆ ทำให้การเลือกที่ตั้งของผู้อยู่อาศัยในสภาพจริงแตกต่างกันไปตามสถานภาพและฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้อยู่อาศัย โดยเฉพาะของผู้ตัดสินใจเลือกที่พักอาศัยของครอบครัวเป็นสำคัญ

4) แนวความคิดเกี่ยวกับความสมดุลของที่พักอาศัยและแหล่งงาน

จากการศึกษาเกี่ยวกับความสมดุลของที่พักอาศัยและแหล่งงานในข้างต้นเห็นได้ว่าความสมดุลนั้นมีความหมายนอกเหนือจากการเท่ากันในปริมาณระหว่างที่พักและแหล่งงาน แต่ยังรวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างที่พักและแหล่งงานอีกด้วย โดยต้องพิจารณาจากการเดินทางในการประกอบอาชีพที่เกิดขึ้นด้วย

5) แนวคิดเกี่ยวกับสภาพการอยู่อาศัย

จากแนวคิดทฤษฎีว่าด้วยการเกี่ยวกับสภาพการอยู่อาศัยจากนักคิดและนักทฤษฎีทั้งหลาย สามารถแบ่งคำจำกัดความและมาตรฐานด้านสภาพการอยู่อาศัยได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่

- รูปแบบของที่อยู่อาศัย เกี่ยวข้องกับลักษณะอาคารที่พักอาศัยต่าง ๆ
- มาตรฐานในการออกแบบและวางผังอาคาร คือมาตรฐานด้านพื้นที่ใช้สอยในชีวิตประจำวันต่าง ๆ ขนาดพื้นที่ใช้สอยต่ำที่สุด การระบายอากาศ การรับแสง และการวางผังอาคาร
- สภาพการอยู่อาศัย แบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ ข้อมูลด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ข้อมูลด้านสุขภาพ ข้อมูลด้านการอยู่อาศัย ด้านกายภาพ และ ความคิดเห็นจากผู้อยู่อาศัย และจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1). ลักษณะการทำงาน

กลุ่มลูกจ้างและพนักงานบริษัทต้องการอยู่ใกล้และความสะดวกในการเดินทางกับแหล่งงาน เพื่อต้องการลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางมากที่สุด ส่วนเจ้าของกิจการเลือกอาศัยและทำงานในสถานที่เดียวกัน เวลาทำงานตั้งแต่ เช้า - เย็น และเป็นการประกอบกิจการในแหล่งแหล่งเดียว

2). ลักษณะเศรษฐกิจและสังคม

ผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระมีรายได้น้อย ทำให้การเลือกที่อยู่อาศัยใกล้แหล่งงาน เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง หากกลุ่มที่มีรายได้ปานกลางและรายได้สูงจะเลือกอาศัยอยู่กับครอบครัว และ มักเลือกที่พักอาศัยไกลออกจากแหล่งงาน

3). สภาพที่อยู่อาศัย

ผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระมีการใช้งานในอาคารแบบผสมระหว่างที่พักอาศัยกับกิจกรรมอื่น ๆ พื้นที่ที่มีความสะดวกสะดวกในการคมนาคมและระบบสาธารณูปโภคที่ครบครัน มีลักษณะการประกอบอาชีพภายในอาคารพาณิชย์

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมดที่ผ่านมา สามารถตั้งข้อสังเกตของตัวแปรที่มีผลต่อที่พักอาศัยของผู้ค้าแผงลอยอาหาร ซึ่งคือกลุ่มของผู้ที่ประกอบอาชีพอิสระ ได้ดังต่อไปนี้ ลักษณะเศรษฐกิจ สังคม กระบวนการในการประกอบกิจกรรมการค้าแผงลอยอาหาร รวมถึง สภาพการอยู่อาศัย เช่น ลักษณะการอยู่อาศัย พฤติกรรมการอยู่อาศัย และการใช้พื้นที่พักอาศัย

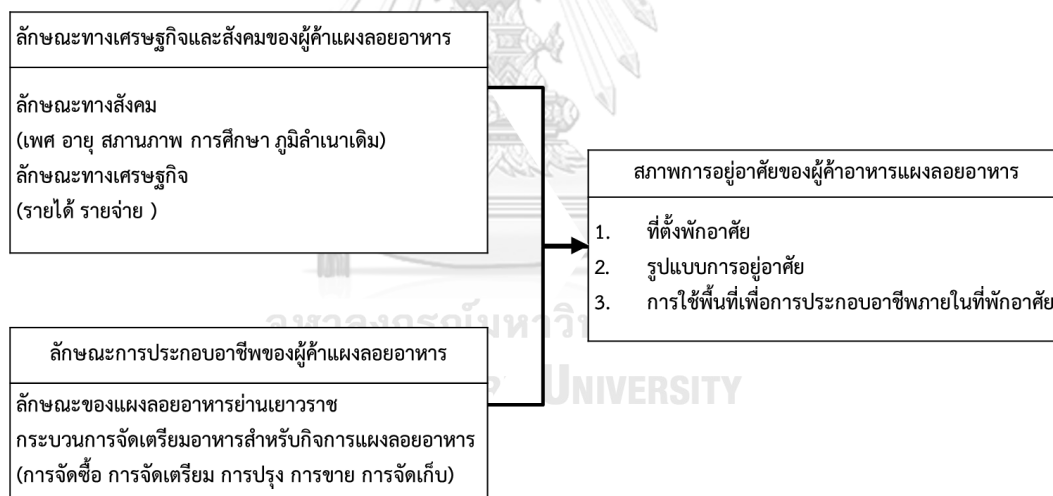
บทที่ 3

ระเบียบการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ที่มุ่งเน้นการศึกษารูปแบบการอยู่อาศัยของผู้ค้าแผงลอยอาหาร เพื่อวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างสภาพการอยู่อาศัยกับการประกอบกิจการแผงลอยอาหาร ทั้งนี้เป็นการเก็บข้อมูลด้านสังคม เศรษฐกิจ การประกอบกิจการการค้าแผงลอยอาหาร และสภาพที่อยู่อาศัย ในรูปแบบของแบบสัมภาษณ์ และการสำรวจ การนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจมาประมวลผลด้วยวิธีสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) และวิเคราะห์การใช้พื้นที่ในอาคารเพื่ออธิบายลักษณะที่อยู่อาศัย การใช้พื้นที่ภายในอาคารและปัญหาในการอยู่อาศัยที่เกิดจากการประกอบอาชีพภายในอาคาร

3.1 กรอบแนวคิด

กรอบแนวคิดการวิจัยประกอบด้วยตัวแปรต้นคือ ลักษณะทางเศรษฐกิจ สังคม และลักษณะการประกอบอาชีพของเจ้าของกิจการแผงลอยอาหารในเยาวราช ส่วนตัวแปรตามคือ สภาพการอยู่อาศัยของเจ้าของกิจการแผงลอยอาหารในเยาวราช

รูปภาพที่ 3 แผนผังแสดงกรอบแนวคิดในงานวิจัย

ที่มา: เวชพลตรีธารทิพย์. "โครงการวิจัยของแผงลอยอาหาร กมนิติศึกษาย่านเยาวราช" วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัย, 2559

ที่มา : ลุจิตรา จิระวานิชย์กุล, พฤติกรรมและสภาพการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในอาคารชุดที่ออกแบบเพื่อผู้สูงอายุ

กรณีศึกษา : สวางคนิเวศ จ.สมุทรปราการ, คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ,2556

3.2. การเลือกพื้นที่และกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 พื้นที่ศึกษา

พื้นที่เส้นทางบาทวิถีบริเวณถนนเยาวราชทั้งฝั่งซ้ายและฝั่งขวา นับตั้งแต่แยกเฉลิมบุรีถึงแยกราชวงศ์ ซึ่งเป็นบริเวณถนนเป็นเส้นตรงตลอดเส้นทางระยะทาง 600 เมตร ทั้งนี้ที่มีเส้นทางบาทวิถีบริเวณถนนย่อยที่เป็นพื้นที่ศึกษาด้วยเช่นกัน

รูปภาพที่ 4 แสดงพื้นที่ที่ศึกษา

ที่มา : สำนักงานเทคนิค เขตสัมพันธวงศ์, 2559

3.2.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร

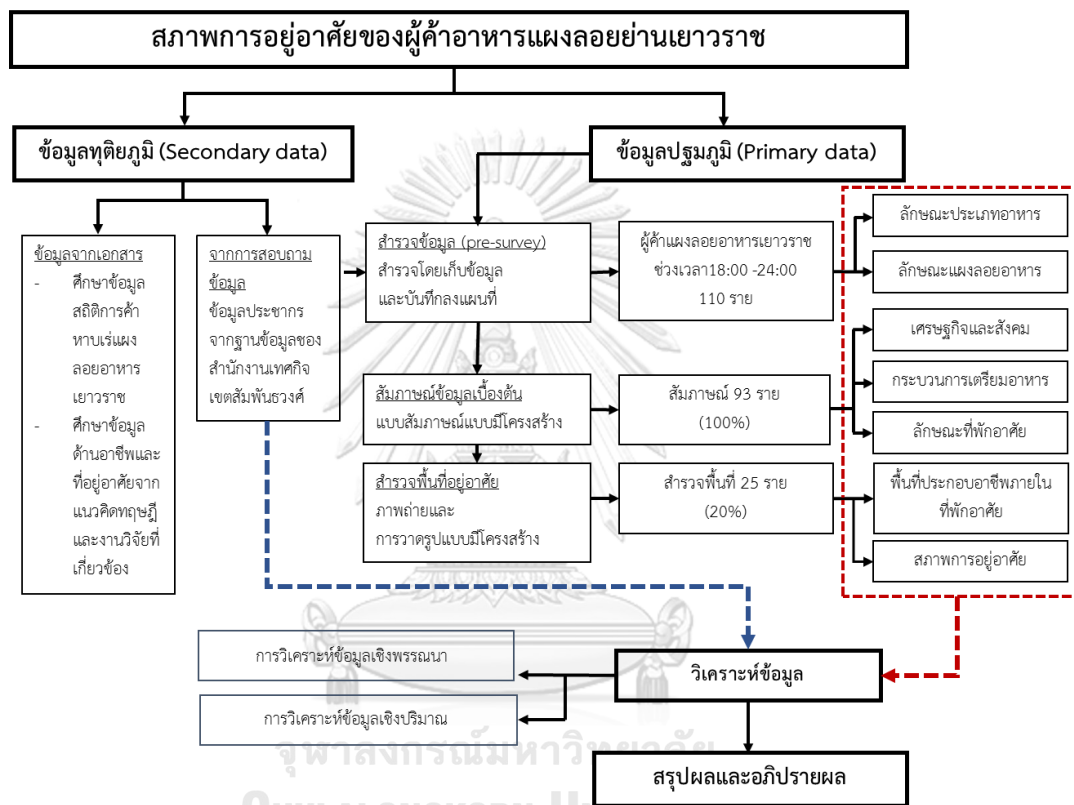
ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ การค้าแผงลอยเยาวราชในช่วงเย็น (ซึ่งมีการกระจุกตัวของผู้ค้าแผงลอยอาหารมากที่สุด) ฝั่งซ้ายและฝั่งขวา เวลาประมาณ 18:00-24:00 น. โดยมีการค้าที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานเทคนิคทั้งหมด 165 ราย (ข้อมูลจากสำนักงานเทคนิค เขตสัมพันธวงศ์ ,2559) และแบ่งประเภทสินค้าที่ขายได้ 2 ประเภท ได้แก่ กลุ่มที่เป็นอาหาร มีจำนวน 110 ราย กลุ่มที่ไม่ใช่อาหาร มีจำนวน 55 ราย (ข้อมูลจากผู้วิจัย,2561)

2) กลุ่มตัวอย่าง

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง จากจำนวนกลุ่มประชากรแผงลอยย่านเยาวราชจำนวน 165 ร้านค้า ได้กลุ่มตัวอย่างขั้นที่ 1 เป็นร้านค้าแผงลอยอาหารจำนวน 110 ร้านค้า โดยใช้เกณฑ์ในการลงสัมภาษณ์

100% และเข้าข่ายนิยามผู้ค้าแผงลอยที่เป็นจำหน่ายอาหาร เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างครอบคลุมทั้งพื้นที่ อย่างไรก็ตามเมื่อผู้วิจัยลงสำรวจและสัมภาษณ์ผู้ค้า ปรากฏว่ามีผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 93 ราย โดยมีแผงขายจำนวน 53 ราย และ แผงขวจำนวน 40 ราย และได้กลุ่มตัวอย่างขั้นที่ 2 จำนวน 25 ราย จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นที่ 2 ใช้เกณฑ์ร้อยละ โดยสุ่มตัวอย่างแบบโควตา จากประเภทของอาหาร

3.3 กรอบดำเนินการวิจัย

รูปภาพที่ 5 ขั้นตอนการศึกษา

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลในงานวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 2 ด้านคือ ข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.4.1 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

- 1) ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรม และศึกษาแนวความคิดด้านกระบวนการหาบเร่แผงลอยด้านห่วงโซ่อุปทานการค้า การเลือกทำเลที่ตั้งของหน่วยธุรกิจขนาดเล็ก การเลือกที่ตั้งที่อยู่อาศัย จากแนวคิดและข้อมูลจากเอกสาร (Document Research) ทั้งทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงเก็บรวบรวม ข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ บทความ เอกสาร และเว็บไซต์ต่าง ๆ

- 2) ผู้วิจัยได้สอบถามข้อมูลทางสถิติของผู้ค้าแผงลอยอาหารย่านเยาวราช ของข้อมูลประชากรจากฐานข้อมูลของสำนักงานสถิติ เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร

3.4.2 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

- 1) รวบรวมข้อมูลทางภาคสนาม (Field Survey) การสำรวจพื้นที่เยาวราชและลงบันทึกตำแหน่งแผงลอยอาหารลงบนแผนที่ โดยสำรวจข้อมูลผู้ค้าแผงลอยอาหาร ตลอดแนวริมทางในพื้นที่ศึกษา
- 2) รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 93 ราย โดยทำการ Pre-survey จำนวน 5 ชุด ก่อนใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่แก้ไขแล้วเพื่อสำรวจข้อมูลผู้ค้าแผงลอยอาหาร โดยใช้วิธีแบบสัมภาษณ์โดยตรงกับผู้ค้าแผงลอยอาหาร
- 3) รวบรวมข้อมูลการสำรวจและสัมภาษณ์ จำนวน 25 ราย โดยการลงสำรวจเก็บข้อมูลที่อยู่อาศัยของผู้ค้าแผงลอยอาหารโดยการจดบันทึกและใช้ภาพถ่าย เพื่อนำไป sketch นอกจากนี้ยังใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก โดยสุ่มตัวอย่างแบบโควตา จากประเภทของอาหารและเลือกกลุ่มที่พักอาศัยที่มีการประกอบอาชีพภายในที่พักอาศัยมาวิเคราะห์เท่านั้น

3.4.3 เครื่องมือในการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรม ผลงานวิจัย แนวคิดทฤษฎี และการสำรวจภาคสนามเบื้องต้นในพื้นที่ศึกษา พบว่ามีตัวแปรต้นปัจจัยที่คาดว่าจะมีผลต่อรูปแบบของรูปแบบการอยู่อาศัยของผู้ค้าแผงลอยอาหาร ซึ่งในที่นี้กำหนดให้ลักษณะ ด้านสังคม เศรษฐกิจและการประกอบกิจการการค้าแผงลอยอาหารของเจ้าของกิจการเป็นตัวแปรต้น เนื่องจากผู้ค้าทำให้เกิดความแตกต่างทางด้านสภาพการอยู่อาศัยและการใช้พื้นที่พักอาศัยเพื่อการประกอบอาชีพ เป็นตัวแปรตาม ซึ่งปัจจัยประกอบไปด้วย

ตารางที่ 3 ตารางแสดงตัวแปรและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

วัตถุประสงค์	ตัวแปรในการศึกษา	เรื่องที่ศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือในการวิจัย
1) เพื่อศึกษา ลักษณะสังคม เศรษฐกิจ และลักษณะการ ประกอบอาชีพของ เจ้าของกิจการผู้ค้า แผงลอยอาหารย่าน เยาวราช	ลักษณะทางเศรษฐกิจ	รายได้จากการประกอบ อาชีพ	93 ราย	การสัมภาษณ์
		/ รายได้ครอบครัว		
		รายจ่ายจากการประกอบ อาชีพ		
		รายจ่ายที่พักอาศัย		
		เงินฝาก		
		ที่มาของรายได้		

วัตถุประสงค์	ตัวแปรในการศึกษา	เรื่องที่ศึกษา	กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือในการวิจัย
	ลักษณะทางสังคม	เพศ	93 ราย	การสัมภาษณ์
		อายุ		
		การศึกษา		
		สถานภาพสมรส และจำนวนบุตร		
		ภูมิลำเนา		
	ลักษณะการประกอบอาชีพ	ประเภทของ แผงลอยอาหาร	93 ราย	การสัมภาษณ์ การสำรวจพื้นที่เยาวราช
		ระยะเวลา ประกอบอาชีพ และรูปแบบกิจการ		
		กระบวนการจัดเตรียม อาหารสำหรับกิจการแผง ลอยอาหาร		
2) เพื่อศึกษา ลักษณะที่พักอาศัย และการอยู่อาศัยที่ เกี่ยวข้องกับการ ประกอบอาชีพของ เจ้าของกิจการแผง ลอยอาหารย่าน เยาวราช	ลักษณะการอยู่อาศัย	ที่ตั้ง	93 ราย	การสัมภาษณ์
		พฤติกรรมการ เดินทาง		
		ปัจจัยในการเลือก ที่ตั้งที่อยู่อาศัย		
		การใช้ประโยชน์อาคาร		
		ผู้ร่วมพักอาศัย		
		รูปแบบที่อยู่อาศัย		
3) เพื่อวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ของ การประกอบอาชีพ แผงลอยอาหารกับ การอยู่อาศัย ในที่ พักอาศัยของ เจ้าของกิจการแผง ลอยอาหารเยาวราช	การประกอบอาชีพและการ อยู่อาศัยภายในที่พักอาศัย	การอยู่อาศัย	25 ราย	การสัมภาษณ์ การสำรวจพื้นที่พักอาศัย ถ่ายภาพและจดบันทึก
		การประกอบอาชีพภายใน ที่พักอาศัย		
		ปัญหาด้านการอยู่อาศัยที่ เกิดจากการประกอบ อาชีพ		

3.8 ข้อจำกัดในการดำเนินงานวิจัย

- 1) ข้อจำกัดด้านระยะเวลาในการเก็บข้อมูลทางด้านสถิติของงานวิจัยชิ้นนี้ อยู่ในช่วงเดือนธันวาคม 2561 ซึ่งเป็นช่วงเทศกาลปีใหม่ ส่งผลให้นักท่องเที่ยวในเวลาากลางคืนมีจำนวนมาก ทำให้กลุ่มตัวอย่างผู้ค้าแผงลอยอาหารไม่มีเวลาในการให้ข้อมูลในการทำวิจัย
- 2) ข้อจำกัดด้านตัวแปรของการกำหนดในการวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ทางด้านเศรษฐกิจของพื้นที่เยาวราช เช่น รายรับ รายจ่าย ซึ่งเป็นตัวแปรเหนือการควบคุมงานวิจัยที่สามารถตรวจสอบได้
- 3) ข้อจำกัดด้านกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลของงานวิจัยชิ้นนี้ เนื่องจากอาชีพแผงลอยอาหารมีความไม่แน่นอน ในการเข้าออกของการประกอบธุรกิจ ทำให้จำนวนแผงลอยมีจำนวนไม่คงที่ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงยึดจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามวันเวลา และสถานที่ตามทีระบุในงานวิจัย
- 4) การเข้าถึงข้อมูลในการสำรวจพื้นที่พักอาศัยของผู้ค้าแผงลอยมีความยากในการเข้าถึงข้อมูล เนื่องจากรูปแบบการประกอบอาชีพมีความลับทางการค้า จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างปฏิเสธการให้ความร่วมมือ นอกจากนี้การสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่บริเวณพื้นที่ขาย เป็นช่วงเวลาเดียวกับการทำงานของผู้ค้าแผงลอยอาหาร ทำให้ได้ข้อมูลไม่ครบถ้วน หรือใช้เวลาในการสัมภาษณ์นานเกินกว่าที่ผู้วิจัยคาดการณ์ไว้ ส่งผลให้ต่อระยะเวลาในการเก็บข้อมูล
- 5) เนื่องจากผู้ค้าแผงลอยมีความอนุรักษนิยม และเยาวราชส่วนใหญ่เป็นคนพื้นถิ่นที่อาศัยอยู่บริเวณเยาวราชมายาวนาน การสัมภาษณ์โดยมีผู้คนที่คุ้นเคย หรือรู้จักมาก่อนจะทำให้การเข้าถึงข้อมูลทำได้ง่ายขึ้น และการให้ข้อมูลเพื่อระบุลงบนแผนที่ ต้องมีความเชี่ยวชาญเรื่องสถานที่ในย่านเยาวราชอย่างแม่นยำ มิเช่นนั้นจะทำให้การเข้าถึงข้อมูลและการระบุรายละเอียดลงบนแบบสอบถามเกิดความผิดพลาดได้

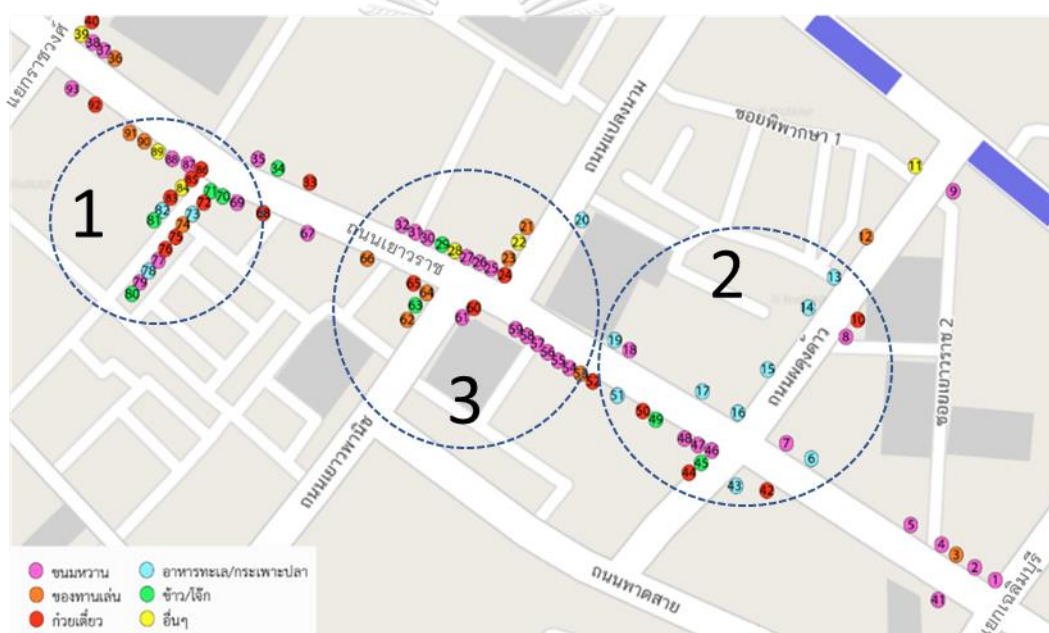
บทที่ 4

ลักษณะการค้าแผงลอยอาหารย่านเยาวราช

ในบทนี้นำเสนอผลการศึกษาเรื่องลักษณะแผงลอยอาหารและรูปแบบการประกอบกิจการโดยมีกรณีศึกษาคือย่านเยาวราช จากการสัมภาษณ์ของเจ้าของกิจการร้านค้าแผงลอยอาหารในพื้นที่ย่านเยาวราช เพื่อให้ได้มาซึ่งชุดข้อมูลของลักษณะกิจการและกิจกรรมในทุกกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับกิจการแผงลอยอาหาร

4.1 ลักษณะของแผงลอยอาหารย่านเยาวราช

จากการสำรวจภาคสนาม สามารถระบุตำแหน่งบนพื้นที่ถนนเยาวราชและลักษณะของประเภทร้านค้าอาหารแผงลอย จำนวน 93 ราย ซึ่งมีผลการศึกษาดังนี้

รูปภาพที่ 4 ตำแหน่งของแผงลอยอาหารย่านเยาวราช

ที่มา : จากการสำรวจของผู้วิจัย, 2561

จากการสำรวจพื้นที่เยาวราช (รูปภาพที่ 4) พบว่ามีการกระจุกตัวของร้านค้าทั้งหมด 3 พื้นที่ ได้แก่

- 1) บริเวณฝั่งซ้ายของถนนเยาวราชที่เรียกว่า “ตลาดเก่า” โดยมีอาหารประเภทของคาวรวมกลุ่มมากที่สุด
- 2) บริเวณฝั่งขวาของถนนเยาวราชตั้งแต่ถนนแปลงนามจนถึงถนนผดุงด้าว โดยมีร้านอาหารประเภททะเลมากที่สุด
- 3) บริเวณฝั่งซ้ายและขวาของถนนเยาวราชตั้งแต่ถนนเยาวพาณิชยันจนถึงถนนผดุงด้าว โดยมีร้านอาหารประเภทของหวานมากที่สุด เช่น รังนก เป๊ะก้วย เต้าทึง

4.1.1. ประเภทของแผงลอยอาหารย่านเยาวราช

จากการสำรวจของผู้วิจัย แผงลอยอาหารเยาวราชสามารถแบ่งลักษณะประเภทอาหารได้เป็น 6 ประเภท

ตารางที่ 4 ประเภทอาหารแผงลอยอาหารย่านเยาวราช

ประเภทอาหารแผงลอย	แบบA	แบบB	แบบC	แบบD	รวม
ของหวาน	1	13	12	9	35
	1.10%	14.00%	12.90%	9.70%	37.7%
ก๋วยเตี๋ยว	18	0	0	0	18
	19.40%	0.00%	0.00%	0.00%	19.4%
ของกินเล่น	4	10	0	0	14
	4.30%	10.80%	0.00%	0.00%	15.1%
อาหารทะเล/กระเพาะปลา	10	0	2	0	12
	10.80%	0.00%	2.20%	0.00%	13.0%
ข้าว/โจ๊ก	3	0	6	0	9
	3.20%	0.00%	6.50%	0.00%	9.7%
อื่น ๆ	3	2	0	0	5
	3.20%	2.20%	0.00%	0.00%	5.4%
รวม	39	25	20	9	93
	41.90%	26.90%	21.50%	9.70%	100.0%
	64	29	93		
	68.80%	31.20%	100%		
	ปรุงที่แผง	ปรุงที่พักอาศัย			

ที่มา : จากการสำรวจของผู้วิจัย,2561

จากการศึกษาประเภทอาหารแผงลอยอาหารย่านเยาวราช (ตารางที่ 4) พบว่าแผงลอยอาหารประเภทของหวานมีมากที่สุด (37.6%) รองลงมาคือประเภทก๋วยเตี๋ยว (19.4%) และอันดับสามคือ ของกินเล่น (15.1%) ตามลำดับ นอกจากนี้ หากพิจารณาลักษณะการปรุงอาหารบริเวณแผงลอยและการให้ที่นั่งรับประทานอาหารสามารถแบ่งได้ 4 ลักษณะดังนี้

- 1) รูปแบบ A. มีลักษณะปรุงอาหารบริเวณแผงลอยและมีที่นั่งรับประทาน มีจำนวนมากที่สุด 39 ร้านค้า ในจำนวนนี้เป็นร้านก๋วยเตี๋ยวมียุขจำนวนมากที่สุด รองลงมาเป็นร้านอาหารทะเลและกระเพาะปลา

- 2) รูปแบบ B. มีลักษณะปรุงอาหารบริเวณแผงลอยแต่ไม่มีที่นั่งรับประทาน จำนวน 25 ร้านค้า ส่วนใหญ่เป็นร้านของหวานและร้านของทานเล่น
- 3) รูปแบบ C. มีลักษณะไม่ได้ปรุงอาหารบริเวณแผงลอยแต่มีที่นั่งรับประทาน จำนวน 20 ร้านค้า ส่วนใหญ่เป็นร้านร้านของหวาน
- 4) รูปแบบ D. มีลักษณะไม่ได้ปรุงอาหารบริเวณแผงลอยและไม่มีที่นั่งรับประทาน จำนวน 9 ร้านค้า โดยเป็นร้านของหวานทั้งหมด

A
ปรุง
มีที่นั่งทาน

B
ปรุง
ไม่มีที่นั่งทาน

C
ไม่มีการปรุง
มีที่นั่งทาน

D
ไม่มีการปรุง
ไม่มีที่นั่งทาน

รูปภาพที่ 5 รูปร้านค้าแผงลอยในเยาวราช

จากลักษณะการปรุงอาหารและการให้นั่งรับประทานอาหารบริเวณแผงลอยดังกล่าว (รูปภาพที่ 5) จะสังเกตได้ว่าร้านค้าที่มีการปรุงอาหารในพื้นที่แผงลอยซึ่งมีมากถึง 64 ร้าน (รูปแบบ A และรูปแบบ B) หรือมีสัดส่วนร้อยละ 68.8 ของจำนวนร้านค้าทั้งหมด ซึ่งการปรุงอาหารในพื้นที่แผงลอยเสมือนการทำครัว

ริมถนน ทำให้ต้องมีการใช้น้ำ ไฟฟ้า แก๊ส เชื้อเพลิง รวมถึงอุปกรณ์ทำครัวต่าง ๆ สิ่งที่มาจําเป็นต้องพิจารณาถึงอนามัยและความปลอดภัยของทั้งผู้ประกอบการและผู้ที่มีรับประทานอาหาร

ตารางที่ 5 ตารางค่าใช้จ่ายในการจัดพื้นที่แผงลอยอาหารย่านเยาวราช ตามลักษณะแผงลอย

	ลักษณะของแผงลอย			
	แบบA (39)	แบบB (25)	แบบC (20)	แบบD (9)
ค่าเช่าแผง	34	23	20	7
	87.2%	92.0%	100.0%	77.7%
ค่าเช่าพื้นที่	26	18	13	3
	66.6%	72.0%	65.0%	33.3%
ค่าน้ำ-ค่าไฟ	32	21	18	8
	82.0%	84.0%	90.0%	88.8%

จากค่าใช้จ่ายในการจัดพื้นที่แผงลอยตามลักษณะแผงลอย จากการสัมภาษณ์ ค่าเช่าแผงมีลักษณะเช่ากับเอกชนที่ให้เช่าพื้นที่หน้าร้านบริเวณฟุตบอลบาท ซึ่งรวมถึงค่าใช้จ่ายที่ต้องชำระให้ทางเทศกิจรายเดือน นอกจากนี้ยังมีค่าน้ำและค่าไฟเพื่อการดำเนินกิจการในช่วงเวลากลางคืน ทั้งนี้เจ้าของกิจการมีการเช่าพื้นที่เพื่อการซักล้าง จัดเก็บ รวมแล้วอยู่ที่ประมาณ 5,000-10,000 ซึ่งขึ้นอยู่กับอัตราค่าเช่าของผู้เช่าแต่ละราย

จากผลการศึกษา (ตารางที่ 5) พบว่า แผงลอยอาหารเยาวราชเกือบทุกร้านส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายทางด้าน ค่าเช่าแผงให้กับทางเจ้าของอาคารในเยาวราชและเทศกิจ และค่าน้ำ-ค่าไฟ นอกจากนี้พบว่า ลักษณะแผงลอยแบบ A (66.6%) แบบ B (72.0%) แบบ C (65.0%) และแบบ D (ไม่ปรุงและไม่มีที่นั่งรับประทาน) เพียง 33.3% มีค่าใช้จ่ายค่าเช่าด้านพื้นที่ซักล้างและพื้นที่จัดเก็บ

4.1.2. ระยะเวลาประกอบอาชีพและรูปแบบกิจการของแผงลอยอาหารย่านเยาวราช

แผงลอยอาหารเป็นรูปแบบการค้าขนาดเล็กที่อยู่คู่กับกับถนนเยาวราชมาเป็นระยะเวลานาน จากการสัมภาษณ์ของผู้วิจัยพบว่า แผงลอยอาหารย่านเยาวราชมีระยะเวลาในการประกอบกิจการช่วงเวลาต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 6 ระยะเวลาการประกอบกิจการแผงลอยอาหารย่านเยาวราช

ระยะเวลาที่ทำอาชีพแผงลอย	จำนวนร้านค้า	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ปี	7	7.5
5-20 ปี	27	29
20-40 ปี	38	40.9
มากกว่า 40 ปี	20	21.5
รวม	93	100

ที่มา : จากการสัมภาษณ์ของผู้วิจัย 2561

จากการศึกษาระยะเวลาการประกอบกิจการแผงลอยอาหารย่านเยาวราช (ตารางที่ 6) พบว่าร้านค้าแผงลอยส่วนใหญ่ทำการค้าบนถนนเยาวราชมานานแล้วอยู่ที่ช่วงเวลามากกว่า 20 ปี มีสัดส่วนถึงร้อยละ 62.4 รองลงมาคืออยู่ที่ช่วงระหว่าง 5-20 ปี ที่สัดส่วนร้อยละ 29 นอกจากนี้ในด้านรูปแบบกิจการ (ตารางที่ 7) พบว่ารูปแบบกิจการแผงลอยอาหารส่วนใหญ่ดำเนินธุรกิจแบบครอบครัว มีสัดส่วนมากถึงร้อยละ 60.2 โดยให้ลูกหลานหรือญาติพี่น้องเป็นผู้ช่วยในทุกกระบวนการ รองลงมาคือกิจการส่วนตัว ร้อยละ 39.8 ที่มีการประกอบอาชีพด้วยตนเองคนเดียว และบางส่วนมีการให้ลูกจ้างช่วยเหลือในบางกระบวนการ

ตารางที่ 7 รูปแบบกิจการแผงลอยอาหารย่านเยาวราช

รูปแบบกิจการ	จำนวนร้านค้า	ร้อยละ
กิจการส่วนตัว	37	39.8
กิจการครอบครัว	56	60.2
รวม	93	100

ที่มา : จากการสัมภาษณ์ของผู้วิจัย 2561

จากการศึกษาจำนวนการจ้างลูกจ้างแผงลอยอาหารย่านเยาวราช (ตารางที่ 8) พบว่า ร้อยละ 34.4 ไม่มีการจ้างลูกจ้าง รองลงมา 1-2 คน ร้อยละ 31 ทั้งนี้มีการใช้พนักงานมากกว่า 5 คน ถึงร้อยละ 17 ซึ่งมีความสัมพันธ์กับขนาดของแผง

ตารางที่ 8 จำนวนการจ้างลูกจ้างแผงลอยอาหารย่านเยาวราช

จำนวนลูกจ้าง	จำนวนร้านค้า	ร้อยละ
ไม่มี	32	34.4
1-2 คน	31	33.3
3-5 คน	14	15.1
มากกว่า 5 คน	16	17.2
รวม	93	100.0

ที่มา : จากการสัมภาษณ์ของผู้วิจัย 2561

จากการศึกษารูปแบบกิจการแผงลอยอาหารย่านเยาวราช สะท้อนให้เห็นว่าการปรุงอาหารนั้นเป็นส่วนหนึ่งของขั้นตอนการขาย นอกจากนี้แผงลอยอาหารในย่านเยาวราช ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพในย่านนี้มาเป็นเวลานาน มีลักษณะการขายจากรุ่นสู่รุ่น ในลักษณะเป็นกิจการครอบครัว โดยเป็นพี่น้องหรือลูกหลานมาช่วยทำกิจการ

4.2 กระบวนการจัดเตรียมอาหารสำหรับกิจการแผงลอยอาหาร

จากการสัมภาษณ์กระบวนการจัดเตรียมอาหารสำหรับกิจการแผงลอยอาหาร โดยใช้กรอบการวิเคราะห์ 6 ขั้นตอน คือ การจัดซื้อวัตถุดิบ การเตรียมวัตถุดิบ การปรุงอาหาร การขายอาหาร การซ้กลับอุปกรณ์ และการจัดเก็บอุปกรณ์ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังพิจารณาร่วมกับบุคคลที่ทำหน้าที่ในกระบวนการ เวลาที่ดำเนินกิจกรรม และสถานที่ที่ใช้ในกระบวนการจัดเตรียมอาหารดังกล่าว รายละเอียดของผลการศึกษามีดังนี้

4.2.1 การจัดซื้อวัตถุดิบ

การจัดซื้อวัตถุดิบคือกระบวนการแรกของการประกอบอาชีพแผงลอยอาหารโดยผู้ค้าจะต้องจัดหาวัตถุดิบอาหารที่ยังไม่ได้รับการปรุงหรือปรุงมาแล้วจากแหล่งวัตถุดิบต่าง ๆ เพื่อมาแปรรูปในรูปแบบต่าง ๆ โดยมีลักษณะการประกอบกิจการดังนี้

ตารางที่ 9 กระบวนการจัดซื้อวัตถุดิบ

	การจัดซื้อวัตถุดิบ	จำนวนร้านค้า	ร้อยละ
เวลาจัดซื้อ	ก่อนการขาย	61	65.5
	ระหว่างการขาย	6	6.5
	หลังการขาย (กลางคืน)	17	18.3
	ไม่แน่นอน	9	9.7
	รวม	93	100
บุคคลจัดซื้อ	เจ้าของกิจการ	92	98.9
	ลูกจ้าง	1	1.1
	รวม	93	100
วิธีการจัดซื้อวัตถุดิบ	จัดซื้อด้วยตนเอง	38	40.9
	มีบริการจัดส่งจากแหล่งวัตถุดิบ	55	59.1
	รวม	93	100
เหตุผลในการเลือกแหล่งจัดซื้อวัตถุดิบ	ด้านวัตถุดิบ	40	43.0
	ด้านความต้องการส่วนบุคคล	32	34.4
	ด้านที่ตั้ง	21	22.6
	รวม	93	100

(1) เหตุผลด้านวัตถุดิบ = วัตถุดิบราคาถูก, วัตถุดิบสด, เป็นแหล่งของวัตถุดิบ, วัตถุดิบครบ

(2) เหตุผลด้านความต้องการส่วนบุคคล = สะดวกสบาย, ซื้อประจำ

(3) เหตุผลด้านที่ตั้ง = ใกล้ที่พักอาศัย, ใกล้เยาวราช

ที่มา : จากการสัมภาษณ์ของผู้วิจัย 2561

จากผลการศึกษาในขั้นตอนการจัดซื้อวัตถุดิบ (ตารางที่ 9) พบว่าเจ้าของกิจการส่วนใหญ่ ร้อยละ 65.5 ใช้เวลาช่วงเช้าในการจัดซื้อ ที่เหลือคืออยู่ในระหว่างการขายและหลังการขาย โดยส่วนใหญ่มีเจ้าของกิจการ ร้อยละ 98.9 เป็นบุคคลจัดซื้อ ทั้งนี้วิธีการจัดซื้อ มี 2 ทางคือ ร้อยละ 40.9 จัดซื้อด้วยตนเองที่ตลาดสด และ ติดต่อให้แหล่งวัตถุดิบมาส่งถึงที่หมายปลายทางตามที่เจ้าของกิจการต้องการ มีอยู่ถึงร้อยละ 59.1

นอกจากนี้เหตุผลหลักในการเลือกแหล่งจัดซื้อวัตถุดิบส่วนใหญ่คือ เหตุผลด้านวัตถุดิบ มีสัดส่วนร้อยละ 43.0 รองลงมาคือด้านความต้องการบุคคล มีสัดส่วนร้อยละ 34.4

จากการศึกษาพบว่าแหล่งวัตถุดิบของเจ้าของกิจการคือ มีทั้งรูปแบบตลาดค้าปลีก ตลาดค้าส่ง ตลาดประมูลวัตถุดิบ ห้องเย็น รวมถึงแหล่งตลาดที่มีการสั่งซื้อจากแหล่งผลิตวัตถุดิบนั้น ๆ เช่น ฟาร์ม ไร่ โรงงาน ฯลฯ โดยพบว่าแหล่งวัตถุดิบที่เจ้าของกิจการส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นตลาดสด และมีระยะห่างจากแหล่งขาย ดังนี้

ตารางที่ 10 แหล่งซื้อวัตถุดิบ

ลำดับ	แหล่งวัตถุดิบ	ระยะทางจากเยาวราช (กม.)	จำนวนผู้ซื้อ	ร้อยละ
1	ตลาดเยาวราช	1	30	32.2
2	ตลาดทรงวาด	1	9	9.7
3	ตลาดวงเวียนใหญ่	3	12	12.9
4	ตลาดมหานาค	3	8	8.6
5	ตลาดปากคลองตลาด	3	5	5.4
6	ตลาดสะพานปลา	3	3	3.2
7	แหล่งอื่น ๆ ในกรุงเทพมหานคร	มากกว่า 3	21	22.6
8	ต่างจังหวัด	มากกว่า 3	5	5.4
	รวม		93	100

ที่มา : จากการสัมภาษณ์ของผู้วิจัย 2561

จากการศึกษาแหล่งซื้อวัตถุดิบ (ตารางที่ 10) พบว่าเจ้าของกิจการส่วนใหญ่มักเลือกตลาดรัศมีรอบเยาวราช 1 กิโลเมตร มีสัดส่วนร้อยละ 42 คือ ตลาดเยาวราช และ ตลาดทรงวาด รองลงมาคือ ตลาดรัศมีรอบเยาวราชมากกว่า 1 กิโลเมตร แต่ไม่เกิน 3 กิโลเมตร มีสัดส่วนร้อยละ 30.1 และระยะทางเกิน 3 กิโลเมตรภายในกรุงเทพมหานคร สัดส่วนร้อยละ 22.6 นอกจากนี้ยังมีการสั่งซื้อวัตถุดิบจากแหล่งอื่น เช่น ฟาร์มที่อยู่ต่างจังหวัด และ โรงงานที่อยู่ต่างจังหวัด

4.2.2 การเตรียมวัตถุดิบ

การจัดเตรียมวัตถุดิบคือ กระบวนการเพื่อเตรียมวัตถุดิบให้พร้อม ประกอบด้วยหลายขั้นตอน ขึ้นอยู่กับชนิดของวัตถุดิบและประเภทของอาหาร โดยกำจัดสิ่งที่ไม่ต้องการออก ให้เหลือเฉพาะส่วนที่

รับประทานได้ อยู่ในสภาพที่เหมาะสมพร้อมที่จะนำไปปรุงเพื่อการขายต่อไป โดยมีลักษณะการประกอบกิจการดังนี้

ตารางที่ 11 กระบวนการจัดเตรียมวัตถุดิบ

	การเตรียมวัตถุดิบ	จำนวนร้านค้า	ร้อยละ
เวลาจัดเตรียม	ก่อนการขาย	76	81.7
	ระหว่างการขาย	8	8.6
	หลังการขาย (กลางคืน)	9	9.7
	รวม	93	100
บุคคลจัดเตรียม	เจ้าของกิจการ	74	79.6
	ลูกจ้าง	19	20.4
	รวม	93	100
แหล่งจัดเตรียม	ที่พักอาศัยของตนเอง	75	80.7
	แผงลอย	11	11.8
	พื้นที่เช่า	7	7.5
	รวม	93	100
เหตุผลด้านสถานที่จัดเตรียม	ด้านความต้องการส่วนบุคคล	25	26.8
	ด้านพื้นที่	68	73.2
	รวม	93	100

(1) เหตุผลด้านความต้องการส่วนบุคคล = สะดวกสบาย, ต้องเตรียมวัตถุดิบที่บ้านเท่านั้น

(2) เหตุผลด้านพื้นที่ = มีเวลาจำกัดในการขาย, มีพื้นที่เตรียมใกล้แผง, บ้านมีพื้นที่เตรียมอาหารมากกว่าแผงลอย

ที่มา : จากการสัมภาษณ์ของผู้วิจัย 2561

จากผลการศึกษาในขั้นตอนการเตรียมวัตถุดิบ (ตารางที่ 11) พบว่าเจ้าของกิจการส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 81.7 ใช้เวลาช่วงเช้าก่อนการขายในการเตรียม ซึ่งเป็นเวลาหลังจากที่เจ้าของกิจการได้วัตถุดิบมาแล้ว ทั้งนี้พบว่าเจ้าของกิจการส่วนใหญ่เป็นผู้จัดเตรียมวัตถุดิบ มีสัดส่วนร้อยละ 79.6 นอกจากนี้มีเจ้าของกิจการสัดส่วนร้อยละ 20.4 ว่าจ้างลูกจ้างช่วยเหลือในกระบวนการนี้ โดยมีลักษณะให้ลูกจ้างทำทั้งหมด และช่วยเหลือเจ้าของกิจการ

ที่พักอาศัย

เยาวราช

รูปภาพที่ 6 การเตรียมวัตถุดิบภายในที่พักอาศัยและบริเวณแผงลอย

สำหรับพื้นที่ในการเตรียมวัตถุดิบส่วนใหญ่ ร้อยละ 80.7 ใช้ที่พักอาศัยเป็นสถานที่เตรียม โดยมีลักษณะเป็นที่พักอาศัยตนเอง และ ที่พักอาศัยของญาติหรือเพื่อนที่มีที่ตั้งอยู่บริเวณเยาวราช ทั้งนี้การเลือกพื้นที่สำหรับเตรียมอาหารมีเหตุผลสำคัญคือด้านพื้นที่ มีสัดส่วนร้อยละ 71.0 รองลงมา ร้อยละ 25.0 คือด้านความต้องการบุคคล

4.2.3 การปรุงอาหาร

การปรุงอาหาร คือ การกระทำเพื่อเตรียมอาหารให้พร้อมสำหรับการบริโภค โดยขึ้นอยู่กับประเภทของอาหารแต่ละประเภท โดยมีทั้งปรุงอาหารก่อนขายในบริเวณที่เตรียมที่อาหารแล้วทำมาอุ่นในบริเวณจุดขาย และ การเตรียมเฉพาะวัตถุดิบมาเพื่อปรุงอาหารบริเวณจุดขาย โดยมีลักษณะการประกอบกิจการมีดังนี้

ตารางที่ 12 กระบวนการปรุงอาหาร

	การปรุงอาหาร	จำนวนร้านค้า	ร้อยละ
เวลาปรุง	ก่อนขาย	46	49.5
	ระหว่างขาย	47	50.5
	รวม	93	100
บุคคลปรุงอาหาร	เจ้าของกิจการ	87	93.5
	ลูกจ้าง	6	6.5
	รวม	93	100
แหล่งปรุงอาหาร	ที่พักอาศัย	46	49.5
	แผงลอย	47	50.5
	รวม	93	100
เหตุผลด้านสถานที่ปรุงอาหาร	ด้านการค้า	47	50.5
	ด้านความต้องการส่วนบุคคล	12	12.9
	ด้านพื้นที่	34	36.6
	รวม	93	100

(1) เหตุผลด้านการค้า = ประเภทอาหารที่ต้องปรุงบริเวณจุดขาย, ปรุงอาหารสดใหม่, การปรุงที่ต้องปรุงบริเวณที่เตรียมอาหาร

(2) เหตุผลด้านความต้องการส่วนบุคคล = สะดวกสบาย

(3) เหตุผลด้านที่ตั้ง = ที่พักอาศัยมีพื้นที่พร้อมในการปรุงอาหารมากกว่า, พื้นที่ไม่บริเวณแผงลอยไม่เพียงพอในการปรุงอาหาร
ที่มา : จากการสัมภาษณ์ของผู้วิจัย 2561

จากผลการศึกษาในขั้นตอนการปรุงอาหาร (ตารางที่ 12) พบว่าเจ้าของกิจการมีการปรุงอาหารก่อนการขาย ร้อยละ 49.5 และ ปรุงอาหารระหว่างการขาย ร้อยละ 50.5 ทั้งนี้พบว่าเจ้าของกิจการส่วนใหญ่เป็นคนปรุงอาหารเอง มีสัดส่วนถึงร้อยละ 93.5

ปรุงบริเวณแผง

อุ่นบริเวณแผง

รูปภาพที่ 7 การปรุงอาหารภายในที่พักอาศัยและบริเวณแผงลอย

สำหรับพื้นที่ที่ใช้ในการปรุงอาหารมีร้อยละ 49.5 ส่วนใหญ่ใช้ที่พักอาศัยเป็นสถานที่ปรุง โดยมีลักษณะเป็นที่พักอาศัยตนเอง และ ที่พักอาศัยของญาติหรือเพื่อนที่มีที่ตั้งอยู่บริเวณเยาวราช และปรุงบริเวณจุดขาย ร้อยละ 50.5

ทั้งนี้การเลือกพื้นที่สำหรับปรุงอาหารมีเหตุผลสำคัญคือด้านการค้า มีสัดส่วนร้อยละ 50.5 รองลงมา ร้อยละ 36.6 คือด้านพื้นที่ในการปรุงอาหารวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

4.2.4 การขายอาหาร

การขายอาหารเป็นกระบวนการที่นำผลผลิตที่ได้จากการปรุงอาหารสู่ผู้บริโภค โดยมีลักษณะการประกอบกิจการดังนี้

ตารางที่ 13 กระบวนการขายอาหาร

	การขายอาหาร	จำนวนประชากร	ร้อยละ
เวลาขาย	ขายทั้งวัน (กลางวัน-กลางคืน)	19	20.4
	ขายเฉพาะช่วงเย็น	74	79.6
	รวม	93	100
บุคคลขาย	เจ้าของกิจการ	82	88.2
	ลูกจ้าง	11	11.8

	การขายอาหาร	จำนวนประชากร	ร้อยละ
	รวม	93	100
เหตุผลด้านสถานที่ขาย	ด้านสังคมและเศรษฐกิจ	82	88.1
	ด้านที่ตั้ง	11	11.9
	รวม	93	100

(1) เหตุผลด้านสังคมและเศรษฐกิจ = เป็นธุรกิจครอบครัว, เป็นอาชีพหลัก, สร้างรายได้

(2) เหตุผลด้านที่ตั้ง = ใกล้ที่พักอาศัย

ที่มา : จากการสัมภาษณ์ของผู้วิจัย 2561

จากผลการศึกษาในขั้นตอนการขายอาหาร (ตารางที่ 13) พบว่าแผงลอยอาหารในช่วงเวลาเย็นมีเวลาการ 2 ลักษณะ คือขายทั้งวัน ร้อยละ 20.4 ตั้งแต่เช้าจนถึงกลางคืนและ ขายเฉพาะช่วงเวลาเย็น ร้อยละ 79.4 ทั้งนี้พบว่าเจ้าของกิจการส่วนใหญ่เป็นคนขายเอง มีสัดส่วนถึงร้อยละ 88.2 ส่วนที่เหลือคือให้ลูกจ้างเป็นผู้ขาย

ทั้งนี้การเลือกพื้นที่เขารวมเป็นพื้นที่ขายนั้นมีเหตุผลสำคัญคือด้านสังคมและเศรษฐกิจ มีสัดส่วนร้อยละ 88.1 รองลงมา ร้อยละ 11 คือด้านที่ตั้งที่

4.2.5 การซักล้างอุปกรณ์

การซักล้างคือ กิจกรรมที่มีการเช็ดล้างทำความสะอาดอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจการ เช่น ล้างจานชามหม้อ ฯลฯ โดยเป็นการล้างโดยใช้น้ำ หรือ เช็ดทำความสะอาดเท่านั้น ขึ้นอยู่กับประเภทอาหาร และ ภาชนะที่ใช้ ทั้งนี้เวลาที่ล้างจะล้างในเวลาขายและล้างหลังจากร้านค้าแผงลอยปิด โดยมีลักษณะการประกอบกิจการดังนี้

ตารางที่ 14 กระบวนการซักล้าง

	การซักล้าง	จำนวนประชากร	ร้อยละ
บุคคลซักล้าง	เจ้าของกิจการ	38	40.9
	ลูกจ้าง	55	59.1
	รวม	93	100
แหล่งซักล้าง	ที่พักอาศัย	31	33.4
	บริเวณใกล้แผงลอยและจุดล้างรวม	62	66.6
	รวม	93	100
เหตุผลด้านสถานที่ซักล้าง	ด้านการค้า	9	9.6
	ด้านความต้องการส่วนบุคคล	66	71.0
	ด้านพื้นที่	18	19.4
	รวม	93	100

(1) เหตุผลด้านการค้า= ลักษณะอาหารไม่มีอุปกรณ์ล้าง

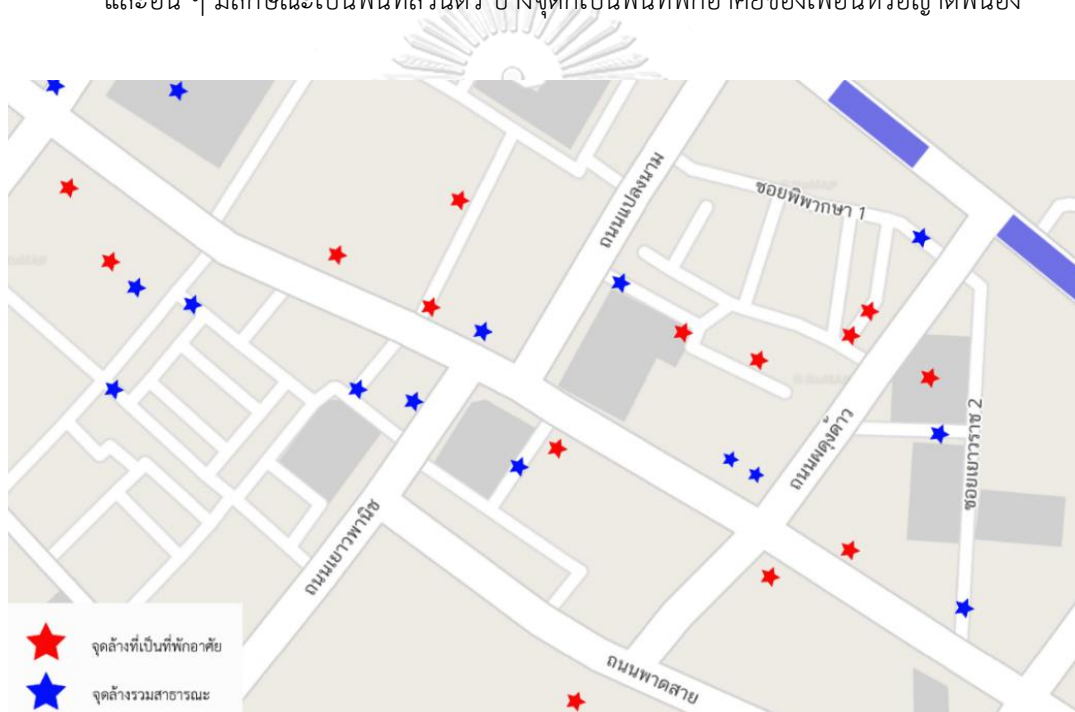
(2) เหตุผลด้านความต้องการส่วนบุคคล = ไม่ต้องขนอุปกรณ์กลับไปล้างที่บ้าน, สะดวกสบาย, ล้างที่บ้านไม่สะดวก

(3) เหตุผลด้านพื้นที่ = มีพื้นที่ซักล้างใกล้แผงลอย

ที่มา : จากการสัมภาษณ์ของผู้วิจัย 2561

จากผลการศึกษาในขั้นตอนการชักล้าง (ตารางที่ 14) พบว่าส่วนใหญ่เจ้าของกิจการส่วนใหญ่ ร้อยละ 59.1 ให้ลูกจ้างเป็นผู้รับผิดชอบกระบวนการนี้ ที่เหลือ ร้อยละ 40.9 เจ้าของกิจการเป็นผู้ดำเนินการล้างเอง ทั้งนี้จุดล้างบริเวณแหล่งขายสามารถแบ่งได้ 2 ประเภทคือ

- 1) จุดชักล้างบริเวณร้านค้าและจุดชักล้างรวม คือ พื้นที่ในการใช้พื้นที่ร่วมกันในการดำเนินกิจกรรมชักล้าง ล้างจานชาม และอื่น ๆ ของเจ้าของกิจการรายใดรายหนึ่ง จากการสัมภาษณ์ มีค่าใช้จ่ายสำหรับเช่าพื้นที่ชักล้างประมาณ 1,000 บาท/เดือน
- 2) จุดชักล้างที่เป็นที่พักอาศัย คือ พื้นที่พักอาศัยที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมชักล้าง ล้างจานชาม และอื่น ๆ มีลักษณะเป็นพื้นที่ส่วนตัว บางจุดก็เป็นพื้นที่พักอาศัยของเพื่อนหรือญาติพี่น้อง

รูปภาพที่ 8 ตำแหน่งจุดชักล้างบริเวณย่านเยาวราช

รูปภาพที่ 9 จุดล้างบริเวณแผงลอย

รูปภาพที่ 10 จุดล้างบริเวณที่พักอาศัย

จากตำแหน่งจุดล้าง (รูปภาพที่ 8) พบว่าเจ้าของกิจการส่วนใหญ่ สัดส่วนร้อยละ 66.6 ใช้จุดซักล้าง บริเวณร้านค้า นอกจากนั้นดำเนินกิจกรรมในที่พักอาศัย มีสัดส่วนร้อยละ 33.4 (31ราย) ทั้งนี้พบว่าไม่มี เจ้าของกิจการใดที่มีที่พักอาศัยอยู่นอกพื้นที่เขาวราชนำอุปกรณ์ไปล้างในที่พักอาศัยตนเอง มีเฉพาะผู้ที่อาศัย ในย่านเขาวราชเท่านั้น

ทั้งนี้การเลือกพื้นที่สำหรับการซักล้างมีเหตุผลสำคัญคือด้านความต้องการส่วนบุคคล มีสัดส่วนร้อยละ 71.0 รองลงมา ร้อยละ 36.6 คือด้านพื้นที่ในการซักล้าง

4.2.6 การจัดเก็บอุปกรณ์

การจัดเก็บคือ กิจกรรมจัดเก็บอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจการ รถเข็น จานชาม ฯลฯ ที่จะดำเนินกิจกรรม หลังจากช่วงก่อนขาย คือ การจัดตั้งหน้าอุปกรณ์และรถเข็นเพื่อเตรียมขายบริเวณจุดขาย และ ช่วงหลังขาย คือ การเก็บอุปกรณ์และรถเข็นหลังจากการขาย

ตารางที่ 15 กระบวนการจัดเก็บ

	การจัดเก็บมหาวิทยาลัย CHULALONGKORN UNIVERSITY	จำนวนประชากร	ร้อยละ
บุคคลจัดเก็บ	เจ้าของกิจการ	36	38.7
	ลูกจ้าง	57	61.3
	รวม	93	100
แหล่งจัดเก็บ	ที่พักอาศัย	27	29.0
	บริเวณแผงลอยและพื้นที่เช่าจอดแผง	66	71.0
	รวม	93	100
เหตุผลด้านสถานที่จัดเก็บ	ด้านการค้า	11	11.8
	ด้านความต้องการส่วนบุคคล	62	66.7
	ด้านพื้นที่	20	21.5
	รวม	93	100

(1) เหตุผลด้านการค้า = แผงลอยไม่มีการเคลื่อนย้าย, ไม่มีอุปกรณ์เก็บ

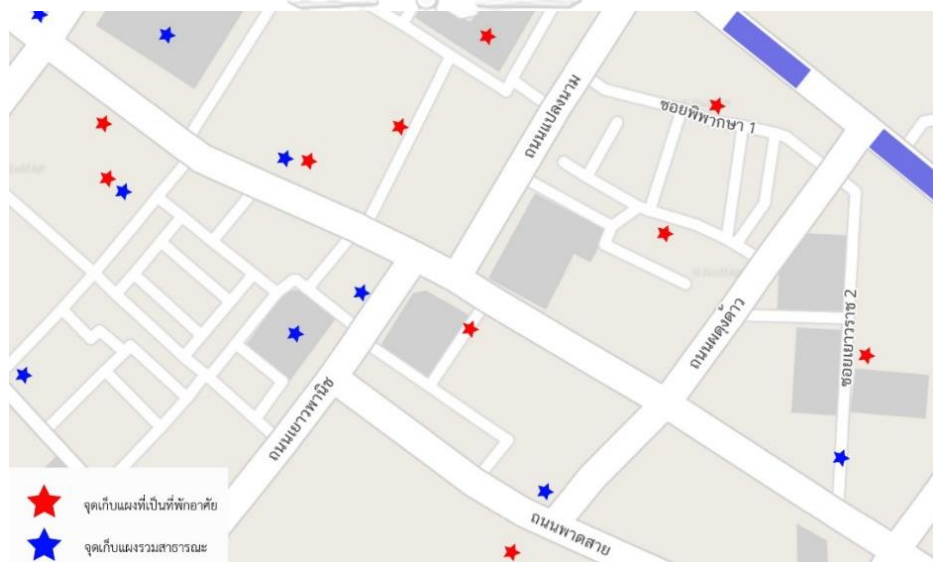
(2) เหตุผลด้านความต้องการส่วนบุคคล = สะดวกสบายไม่ต้องขนไปเก็บที่บ้าน, สามารถมาทำงานได้เลยไม่ต้องเสียค่าขนส่ง

(3) เหตุผลด้านพื้นที่ = ไม่มีพื้นที่เก็บของ

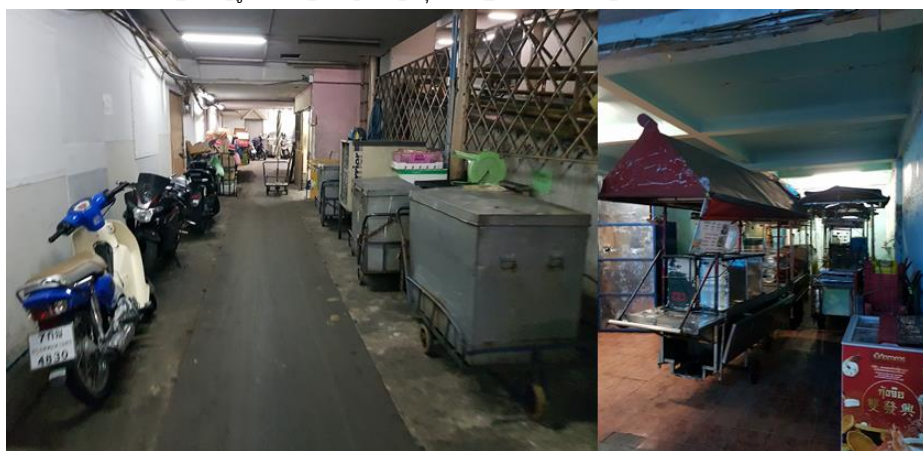
ที่มา : จากการสัมภาษณ์ของผู้วิจัย 2561

จากผลการศึกษาในขั้นตอนการจัดเก็บ (ตารางที่ 15) พบว่าส่วนใหญ่เจ้าของกิจการส่วนใหญ่ ร้อยละ 61.3 ให้ลูกจ้างเป็นผู้รับผิดชอบกระบวนการนี้ ที่เหลือร้อยละ 40.9 เจ้าของกิจการเป็นผู้ดำเนินการจัดเก็บเอง ทั้งนี้จุดจัดเก็บบริเวณแหล่งขายสามารถแบ่งได้ 2 ประเภทคือ

- 1) จุดจัดเก็บบริเวณร้านค้าและจุดเก็บแผงลอยรวม คือ พื้นที่ในการใช้พื้นที่ร่วมกันในการดำเนินกิจกรรมจัดเก็บ รถเข็น จานชาม ของเจ้าของกิจการรายใดรายหนึ่ง จากการสัมภาษณ์ มีค่าใช้จ่ายสำหรับเช่าพื้นที่ซักล้างประมาณ 3,000 บาท/เดือน ผู้ค้าบางรายที่ประกอบอาชีพ 24 ชั่วโมงมีลักษณะตั้งแผงไว้ถาวรบริเวณจุดขาย
- 2) จุดจัดเก็บที่เป็นที่พักอาศัย คือ พื้นที่ในการใช้ดำเนินการจัดเก็บ รถเข็น จานชาม มีลักษณะเป็นพื้นที่ส่วนตัว บางจุดก็เป็นพื้นที่ที่พักอาศัยของเพื่อนหรือญาติพี่น้อง ซึ่งมีบางกรณีที่เจ้าของอาคารให้เช่าพื้นที่หน้าร้านในการประกอบกิจการและจอดแผงลอยไว้ที่นั่นเลย

รูปภาพที่ 11 ตำแหน่งจุดจอดรถเข็นบริเวณย่านเยาวราช

รูปภาพที่ 12 จุดจอดแผงลอยบริเวณแผงลอย

รูปภาพที่ 13 จุดจอดแผงลอยบริเวณที่พักอาศัย

จากตำแหน่งจุดจัดเก็บ (รูปภาพที่ 11) พบว่าเจ้าของกิจการส่วนใหญ่ สัดส่วนร้อยละ 71.0 จัดเก็บอุปกรณ์บริเวณร้านค้า นอกจากนั้นจัดเก็บบริเวณที่พักอาศัย มีสัดส่วนร้อยละ 29.0 ทั้งนี้พบว่า มีเฉพาะผู้ที่อาศัยในย่านเยาวราชเท่านั้นที่จัดเก็บอุปกรณ์บริเวณที่พักอาศัย

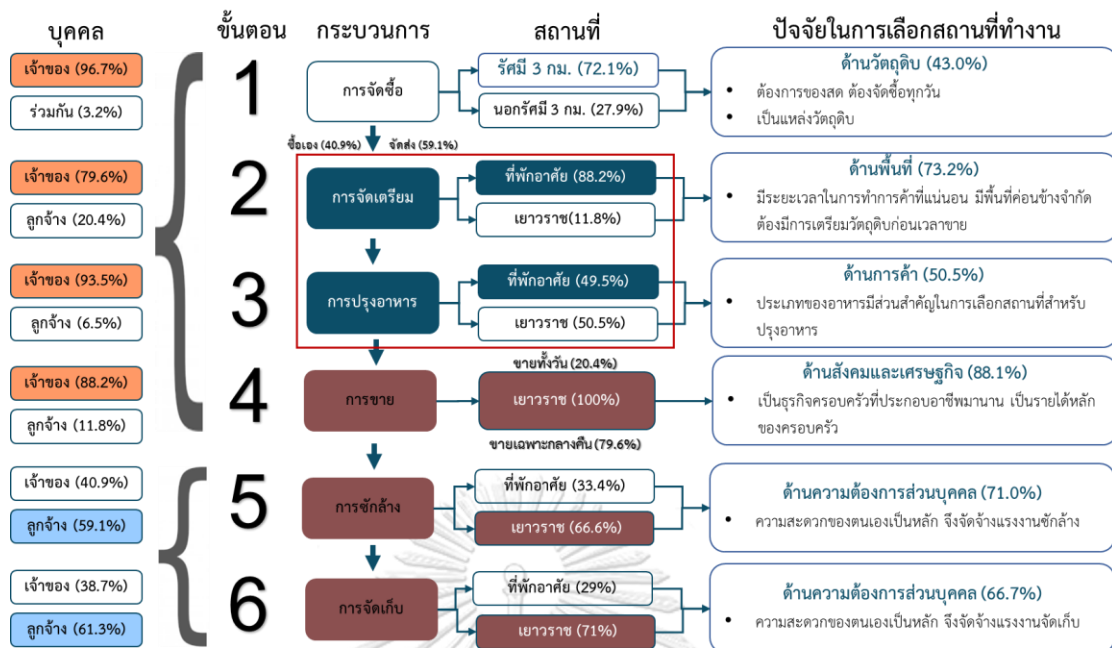
ทั้งนี้การเลือกพื้นที่สำหรับการจัดเก็บอุปกรณ์มีเหตุผลสำคัญคือด้านความต้องการส่วนบุคคล มีสัดส่วนร้อยละ 66.7 รองลงมา ร้อยละ 21.5 คือด้านพื้นที่ในการจัดเก็บ

4.3 สรุปลักษณะการค้าแผงลอยอาหารเยาวราช

แผงลอยมีการดำเนินกิจกรรมปรุงอาหารบริเวณแผงลอยและปรุงอาหารในที่เตรียมวัตถุดิบ มีค่าใช้จ่ายในการจัดพื้นที่แผงลอย เช่น ค่าเช่าแผง ค่าเช่าพื้นที่ และค่าสาธารณูปโภค มีกิจการแผงลอยอาหารมานานมากกว่า 20 ปี และมีการดำเนินธุรกิจแบบครอบครัวช่วยเหลือกิจการในทุกกระบวนการ

4.3.1 เปรียบเทียบกระบวนการจัดเตรียมอาหารกับพื้นที่ที่ดำเนินการ

รูปแบบลำดับของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการค้าหาบเร่แผงลอยที่ปรากฏบนพื้นที่ศึกษา ย่านเยาวราช สามารถอธิบายลักษณะการค้าแผงลอยอาหารในรูปแบบความเชื่อมโยงที่สานเข้ากับแหล่งดำเนินกิจการต่าง ๆ (รูปภาพที่ 14) พบว่ารูปแบบของไม่ใช่เพียงแผงลอยอาหาร มีรูปแบบการดำเนินกิจการการค้า ไม่ใช่แค่พื้นที่บนเส้นทางเดินเท้าเท่านั้น แต่มีแหล่งที่ดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องนับแต่กระบวนการจัดซื้อ กระบวนการจัดเตรียม กระบวนการปรุงอาหาร กระบวนการขาย การบวนการซักล้าง และกระบวนการจัดเก็บ ซึ่งแต่ละกระบวนการส่วนใหญ่มักใช้พื้นที่ที่เป็นแหล่งที่พักอาศัย และ พื้นที่ว่างในเมืองเพื่อดำเนินกิจกรรม

รูปภาพที่ 14 กระบวนการประกอบกิจการแมลงลอยอาหารเขาวราช

พบว่าความสัมพันธ์ของกระบวนการประกอบกิจการแมลงลอยอาหาร มีลักษณะที่มีรูปแบบความสัมพันธ์ที่แตกต่างกันออกไปมี ทั้งนี้สามารถจำแนกประเภทของรูปแบบความสัมพันธ์ได้ 2 ประเภท รูปแบบความสัมพันธ์กับการใช้บุคคลที่ดำเนินกิจการแมลงลอยอาหาร

ในด้านความสัมพันธ์กับบุคคล พบว่า ในด้านกระบวนการจัดซื้อ การเตรียมและการปรุงอาหารส่วนใหญ่ เจ้าของกิจการจะเป็นผู้ดำเนินการเอง ในส่วนของกระบวนการขาย ชักล้าง และ จัดเก็บ มีการจัดจ้างแรงงานเข้ามาในกระบวนการนี้ จากการศึกษาสะท้อนให้เห็น ในด้านการผลิตอาหารนั้น ส่วนใหญ่เจ้าของกิจการจะเป็นคนดูแลเอง กล่าวคือต้องการเลือกวัตถุดิบที่ดีและถูก และ สูตรอาหารที่ต้องการความพิถีพิถัน เพื่อให้ลูกค้าได้รับผลผลิตที่ดีที่สุด ส่วนในด้านผู้ช่วย จะช่วยเหลือทางด้านแรงงานมากกว่า ซึ่งมีทั้งลูกจ้างที่จัดจ้างและญาติพี่น้องที่มาช่วยเหลือ เพราะฉะนั้นจึงสังเกตได้ว่าบริเวณแหล่งขาย แมลงลอยอาหารแต่ละร้าน จะมีผู้ช่วย โดยคนที่ปรุงอาหารหรือควบคุมการขายทั้งหมดคือเจ้าของกิจการ รูปแบบความสัมพันธ์กับพื้นที่ดำเนินกิจการแมลงลอยอาหาร

ในด้านความสัมพันธ์กับพื้นที่ดำเนินกิจการของผู้ค้าแมลงลอยอาหารเขาวราช พบว่ากระบวนการส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นในบริเวณที่พิกาศัยคือ การเตรียมอาหารและการปรุงอาหาร ในส่วนกระบวนการขาย จัดเก็บส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นในบริเวณพื้นที่การขาย จากการศึกษาสะท้อนให้เห็นข้อจำกัดทางด้านกระบวนการประกอบอาชีพ กล่าวคือพื้นที่แมลงลอยไม่มีพื้นที่เพียงพอในการเตรียมและปรุงวัตถุดิบเป็นจำนวนมากและไม่มีเวลาเพียงพอในการเตรียม และลักษณะเวลาขายแมลงลอยมีเวลาที่จำกัดเพราะฉะนั้นต้องเตรียมและปรุงมาก่อนเพื่อลดขั้นตอนในการผลิตระหว่างที่จำหน่ายอยู่บริเวณแผง และพื้นที่ในการเช่าต่าง ๆ บริเวณแมลงลอย

ถือว่ามีส่วนสำคัญเนื่องจากเจ้าของกิจการส่วนใหญ่เลือกที่จะเก็บอุปกรณ์และรถเข็นไว้บริเวณจุดขายเพื่อสะดวกในการเดินทาง

4.3.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกสถานที่ประกอบกิจการ

ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการประกอบอาหารในรูปแบบการดำเนินการเคลื่อนที่ระหว่างสถานที่ ซึ่งการเคลื่อนที่นั้นมีการขับเคลื่อนนั้นมีปัจจัยในเลือกทำเลที่ตั้งของสถานที่ที่แตกต่างกันออกไป

- 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกแหล่งที่จัดซื้อวัตถุดิบ เจ้าของกิจการเลือก เหตุผลทางด้านวัตถุดิบ เป็นหลัก เนื่องจากวัตถุดิบส่วนใหญ่เป็นวัตถุดิบของสดจึงมีการจัดซื้อในทุก ๆ วัน ส่งผลให้เจ้าของกิจการเลือกตลาดในละแวกสถานที่จัดเตรียมเป็นหลัก เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ ได้แก่ ด้านราคาค่าขนส่ง ด้านต้นทุนสินค้า นอกจากนี้ยังมีเหตุผลด้านความต้องการส่วนบุคคลเป็นอีกเหตุผลหนึ่งซึ่งส่งผลให้การตัดสินใจไม่ได้เป็นเฉพาะด้านเศรษฐศาสตร์เท่านั้น แต่ยังเกิดจากความพอใจของตัวเจ้าของกิจการเองด้วยเช่นกัน
- 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกแหล่งที่เตรียมวัตถุดิบ เจ้าของกิจการส่วนใหญ่เลือก เหตุผลด้านพื้นที่ เป็นหลัก เนื่องจากการที่เขยวราชมีระยะเวลาในการทำการค้าที่แน่นอน และมีพื้นที่ค่อนข้างจำกัด ส่งผลให้การเตรียมวัตถุดิบต้องมีการเตรียมก่อนเวลาขาย และ ต้องมีพื้นที่และอุปกรณ์เพียงพอสำหรับการเตรียมด้วยเช่นกัน เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ เจ้าของกิจการส่วนใหญ่จึงเลือกใช้ที่พักอาศัยเป็นแหล่งจัดเตรียมวัตถุดิบเนื่องจาก การเตรียมวัตถุดิบใช้พื้นที่ไม่มาก โดยเป็นแค่ลักษณะการแปรรูปของสดเพื่อให้พร้อมสำหรับการปรุงเท่านั้นเช่นกัน
- 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกแหล่งที่ปรุงอาหาร เจ้าของกิจการส่วนใหญ่เลือก เหตุผลด้านการค้า เป็นหลัก เนื่องจากประเภทของอาหารมีส่วนสำคัญในการเลือกสถานที่สำหรับปรุงอาหาร รองลงมา คือเหตุผลด้านพื้นที่ จากผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่า พื้นที่ที่เหมาะสมในการปรุงอาหารมีความสัมพันธ์กับประเภทอาหารที่เลือกขายด้วยเช่นเดียวกัน
- 4) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกแหล่งที่ขายอาหารที่เขยวราช เจ้าของกิจการส่วนใหญ่เลือก เหตุผลทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ เป็นหลัก เนื่องจากเป็นธุรกิจครอบครัวที่ประกอบอาชีพนี้มานานแล้ว ซึ่งสามารถเป็นรายได้หลักของครอบครัว จากผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่า ครอบครัวมีผลต่อการเลือกที่ตั้งการประกอบอาชีพของคนกลุ่มนี้ โดยเป็นการสืบทอดทางด้านทักษะและกรรมวิธีจากรุ่นสู่รุ่น
- 5) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกแหล่งซ้กล้างและแหล่งจัดเก็บ เจ้าของกิจการส่วนใหญ่เลือก เหตุผลด้านความต้องการส่วนบุคคล เป็นหลัก โดยคนมีที่อยู่อาศัยบริเวณนั้น มักมีการซ้กล้างและจัดเก็บรถเข็นบริเวณที่พักอาศัยตนเอง เนื่องจากปัจจัยด้านเศรษฐกิจ แต่ส่วนใหญ่ที่มีที่พักอาศัยนอกพื้นที่เขยวราช มักจะคำนึงถึงความสะดวกของตนเองเป็นหลัก โดยมีการจัดจ้างแรงงานซ้กล้างและจับเก็บ ส่งผลให้เจ้าของกิจการมีความสะดวกสบายในการเคลื่อนที่ในการดำเนินการกิจกรรมทางการค้าเช่นกัน

บทที่ 5

สภาพการอยู่อาศัยของผู้ค้าแผงลอยอาหารเยาวราช

ในบทนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอเกี่ยวกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ และ สภาพการอยู่อาศัยของผู้ค้าแผงลอยอาหารย่านเยาวราช ซึ่งผลการศึกษาได้จากการสัมภาษณ์และสำรวจพื้นที่พักอาศัยของเจ้าของกิจการ เพื่อให้ได้มาซึ่งชุดข้อมูลของลักษณะการอยู่อาศัย

5.1 สภาพสังคมและเศรษฐกิจของผู้ค้าแผงลอยอาหารย่านเยาวราช

จากการสัมภาษณ์เจ้าของกิจการแผงลอยอาหาร จำนวน 93 ราย ในด้านสภาพสังคมของเจ้าของกิจการ (ตารางที่ 16) พบว่า เจ้าของกิจการแผงลอยอาหาร ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มเพศชาย สัดส่วนร้อยละ 72.0 มีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 38-52 ปี มากที่สุด มีสัดส่วนร้อยละ 49.5 มีการศึกษาน้อยกว่าระดับปริญญาตรี มีสัดส่วนถึงร้อยละ 81.7 โดยสถานภาพส่วนใหญ่มีครอบครัวแล้ว มีสัดส่วนร้อยละ 76.3 ส่วนใหญ่มีบุตรแล้ว และมีสัดส่วนร้อยละ 69.9 ผู้ค้าส่วนใหญ่มีถิ่นที่อยู่เดิมในย่านเยาวราช มีสัดส่วนร้อยละ 48.4

ตารางที่ 16 สภาพสังคมของเจ้าของกิจการ

	สภาพสังคมของเจ้าของกิจการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	67	72
	หญิง	26	28
	รวม	93	100
อายุ	20-37 ปี	6	6.5
	38-52 ปี	46	49.5
	มากกว่า 53 ปี	41	44.1
	รวม	93	100
การศึกษา	ไม่มีวุฒิมัธยมศึกษา	14	15.1
	ประถม	28	30.1
	มัธยม	15	16.1
	ปวช./ปวส.	19	20.4
	ปริญญาตรีและปริญญาโท	17	18.3
	รวม	93	100
สถานภาพสมรส	โสด	22	23.7
	สมรส	71	76.3
	รวม	93	100

สภาพสังคมของเจ้าของกิจการ		จำนวน	ร้อยละ
การมีบุตร	มีบุตร	65	69.9
	ไม่มีบุตร	28	30.1
	รวม	93	100
ถิ่นฐานเดิม	เขาวราช	45	48.4
	กรุงเทพ	22	23.7
	ต่างจังหวัด	26	27.9
	รวม	93	100

ที่มา : จากการสัมภาษณ์ของผู้วิจัย 2561

ในด้านสภาพทางเศรษฐกิจ (ตารางที่ 17) พบว่ารายได้ของเจ้าของกิจการส่วนใหญ่ร้อยละ 68.8 มาจากการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร ซึ่งส่วนใหญ่มีรายได้ในช่วง 10,000-30,000 มีสัดส่วนร้อยละ 50.6 นอกจากนี้ ครอบครัวของเจ้าของกิจการ มีการประกอบอาชีพชนิดอื่นนอกจากการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร โดยมีรายได้ครัวเรือนส่วนใหญ่ ร้อยละ 32.3 มีรายได้ 30,001-60,001 บาท/เดือน รองลงมาคือน้อยกว่า 30,000 บาท/เดือน ร้อยละ 28.0 ทั้งนี้เจ้าของกิจการมีเงินฝากส่วน น้อยกว่า 5000 บาท/เดือน ถึงร้อยละ 54.8

ในส่วนของการจ่ายแสดงถึงต้นทุนที่ทางเจ้าของกิจการแต่ละร้านจ่าย (ไม่รวมค่าวัตถุดิบและค่าเช่าแผงที่ทุกร้านต้องเสีย) มีเจ้าของกิจการเสียค่าใช้จ่ายด้านการว่าจ้างแรงงาน มี 61 ราย รองลงมาค่าเช่าพื้นที่เพื่อประกอบกิจการต่าง ๆ มี 60 ราย และน้อยที่สุดคือค่าเดินทางเพื่อมาประกอบอาชีพ มี 58 ราย ตามลำดับ นอกจากนี้ในส่วนของการจ่ายที่พักอาศัย ส่วนใหญ่น้อยกว่า 5000 บาท/เดือน มีร้อยละ 42.4 รองลงมา 5,001-10,000 บาท/เดือน มีสัดส่วน 29.1 โดยค่าใช้จ่ายด้านที่พักอาศัยส่วนใหญ่ จำนวน 85 ราย เป็นค่าสาธารณูปโภค รองลงมาเป็นค่าเช่า/เช่า จำนวน 43 ราย

ตารางที่ 17 สภาพเศรษฐกิจของเจ้าของกิจการ

สภาพเศรษฐกิจของเจ้าของกิจการ		จำนวน	ร้อยละ
ที่มาของรายได้	แผงลอยอาหาร	64	68.8
	รายได้มากกว่า 1 ทาง	29	31.2
	รวม	93	100
รายได้ครัวเรือน	น้อยกว่า 30,000 บาท/เดือน	26	28
	30,001-60,001 บาท/เดือน	30	32.3
	มากกว่า 60,0001 บาท/เดือน	25	26.9
	ไม่ตอบ	12	12.9
	รวม	93	100

สภาพเศรษฐกิจของเจ้าของกิจการ		จำนวน	ร้อยละ
รายได้ของร้านค้า	น้อยกว่า 30,000 บาท/เดือน	47	50.6
	30,001-60,001 บาท/เดือน	20	21.5
	มากกว่า 60,0001 บาท/เดือน	14	15.1
	ไม่ตอบ	12	12.9
	รวม	93	100
เงินฝาก	ไม่มี	27	29
	น้อยกว่า 5000 บาท/เดือน	24	25.8
	5001-10,000 บาท/เดือน	13	14
	มากกว่า 10,000 บาท/เดือน	20	21.5
	ไม่ตอบ	9	9.7
รวม	93	100	
ประเภทค่าใช้จ่ายทางด้านแผงลอยอาหาร	ค่าเช่าแผง (เทศกิจ+เอกชน)	84	
หมายเหตุ : ประชากรตอบมากกว่า 1 ข้อ	ค่าเดินทาง	58	
	ค่าแรงลูกจ้าง	61	
	ค่าเช่าพื้นที่ (เอกชน)	60	
	ค่าน้ำ-ค่าไฟ (เอกชน)	79	
	ไม่ตอบ	9	
รวม	351		
ประเภทค่าใช้จ่ายที่พักอาศัย	ค่าเช่า/เช่า	43	
หมายเหตุ : ประชากรตอบมากกว่า 1 ข้อ	ค่าสาธารณูปโภค	85	
	ค่าผ่อนบ้าน	10	
	รวม	138	
รายจ่ายที่พักอาศัย	น้อยกว่า 5000 บาท/เดือน	39	42.4
	5,001-10,000 บาท/เดือน	27	29.1
	10,001-20,000 บาท/เดือน	19	20.4
	มากกว่า 20,000 บาท/เดือน	8	9.1
	รวม	93	100

ที่มา : จากการสัมภาษณ์ของผู้วิจัย 2561

5.2 สภาพการอยู่อาศัยของผู้ค้าแผงลอยอาหารเขาวราช

จากการศึกษาด้านกระบวนการประกอบอาชีพการค้าแผงลอยอาหาร พบว่าที่อยู่อาศัยถือเป็นแหล่งในการประกอบอาชีพที่สำคัญในกระบวนการเตรียมและขายของเจ้าของกิจการแผงลอย โดยสามารถแบ่งลักษณะผู้ค้าออกเป็น 2 ประเภท คือเจ้าของกิจการและลูกจ้าง โดยมีผลการศึกษาดังนี้

5.2.1 เจ้าของกิจการ

ลักษณะที่อยู่อาศัยของเจ้าของกิจการประกอบด้วย ที่ตั้งที่พักอาศัย พฤติกรรมการเดินทาง ปัจจัยในการเลือกที่ตั้งที่อยู่อาศัย การใช้ประโยชน์อาคาร ผู้พักอาศัยร่วม และ รูปแบบที่พักอาศัย โดยแบ่งลักษณะที่ตั้งที่พักอาศัยของเจ้าของกิจการออกเป็น 2 ระยะ คือ อยู่ใกล้แหล่งขายรัศมี 5 กิโลเมตร และ อยู่ห่างจากแหล่งขายรัศมี 5 กิโลเมตร โดยสามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

1) ที่ตั้ง

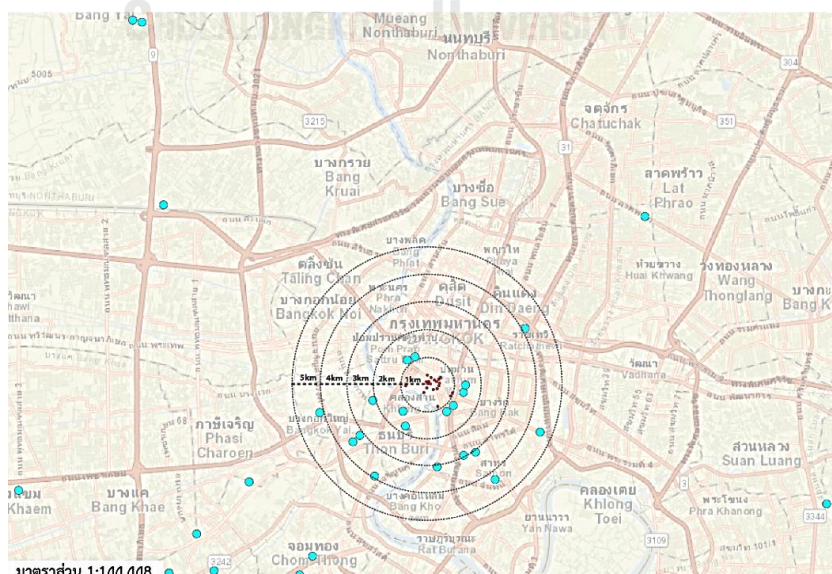
ในด้านที่ตั้งที่พักอาศัยของเจ้าของกิจการสามารถแบ่งระยะรัศมี ได้ 2 ระยะ โดยมีเขาวราชซึ่งเป็นแหล่งขายเป็นจุดศูนย์กลาง

ตารางที่ 18 ที่ตั้งที่พักอาศัยของเจ้าของกิจการแผงลอยอาหาร

ที่ตั้งที่พักอาศัย	จำนวน	ร้อยละ
ระยะรัศมี 5 กม. รอบแหล่งขาย	78	83.9
ระยะนอกรัศมี 5 กม. รอบแหล่งขาย	15	16.1
รวม	93	100

ที่มา : จากการสัมภาษณ์ของผู้วิจัย 2561

จากการศึกษาที่ตั้งที่อยู่อาศัยของเจ้าของกิจการแผงลอยอาหาร (ตารางที่ 18) พบว่ายังคงอาศัยอยู่ใกล้แหล่งขายรัศมี 5 กิโลเมตร มีสัดส่วนร้อยละ 83.9 นอกนั้นเป็นที่พักอาศัยที่อยู่นอกรัศมี 5 กิโลเมตร มีสัดส่วนร้อยละ 16.1

รูปภาพที่ 15 ตำแหน่งที่พักอาศัยของเจ้าของกิจการ

จากการสังเกตในแผนที่ (รูปภาพที่ 15) พบว่ากลุ่มเจ้าของกิจการที่อยู่ในรัศมี 5 กิโลเมตร ส่วนใหญ่จะมีที่ตั้งพักอาศัยบริเวณย่านเยาวราช และ กลุ่มเจ้าของกิจการที่อยู่นอกรัศมีเกิน 5 กิโลเมตรส่วนใหญ่จะเกาะกลุ่มอยู่ทางฝั่งตะวันตกและใต้ของกรุงเทพมหานคร เช่น หนองแขม บางบอน และ พระราม 2

1) พฤติกรรมการเดินทาง

เจ้าของกิจการมีลักษณะการเดินทางจากที่พักอาศัยมายังแหล่งขายอาหารในย่านเยาวราช มีลักษณะดังนี้

ตารางที่ 19 ลักษณะการเดินทางของเจ้าของกิจการแผงลอยอาหาร

การเดินทาง	กลุ่มตัวอย่าง		รวม	
	<5 กม.	>5 กม.		
การเดินทาง	เดิน	42	0	42
		45.2%	0.0%	45.2%
การเดินทาง	ขนส่งมวลชน	1	4	5
		1.1%	4.3%	5.4%
วิธีเดินทาง	พาหนะส่วนตัว	22	10	32
		23.7%	10.8%	34.4%
วิธีเดินทาง	พาหนะรับจ้าง	13	1	14
		14.0%	1.1%	15.1%
	รวม	78	15	93
		83.9%	16.1%	100.0%
เวลาการเดินทาง	น้อยกว่า 30 นาที	71	0	71
		76.3%	0.0%	76.3%
เวลาการเดินทาง	มากกว่า 30 นาที	7	15	22
		7.5%	16.1%	23.7%
	รวม	78	15	93
		83.9%	16.1%	100.0%

ที่มา : จากการสัมภาษณ์ของผู้วิจัย 2561

จากการศึกษาลักษณะพฤติกรรมการเดินทาง (ตารางที่ 19) พบว่าส่วนใหญ่เจ้าของกิจการใช้วิธีการเดิน สัดส่วนร้อยละ 45.2 รองลงมาสัดส่วนร้อยละ 49.0 เดินทางโดยรถยนต์ส่วนบุคคล เช่น รถยนต์และรถจักรยานยนต์ และพาหนะรับจ้าง สัดส่วน 15.1 ตามลำดับ ทั้งนี้ส่วนใหญ่ใช้เวลาในการเดินทาง น้อยกว่า 30 นาที สัดส่วนร้อยละ 76.3

รูปภาพที่ 16 รูปการลำเลียงวัตถุดิบโดยรถพาทนะและการลำเลียงวัตถุดิบโดยรถเข็น

ทั้งนี้จากระยะที่ตั้งที่พักอาศัยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเดินทาง โดยพบว่าเจ้าของกิจการที่พักอาศัยอยู่ในรัศมี 5 กิโลเมตร เดินทางมายังแหล่งงานด้วยวิธีการเดิน โดยใช้รถเข็นหรือรถแผงลอยเพื่อลำเลียงวัตถุดิบมายังบริเวณแหล่งขาย โดยเฉพาะเจ้าของกิจการที่พักอาศัยในย่านเยาวราช นอกจากนี้เจ้าของกิจการที่พักอาศัยอยู่ในรัศมี 5 กิโลเมตร ร้อยละ 14.0 ใช้พาหนะรับจ้างมาเพื่อลำเลียงวัตถุดิบ

2) ปัจจัยในการเลือกที่ตั้งที่อยู่อาศัย

ทั้งนี้ปัจจัยในการเลือกที่ตั้งที่อยู่อาศัยจากการสัมภาษณ์เจ้าของกิจการถึงปัจจัยในการเลือกที่อยู่อาศัยสามารถแบ่งลักษณะของปัจจัยในการเลือกที่ตั้งที่อยู่อาศัยได้ดังนี้

ตารางที่ 20 ปัจจัยในการเลือกที่ตั้งที่อยู่อาศัยของเจ้าของกิจการแผงลอยอาหาร

ปัจจัยในการเลือกที่ตั้งที่อยู่อาศัย	กลุ่มตัวอย่าง		รวม
	<5 กม.	>5 กม.	
ด้านสังคม	39	2	41
(เป็นที่อยู่ของพ่อแม่, เป็นถิ่นที่อยู่อาศัยเดิม, ต้องการขยายครอบครัว)	41.90%	2.20%	44.10%
ด้านที่ตั้ง	34	4	38
(ใกล้เยาวราช, ใกล้แหล่งวัตถุดิบ, สะดวกในการเดินทาง, ที่เดิมคับแคบ)	36.60%	4.30%	40.90%
ด้านเศรษฐกิจ	5	9	14
(ราคาที่อยู่อาศัย, ประหยัดค่าเดินทาง, รายได้)	5.40%	9.70%	15.10%
รวม	78	15	93
	83.90%	16.10%	100.00%

ที่มา : จากการสัมภาษณ์ของผู้วิจัย 2561

จากปัจจัยในการเลือกที่ตั้งที่พักอาศัย (ตารางที่ 20) พบว่าเจ้าของกิจการเลือกที่ตั้งจากปัจจัยทางด้านสังคม คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 43.1 เป็นปัจจัยหลักในการเลือกที่ตั้งที่อยู่อาศัย รองลงมาร้อยละ 37.6 คือปัจจัยด้านที่ตั้งและพื้นที่

ทั้งนี้จากระยะที่ตั้งที่พักอาศัยมีความสัมพันธ์กับปัจจัยในการเลือกที่ตั้งที่อยู่อาศัย พบว่าเจ้าของกิจการที่พักอาศัยอยู่ในรัศมี 5 กิโลเมตร มีปัจจัยด้านสังคม ร้อยละ 41.9 และด้านที่ตั้ง ร้อยละ 36.6 เป็นหลัก นอกจากนั้นเจ้าของกิจการที่พักอาศัยอยู่นอกรัศมี 5 กิโลเมตร ร้อยละ 9.7 เลือกที่ตั้งที่พักอาศัยด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากที่ดินมีราคาถูกกว่าในเมือง

3) การใช้ประโยชน์อาคาร

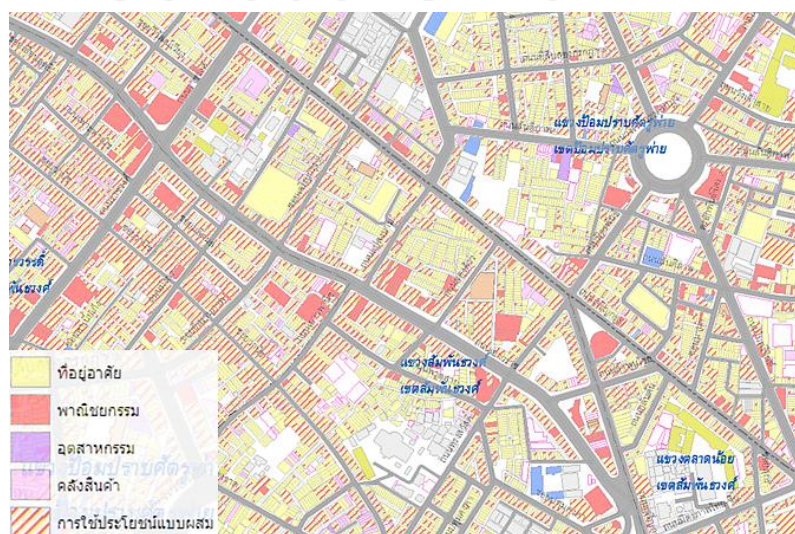
ตารางที่ 21 ลักษณะการใช้ประโยชน์อาคารที่อยู่อาศัยกับการประกอบอาชีพ

	กลุ่มตัวอย่าง		รวม
	<5 กม.	>5 กม.	
การใช้ประโยชน์อาคาร สำหรับอยู่อาศัย	20	5	25
	21.5%	5.4%	26.9%
การใช้ประโยชน์อาคาร สำหรับอยู่อาศัยและประกอบอาชีพ	58	10	68
	62.4%	10.7%	73.1%
รวม	78	15	93
	83.9%	16.1%	100.0%

ที่มา : จากการสัมภาษณ์ของผู้วิจัย 2561

จากผลการศึกษาด้านการใช้ประโยชน์อาคาร (ตารางที่ 21) พบว่าเจ้าของกิจการส่วนใหญ่ใช้พื้นที่พักอาศัยเพื่อการอยู่อาศัยและประกอบอาชีพ มีสัดส่วนร้อยละ 73.1 นอกจากนั้นไว้สำหรับอยู่อาศัยเท่านั้น มีสัดส่วนร้อยละ 26.9

ทั้งนี้จากระยะที่ตั้งที่พักอาศัยมีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์อาคาร พบว่าเจ้าของกิจการที่พักอาศัยอยู่ในรัศมี 5 กิโลเมตร ส่วนใหญ่ใช้อาคารเพื่ออยู่อาศัยและประกอบอาชีพเป็นหลัก มีร้อยละ 62.4

รูปภาพที่ 17 การใช้ประโยชน์อาคารในพื้นที่ถนนเยาวราชของสำนักงานผังเมือง

ทั้งนี้จากแผนที่การใช้ประโยชน์อาคารในพื้นที่เยาวราชของสำนักงานผังเมือง (รูปภาพที่ 18) พบว่า ลักษณะอาคารภายในย่านเยาวราช ส่วนใหญ่เป็นอาคารพาณิชย์ที่มีการใช้ประโยชน์แบบผสมผสานระหว่าง พาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัย

4) ผู้ร่วมพักอาศัย

จากการสัมภาษณ์พบว่าลักษณะผู้ร่วมพักอาศัยสามารถแบ่งลักษณะได้ดังนี้

ตารางที่ 22 ลักษณะผู้ร่วมอาศัยภายในที่พักอาศัยของเจ้าของกิจการแผงลอยอาหาร

ผู้พักอาศัย	กลุ่มตัวอย่าง		รวม	
	<5 กม.	>5 กม.		
จำนวนผู้พักอาศัยในที่พักอาศัย	อยู่คนเดียว	3	0	3
		3.2%	0.0%	3.2%
	2-3 คน	35	3	38
		37.6%	3.2%	40.9%
	มากกว่า 3 คน	40	12	52
	43.0%	12.9%	55.9%	
รวม	78	15	93	
	83.9%	16.1%	100.0%	
ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมอาศัย	ครอบครัว	59	10	69
		63.4%	10.8%	74.2%
	อยู่คนเดียว	4	1	5
		4.3%	1.1%	5.4%
	ครอบครัวและลูกจ้าง	15	4	19
	14.0%	4.3%	18.3%	
รวม	78	15	93	
	83.9%	16.1%	100.0%	

ที่มา : จากการสัมภาษณ์ของผู้วิจัย 2561

จากผลการศึกษาลักษณะผู้ร่วมอาศัยภายในที่พักอาศัย (ตารางที่ 22) พบว่าเจ้าของกิจการมีสมาชิกครอบครัวที่พักอาศัย มากกว่า 3 คน มีสัดส่วนร้อยละ 55.9 และอยู่อาศัยกันในลักษณะครอบครัว มีสัดส่วนร้อยละ 92.5 (รวมถึงที่พักอาศัยร่วมกับลูกจ้างด้วยร้อยละ 19)

ทั้งนี้จากระยะที่ตั้งที่พักอาศัยมีความสัมพันธ์กับผู้ร่วมพักอาศัย พบว่าลูกจ้างส่วนใหญ่ มีสัดส่วนร้อยละ 14.0 ที่พักอาศัยอยู่ร่วมกับเจ้าของกิจการที่พักอาศัยอยู่ในรัศมี 5 กิโลเมตร

5) รูปแบบที่อยู่อาศัย

ในด้านรูปแบบที่อยู่อาศัยได้ศึกษารูปแบบที่อยู่อาศัย ในด้านของ ระยะเวลาที่อยู่อาศัย กรรมสิทธิ์ การครอบครอง และ ลักษณะกายภาพของที่พักอาศัย โดยมีผลการศึกษาดังนี้

ตารางที่ 23 ระยะเวลาการอยู่อาศัยในที่พักอาศัยปัจจุบันของเจ้าของกิจการแผงลอยอาหาร

ระยะเวลาการอยู่อาศัย (ที่อยู่ปัจจุบัน)	กลุ่มตัวอย่าง		รวม
	<5 กม.	>5 กม.	
น้อยกว่า 5 ปี	3	3	6
	3.2%	3.2%	6.5%
ระหว่าง 5 ถึง 20 ปี	16	2	18
	17.2%	2.2%	19.4%
มากกว่า 20 ปี	59	10	69
	63.4%	10.8%	74.2%
รวม	78	15	93
	83.9%	16.1%	100.0%

ที่มา : จากการสัมภาษณ์ของผู้วิจัย 2561

จากการศึกษาระยะในการอยู่อาศัย(ตารางที่ 23) พบว่าเจ้าของกิจการส่วนใหญ่อยู่อาศัยในที่อยู่ปัจจุบันมากกว่า 20 ปี มีสัดส่วนร้อยละ 74.2

ทั้งนี้จากระยะที่ตั้งที่พักอาศัยมีความสัมพันธ์กับระยะเวลาการอยู่อาศัย พบว่ามีเจ้าของกิจการที่อยู่อาศัยมานานมากกว่า 20 ปี ร้อยละ 63.4 ที่พักอาศัยอยู่ใกล้แหล่งขายรัศมี 5 กิโลเมตร

ตารางที่ 24 การครอบครองกรรมสิทธิ์ในที่พักอาศัยผู้ค้าแผงลอยอาหาร

การครอบครองกรรมสิทธิ์	กลุ่มตัวอย่าง		รวม	
	<5 กม.	>5 กม.		
จำนวนอาคารที่ครอบครอง	1 หลัง	66	9	75
		71.0%	9.7%	80.6%
รวม	มากกว่า 1 หลัง	12	6	18
		12.9%	6.5%	19.4%
การถือครองกรรมสิทธิ์	เช่า/เช่า	31	14	45
		33.3%	15.1%	48.4%
รวม	เช่า/เช่า	45	1	46
		83.9%	16.1%	100.0%

การครอบครองกรรมสิทธิ์	กลุ่มตัวอย่าง		รวม
	<5 กม.	>5 กม.	
	48.4%	1.1%	49.5%
ไม่มีค่าใช้จ่าย	2	0	2
	2.2%	0.0%	2.2%
รวม	78	15	93
	83.9%	16.1%	100.0%

ที่มา : จากการสัมภาษณ์ของผู้วิจัย 2561

จากการศึกษาด้านการครอบครองที่พักออาศัย (ตารางที่ 24) พบว่าเจ้าของกิจการส่วนใหญ่มีการครอบครองกรรมสิทธิ์เพียงแค่ 1 อาคารเท่านั้น มีสัดส่วนร้อยละ 80.6 ทั้งนี้มีลักษณะการถือครองกรรมสิทธิ์ในลักษณะ เช่า/เช่าอยู่ถึงร้อยละ 49.5 ทั้งนี้พบว่าในพื้นที่ย่านเยาวราชส่วนใหญ่เป็นทรัพย์สินของสำนักงานทรัพย์สินพระมหากษัตริย์และเอกชนบางราย ที่พักออาศัยส่วนใหญ่ในย่านนี้จึงมีลักษณะให้เช่าหรือเช่าเท่านั้น นอกจากนี้ การซื้อขาดมีถึง ร้อยละ 48.4 โดยพบว่าผู้ที่พักออาศัยนอกรัศมี 5 กิโลเมตร ส่วนใหญ่ซื้อที่พักออาศัย 15.1% และผู้พักออาศัยภายในรัศมี 5 กิโลเมตรที่พักออาศัยส่วนใหญ่เป็นของรุ่นพ่อแม่

ทั้งนี้จากระยะที่ตั้งที่พักออาศัยมีความสัมพันธ์กับการครอบครองกรรมสิทธิ์ พบว่ามีเจ้าของกิจการร้อยละ 48.4 ที่มีลักษณะการเช่าและเช่า ส่วนใหญ่พักออาศัยอยู่ใกล้แหล่งขายรัศมี 5 กิโลเมตร และ พบว่ามีเจ้าของกิจการ ร้อยละ 15.1 ที่พักออาศัยอยู่นอกแหล่งขายรัศมี 5 กิโลเมตร ส่วนใหญ่ถือครองกรรมสิทธิ์ด้วยวิธีการซื้อ

ตารางที่ 25 ลักษณะกายภาพที่พักออาศัยของเจ้าของกิจการแผงลอยอาหารเยาวราช

ประเภทที่พักออาศัย	ลักษณะกายภาพของที่พักออาศัย	กลุ่มตัวอย่าง		รวม
		<5 กม.	>5 กม.	
บ้านเดี่ยว		1	3	4
		1.10%	3.20%	4.30%
ทาวน์เฮาส์		2	8	10
		2.20%	8.60%	10.80%
แฟลต /ห้องเช่า		17	0	17
		18.30%	0.00%	18.30%
อาคารพาณิชย์		56	4	60
		60.20%	4.30%	64.50%
คอนโด		2	0	2
		2.20%	0.00%	2.20%

ลักษณะกายภาพของที่พักอาศัย		กลุ่มตัวอย่าง		รวม
		<5 กม.	>5 กม.	
รวม		78	15	93
		83.90%	16.10%	100.00%
จำนวนชั้นของอาคาร	1 ชั้น	20	0	20
		21.50%	0.00%	21.50%
	มากกว่า 1 ชั้น	58	15	73
		62.40%	16.10%	78.50%
รวม		78	15	93
		83.90%	16.10%	100.00%
ขนาดของที่พักอาศัย	น้อยกว่า 50 ตารางเมตร	15	0	15
		16.10%	0.00%	16.10%
	51-300 ตารางเมตร	57	11	68
		61.30%	11.80%	73.10%
	มากกว่า 300 ตารางเมตร	6	4	10
	6.50%	4.30%	10.80%	
รวม		78	15	93
		83.90%	16.10%	100.00%
จำนวนห้องนอน	1 ห้อง	4	0	4
		4.30%	0.00%	4.30%
	มากกว่า 1 ห้อง	59	14	73
		63.40%	15.10%	78.50%
ห้องนอนรวม		15	1	16
		16.10%	1.10%	17.20%
รวม		78	15	93
		83.90%	16.10%	100.00%
จำนวนห้องน้ำ	ไม่มีห้องน้ำในที่พักอาศัย	5	0	5
		5.4%	0.0%	5.4%
	1 ห้อง	34	0	34
		36.6%	0.0%	36.6%
	มากกว่า 1 ห้อง	39	15	54
	41.9%	16.1%	58.0%	
รวม		78	15	93
		83.90%	16.10%	100.00%

จากการศึกษาลักษณะกายภาพที่พักอาศัย (ตารางที่ 25) พบว่าเจ้าของกิจการส่วนใหญ่พักอาศัยในอาคารพาณิชย์มีสัดส่วนร้อยละ 64.5 รองลงมา ร้อยละ 18.3 เป็น แพลต/ห้องเช่า และทาวน์เฮาส์ มีสัดส่วนร้อยละ 10.8 ตามลำดับ

ทั้งนี้อาคารที่พักอาศัยส่วนใหญ่มีลักษณะ 2 ชั้นขึ้นไป มีสัดส่วนร้อยละ 78.5 ส่วนใหญ่ โดยมีขนาดที่พักอาศัยอยู่ที่ 51-300 ตารางเมตร มีสัดส่วนร้อยละ 73.1 ทั้งนี้มีเจ้าของกิจการที่พักอาศัยอยู่ใกล้แหล่งขายรัศมี 5 กิโลเมตร ที่พักอาศัยในเนื้อที่น้อยกว่า 50 ตารางเมตร มีสัดส่วนร้อยละ 16.1 โดยภายในที่พักอาศัยส่วนใหญ่มีห้องนอนมากกว่า 1 ห้อง มีสัดส่วนร้อยละ 4.3 หรือมีลักษณะเป็นห้องนอนรวม นอกจากนี้เป็นพื้นที่อเนกประสงค์และมิดชิดรวมกัน และส่วนใหญ่ ร้อยละ 54 มีห้องน้ำมากกว่า 1 ห้อง นอกจากนี้ พบว่าที่พักอาศัยที่อยู่ในรัศมี 5 กิโลเมตร ทั้งหมด มีห้องน้ำ 1 ห้อง ร้อยละ 36.6 และ ไม่มีห้องน้ำภายในที่พักอาศัย ร้อยละ 5.4

ทั้งนี้จากระยะที่ตั้งที่พักอาศัยมีความสัมพันธ์กับลักษณะกายภาพของที่พักอาศัย พบว่ามีเจ้าของกิจการที่พักอาศัยอยู่ใกล้แหล่งขายรัศมี 5 กิโลเมตร ส่วนใหญ่พักอาศัยเป็นอาคารพาณิชย์ ร้อยละ 60.2 และ แพลตห้องเช่า ร้อยละ 18.3 และ เจ้าของกิจการที่พักอาศัยอยู่นอกแหล่งขายรัศมี 5 กิโลเมตร ส่วนใหญ่พักอาศัยเป็นทาวน์เฮาส์ ร้อยละ 8.6 นอกจากนี้พื้นที่อาคารที่พักอาศัยที่น้อยกว่า 50 ตารางเมตร (ร้อยละ 16.1) มีห้องนอนไม่เกิน 1 ห้องนอน (ร้อยละ 4.3) หรือ เป็นห้องนอนรวม (ร้อยละ 16.1) ส่วนใหญ่เจ้าของกิจการที่พักอาศัยอยู่ใกล้แหล่งขายรัศมี 5 กิโลเมตร

5.2.2 ลูกจ้าง

ผู้วิจัยใช้วิธีสัมภาษณ์ข้อมูลเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยจากเจ้าของกิจการ โดยมีกลุ่มเจ้าของกิจการจำนวน 32 รายที่ไม่มีกิจการจ้างลูกจ้าง และพบว่าเป็นลูกจ้างคนไทยสัดส่วน 41.2% และเป็นคนต่างด้าวสัดส่วน 58.8% โดยข้อมูลด้าน เศรษฐกิจ สังคม และ ที่อยู่อาศัยของลูกจ้างที่ประกอบด้วย ที่ตั้ง พฤติกรรมการเดินทางไปสถานที่ขาย ลักษณะการอยู่อาศัย และรูปแบบการอยู่อาศัย โดยมีผลการศึกษาดังนี้

1) เศรษฐกิจและสังคม

ตารางที่ 26 ลักษณะเศรษฐกิจและสังคมของลูกจ้างแผงลอยอาหารเยาวราช

เศรษฐกิจและสังคม		จำนวน	ร้อยละ
ถิ่นที่อยู่อาศัยเดิม	ไทย	21	34.4
	ต่างประเทศ	40	65.6
	รวม	61	100.00%
รายได้	น้อยกว่า 10,000 บาท/เดือน	30	49.2
	มากกว่า 10,000 บาท/เดือน	31	50.8
	รวม	61	100.00%

ที่มา : จากการสัมภาษณ์ของผู้วิจัย 2561

จากการสำรวจด้านที่ตั้งในแผนที่ (รูปภาพที่ 19) พบว่ามีการกระจุกตัวของกลุ่มลูกจ้างบริเวณถนนเยาวราช และวงเวียน 22 กรกฎาคม โดยแหล่งที่ที่พักอาศัยรวมของลูกจ้างตามแผนที่และสัมภาษณ์มีดังนี้ แพลตหลังศาลเจ้าพ่อกวนอู แพลตตรอกข้าวสาร แพลตกว้างตุง แพลตภูธรศร แพลตไต้ะสุวรรณ อาคารพาณิชย์ที่เจ้าของกิจการเช่าไว้ ประกอบกิจการ และ ตามห้องเช่าต่าง ๆ

3) พฤติกรรมการเดินทางไปสถานที่ขาย

ลูกจ้างมีลักษณะการเดินทางจากที่พักอาศัยมายังแหล่งขายอาหารในย่านเยาวราช มีลักษณะดังนี ตารางที่ 28 ลักษณะการเดินทางของประกอบกรและลูกจ้างแผงลอยอาหาร

การเดินทาง		ลูกจ้าง	ร้อยละ
การเดินทาง	เดิน	48	78.6
	ขนส่งมวลชน	2	3.3
	พาหนะส่วนตัว	4	6.6
	พาหนะรับจ้าง	3	4.9
	เดินทางมาพร้อมเจ้าของ	4	6.6
	รวม	61	100
เวลาการเดินทาง	น้อยกว่า 30min	56	91.8
	มากกว่า 30 นาที	5	8.2
	รวม	61	100

ที่มา : จากการสัมภาษณ์ของผู้วิจัย 2561

จากผลการศึกษาด้านพฤติกรรมการเดินทางของลูกจ้าง (ตารางที่ 28) พบว่าลูกจ้างสัดส่วนร้อยละ 78.6 ใช้วิธีการเดิน และมีสัดส่วนร้อยละ 91.8 ใช้เวลาในการเดินทางน้อยกว่า 30 นาที

4) ลักษณะการอยู่อาศัยของลูกจ้าง

จากการสัมภาษณ์เจ้าของกิจการ มีการจัดการด้านที่อยู่อาศัยกลุ่มของลูกจ้างโดยแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี ตารางที่ 29 ลักษณะการอยู่อาศัยของลูกจ้างแผงลอยอาหาร

ลักษณะการอยู่อาศัยของลูกจ้าง	จำนวนลูกจ้าง	ร้อยละ
พักอาศัยอยู่ร่วมกับเจ้าของกิจการ	18	25.0
พักอาศัยในที่ที่เจ้าของกิจการจัดหาให้	17	23.6
หาที่พักอาศัยเองโดยที่เจ้าของกิจการช่วยค่าใช้จ่าย	7	9.7
หาที่พักอาศัยเองโดยที่ผู้ประกอบการไม่ช่วยค่าใช้จ่าย	30	41.7
รวม	72	100.0

ที่มา : จากการสัมภาษณ์ของผู้วิจัย 2561

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบเนื่องจากลูกจ้างมีหลายคนในหนึ่งร้าน

จากการศึกษาลักษณะการอยู่อาศัยของลูกจ้าง (ตารางที่ 29) พบว่าลูกจ้างพักอาศัยโดยหาที่พักอาศัยเองจำนวน 37 ราย และมีเจ้าของกิจการจัดหาที่พักอาศัยให้ลูกจ้าง โดยมีการพักอาศัยร่วมกันภายในที่พักอาศัยเดียวกับเจ้าของกิจการ จำนวน 18 ราย และเจ้าของจัดหาที่พักอาศัยให้ จำนวน 17 ราย

5) รูปแบบที่อยู่อาศัย

โดยศึกษารูปแบบที่อยู่อาศัยของลูกจ้าง ได้ศึกษาลักษณะกายภาพของที่พักอาศัย โดยมีผลการศึกษาดังนี้

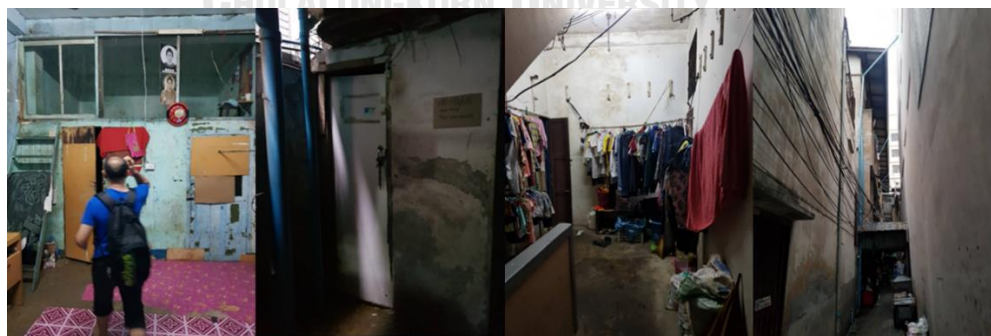
ตารางที่ 30 ลักษณะกายภาพที่พักอาศัยของลูกจ้างแผงลอยอาหารเยาวราช

ลักษณะกายภาพของที่พักอาศัย		ร้อยละ
ประเภทที่พักอาศัย	แฟลต / ห้องเช่า	54.2
	อาคารพาณิชย์	45.8
	รวม	100
ขนาดที่พักอาศัย	< 8 ตร.ม.	36.1
	> 8 ตร.ม.	63.9
	รวม	100

ที่มา : จากการสัมภาษณ์ของผู้วิจัย 2561

หมายเหตุ : ลูกจ้างภายในร้านค้ามีการอยู่อาศัยมากกว่า 1 แห่ง

จากการศึกษาลักษณะกายภาพที่พักอาศัยของลูกจ้าง (ตารางที่ 30) พบว่าส่วนใหญ่ลูกจ้างพักอาศัยในอาคารประเภท แฟลต / ห้องเช่า มากที่สุด จำนวน 39 รองลงมาเป็นอาคารพาณิชย์ จำนวน 33 ราย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่เจ้าของกิจการจัดหา ทั้งนี้ขนาดของที่พักอาศัยที่พื้นที่พักอาศัยมากกว่า 8 ตารางเมตร มีจำนวน 46 ราย นอกนั้นมีขนาดน้อยกว่า 8 ตารางเมตร จำนวนถึง 26 ราย

รูปภาพที่ 19 สภาพอาคารที่พักอาศัยแฟลตหลังศาลเจ้าพ่อกวนอู

จากการลงสำรวจพื้นที่พักอาศัยของลูกจ้างตัวอย่าง แฟลตหลังศาลเจ้าพ่อกวนอู (ดูรูปภาพที่ 20) ที่มีขนาดพื้นที่พักอาศัย น้อยกว่า 8 ตารางเมตร ปรากฏสภาพการอยู่อาศัยเป็นในลักษณะการแบ่งซอยห้องขนาดเล็กภายในห้องพัก โดยมีพื้นที่พักอาศัยต่อห้องประมาณ 6-7 ตารางเมตร มีการอยู่อาศัยค่อนข้างแออัด

ลักษณะการใช้เป็นห้องน้ำรวม นอกจากนี้บรรยากาศภายในอาคาร มีลักษณะอากาศไม่ถ่ายเทและอับชื้น ทางเข้าค่อนข้างมืดและหาได้ลำบากต้องให้คนพื่อนำทางเท่านั้น แต่สิ่งเกตุโดยที่พักอาศัยจะอยู่ในซอยเล็ก ๆ

5.3 การประกอบอาชีพและการอยู่อาศัยภายในที่พักอาศัยของผู้ค้าแผงลอยอาหารเยาวราช

จากการสำรวจอาคารที่พักอาศัย จำนวน 25 ราย ที่มีการประกอบอาชีพภายในที่อยู่อาศัยเท่านั้น ทั้งนี้จากผลการศึกษา พบว่าเจ้าของกิจการใช้พื้นที่เฉพาะชั้นที่ 1 เท่านั้นในการประกอบอาชีพ ดังนั้นผู้วิจัยได้ศึกษาพื้นที่บริเวณชั้น 1 เท่านั้น โดยสามารถแบ่งลักษณะอาคารที่สำรวจได้ออกเป็น 3 ประเภท คือ ทาวน์เฮาส์ อาคารพาณิชย์และห้องเช่า โดยมีลักษณะดังต่อไปนี้

1) ทาวน์เฮาส์

จากการสำรวจอาคารประเภททาวน์เฮาส์ จำนวน 3 หลัง โดยที่เป็นที่พักอาศัยที่อยู่อนุกรมวิธานเยาวราช เกิน 5 กิโลเมตร โดยมีผลการศึกษาดังนี้

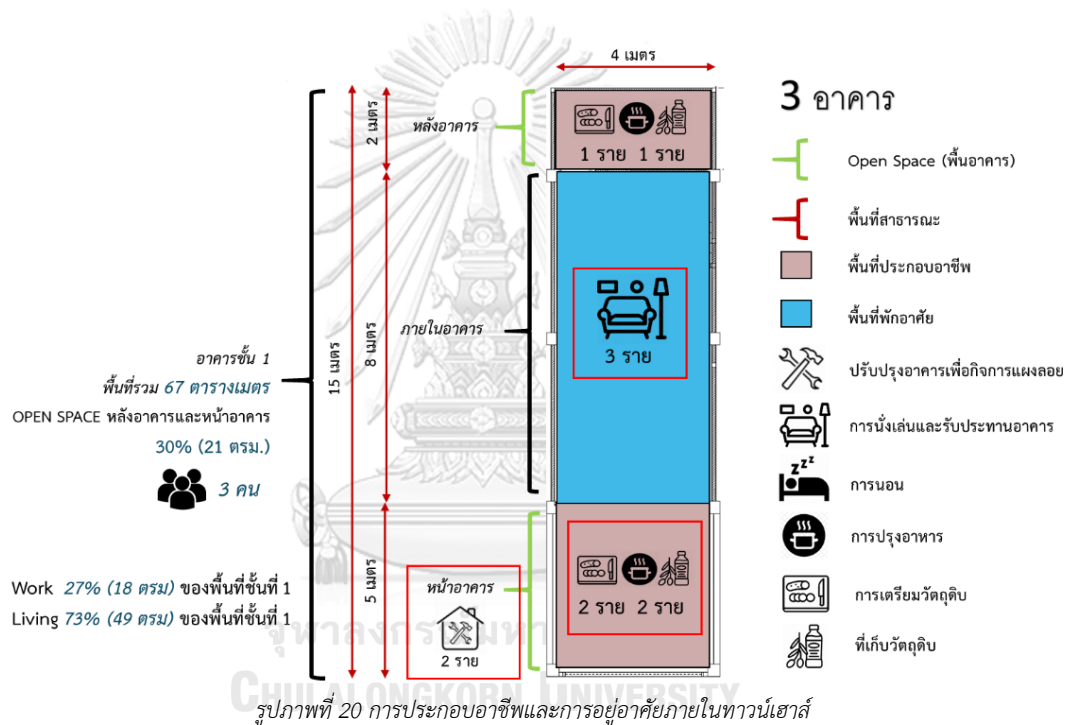
ตารางที่ 31 การประกอบอาชีพและการอยู่อาศัยภายในทาวน์เฮาส์

ทาวน์เฮาส์ (ตัวอย่าง)		1	2	3	
ระยะเวลาการอยู่อาศัย		10	20	5	
ลักษณะกรรมสิทธิ์		ซื้อ	ซื้อ	ซื้อ	
รายได้ (บาทต่อเดือน)		2หมื่น	> 5หมื่น	5หมื่น	
รายจ่ายด้านที่พักอาศัย (บาทต่อเดือน)		3พัน	2หมื่น	3หมื่น	
พื้นที่อาคารทั้งหมด (ตารางเมตร)		240	192	180	
พื้นที่อาคารชั้น 1 (ตารางเมตร)		62	62	82	
พื้นที่อาคารเปิดโล่งชั้น 1 (ตารางเมตร)		20	20	23	
จำนวนชั้น		5	3	3	
บริเวณส่วนนอกประสงค์ (ชั้น)		ชั้น 1	ชั้น 1	ชั้น 1	
บริเวณส่วนมิดชิด (ชั้น)		ชั้น2 ขึ้นไป	ชั้น2 ขึ้นไป	ชั้น2 ขึ้นไป	
จำนวนห้องนอน		4	3	3	
ห้องน้ำ		มี	มี	มี	
จำนวนผู้พักอาศัย		2	3	5	
ประเภทอาหาร		ข้าว	ก๋วยเตี๋ยว	ขนม	
มีการปรับปรุงเพื่อการค้า		✓	✓	✓	
บริเวณทำงาน	พื้นที่	เตรียมวัตถุดิบ	✓	✓	-
	หน้าอาคาร	ปรุงอาหาร	✓	✓	-
	พื้นที่	เตรียมวัตถุดิบ	-	-	-
	ในอาคาร	ปรุงอาหาร	-	-	-
	พื้นที่	เตรียมวัตถุดิบ	-	-	✓
	หลังอาคาร	ปรุงอาหาร	-	-	✓

ทาว์นเฮาส์ (ตัวอย่าง)		1	2	3
พื้นที่การทำงานในที่พักอาศัย (ตารางเมตร)		20	20	14
บริเวณที่ใช้ร่วมที่พัก	พื้นที่หน้าอาคาร	-	-	-
	พื้นที่ในอาคาร	-	-	-
	พื้นที่นอกอาคาร	-	-	-
การอยู่อาศัยร่วม	นอน	-	-	-
	นั่งเล่น/รับประทานอาหาร	-	-	-
ปัญหาจากการประกอบอาชีพ	สกปรก/กลิ่นอับ	-	-	-
	คับแคบ	-	-	-

ที่มา : จากการสำรวจของผู้วิจัย

✓ = เลือกใช้พื้นที่

ด้านหน้า

ด้านหลัง

รูปภาพที่ 21 การประกอบอาหารและพักอาศัย ด้านหน้าและด้านหลังอาคารทาว์นเฮาส์

รูปภาพที่ 22 ด้านหน้าอาคารทาวนเฮาส์

จากผลการศึกษา เรื่องการประกอบอาชีพและการอยู่อาศัยภายในที่พักอาศัยประเภททาวน์เฮาส์ ทั้ง 3 อาคาร (ตารางที่ 31) ลักษณะเศรษฐกิจและสังคม พบว่าส่วนใหญ่อยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวเฉลี่ย 3 คนต่อหลัง มีรายได้เฉลี่ยจากการค้า 46,000 บาทต่อเดือน มีรายจ่ายด้านที่พักอาศัยเฉลี่ย 18,000 บาทต่อเดือน

ลักษณะอาคารประเภททาวน์เฮาส์ พบว่ามีระยะเวลาการอยู่อาศัยเฉลี่ย 12 ปี ทั้งหมดถือกรรมสิทธิ์โดยการซื้อ มีพื้นที่อาคารทั้งหมดเฉลี่ย 204 ตารางเมตร มีพื้นที่เปิดโล่งเฉลี่ยประมาณ 21 ตารางเมตร และ พื้นที่ชั้นที่ 1 เฉลี่ย 67 ตารางเมตร ลักษณะเป็นอาคาร 2 ชั้นขึ้นไป ห้องนอน (ส่วนมิดชิด) อยู่บริเวณชั้น 2 ขึ้นไป เฉลี่ยมีห้องนอน 3 ห้อง มีห้องน้ำทุกหลัง และ โดยใช้พื้นที่ชั้น 1 ในการนั่งเล่น และ รับประทานอาหาร (ส่วนนอกประสงค์)

การใช้พื้นที่ประกอบอาชีพภายในที่พักอาศัยประเภททาวน์เฮาส์ พบว่าเจ้าของกิจการทั้งหมด จำนวน 3 ราย มีประเภทแผงลอยอาหารแบบปรุงอาหารในบริเวณที่พักอาศัย เจ้าของกิจการ จำนวน 2 ราย ปรับปรุงและต่อเติมบริเวณพื้นที่เปิดโล่งในส่วนหน้าอาคารที่เคยเป็นพื้นที่จอดรถเพื่อกิจการแผงลอยอาหารโดยเฉพาะ นอกจากนี้มีเจ้าของกิจการ จำนวน 1 ราย ใช้พื้นที่ด้านหลังที่เป็นพื้นที่ครัวในการประกอบกิจการแผงลอย โดยลักษณะการเตรียมและปรุงอาหารทำอยู่บนอุปกรณ์ทำครัวโดยเฉพาะ

การใช้พื้นที่ร่วมกันระหว่างการประกอบอาชีพและการอยู่อาศัย มีการแยกพื้นที่ภายในอาคารเพื่อการอยู่อาศัยและการประกอบอาชีพอย่างชัดเจน จากการคำนวณพื้นที่เฉลี่ยของทาวน์เฮาส์ทั้ง 3 อาคาร พบว่า มีค่าเฉลี่ยการใช้พื้นที่ทำงานอยู่ประมาณ 18 ตารางเมตร หรือ 27% ของพื้นที่พักอาศัยชั้นที่ 1 ทั้งหมด จะเหลือเนื้อที่พักอาศัยบริเวณชั้นที่ 1 เฉลี่ย 73% หรือ 49 ตารางเมตร จากการให้สัมภาษณ์ของเจ้าของกิจการ ไม่พบปัญหาด้านสุขอนามัย และ ปัญหาด้านความคับแคบ ที่เกิดจากการประกอบอาชีพ

2) อาคารพาณิชย์

จากการสำรวจอาคารประเภทอาคารพาณิชย์ จำนวน 17 หลัง โดยส่วนใหญ่จะเป็นที่เป็นที่พักอาศัยที่อยู่ในรัศมี 1 กิโลเมตรรอบเขาวราช โดยมีผลการศึกษาดังนี้

ตารางที่ 32 การประกอบอาชีพและการอยู่อาศัยภายในอาคารพาณิชย์ อาคารที่ 1-9

อาคารพาณิชย์ (ตัวอย่าง)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
ระยะเวลาการอยู่อาศัย (ปี)	49	11	36	51	70	74	43	59	38	
ลักษณะกรรมสิทธิ์	ซื้อ	เช่า	ซื้อ	เช่า	เช่า	ซื้อ	เช่า	ซื้อ	ซื้อ	
รายได้(บาทต่อเดือน)	3หมื่น	5หมื่น	3หมื่น	5หมื่น	3หมื่น	>5หมื่น	2หมื่น	5หมื่น	>5หมื่น	
รายจ่ายด้านที่พักอาศัย (บาทต่อเดือน)	5พัน	1หมื่น	7พัน	2หมื่น	1หมื่น	5พัน	5พัน	1หมื่น	5พัน	
พื้นที่อาคารทั้งหมด (ตารางเมตร)	450	96	204	84	84	240	168	180	147	
พื้นที่อาคารเฉพาะชั้น 1 (ตารางเมตร)	93	49	45	24	24	49	29	44	67	
พื้นที่อาคารเปิดโล่งชั้น 1 (ตารางเมตร)	7	5	7	2	2	6	4	2	8	
จำนวนชั้น	5	2	4	2	2	5	4	3	3	
บริเวณส่วนนอกประสงค์ (ชั้น)	ชั้น1	ชั้น1	ชั้น2 ขึ้นไป	ชั้น1	ชั้น1	ชั้น2 ขึ้นไป	ชั้น1	ชั้น2 ขึ้นไป	ชั้น1	
บริเวณส่วนมิดชิด (ชั้น)	ชั้น2 ขึ้นไป	ชั้น2 ขึ้นไป	ชั้น2 ขึ้นไป	ชั้น2 ขึ้นไป	ชั้น2 ขึ้นไป	ชั้น2 ขึ้นไป	ชั้น2 ขึ้นไป	ชั้น2 ขึ้นไป	ทุก ชั้น	
จำนวนห้องนอน	5	2	6	2	2	4	3	3	3	
ห้องน้ำ	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	
จำนวนผู้พักอาศัย	2	4	5	7	7	2	3	10	8	
ประเภทอาหาร	ขนม	ขนม	ทะเล	ทะเล	ก๋วย เตี๋ยว	ขนม	ขนม	ข้าว	ขนม	
มีการปรับปรุงเพื่อการค้า	✓	-	✓	-	-	-	-	✓	✓	
บริเวณ ทำงาน	พื้นที่ หน้า อาคาร	เตรียม วัสดุดิบ	-	-	-	-	-	✓	-	-
		ปรุง อาหาร	-	-	✓	✓	✓	-	-	
	พื้นที่ ใน	เตรียม วัสดุดิบ	-	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓

อาคารพาณิชย์ (ตัวอย่าง)			1	2	3	4	5	6	7	8	9
	อาคาร	ปรุง อาหาร	-	-	-	-	-	-	-	✓	-
	พื้นที่ หลัง	เตรียม วัสดุคิ	✓	-	✓	-	-	-	-	-	-
		อาคาร	ปรุง อาหาร	✓	✓	-	-	-	✓	-	-
พื้นที่การทำงานในที่พักอาศัย (ตรม.)			10	20	11	18	12	49	5	43	19
บริเวณที่ใช้ ร่วมที่พัก	พื้นที่หน้าอาคาร		-	-	✓	-	-	-	-	-	-
	พื้นที่ในอาคาร		-	-	-	✓	✓	-	-	-	✓
	พื้นที่หลังอาคาร		-	-	-	-	-	-	-	-	-
การอยู่อาศัย ร่วม	นอน		-	-	-	-	-	-	-	-	-
	นั่งเล่น/ รับประทานอาหาร		-	-	✓	✓	✓	-	-	-	✓
	สภปรก /กลั่นอับ		-	✓	-	-	✓	✓	-	-	-
คืบแคบ		-	✓	-	✓	✓	-	✓	-	✓	

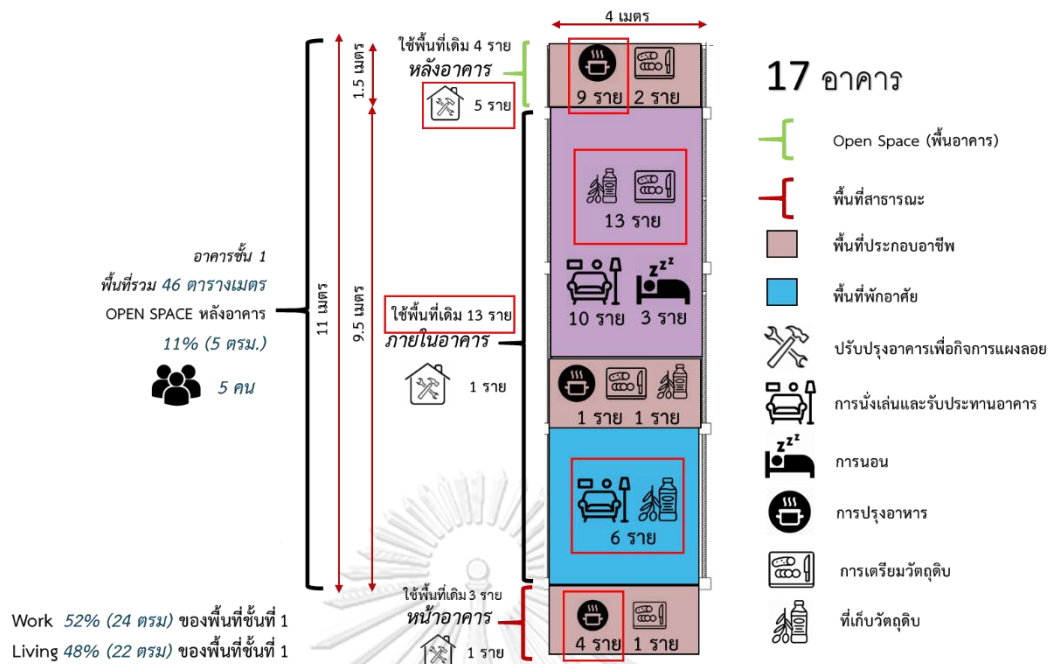
ตารางที่ 33 การประกอบอาชีพและการอยู่อาศัยภายในอาคารพาณิชย์ อาคารที่ 10-17

อาคารพาณิชย์ (ตัวอย่าง)	10	11	12	13	14	15	16	17
ระยะเวลาการอยู่อาศัย (ปี)	50	47	20	50	50	70	40	38
ลักษณะกรรมสิทธิ์	เช่า	ซื้อ	เช่า	ซื้อ	เช่า	เช่า	ซื้อ	เช่า
รายได้(บาทต่อเดือน)	4หมื่น	2หมื่น	4หมื่น	>5หมื่น	>5หมื่น	2 หมื่น	>5หมื่น	>5หมื่น
รายจ่ายด้านที่พักอาศัย (บาทต่อเดือน)	5พัน	5พัน	1หมื่น	7พัน	2หมื่น	8พัน	5พัน	2หมื่น
พื้นที่อาคารทั้งหมด (ตารางเมตร)	84	240	70	200	126	56	72	336
พื้นที่อาคารเฉพาะชั้น 1 (ตารางเมตร)	49	24	49	40	29	24	53	87
พื้นที่อาคารเปิดโล่งชั้น 1 (ตารางเมตร)	7	2	7	4	5	5	4	14
จำนวนชั้น	3	4	2	5	3	2	3	3
บริเวณส่วนนอกประสงค์ (ชั้น)	ชั้น1	ชั้น1	ชั้น1	ชั้น2 ชั้น ไป	ชั้น2 ชั้น ไป	ชั้น1	ชั้น1	ชั้น2 ชั้น ไป

อาคารพาณิชย์		10	11	12	13	14	15	16	17
(ตัวอย่าง)									
บริเวณส่วนมิดชิด (ชั้น)		ชั้น2 ขึ้น ไป	ชั้น2 ขึ้น ไป	ทุกชั้น	ชั้น2 ขึ้น ไป	ชั้น2 ขึ้น ไป	ทุก ชั้น	ชั้น2 ขึ้น ไป	ชั้น2 ขึ้น ไป
จำนวนห้องนอน		2	4	2	6	3	2	3	4
ห้องน้ำ		มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี	มี
จำนวนผู้พักอาศัย		3	12	5	7	5	3	3	3
ประเภทอาหาร		ทะเล	ขนม	ทาน เล่น	ขนม	ก๋วย เตี๋ยว	ทะเล	ก๋วย เตี๋ยว	ขนม
มีการปรับปรุงเพื่อการค้า		✓	-	✓	-	-	-	-	✓
บริเวณทำงาน	พื้นที่ เตรียม วัสดุดิบ	-	-	-	-	-	-	-	-
	หน้า อาคาร	ปรุ่่งอาหาร	✓	-	-	-	-	-	-
	พื้นที่ เตรียม วัสดุดิบ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	ในอาคาร	ปรุ่่งอาหาร	-	-	-	-	-	-	-
	พื้นที่ เตรียม วัสดุดิบ	-	-	-	-	-	-	-	-
	หลัง อาคาร	ปรุ่่งอาหาร	✓	-	✓	✓	-	-	✓
พื้นที่การทำงานในที่พักอาศัย (ตาราง เมตร)		12	18	16	17	17	9	47	87
บริเวณที่ใช้ร่วม ที่พัก	พื้นที่หน้าอาคาร	-	-	-	-	-	-	-	-
	พื้นที่ในอาคาร	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	-
	พื้นที่หลังอาคาร	-	-	-	-	-	-	-	-
การอยู่อาศัย รวม	นอน	✓	-	✓	✓	-	-	-	-
	นั่งเล่น/ รับประทานอาหาร	✓	✓	✓	✓	-	✓	✓	
ปัญหา (จากการ สำรวจ)	สกปรก	-	✓	-	-	-	✓	✓	-
	/กลิ่นอับ								
	คับแคบ	✓	✓	✓	-	✓	✓	✓	-

ที่มา : จากการสำรวจของผู้วิจัย

✓ = เลือกใช้พื้นที่

รูปภาพที่ 23 การประกอบอาชีพและการอยู่อาศัยภายในอาคารพาณิชย์

รูปภาพที่ 24 การประกอบอาหารและพักอาศัย บริเวณหน้าอาคารพาณิชย์

รูปภาพที่ 25 การประกอบอาหารและพักอาศัย บริเวณภายในอาคารพาณิชย์

รูปภาพที่ 26 การประกอบอาหารและพักอาศัย บริเวณหลังอาคารพาณิชย์

รูปภาพที่ 27 บริเวณหน้าอาคารพาณิชย์

จากผลการศึกษา เรื่องการประกอบอาชีพและการอยู่อาศัยภายในที่พักอาศัยประเภทอาคารพาณิชย์ ทั้ง 17 อาคาร (ตารางที่ 32-33) ลักษณะเศรษฐกิจและสังคม พบว่าส่วนใหญ่อยู่กันเป็นครอบครัวเฉลี่ย 5 คน ต่อหลัง มีรายได้เฉลี่ยจากการค้า 43,500 บาทต่อเดือน มีรายจ่ายด้านที่พักอาศัยเฉลี่ย 9,400 บาทต่อเดือน

ลักษณะอาคารประเภทอาคารพาณิชย์ มีระยะเวลาการอยู่อาศัยเฉลี่ย 47 ปี ถือครองกรรมสิทธิ์โดยการเช่า 52.9% และ ซื้อ 47.1% มีพื้นที่อาคารทั้งหมดเฉลี่ย 167 ตารางเมตร มีพื้นที่เปิดโล่งเฉลี่ยบริเวณหลังบ้านประมาณ 5 ตารางเมตร และ พื้นที่ชั้นที่ 1 เฉลี่ย 46 ตารางเมตร ลักษณะเป็นอาคาร 2 ชั้นขึ้นไป ห้องนอน(ส่วนมิดชิด) เฉลี่ย 3 ห้อง ส่วนใหญ่อยู่บริเวณชั้น 2 ขึ้นไป แต่มีอยู่ 3 ราย ที่มีห้องนอนอยู่บริเวณชั้นที่ 1 เนื่องจากมีผู้สูงอายุอยู่อาศัยร่วมด้วย มีห้องน้ำทุกหลัง ใช้พื้นที่นั่งเล่น และ รับประทานอาหาร (ส่วนนอกประสงค์) บริเวณชั้น 1 64.7% และ 35.3% บริเวณชั้น 2 ขึ้นไป

การใช้พื้นที่ประกอบอาชีพภายในที่พักอาศัยประเภทอาคารพาณิชย์ พบว่าส่วนใหญ่ เจ้าของกิจการจำนวน 14 ราย มีประเภทแผงลอยอาหารแบบปรุงอาหารในบริเวณที่พักอาศัย และมีเพียงแค่ 3 รายที่มีลักษณะแผงลอยอาหารแบบปรุงอาหารที่บริเวณแผงลอย มีเจ้าของกิจการจำนวน 7 ราย ปรับปรุงต่อเติมอาคารเพื่อกิจการแผงลอยอาหาร โดยมีการปรับปรุงพื้นที่หลังอาคารเพื่อการปรุงอาหาร จำนวน 5 ราย ปรับปรุงหน้าอาคารเพื่อการปรุงอาหารจำนวน 1 ราย และจำนวน 1 ราย ปรับปรุงอาคารชั้น 1 ทั้งหมดเพื่อประกอบกิจการโดยเฉพาะ โดยลักษณะการใช้พื้นที่ในการประกอบอาหารพบว่าเจ้าของกิจการส่วนใหญ่ จำนวน 13 ราย ใช้พื้นที่เปิดโล่งบริเวณหลังอาคาร และหน้าอาคารที่เป็นพื้นที่สาธารณะเพื่อการปรุงอาหาร และมีเจ้าของกิจการจำนวน 14 ราย ใช้พื้นที่ภายในอาคารเพื่อการเตรียมอาหาร โดยลักษณะการเตรียมวัตถุดิบส่วนใหญ่ เตรียมบนโต๊ะที่ไว้สำหรับนั่งรับประทานอาหารหรือนั่งเล่น และพบว่าการเตรียมวัตถุดิบบนพื้นทางเดิน

เช่นกัน จากการสัมภาษณ์พบว่าเจ้าของกิจการมีช่วงเวลาในการใช้พื้นที่อยู่อาศัยและประกอบอาชีพบริเวณภายในอาคารที่ไม่ตรงกัน ทำให้ลักษณะพื้นที่ภายในอาคารสามารถปรับเปลี่ยนเป็นพื้นที่ประกอบอาชีพหรือพื้นที่พักอาศัยได้ นอกจากนี้ในส่วนการปรุงอาหารส่วนใหญ่ทำอยู่บนอุปกรณ์ทำครัวโดยเฉพาะ

การใช้พื้นที่ร่วมกันระหว่างการประกอบอาชีพและการอยู่อาศัย พบว่า เจ้าของกิจการส่วนใหญ่ใช้พื้นที่การประกอบอาหารและการพักอาศัยอยู่ร่วมกันถึง 64.7% นอกนั้นเป็นเจ้าของกิจการที่แยกพื้นที่การอยู่อาศัยและการประกอบอาชีพออกกันอย่างชัดเจน โดยพบว่าเป็นกลุ่มที่มีพื้นที่อเนกประสงค์อยู่ชั้น 2 ขึ้นไป จากการคำนวณพื้นที่เฉลี่ยของอาคารพาณิชย์ทั้ง 17 อาคาร พบว่ามีค่าเฉลี่ยการใช้พื้นที่ทำงานอยู่ประมาณ 24 ตารางเมตร หรือ 52% ของพื้นที่พักอาศัยชั้นที่ 1 ทั้งหมด จากการคำนวณพื้นที่การทำงานจะเหลือเนื้อที่พักอาศัยบริเวณชั้นที่ 1 เฉลี่ย 48% หรือ 22 ตารางเมตร จากการให้สัมภาษณ์ของเจ้าของกิจการ พบว่าส่วนใหญ่ จำนวน 11 ราย คือ พื้นที่คับแคบ โดยจากการสังเกตของผู้วิจัย พื้นที่ภายในอาคารมักจะเป็นที่เก็บวัสดุ ซึ่งทำให้พื้นที่ภายในอาคารที่ใช้พักอาศัยนั้นคับแคบ นอกจากนี้ปัญหาด้านความสกปรกและกลิ่นอับ มีจำนวน 6 ราย เนื่องจากการวัสดุปิดผิวที่ไม่ได้เหมาะสมกับการประกอบอาหาร จึงทำให้คราบอาหารและเขม่าติดผนัง และทำให้มีกลิ่น

3) ห้องเช่า

จากการสำรวจอาคารประเภทห้องเช่า จำนวน 5 ห้อง โดยส่วนใหญ่จะเป็นที่เป็นที่พักอาศัยที่อยู่ในรัศมี 1 กิโลเมตรรอบเขาวราช โดยมีผลการศึกษาดังนี้

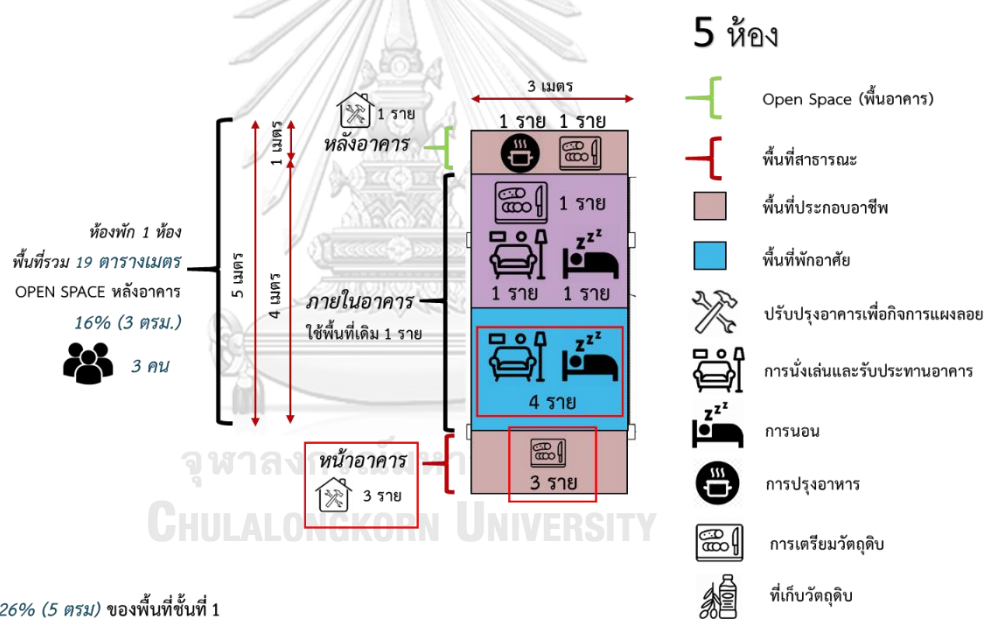
ตารางที่ 34 การประกอบอาชีพและการอยู่อาศัยภายในที่พักอาศัยประเภทห้องเช่า

ห้องเช่า (ตัวอย่าง)		1	2	3	4	5	
ระยะเวลาการอยู่อาศัย (ปี)		30	36	20	25	30	
ลักษณะกรรมสิทธิ์		ฟรี	ฟรี	เช่า	เช่า	เช่า	
รายได้ (บาทต่อเดือน)		3หมื่น	3หมื่น	3หมื่น	1หมื่น	2หมื่น	
รายจ่ายด้านที่พักอาศัย (บาทต่อเดือน)		ฟรี	ฟรี	3พัน	5พัน	3พัน	
พื้นที่อาคารทั้งหมด (ตารางเมตร)		18	18	84	20	24	
พื้นที่อาคารเฉพาะชั้น 1 (ตารางเมตร)		18	18	24	20	14	
พื้นที่อาคารเปิดโล่งชั้น 1 (ตารางเมตร)		0	0	0	9	3	
จำนวนชั้น		1	1	2	1	1	
บริเวณส่วนอเนกประสงค์ (ชั้น)		ในห้อง	ในห้อง	ในห้อง	ในห้อง	ในห้อง	
บริเวณส่วนมิดชิด (ชั้น)		ในห้อง	ในห้อง	ในห้อง	ในห้อง	ในห้อง	
จำนวนห้องนอน		นอนรวม	นอนรวม	2	นอนรวม	นอนรวม	
ห้องน้ำ		ไม่มี	ไม่มี	มี	มี	มี	
จำนวนผู้พักอาศัย		4	3	3	2	2	
ประเภทอาหาร		ก๋วยเตี๋ยว	ทานเล่น	ข้าว	ทานเล่น	ข้าว	
มีการปรับปรุงเพื่อการค้า		✓	✓	✓	✓	-	
บริเวณทำงาน	โซน A	1	✓	✓	-	✓	-
		2	-	-	-	-	-

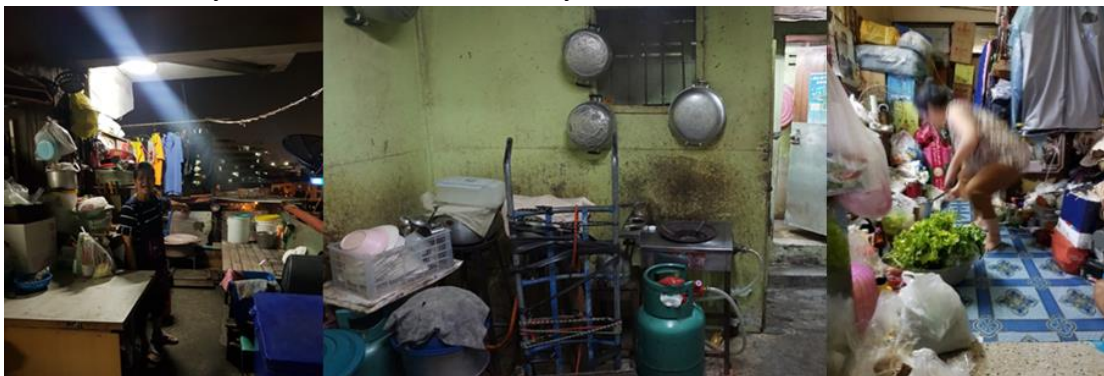
ห้องเช่า (ตัวอย่าง)			1	2	3	4	5
	โซน B	1	-	-	-	-	✓
		2	-	-	-	-	-
	โซน C	1	-	-	✓	-	-
		2	-	-	✓	-	-
พื้นที่การทำงานบริเวณที่พักอาศัย (ตารางเมตร)			0	0	7	9	8
บริเวณที่ใช้ร่วมที่พัก	โซน A		-	-	-	-	-
	โซน B		-	-	-	-	✓
	โซน C		-	-	-	-	-
การอยู่อาศัยร่วม	นอน		-	-	-	-	✓
	นั่งเล่น/รับประทานอาหาร		-	-	-	-	✓
ปัญหา(จากการสำรวจ)	สกปรก/กลิ่นอับ		-	-	-	-	-
	คับแคบ		-	-	-	-	✓

ที่มา : จากการสำรวจของผู้วิจัย

✓ = เลือกใช้พื้นที่

รูปภาพที่ 28 การประกอบอาชีพและการอยู่อาศัยภายในที่พักอาศัยประเภทห้องเช่า

รูปภาพที่ 29 การประกอบอาหารและพักอาศัย บริเวณหน้าห้องและภายในห้องเช่า

รูปภาพที่ 30 บริเวณหน้าห้องเช่า

จากผลการศึกษา เรื่องการประกอบอาชีพและการอยู่อาศัยภายในที่พักอาศัยประเภทห้องเช่า ทั้ง 5 ห้อง (ตารางที่ 34) ลักษณะเศรษฐกิจและสังคม พบว่าส่วนใหญ่อยู่กันเป็นครอบครัวเฉลี่ย 3 คนต่อหลัง มีรายได้เฉลี่ยจากการค้า 24,000 บาทต่อเดือน มีรายจ่ายด้านที่พักอาศัยเฉลี่ย 3,500 บาทต่อเดือน

ลักษณะอาคารประเภทห้องเช่า พบว่ามีระยะเวลาการอยู่อาศัยเฉลี่ย 28 ปี ทั้งหมดถือกรรมสิทธิ์โดยการเช่า มีพื้นที่อาคารทั้งหมดเฉลี่ย 33 ตารางเมตร มีพื้นที่เปิดโล่งเฉลี่ยประมาณ 3 ตารางเมตร และมีพื้นที่ชั้นที่ 1 เฉลี่ย 19 ตารางเมตร ลักษณะห้องเช่าเป็นแบบชั้นเดียว 3 ราย ชั้นครึ่ง 1 ราย และ 2 ชั้น 1 ราย ห้องนอน (ส่วนมิดชิด) อยู่บริเวณภายในห้อง หรือ ชั้น 2 ขึ้นไป เฉลี่ยมีห้องนอน 1 ห้อง มีห้องน้ำทุกห้อง ยกเว้นห้องเช่าที่พักอาศัยฟรี 2 รายเป็นห้องน้ำรวม นอกจากนี้ห้องเช่าที่พักอาศัยฟรี 2 รายใช้พื้นที่บริเวณหน้าห้อง ในการนั่งเล่น และ รับประทานอาหาร (ส่วนนอกประสงค์) นอกจากนั้นอีก 3 ราย ใช้พื้นที่ในห้อง

การใช้พื้นที่ประกอบอาชีพภายในที่พักอาศัยประเภทห้องเช่า พบว่าส่วนใหญ่จำนวน 4 ราย มีประเภทแผงลอยอาหารแบบปรุงอาหารที่บริเวณแผงลอย มีเพียง 1 รายที่มีประเภทแผงลอยอาหารแบบปรุงอาหารในบริเวณที่พักอาศัย เจ้าของกิจการ จำนวน 4 ราย มีการปรับปรุงต่อเติมอาคาร มีการปรับปรุงบริเวณพื้นที่หน้าห้อง จำนวน 3 ราย เพื่อสำหรับเตรียมอาหาร ซึ่งจากการสำรวจของผู้วิจัย พบว่าพื้นที่เตรียมวัตถุดิบดังกล่าวเป็นพื้นที่สาธารณะ และเป็นพื้นที่ที่เจ้าของอาคารอนุญาตให้ประกอบอาชีพได้ โดยลักษณะการใช้พื้นที่ในการประกอบอาหารเจ้าของกิจการส่วนใหญ่ 3 ราย ใช้พื้นที่หน้าอาคารสำหรับการเตรียมอาหารเท่านั้น ทั้งนี้มีเจ้าของกิจการบางรายใช้พื้นที่ในการอยู่อาศัย ทั้งนอนและพักผ่อนร่วมกับพื้นที่เตรียมอาหาร เนื่องจากข้อจำกัดทางด้านสถานที่ที่เป็นอาคารพักอาศัยรวมและมีข้อกำหนดว่าไม่สามารถประกอบอาหารนอกห้องได้ การเตรียมวัตถุดิบส่วนใหญ่ทำอยู่บนอุปกรณ์ทำครัวโดยเฉพาะ

การใช้พื้นที่ร่วมกันระหว่างการประกอบอาชีพและการอยู่อาศัย มีการแยกพื้นที่ภายในอาคารเพื่อการอยู่อาศัยและการประกอบอาชีพอย่างชัดเจน จากการคำนวณพื้นที่เฉลี่ยของห้องเช่าทั้ง 5 ห้อง พบว่า มีค่าเฉลี่ยการใช้พื้นที่ทำงานอยู่ประมาณ 5 ตารางเมตร หรือ 26% ของพื้นที่พักอาศัยชั้นที่ 1 ทั้งหมด จะเหลือเนื้อที่พักอาศัยบริเวณชั้นที่ 1 เฉลี่ย 74% หรือ 14 ตารางเมตร จากการให้สัมภาษณ์ของเจ้าของกิจการ ไม่พบปัญหาด้านสุขอนามัย และปัญหาด้านความคับแคบ ที่เกิดจากการประกอบอาชีพ แต่มีความคับแคบจากขนาดของที่พักอาศัย

5.5 สรุปลักษณะผู้ค้าแผงลอยอาหารย่านเยาวราช

จากการรวบรวมข้อมูลด้านลักษณะผู้ค้าแผงลอยอาหารย่านเยาวราช รวมถึงลักษณะสภาพการอยู่อาศัย สามารถอธิบายถึงความสัมพันธ์ในการดำเนินกิจการแผงลอยอาหารด้วยเช่นกัน

5.4.1 สรุปลักษณะเศรษฐกิจและสังคมของผู้ค้าแผงลอยอาหารเยาวราช

ในด้านสภาพสังคมของเจ้าของกิจการ พบว่าเจ้าของกิจการแผงลอยอาหาร ส่วนใหญ่มีถิ่นที่อยู่เดิมในย่านเยาวราช มานานมากกว่า 20 ปี และ ส่วนใหญ่มีสถานะสมรส มีการศึกษาน้อยกว่าระดับปริญญาตรี

ในด้านสภาพทางเศรษฐกิจ พบว่ารายได้ของเจ้าของกิจการส่วนใหญ่เกิดจากการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร มีรายได้ส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 10,000-30,000 บาท ทั้งนี้เจ้าของกิจการเสียค่าใช้จ่ายด้านการว่าจ้างแรงงานมากที่สุด รองลงมาค่าเดินทางเพื่อมาประกอบอาชีพ ค่าใช้จ่ายที่พักอาศัย ส่วนใหญ่น้อยกว่า 5000 บาท/เดือน ส่วนใหญ่เป็นค่าสาธารณูปโภค

5.4.2 สรุปลักษณะที่อยู่อาศัยของผู้ค้าแผงลอยอาหารเยาวราช

ในด้านที่ตั้งที่อยู่อาศัยของเจ้าของกิจการแผงลอยอาหารยังคงอาศัยอยู่ใกล้แหล่งขายภายในรัศมี 5 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินทางไม่เกิน 30 นาที และ พบว่าส่วนใหญ่เจ้าของกิจการที่อยู่พื้นที่เยาวราชจะใช้วิธีการเดินและขึ้นรถเข็นลำเลียงวัตถุดิบมายังบริเวณแหล่งขาย และนอกรัศมีพื้นที่เยาวราชจะใช้พาหนะรับจ้างและพาหนะส่วนตัวในการลำเลียงวัตถุดิบมายังบริเวณแหล่งขาย โดยปัจจัยในการเลือกที่ตั้งที่พักอาศัยพบว่าส่วนใหญ่เจ้าของกิจการเลือกที่ตั้งจากปัจจัยทางด้านครอบครัว และโดยส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่กับครอบครัวเป็นหลัก มีลักษณะการถือครองกรรมสิทธิ์ในลักษณะการซื้อขาด และเช่า/เช่า โดยส่วนใหญ่ที่อยู่อาศัยมีลักษณะเป็นอาคารพาณิชย์ เนื้อที่ประมาณ 51-300 ตารางเมตร มีห้องนอน 1 ห้อง และมีห้องน้ำ 1 ห้อง

ตารางที่ 35 ตารางเปรียบเทียบการอยู่อาศัยของเจ้าของกิจการและลูกจ้างแผงลอยอาหาร

ลักษณะการอยู่อาศัย	ผู้ประกอบการ	ร้อยละ	ลูกจ้าง	ร้อยละ
ที่ตั้งที่อยู่อาศัย	ในรัศมีรัศมี 5 กม.	78	83.9	56
	นอกรัศมีรัศมี 5 กม.	15	16.1	5
	รวม	93	100	61
การเดินทาง	เดิน	42	45.2	48
	ขนส่งมวลชน	5	5.4	2
	พาหนะส่วนตัว	32	34.4	4
	พาหนะรับจ้าง	14	15.1	3
	เดินทางมาพร้อมเจ้าของ	-	-	4
	รวม	93	100	61

ลักษณะการอยู่อาศัย		ผู้ประกอบการ	ร้อยละ	ลูกจ้าง	ร้อยละ
เวลาการเดินทาง	น้อยกว่า 30min	71	76.3	56	60.2
	มากกว่า 30 นาที	22	23.7	5	5.4
	รวม	93	100	61	100
ประเภทที่พักอาศัย	บ้านเดี่ยว	4	4.3	-	-
	ทาวน์เฮาส์	10	10.8	-	-
	แฟลต /ห้องเช่า	17	18.3	33	-
	อาคารพาณิชย์	60	64.5	39	-
	คอนโด	2	2.2	-	-
	รวม	93	100	72	-

ในด้านที่ตั้งที่อยู่อาศัยของเจ้าของและลูกจ้างแผงลอยอาหาร (ตารางที่ 35) ส่วนใหญ่ยังคงอาศัยอยู่รอบรัศมีแหล่งขาย ไม่เกิน 5 กิโลเมตร โดยมีกลุ่มอาศัยอยู่เป็นกลุ่มในพื้นที่ต่าง ๆ มีลักษณะที่อยู่อาศัยเป็นการอยู่ตามห้องเช่าต่าง ๆ นอกจากนี้มีลูกจ้างบางส่วนอยู่อาศัยในที่พักอาศัยที่เจ้าของกิจการจัดหาให้ โดยส่วนใหญ่เป็นอาคารพาณิชย์บริเวณพื้นที่เยาวราช ที่ใช้เพื่อประกอบกิจการด้วยเช่นกัน

5.4.3 สรุปการประกอบอาชีพและการอยู่อาศัยภายในที่พักอาศัยของผู้ค้าแผงลอยอาหารเยาวราช

เจ้าของกิจการแผงลอยอาหารเยาวราชในอาคารประเภททาวน์เฮาส์ ทั้งหมดพักอาศัยอยู่กับครอบครัวเฉลี่ย 3 คน มีแผงลอยอาหารประเภทปรุงอาหารในบริเวณที่พักอาศัย มีรายจ่ายด้านที่พักอาศัยประมาณ 36% จากรายได้ครัวเรือนทั้งหมด ส่วนใหญ่เป็นค่าผ่อนบ้านและค่าสาธารณูปโภค พักอาศัยมานานเฉลี่ย 12 ปี มีพื้นที่อาคารทั้งหมดเฉลี่ย 204 ตารางเมตร หน้าอาคารติดพื้นที่สาธารณะ เป็นอาคาร 2 ชั้นขึ้นไป เฉลี่ยมีห้องนอน 3 ห้อง และมีห้องน้ำทุกหลัง เจ้าของกิจการปรับปรุงพื้นที่เปิดโล่งบริเวณหน้าอาคารชั้นที่ 1 ในการปรุงอาหารและเตรียมวัตถุดิบ มีส่วนมิตชิดอยู่บริเวณชั้น 2 ขึ้นไป และโดยใช้พื้นที่ชั้น 1 เป็นพื้นที่อเนกประสงค์ เจ้าของกิจการแยกพื้นที่อเนกประสงค์สำหรับการอยู่อาศัยและการประกอบอาชีพอย่างชัดเจน จากพื้นที่ประกอบอาชีพสัดส่วน 27% ทำให้พื้นที่พักอาศัยเหลือเฉลี่ย 73% ของบริเวณพื้นที่อเนกประสงค์ทั้งหมด จากการให้สัมภาษณ์ของเจ้าของกิจการไม่พบปัญหาเรื่องความสกปรก การระบายอากาศ และปัญหาด้านความคับแคบ ที่เกิดจากการประกอบอาชีพ

ในอาคารประเภทอาคารพาณิชย์ ทั้งหมดพักอาศัยอยู่กับครอบครัวเฉลี่ย 5 คน มีแผงลอยอาหารประเภทปรุงอาหารในบริเวณที่พักอาศัย มีรายจ่ายด้านที่พักอาศัย ประมาณ 22% จากรายได้ครัวเรือนทั้งหมด ส่วนใหญ่เป็นค่าเช่าและสาธารณูปโภค พักอาศัยมานานเฉลี่ย 47 ปี มีพื้นที่อาคารทั้งหมดเฉลี่ย 167 ตารางเมตร หน้าอาคารติดพื้นที่สาธารณะ เป็นอาคาร 2 ชั้นขึ้นไป เฉลี่ยมีห้องนอน 3 ห้อง และมีห้องน้ำทุกหลัง เจ้าของกิจการส่วนใหญ่ปรับปรุงพื้นที่เปิดโล่งบริเวณหลังอาคารชั้นที่ 1 ในการปรุงอาหาร ทั้งนี้เนื่องจากส่วนใหญ่พื้นที่ในการประกอบอาชีพ

บริเวณหลังอาคารไม่เพียงพอสำหรับกระบวนการต่าง ๆ เจ้าของกิจการส่วนใหญ่จึงเตรียมวัสดุภายในอาคาร และ สับเปลี่ยนพื้นที่การใช้งานร่วมกับการอยู่อาศัย นอกจากนี้มีเจ้าของกิจการบางรายปรุงอาหารบริเวณนอกอาคารซึ่งเป็น พื้นที่สาธารณะ ส่วนมิตชิดของอาคารส่วนใหญ่อยู่บริเวณชั้น 2 ขึ้นไป และใช้พื้นที่ส่วนนอกประสงค์บริเวณชั้น 1 ร่วมกับการเตรียมและเก็บวัตถุดิบ 64.7% และ 35.3% แยกพื้นที่นอกประสงค์สำหรับการอยู่อาศัยและการประกอบอาชีพ อย่างชัดเจนบริเวณชั้น 2 ขึ้นไป จากพื้นที่ประกอบอาชีพสัดส่วน 52% ทำให้พื้นที่พักอาศัยเหลือเฉลี่ย 48% ของ บริเวณพื้นที่นอกประสงค์ทั้งหมด จากการให้สัมภาษณ์ของเจ้าของกิจการ ความไม่เพียงพอต่อพื้นที่ เนื่องจากพื้นที่นอก ประสงค์เป็นที่เก็บวัตถุดิบ ทำให้ส่วนใหญ่พื้นที่ภายในอาคารพาณิชย์มีความคับแคบเมื่ออยู่อาศัยร่วมกับการประกอบ อาชีพ นอกจากนี้พบว่าปัญหาด้านความสกปรกและอากาศไม่ถ่ายเท พบในอาคารที่ไม่มีการปรับปรุงและใช้พื้นที่ นอกประสงค์ในการประกอบอาชีพร่วมกับการอยู่อาศัย ที่เนื่องจากการวัสดุปิดผิวและสาธารณูปโภคเดิมที่ไม่เหมาะสมกับ การประกอบอาหาร

ในอาคารประเภทห้องเช่า ทั้งหมดพักอาศัยอยู่กับครอบครัวเฉลี่ย 3 คน มีแผงลอยอาหารประเภทปรุง อาหารที่บริเวณแผงลอย มีรายจ่ายด้านที่พักอาศัย ประมาณ 15% จากรายได้ครัวเรือนทั้งหมด ส่วนใหญ่เป็นค่าเช่า และค่าสาธารณูปโภค พักอาศัยมานานเฉลี่ย 28 ปี มีพื้นที่อาคารทั้งหมดเฉลี่ย 33 ตารางเมตร หน้าอาคารติดพื้นที่ สาธารณะ ส่วนใหญ่เป็นห้องมีส่วนมิตชิดและนอกประสงค์ในพื้นที่เดียวกัน เจ้าของกิจการส่วนปรับปรุงพื้นที่ สาธารณะหน้าห้องที่เป็นพื้นที่เปิดโล่งและเป็นพื้นที่ที่เจ้าของอาคารอนุญาตให้ประกอบอาชีพ เพื่อการเตรียม อาหารเท่านั้น เจ้าของกิจการแยกพื้นที่นอกประสงค์และมิตชิดที่ใช้สำหรับการอยู่อาศัยกับการประกอบอาชีพ ออก อย่างชัดเจน จากพื้นที่ประกอบอาชีพสัดส่วน 26% ทำให้พื้นที่พักอาศัยเหลือเฉลี่ย 74% ของบริเวณพื้นที่ นอกประสงค์ทั้งหมด จากการให้สัมภาษณ์ของเจ้าของกิจการ ไม่พบปัญหาเรื่องความสกปรก การระบายอากาศ และ ปัญหาด้านความคับแคบ ที่เกิดจากการประกอบอาชีพ แต่พื้นที่ห้องในการอยู่อาศัยคับแคบ

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องสภาพการอยู่อาศัยของผู้ค้าแผงลอยอาหารย่านเยาวราช สามารถสรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

6.1 สรุปผลการวิจัย

จากผลการศึกษาสามารถสรุปผลตามวัตถุประสงค์งานวิจัย ออกเป็น 3 ประเด็นสำคัญคือ

1) ลักษณะสังคม เศรษฐกิจ และลักษณะการประกอบอาชีพของเจ้าของกิจการแผงลอยอาหารย่านเยาวราช

จากการศึกษาลักษณะสังคม เศรษฐกิจ และลักษณะการประกอบอาชีพของเจ้าของกิจการแผงลอยอาหารย่านเยาวราช จำนวน 93 ราย ทางด้านสังคมพบว่าส่วนใหญ่ ร้อยละ 72 เป็นเพศชาย มีค่าเฉลี่ยอายุร้อยละ 49.5 ใน Generation X ระหว่าง 38-52 ปี มีสถานภาพส่วนใหญ่ ร้อยละ 76.3 สมรสและมีบุตร ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 81.7 ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี โดยส่วนใหญ่ ร้อยละ 48.4 เป็นเจ้าของกิจการมีถิ่นที่อยู่อาศัยเดิมและทำงานในย่านเยาวราชมากกว่า 20 ปี และเจ้าของกิจการ ร้อยละ 27.9 ที่เดินทางจากต่างจังหวัดเพื่อเข้ามาประกอบกิจการในพื้นที่เยาวราช ทั้งนี้เจ้าของกิจการที่มีถิ่นที่อยู่อาศัยเดิมในเยาวราชปัจจุบันส่วนใหญ่ยังคงพักอาศัยและประกอบอาชีพในเยาวราชเช่นเดิม

ทางด้านลักษณะเศรษฐกิจของเจ้าของกิจการแผงลอยอาหารย่านเยาวราชพบว่า รายได้ที่ได้มาจากการประกอบอาชีพแผงลอยอาหารเฉลี่ย 10,000-30,000 บาทต่อเดือน มีสัดส่วนร้อยละ 50.6 ทั้งนี้การประกอบอาชีพแผงลอยอาหารยังมี ค่าใช้จ่ายในการจัดการพื้นที่แผงลอย เช่น ค่าสาธารณูปโภคและค่าเช่าแผง และ ค่าใช้จ่ายดำเนินการกิจการแผงลอยอาหาร เช่น ค่าใช้จ่ายด้านแรงงาน ค่าเช่าพื้นที่สำหรับการจัดเก็บอุปกรณ์ และ ค่าใช้จ่ายการเดินทาง ส่วนด้านค่าใช้จ่ายด้านที่พักอาศัย ส่วนใหญ่มีร้อยละ 42.4 เป็นค่าสาธารณูปโภค และค่าเช่า ซึ่งน้อยกว่า 5000 บาท/เดือน มีร้อยละ 42.4 ทั้งนี้เจ้าของกิจการส่วนใหญ่ มีเงินออมน้อยกว่า 5000 บาทต่อเดือน มีสัดส่วนร้อยละ 54.8

กิจการแผงลอยอาหารในย่านเยาวราชส่วนใหญ่ ร้อยละ 62.4 มีระยะเวลาประกอบอาชีพมากกว่า 20 ปี มีลักษณะกิจการที่สืบทอดจากรุ่นพ่อแม่ ทำให้ลักษณะของธุรกิจนี้ส่วนใหญ่ ร้อยละ 60.2 เป็นธุรกิจครอบครัว และมีลูกจ้างคอยช่วยเหลือด้านแรงงาน นอกจากนี้แผงลอยอาหารในย่านเยาวราชมีลักษณะการปรุงอาหารออกเป็นสองลักษณะคือ การปรุงอาหารในพื้นที่แผงลอยเสมือนการทำครัวริมถนน และปรุงอาหารมาจากสถานที่เตรียมก่อนแล้วนำมาอุ่นบริเวณแผงลอย ทั้งนี้ประเภทแผงลอยอาหารในเยาวราชส่วนใหญ่เป็นอาหารจีน รวมถึงขนมหวานจีน ซึ่งมีร้านอาหารประเภทนี้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ

37.6 ของร้านค้าทั้งหมด และพบว่าเจ้าของกิจการ ร้อยละ 42.0 ยังคงเลือกซื้อวัตถุดิบใกล้เคียงแหล่งขายด้วยเช่นกัน เช่น ตลาดเยาวราชและตลาดทรงวาดซึ่งเป็นแหล่งจำหน่ายวัตถุดิบอาหารจีน

ในด้านกระบวนการจัดเตรียมอาหาร มีรูปแบบความเชื่อมโยงกับแหล่งที่ตั้งและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ พบว่าเจ้าของกิจการส่วนใหญ่ใช้ทักษะของตนเองในกระบวนการที่สืบทอดมาจากพ่อแม่ เช่นการเลือกซื้อวัตถุดิบ ร้อยละ 96.7 เตรียมอาหาร ร้อยละ 79.6 และปรุงอาหาร ร้อยละ 93.5 ซึ่งกระบวนการดังกล่าวมีผลต่อคุณภาพสินค้าทั้งสิ้น ทั้งนี้สถานที่ในการเตรียมวัตถุดิบส่วนใหญ่ ร้อยละ 80.7 จะอยู่ในที่พักอาศัย เนื่องจากค่านึงถึงข้อจำกัดด้านพื้นที่ในการจัดเตรียมและเวลาในการค้าขาย ทำให้เจ้าของกิจการส่วนใหญ่ต้องจัดเตรียมของวัตถุดิบให้พร้อมแล้วลำเลียงวัตถุดิบโดยการขับรถเข็นหรือพาหนะไปยังแหล่งขาย และใช้พื้นที่บริเวณแหล่งขายเป็นที่จำหน่าย และจัดเก็บอุปกรณ์ โดยใช้ลูกจ้างในการช่วยเหลือทางด้านแรงงาน เช่น การบริการ การชั่งล้าง ร้อยละ 59.1 และการจัดเก็บอุปกรณ์ ร้อยละ 61.3 ซึ่งประกอบกิจกรรมบริเวณพื้นที่แผงลอย เนื่องจากเจ้าของกิจการค่านึงถึงด้านความสะดวกสบายในการเดินทางและข้อจำกัดด้านพื้นที่ภายในที่พักอาศัย

จากลักษณะสังคม เศรษฐกิจ และลักษณะการประกอบอาชีพของเจ้าของกิจการแผงลอยอาหารย่านเยาวราช สรุปได้ว่า เจ้าของกิจการมีการประกอบอาชีพแผงลอยอาหารและอยู่อาศัยในย่านเยาวราชมาเป็นเวลานาน มีการศึกษาน้อย เนื่องจากรูปแบบธุรกิจมีลักษณะช่วยเหลือกันภายในครอบครัว เพื่อสร้างรายได้หลักให้แก่ครอบครัว นอกจากนี้ย่านเยาวราชยังเป็นแหล่งเศรษฐกิจที่สำคัญ จึงมีเจ้าของกิจการบางรายที่ย้ายเข้ามาเพื่อการประกอบอาชีพแผงลอยอาหารโดยเฉพาะ ทั้งนี้ในด้านกระบวนการจัดเตรียมอาหารมิใช่กิจกรรมการค้าที่เกิดขึ้นเฉพาะเพียงแหล่งขายเท่านั้นแต่มีความเชื่อมโยงและความสัมพันธ์กับที่อยู่อาศัย ตั้งแต่แหล่งวัตถุดิบ แหล่งจัดเตรียม แหล่งปรุงอาหาร แหล่งชั่งล้าง และ แหล่งจัดเก็บ ที่จะช่วยและส่งเสริมกิจกรรมการค้าให้เกิดรูปแบบที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยรูปแบบเกิดจากความแตกต่างของเจ้าของกิจการแต่ละราย

2) ลักษณะที่ที่พักอาศัยและการอยู่อาศัยที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพของเจ้าของกิจการแผงลอยอาหารย่านเยาวราช

เจ้าของกิจการแผงลอยอาหารเยาวราชส่วนใหญ่ ร้อยละ 83.9 พักอาศัยใกล้แหล่งค้าขายย่านเยาวราชมากกว่า 20 ปี ส่วนใหญ่ ร้อยละ 45.2 ใช้วิธีการเดินและใช้รถเข็นแผงลอย และ ใช้พาหนะรับจ้างลำเลียงวัตถุดิบมายังบริเวณแหล่งขาย สำหรับบรรทุกวัตถุดิบที่เตรียมมายังแหล่งขาย โดยใช้เวลาเดินทางไปยังแหล่งงานไม่เกิน 30 นาที เจ้าของกิจการที่ที่พักอาศัยที่อยู่ในรัศมี 5 กิโลเมตรรอบย่านเยาวราชมีจำนวนถึง ร้อยละ 33.3 เป็นทรัพย์สินที่ตกทอดจากรุ่นพ่อแม่จากการซื้อขาย และมีบางส่วน 48.4% เชิงและเช่า จากเอกชนและสำนักงานทรัพย์สินพระมหากษัตริย์มาเป็นเวลานาน ดังนั้นปัจจัยหลักที่มีผลต่อการเลือกที่ตั้งที่ที่พักอาศัยคือ มีที่ที่พักอาศัยและค้าขายในย่านเยาวราชมาเป็นเวลานาน สัดส่วนร้อยละ 33.3 นอกจากนี้ ร้อยละ 62.4 มีการใช้ประโยชน์อาคารในประกอบอาชีพและการอยู่อาศัยร่วมกัน โดยที่เด่นชัดอาคารที่สุดคืออาคารพาณิชย์ มีสัดส่วนร้อยละ 60.2 พักอาศัยอยู่ในลักษณะครอบครัว ตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป

นอกจากนี้เจ้าของกิจการที่มีถิ่นฐานเดิมในเยาวราชและย้ายออกไปอยู่ที่อื่น พบว่าส่วนใหญ่มักเลือกที่อยู่อาศัยใหม่ที่มีลักษณะเดียวกันกับที่อยู่อาศัยเดิม เช่น ทาวน์เฮาส์ เพื่อการขยายครอบครัวหรือขยายกิจการ ทั้งนี้เนื่องจากความเคยชินกับพื้นที่การอยู่อาศัยแบบเดิมและราคาที่ดินที่ถูกลง นอกจากนี้กลุ่มเจ้าของกิจการที่พักอาศัยในห้องเช่าหรือแฟลต มักพบในกลุ่มที่ย้ายเข้ามาเพื่อประกอบกิจการในเยาวราชเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งพื้นที่เฉลี่ยตั้งแต่ห้องเล็กขนาด 10 ตารางเมตร จนถึง 25 ตารางเมตร โดยปัจจัยหลักของกลุ่มเจ้าของกิจการที่ย้ายถิ่นฐานเข้ามาในเยาวราชส่วนใหญ่ คือด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากการค้าบนพื้นที่เยาวราชเป็นแหล่งที่สร้างรายได้ให้กับครอบครัว

ในด้านที่พักอาศัยของลูกจ้างแผงลอยอาหารย่านเยาวราช พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 91.8 ยังคงอาศัยอยู่รอบรัศมีใกล้แหล่งขาย ไม่เกิน 1 กิโลเมตร ใช้เวลาในการเดินทางให้น้อยที่สุด เพื่อลดเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง โดยกลุ่มลูกจ้างมักอาศัยอยู่รวมกันตามพื้นที่ต่าง ๆ มีลักษณะที่อยู่อาศัยเป็นการอยู่ตามห้องเช่าต่าง ๆ ตั้งแต่ห้องขนาดน้อยกว่า 8 ตารางเมตร (26ราย) ที่มีสภาพแออัด ไม่ถูกสุขลักษณะ และมากกว่า 8 ตารางเมตร (46ราย) พักอาศัยอยู่กันเป็นครอบครัว นอกจากนี้มีลูกจ้างบางส่วน จำนวน 35 ราย อยู่อาศัยในที่พักอาศัยที่เจ้าของกิจการจัดหาให้ ซึ่งส่วนใหญ่มีขนาดห้องพักที่ได้มาตรฐาน ส่วนใหญ่เป็นอาคารพาณิชย์ในบริเวณพื้นที่เยาวราชที่ใช้เป็นส่วนหนึ่งของการประกอบกิจการแผงลอย

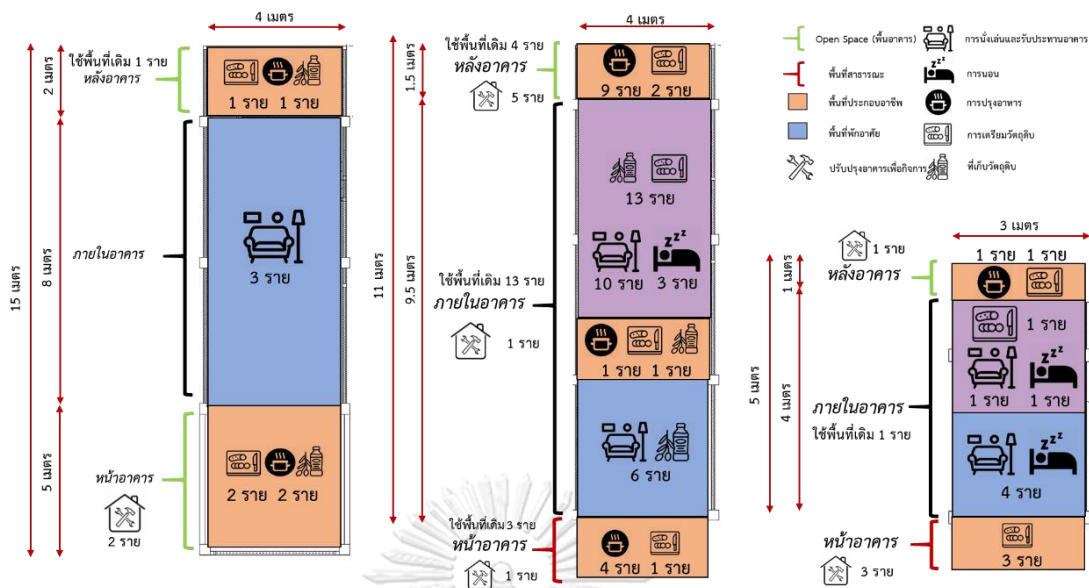
จากลักษณะที่พักอาศัยและการอยู่อาศัยที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพของผู้ค้าแผงลอยอาหารย่านเยาวราช สรุปได้ว่า เจ้าของกิจการและลูกจ้างแผงลอยอาหารในย่านเยาวราช มีที่ตั้งที่พักอาศัยใกล้แหล่งงาน ทั้งนี้เจ้าของกิจการมีการอยู่อาศัยในย่านเยาวราชนี้มาเป็นเวลานาน ทำให้เจ้าของกิจการเลือกประกอบอาชีพ ในบริเวณเยาวราชซึ่งเป็นย่านการค้าที่มีความเชื่อมโยงในด้านการประกอบอาชีพ เพื่อเดินทางติดต่อธุรกิจภายในพื้นที่เท่านั้น แต่ในส่วนของลูกจ้างกับเจ้าของกิจการที่ย้ายเข้ามาอยู่ในเยาวราชส่วนใหญ่เลือกที่ตั้งที่อยู่อาศัยจากเหตุผลด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก นอกจากนี้ลักษณะของที่อยู่อาศัยทั้งเจ้าของกิจการและลูกจ้างที่พักอาศัยในย่านเยาวราชมีลักษณะเป็นอาคารพาณิชย์และห้องเช่าเป็นหลัก ซึ่งมีความสัมพันธ์กับลักษณะอาคารที่อยู่ภายในพื้นที่เยาวราช

3) การประกอบอาชีพแผงลอยอาหารกับการอยู่อาศัย ในที่พักอาศัยของเจ้าของกิจการแผงลอยอาหารย่านเยาวราช

ตารางที่ 36 การประกอบอาชีพแผงลอยอาหารกับการอยู่อาศัย ในที่พักอาศัยทาวน์เฮาส์ อาคารพาณิชย์ และห้องเช่า

สรุปผลการศึกษา		ทาวน์เฮาส์	อาคารพาณิชย์	ห้องเช่า
ลักษณะอาคาร	ระยะทางจากเยาวราช	มากกว่า 5 กิโลเมตร	น้อยกว่า 5 กิโลเมตร	น้อยกว่า 5 กิโลเมตร
	การถือครองกรรมสิทธิ์	ซื้อ	เช่า	เช่า
	ระยะเวลาอยู่อาศัย	12 ปี	47 ปี	28 ปี

สรุปผลการศึกษา		ทาวนเฮาส์	อาคารพาณิชย์	ห้องเช่า
	พื้นที่อาคาร	204 ตรม.	167 ตรม.	33 ตรม.
	พื้นที่อเนกประสงค์ (ชั้นที่ 1)	67 ตรม.	46 ตรม.	19 ตรม.
	พื้นที่ว่าง	30% (21 ตรม.)	11% (5 ตรม.)	16% (3 ตรม.)
	ลักษณะพื้นที่ว่าง	หน้าอาคาร : ที่จอดรถ	หน้าอาคาร : ที่สาธารณะ	หน้าห้อง : ส่วนกลาง
		หลังอาคาร : ระบายร้อนอาคาร	หลังอาคาร : ระบายร้อนอาคาร	หลังห้อง : ระเบียง
	ห้องน้ำ	มี	มี	มี
	ห้องนอน	3	3	1
การประกอบอาชีพ	การปรับปรุง	หน้าอาคาร	หลังอาคาร	ส่วนกลาง
	กระบวนการ	เตรียมและปรุงพื้นที่เดียวกัน	เตรียมและปรุง	เตรียมวัตถุดิบ
	การใช้พื้นที่สาธารณะ	ไม่ใช่	ใช่	ใช่
	บริเวณที่ประกอบอาชีพ	หน้าอาคาร : ปรุงเตรียม	หน้าอาคารและหลังอาคาร : ปรุงอาหาร	นอกห้อง : เตรียมวัตถุดิบ เก็บของ
		และ เก็บวัตถุดิบ	ภายในอาคาร : เตรียมวัตถุดิบ เก็บของ	
	working area	27% (18 ตรม.)	52% (24 ตรม.)	26% (5 ตรม.)
สภาพการอยู่อาศัย	ลักษณะการอยู่อาศัย	แยกการประกอบอาชีพกับการอยู่อาศัย	ประกอบอาชีพรวมกับการอยู่อาศัย	แยกการประกอบอาชีพกับการอยู่อาศัย
	จำนวนผู้พักอาศัย	3	5	3
	ส่วนมิดชิด	ชั้น 2	ชั้น 2	ชั้น 1
	ส่วนอเนกประสงค์	ชั้น 1	ชั้น 1	ชั้น 1
	living area	73% (49 ตรม.)	48% (22 ตรม.)	74% (14 ตรม.)
	ปัญหา	ไม่มี	คับแคบ	ไม่มี
	ข้อสังเกต	1. ไม่อยู่ในหมู่บ้าน 2. ใช้พื้นที่จอดรถสาธารณะ หน้าอาคาร	1. ใช้พื้นที่สาธารณะ หน้าอาคารปรุงอาหาร 2. ไม่มีการปรับปรุงอาคารมักพบปัญหาสกปรกและอากาศไม่ถ่ายเท 3. ต้องประกอบอาชีพและอยู่อาศัยในช่วงเวลาต่างกัน	1. ใช้พื้นที่เฉพาะการเตรียมวัตถุดิบ 2. ใช้พื้นที่สาธารณะ หน้าอาคารเตรียมวัตถุดิบ

รูปภาพที่ 31 ค่าเฉลี่ยการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพพร้อมกับการอยู่อาศัยของทาวนเฮาส์ อาคารพาณิชย์ และห้องเช่า

จากการประกอบอาชีพแผงลอยอาหารกับการอยู่อาศัยของเจ้าของแผงลอยอาหารย่านเยาวราช (ตารางที่ 36) สรุปได้ว่า

ด้านรูปแบบที่อยู่อาศัย

- 1) ด้านที่ตั้งที่อยู่อาศัย อาคารพาณิชย์และห้องเช่า อยู่ใกล้แหล่งชขาย่านเยาวราช ส่วนทาวนเฮาส์อยู่ไกลจากแหล่งชขาย
- 2) ด้านการถือครองกรรมสิทธิ์ อาคารพาณิชย์และห้องเช่า มีลักษณะการเช่า จากการสำรวจพบว่าห้องเช่าส่วนใหญ่ มีลักษณะเป็นห้องเช่าที่แบ่งพื้นที่ของเจ้าของที่ดินในการอยู่อาศัย ไม่ได้มีลักษณะคอนโด หรือ อพาร์ทเมนต์ ส่วนทาวนเฮาส์เป็นการซื้อ จากการสำรวจ พบว่าทาวนเฮาส์ทั้งหมดเป็นอาคารที่ติดถนนสาธารณะ ไม่ได้อยู่ในหมู่บ้าน
- 3) ด้านระยะเวลาอยู่อาศัย อาคารพาณิชย์และห้องเช่าอยู่อาศัยมากกว่า 20 ปี ส่วนทาวนเฮาส์น้อยกว่า 20 ปี
- 4) ด้านรูปแบบที่พักอาศัย อาคารพาณิชย์และทาวนเฮาส์ มีรูปแบบคล้ายกัน ทางด้านพื้นที่ จำนวนชั้น และจำนวนห้องนอน มีห้องน้ำในทุกประเภทอาคาร
- 5) ด้านพื้นที่โล่งทั้งนี้ทาวนเฮาส์มี พื้นที่โล่งมากที่สุด 30% และอาคารพาณิชย์น้อยที่สุด 11% ของพื้นที่ชั้น 1 ทั้งหมด ลักษณะพื้นที่ว่าง ทาวนเฮาส์เป็นพื้นที่โนนด อาคารพาณิชย์และห้องเช่าพื้นที่ว่างอยู่ด้านหลัง แต่หน้าอาคารเป็นพื้นที่สาธารณะ

ด้านการประกอบอาชีพ

- 1) ด้านการปรับปรุงพื้นที่เพื่อกิจการ อาคารพาณิชย์และทาวน์เฮาส์ปรับปรุงพื้นที่บริเวณพื้นที่เปิดโล่ง โดยไม่ได้ปรับปรุงพื้นที่ภายในบ้าน ส่วนห้องเช่าปรับปรุงพื้นที่ บริเวณส่วนกลาง
- 2) ด้านกระบวนการและสถานที่ ทาวน์เฮาส์ ใช้พื้นที่หน้าอาคาร ในการเตรียมวัตถุดิบ และปรุงอาหาร อาคารพาณิชย์ ใช้พื้นที่หน้า (พื้นที่สาธารณะ) และหลังอาคารในการปรุงอาหาร และใช้พื้นที่ภายใน เตรียมวัตถุดิบ ในส่วนของห้องเช่า เตรียมวัตถุดิบนอกห้องที่เป็นส่วนกลาง
- 3) จากการคำนวณพื้นที่ ประกอบอาชีพในพื้นที่ชั้นที่ 1 อาคารพาณิชย์ใช้พื้นที่มากที่สุด 52% (24 ตรม)

ด้านสภาพการอยู่อาศัย

- 1) ลักษณะการอยู่อาศัยเจ้าของกิจการ ทาวน์เฮาส์และห้องเช่าแยกการประกอบอาชีพกับการอยู่อาศัย ออกจากกันอย่างชัดเจน ส่วนอาคารพาณิชย์ ประกอบอาชีพรวมกับการอยู่อาศัย โดยปรับเปลี่ยน เป็นพื้นที่เพื่อการอยู่อาศัยและประกอบอาชีพ แบบ Multi-Function เพื่อให้เกิดความสมดุลในการทำงานและการอยู่อาศัย
- 2) จำนวนผู้พักอาศัย อาคารพาณิชย์มีมากที่สุด 5 คน
- 3) ทาวน์เฮาส์และอาคารพาณิชย์มีส่วนมิดชิด อยู่ชั้น 2 ขึ้นไป และ ส่วนอเนกประสงค์ อยู่ชั้นที่ 1 นอกจากนี้ห้องเช่า มีพื้นที่ส่วนมิดชิดและอเนกประสงค์ ในบริเวณเดียวกัน
- 4) ทาวน์เฮาส์และห้องเช่า มีพื้นที่อยู่อาศัยมากที่สุด
- 5) ทาวน์เฮาส์และห้องเช่าไม่มีปัญหาการอยู่อาศัย จากการประกอบอาชีพ ส่วนอาคารพาณิชย์ มี ปัญหาเรื่องความคับแคบ และ อาคารพาณิชย์ที่ไม่มีการปรับปรุงและใช้พื้นที่ร่วมกับการอยู่อาศัย มี ปัญหาด้านความสกปรกและอากาศถ่ายเท

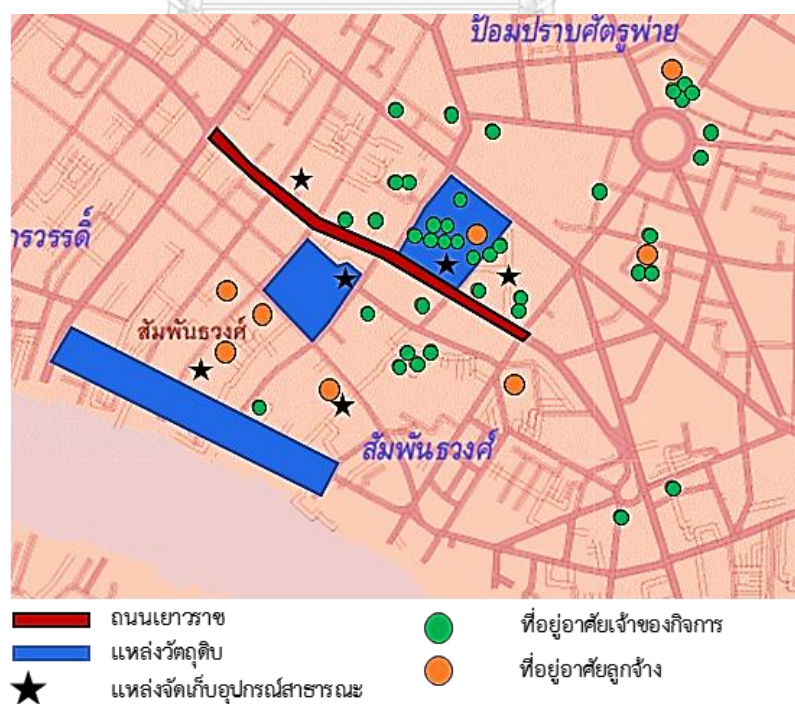
จากการประกอบอาชีพแผงลอยอาหารกับการอยู่อาศัย ในที่พักอาศัย 25 อาคาร ของเจ้าของกิจการแผงลอยอาหารย่านเยาวราช สรุปได้ว่า เจ้าของกิจการพักอาศัยในอาคารพาณิชย์และห้องเช่า มาเป็นระยะเวลามากกว่า 20 ปี และส่วนใหญ่ไม่มีการปรับปรุงอาคาร มีการแบ่งแยกส่วนมิดชิด กับ อเนกประสงค์ ยกเว้นห้องเช่า ทุกอาคารพักอาศัยกันเป็นครอบครัว ทั้งนี้อาคารทั้ง 25 ส่วนใหญ่พื้นที่หน้าอาคารติดกับพื้นที่สาธารณะ

ในด้านการประกอบอาชีพ เจ้าของกิจการใช้พื้นที่บริเวณเปิดโล่งส่วนใดส่วนหนึ่งของอาคาร ในกรณี ที่เนื้อที่ไม่เพียงพอ เจ้าของกิจการเลือกที่จะใช้พื้นที่ภายในที่พักอาศัยเป็นส่วนหนึ่งในการประกอบอาชีพ โดย เลือกลงเวลาในการประกอบอาชีพไม่ตรงกับกรอยู่อาศัย และมีเจ้ากิจการบางส่วน ใช้พื้นที่นอกอาคารที่เป็น พื้นที่สาธารณะ ในการประกอบอาชีพด้วยเช่นกัน มีการแยกพื้นที่การประกอบอาชีพกับการอยู่อาศัยใน ทาวน์เฮาส์ โดยปรับปรุงพื้นที่โล่งของตนเองบริเวณหน้าอาคาร และในห้องเช่า โดยปรับปรุงพื้นที่โล่งที่ บริเวณหน้าอาคารที่เป็นพื้นที่สาธารณะ เนื่องจากพื้นที่ในห้องเช่าเป็นส่วนมิดชิดรวมกับส่วนอเนกประสงค์ และพบว่าใช้สำหรับเตรียมวัตถุดิบเท่านั้น ทั้งนี้จากการคำนวณพื้นที่โล่ง และการแยกพื้นที่การประกอบอาชีพ

นอกจาก พบว่า ทาวน์เฮาส์และห้องเช่า เหลือสัดส่วนการอยู่อาศัยมากกว่า อาคารพาณิชย์ที่ใช้พื้นที่ประกอบอาชีพรวมกับการอยู่อาศัย และพบว่าอาคารพาณิชย์ส่วนใหญ่มีปัญหา ความคับแคบ สกปรก และ กลิ่นอับ เนื่องจาก ใช้พื้นที่ประกอบอาชีพในอาคารที่ไม่ได้ปรับปรุงและใช้ร่วมกับการอยู่อาศัย

6.2 อภิปรายผลการวิจัย

- 1) จากผลการศึกษาด้านความสัมพันธ์ในการเลือกที่ตั้งของแหล่งงานและอยู่อาศัย พบว่าเจ้าของกิจการส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพแผงลอยอาหารและอยู่อาศัยในย่านเยาวราชมาเป็นเวลานานกว่า 20 ปี ทั้งนี้ เจ้าของกิจการมีแหล่งวัตถุดิบ แหล่งค้าขาย ที่สามารถดำเนินธุรกิจเชื่อมต่อกันได้ โดยมีระยะเดินทางไม่เกิน 1 กิโลเมตร จากแหล่งที่พักอาศัย ซึ่งตรงกับ แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกที่ตั้งที่ทำงานของผู้ประกอบการ ของประจักษ์ ศกุนตะลักษณ์ (2531) และ William Lean (1966), Brain Goodall (1972) ที่ได้อธิบายการเลือกแหล่งประกอบอาชีพว่าต้องพิจารณาปัจจัยด้านการเดินทาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งจุดที่เชื่อมโยงระหว่างที่อยู่อาศัยกับจุดที่เป็นสถานที่ทำงาน ไม่ว่าจะเป็นแหล่งวัตถุดิบ แหล่งเตรียม และ แหล่งขาย เป็นต้น ซึ่งระยะทางระหว่างที่พักอาศัยและแหล่งงานมีผลด้านค่าใช้จ่ายในการขนส่ง เพื่อการสร้างผลให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด นอกจากนี้ผลการศึกษาพบว่ามีคนต่างจังหวัดที่ย้ายเข้ามาทำการค้าในย่านเยาวราช เนื่องจากเหตุผลทางด้านเศรษฐกิจ โดยเลือกพักอาศัยใกล้แหล่งงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด การย้ายที่อยู่อาศัยของ Lowdon Wingo Jr (1961) ที่กล่าวไว้ว่าการย้ายที่อยู่อาศัยควรเข้าใกล้แหล่งงานให้ได้มากที่สุด ถึงแม้ว่าที่ค่าใช้จ่ายด้านที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้นในขณะที่ค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางลดลงการเลือกที่พำนักอาศัยโดยคำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจ

รูปภาพที่ 32 แสดงความเชื่อมโยงระหว่างแหล่งงานและที่พักอาศัยในย่านเยาวราช

ที่มา : จากผู้วิจัยรวบรวมข้อมูล

นอกจากนี้ ผลการศึกษาด้านความสัมพันธ์ทางด้านการประกอบอาชีพและการอยู่อาศัยของเจ้าของกิจการภายในพื้นที่เยาวราช (รูปภาพที่ 32) ผลการศึกษาพบว่าที่พักอาศัยของเจ้าของกิจการ แหล่งการดำเนินกิจการต่าง ๆ และที่พักอาศัยของลูกจ้างอยู่ในพื้นที่เดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ด้านความสมดุลระหว่างที่พักอาศัยและแหล่งงาน ของ (Madelyn and Ned Levine 1992) ที่นำที่ที่พักอาศัยและแหล่งงานมาอยู่บริเวณใกล้กัน ด้วยความหลากหลายของงานและกาผสมผสานของที่พักอาศัยที่สามารถปรับเปลี่ยนตามระดับรายได้ต่าง ๆ ของผู้พักอาศัย และ ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Region 2020 (2000) ที่ว่าความสมดุลระหว่างที่ตั้งพักอาศัยและแหล่งงาน คือที่ตั้งที่พักอาศัยอยู่ใกล้หรืออยู่ในพื้นที่ที่เป็นแหล่งงานและสร้างโอกาสในการจ้างงานให้อยู่ใกล้กับย่านพักอาศัยเช่นเดียวกัน

- จากผลการศึกษาด้านการใช้ที่พักอาศัยเพื่อการประกอบอาชีพของผู้ค้าแผงลอยอาหารย่านเยาวราชพบว่ามีการใช้พื้นที่ภายในอาคารที่ที่พักอาศัยเพื่อการแปรรูปวัตถุดิบและประกอบอาหาร จึงมีความสอดคล้องกับแนวคิด Home Base Enterprise ของ W. Paul Strassman (1987) ที่ได้อธิบายว่า เป็นลักษณะการประกอบอาชีพที่เป็นรูปแบบการผลิต และ เกิดขึ้นผสมปะปนอยู่กับการอยู่อาศัยภายในสถานที่เดียวกัน โดยที่จะอยู่ในรูปแบบของอาคารแบบใดก็ได้ นอกจากนี้ผลการศึกษาด้านพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารที่ที่พักอาศัยกับภายในอาคาร ทั้ง 3 ประเภท ประกอบด้วย ทาวน์เฮาส์ อาคารพาณิชย์ และห้องเช่า มีดังนี้

ตารางที่ 37 เปรียบเทียบมาตรฐานพื้นที่ใช้สอยต่ำที่สุดกับพื้นที่พักอาศัยของเจ้าของกิจการแผงลอยอาหาร

มาตรฐานพื้นที่ใช้สอยต่ำที่สุด	ทาวน์เฮาส์	อาคารพาณิชย์	ห้องเช่า
1 พื้นที่รวมของในแต่ละหน่วยอาศัย สำหรับครอบครัวขนาด 5 คน มีพื้นที่ทั้งหมดไม่น้อยกว่า 33 ตารางเมตร	204	67	33
2 พื้นที่รับแขก พักผ่อน ทานอาหาร (พื้นที่อเนกประสงค์) = LIVING AREA มีพื้นที่ทั้งหมดไม่น้อยกว่า 18 ตารางเมตร	73% (49 ตรม.)	48% (22 ตรม.)	74% (14 ตรม.)
3 พื้นที่ประกอบอาหาร (พื้นที่โล่ง) มีพื้นที่ไม่น้อยกว่า 4.32 ตารางเมตร	30% (21 ตรม.)	11% (5 ตรม.)	16% (3 ตรม.)

เมื่อเปรียบเทียบมาตรฐานการพื้นที่ใช้สอยต่ำที่สุดของ การเคหะแห่งชาติ (2547) กับพื้นที่อยู่อาศัยที่มีการประกอบอาชีพภายในที่ที่พักอาศัย (ตาราง 37) พบว่าพื้นที่ที่พักอาศัยรวมของอาคารทั้ง 3 ประเภท ได้มาตรฐานสำหรับการอยู่อาศัยขนาด 5 คน ทั้งนี้ในส่วนพื้นที่อเนกประสงค์พบว่า ทาวน์เฮาส์และอาคารพาณิชย์ ได้มาตรฐานสำหรับการรับแขก พักผ่อน ทานอาหาร ยกเว้นอาคารห้องเช่า ที่มีเนื้อที่เฉลี่ย 19 ตารางเมตร เมื่อมีการประกอบอาชีพพื้นที่เดียวกับการอยู่อาศัย จะคับแคบและไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานพื้นที่ใช้สอยต่ำที่สุด นอกจากนี้พื้นที่ครัว ทาวน์เฮาส์และอาคารพาณิชย์ ได้มาตรฐานเนื่องจากทำครัวพื้นที่เดียวกับบริเวณปรุงอาหาร ทั้งนี้ห้องเช่าส่วนใหญ่มีความขาดแคลนพื้นที่ครัว เจ้าของกิจการจึงไม่ปรุงอาหารในที่พัก

- 3) จากผลการศึกษาด้านที่พักอาศัยลูกจ้างพบว่า ลูกส่วนใหญ่เป็นลูกจ้างชาวต่างด้าวและรายได้ส่วนใหญ่ น้อยกว่า 10,000 บาทต่อเดือน ที่พักอาศัยและทำงานในย่านเยาวราช โดยการเดินมาทำงาน ซึ่งสัมพันธ์กับการว่าจ้างงานของเจ้าของกิจการที่ให้จ้างลูกจ้างเพื่อช่วยเหลืองานกิจการบริเวณแผงลอย จึงมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ Barrie Needham (1977), William H. Claire (1973) Ramanos Michael C. (1978) และ มานพ พงศทัต (2527) กล่าวคือผู้มีรายได้น้อยมักพักอาศัยสัมพันธ์กับบริเวณศูนย์กลางธุรกิจหลักของเมือง ในรูปแบบที่แทรกอยู่ตามขอบเขตของศูนย์กลางธุรกิจหรือใกล้เคียงกับย่านธุรกิจการค้า โดยต้องสะดวกในการเข้าถึงแหล่งงานได้โดยตรง เป็นผลมาจากรากฐานทางเศรษฐกิจที่จะใช้จ่ายกับการเดินทางเป็นจำนวนมากไม่ได้ เช่นเดียวกับแนวคิดของ Hamilton (1918) กล่าวถึงการเลือกสถานที่ทำงานว่า ในกรณีที่ค่าใช้จ่ายในการเดินทางเป็นปัจจัยสำคัญ การตัดสินใจเลือกสถานที่ทำงานจะถูกกำหนดด้วยที่พักอาศัย

6.3 ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะในงานวิจัย

6.3.1 ข้อค้นพบในงานวิจัย

- 1) เจ้าของกิจการแผงลอยอาหารประกอบอาชีพและอยู่อาศัยในย่านเยาวราชมานานกว่า 20 ปี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 62.4 และในจำนวนนี้ ร้อยละ 21.5 มีการดำเนินการและอยู่อาศัยมานานกว่า 40 ปี มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่สืบทอดธุรกิจของครอบครัวมาจากพ่อแม่ นอกจากนี้ ในปัจจุบันพบว่ามีคนต่างถิ่นย้ายเข้ามาทำการค้าในย่านเยาวราช เนื่องจากเยาวราชเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงและสร้างรายได้ให้กับเจ้าของกิจการ สะท้อนให้เห็นกิจการการค้าที่ถาวรบนพื้นที่ชั่วคราวบริเวณริมทางเดิน ที่เป็นรายได้หลักของเจ้าของกิจการแผงลอยทุกราย
- 2) แหล่งประกอบอาชีพของเจ้าของแผงลอยอาหารเยาวราช พบว่า แหล่งดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เจ้าของกิจการดำเนินการ ส่วนใหญ่เกิดขึ้นบริเวณใกล้ที่พักอาศัย ตั้งแต่แหล่งซื้อ แหล่งเตรียมอาหาร และ แหล่งปรุงอาหาร ระยะรัศมีไม่เกิน 1 กิโลเมตรจากที่พักอาศัย ทั้งนี้แหล่งที่ที่พักอาศัยลูกจ้างอยู่บริเวณแหล่งขาย แหล่งซักรีดและแหล่งจัดเก็บ ระยะรัศมีไม่เกิน 1 กิโลเมตรจากเยาวราช สะท้อนให้เห็นแหล่งที่ที่พักอาศัยที่สัมพันธ์กับแหล่งงานที่อยู่ในพื้นที่เดียวกันเพื่อความสะดวกในการประกอบอาชีพและลดค่าใช้จ่ายค่าเดินทาง
- 3) การใช้สอยพื้นที่ที่พักอาศัยและประกอบอาชีพ พบว่า ที่ที่พักอาศัย 3 ประเภท คือ ทาวน์เฮาส์ อาคารพาณิชย์และห้องเช่า เจ้าของกิจการส่วนใหญ่ใช้พื้นที่เปิดโล่ง (Open space) สำหรับการประกอบอาชีพแผงลอย โดยพบว่าอาคารพาณิชย์และห้องเช่า ที่มีเนื้อที่เปิดโล่งเฉลี่ย 4 ตารางเมตร ซึ่งมีพื้นที่ไม่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพ ทำให้เจ้าของกิจการที่ที่พักอาศัยในอาคารพาณิชย์ ร้อยละ 64.7 ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการอยู่อาศัย โดยใช้พื้นที่อเนกประสงค์ภายในอาคารแบบ Multi-Function ระหว่างการเตรียมวัตถุดิบและอยู่อาศัยในเวลาที่แตกต่างกัน และในห้องเช่าทั้งหมด เลือกประเภทอาหารที่ต้องปรุงอาหารที่บริเวณแผงลอยเท่านั้น เนื่องจากไม่มีพื้นที่ประกอบอาชีพภายใน

ห้องพัก และมีพื้นที่สำหรับเตรียมวัตถุดิบเท่านั้น เพื่อให้เกิดความสมดุลของพื้นที่ใช้สอยในการทำงานและการอยู่อาศัย

6.3.2 ข้อเสนอแนะในงานวิจัย

1) ข้อเสนอแนะต่อภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับที่อยู่อาศัย

จากการสำรวจการใช้พื้นที่พักอาศัยร่วมกับพื้นที่ประกอบอาชีพของเจ้าของกิจการแผงลอยอาหารย่านเยาวราช พบว่ามีความสัมพันธ์กับกระบวนการผลิตอาหาร พบว่ากระบวนการประกอบอาหารเกิดขึ้นในที่พักอาศัย ดังนั้น สำนักงานเขตควรมีมาตรการตรวจสอบเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้พื้นที่ประกอบกิจการอาหารภายในที่พักอาศัยและมาตรการป้องกันอัคคีภัย โดยให้ความรู้ด้านสุขาภิบาลอาหารและการป้องกันอัคคีภัยแก่ผู้ประกอบการแผงลอยอาหารในพื้นที่พักอาศัย

2) ข้อเสนอแนะต่อนักออกแบบและนักพัฒนาอสังหาริมทรัพย์

จากการสำรวจการใช้พื้นที่พักอาศัยของเจ้าของกิจการแผงลอยอาหารย่านเยาวราช และ พื้นที่แผงลอยบริเวณเยาวราช พบว่า ไม่ได้ออกแบบมาเพื่อการประกอบกิจการด้านอาหาร ทั้งในด้านสุขาภิบาล การระบายอากาศ และวัสดุปิดผิว จึงทำให้เกิดปัญหาความไม่ถูกสุขลักษณะและความปลอดภัย ต่อผู้พักอาศัยและผู้บริโภค ดังนั้นนักออกแบบและนักพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ ควรมีการวางผัง และ ออกแบบระบบสุขาภิบาล ป้องกันไฟ การระบายอากาศ และวัสดุ ในพื้นที่ที่มีการประกอบอาชีพ ทั้งที่ที่พักอาศัยและพื้นที่แผงลอย ทั้งนี้การปรับปรุงพื้นที่ต่าง ๆ ควรคำนึงถึงกฎหมายการต่อเติมการดัดแปลงอาคารและกฎระเบียบของอาคารที่พักอาศัยด้วยเช่นกัน

3) ข้อเสนอแนะต่อสำนักงานกรุงเทพมหานคร

อาชีพแผงลอยอาหารเป็นกลุ่มอาชีพอิสระที่พบมาก และเป็นอาชีพหลักในการเลี้ยงดูครอบครัว ซึ่งภาครัฐควรมีการจัดระเบียบแผงลอยอาหารริมทาง พบว่าการประกอบอาชีพแผงลอยอาหารเกิดขึ้นในลักษณะโครงข่ายที่มีความเชื่อมโยงกันระหว่างพื้นที่แหล่งที่ที่พักอาศัย และแหล่งประกอบอาชีพ ภายในรัศมีพื้นที่ไม่เกิน 1 กิโลเมตร ดังนั้นหน่วยงานสำนักงานกรุงเทพมหานครควรศึกษารูปแบบการประกอบอาชีพแผงลอยอาหารในพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อรองรับและปรับปรุงพื้นที่ประกอบอาชีพ ให้ได้มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารและมาตรฐานค่าใช้จ่ายด้านการจัดการพื้นที่แผงลอยให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจผู้ประกอบการแผงลอยอาหาร

4) ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษานี้เป็นเพียงการศึกษาพื้นที่ย่านการค้าที่มีลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินแบบผสมผสานในลักษณะ Home Base Enterprise ในอาชีพอิสระเพียงอาชีพเดียว ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับความเชื่อมโยงระหว่างที่พักอาศัยและแหล่งงานของผู้ประกอบอาชีพอิสระ จึงควรศึกษาพื้นที่การใช้พื้นที่ของ อาชีพอิสระอื่น ๆ ที่มีลักษณะที่แตกต่างกัน ซึ่งจะช่วยให้สามารถวางแนวทางพัฒนาและสร้างความเชื่อมโยงระหว่างที่พักอาศัยและแหล่งงานในการใช้พื้นที่ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมต่อไป

ภาคผนวก ก

ชุดที่.....

สถานที่.....

แบบสอบถาม

สภาพการอยู่อาศัยของผู้ประกอบอาชีพแผงลอยอาหารในย่านเยาวราช

แบบสอบถามชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อนำข้อมูลไปใช้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์

โดย นาย นนธวัช วรมงคลชัย นิสิตปริญญาโท ภาคเคหการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โทรศัพท์ 089-8818882

คำชี้แจง โปรดระบุคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านทุกข้อคำถามด้วยการทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่กำหนดให้หรือ

กรอกข้อมูลลงในช่องว่าง

ตอนที่ 1 ลักษณะทางสังคม

1. เพศ

1. หญิง 2. ชาย

2. อายุ

 ต่ำกว่า 20 ปี 20-37 ปี 38-52 ปี 53-65 ปี 65 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

 ประถม มัธยม ปวช./ปวส. ปริญญาตรี อื่น ๆ ระบุ

4. สถานภาพสมรส

 โสด สมรส หม้าย หย่าร้าง

5. จำนวนบุตร.....

6. ภูมิลำเนาเดิม.....

7. ระยะเวลาที่อยู่อาศัย.....

ตอนที่ 2 ลักษณะเศรษฐกิจ

1. รายได้ของท่านเดือนละ

ต่ำกว่า 10,000 บาท ต่ำกว่า 10,001-20,000 บาท 20,001-30,000 บาท
 30,001-40,000 บาท 40,001 บาท-60,000 บาท มากกว่า 60,000 บาท

2. รายได้ของครอบครัวต่อเดือนละ

 ต่ำกว่า 10,000 บาท ต่ำกว่า 10,001-20,000 บาท 20,001-30,000 บาท

30,001-40,000 บาท 40,001 บาท-60,000 บาท มากกว่า 60,000 บาท

3. ที่มาของรายได้

- รายได้จากการทำงานอาชีพแมงลอยอาหารอย่างเดียว
 มีรายได้จากช่องทางอื่น ๆ ด้วย โปรดระบุ.....

4. เงินฝากต่อเดือน/ เงินออม.....

5. ค่าใช้จ่ายด้านที่พักอาศัย.....

6. ท่านมีค่าใช้จ่ายด้านที่อยู่อาศัย เช่น ค่าเช่า ค่าผ่อนบ้านต่อเดือน จำนวนเท่าไร

- ต่ำกว่า 500 บาท/เดือน 501 – 1,000 บาท/เดือน
 1,001 – 1,500 บาท/เดือน 1,501 – 2,000 บาท/เดือน
 2,001 – 3,000 บาท/เดือน 3,001 – 4,000 บาท/เดือน
 4,001 – 5,000 บาท/เดือน อื่น ๆ ระบุ

ตอนที่ 3 การประกอบอาชีพ

- ประเภทของธุรกิจ
 ธุรกิจส่วนตัว ธุรกิจครอบครัว ธุรกิจเฟรนดฺไชน์
- ระยะเวลาในการประกอบอาชีพ
- รูปแบบการประกอบอาชีพแมงลอยอาหารเกิดขึ้นอย่างไร (ช่วงเวลาในการดำเนินกิจกรรม สถานที่ ผู้ดำเนินกิจกรรม ลูกจ้างหรือเจ้าของกิจการ และเหตุผลในการเลือก)

กิจกรรม	เวลา	ผู้ดำเนินกิจกรรม	สถานที่	เหตุผลในการเลือก
การซื้อวัตถุดิบ				
การเตรียมวัตถุดิบ				
การปรุง				
การขาย				
การซักรีด				
การจัดเก็บอุปกรณ์				

ตอนที่ 4 ลักษณะที่อยู่อาศัย (ที่พักอาศัยที่มีการประกอบอาชีพในอาคาร)

4.1 สำหรับเจ้าของกิจการ

1.ที่ตั้งของที่อยู่อาศัย

- อยู่ในพื้นที่เขาวราช นอกพื้นที่เขาวราช ระบุ.....

2. ประเภทที่อยู่อาศัยของท่านในปัจจุบัน

- บ้านเดี่ยว บ้านแฝด อพาร์ทเมนท์/แฟลต ตึกแถว
 ห้องเช่า อาคารชุด อื่น ๆ ระบุ

3. ลักษณะการถือครองที่อยู่อาศัย

- บ้านตนเอง บ้านเช่าจากสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์

บ้านเช่าจากหน่วยงานเอกชน อื่น ๆ ระบุ

4. จำนวนผู้พักอาศัยร่วมกับท่าน.....(คน/ โปรดระบุจำนวนคนและความสัมพันธ์)

4.2 สำหรับผู้ลูกจ้าง

1. เจ้าของกิจการมีการจัดหาที่พักอาศัยให้ผู้ลูกจ้างหรือไม่.....

2. ที่ตั้งของที่อยู่อาศัย

อยู่ในพื้นที่เยาวราช นอกพื้นที่เยาวราช ระบุ.....

3. ประเภทที่พักอาศัยของผู้ลูกจ้าง

บ้านเดี่ยว บ้านแฝด อพาร์ทเมนท์/แฟลต ตึกแถว

ห้องเช่า อาคารชุด ห้องแถว อื่น ๆ ระบุ

4. ลูกจ้างใช้เวลาในการเดินทางจากที่ทำงานถึงที่พักอาศัยเป็นเวลาเท่าใด

น้อยกว่า 30 นาที 30 นาที - 1 ชั่วโมง มากกว่า 1 ชั่วโมง

5. ลูกจ้างเดินทางจากแหล่งที่พักมายังแหล่งงานด้วยวิธีใด

เดิน รถประจำทาง รถยนต์ของร้านค้า

รถยนต์ส่วนบุคคล รถจักรยาน รถจักรยานยนต์ส่วนตัว

รถจักรยานยนต์รับจ้าง รถไฟฟ้า รถแท็กซี่/สามล้อ

เรือ รถตุ๊ก

ตอนที่ 5 พฤติกรรมการใช้พื้นที่ (ทั้งทำงาน และการอยู่อาศัย) การใช้ประโยชน์อาคาร

1. ท่านใช้อาคารที่พักอาศัยเพื่ออะไร

การอยู่อาศัยเท่านั้น เพื่อประกอบอาชีพ เพื่ออยู่อาศัยและประกอบอาชีพ

เพื่อเป็นที่พักคนงาน

2. ช่วงเวลาที่อยู่อาศัย.....

3. เหตุผลในการเลือกที่พักอาศัย.....

4. ท่านใช้เวลาในการเดินทางจากที่ทำงานถึงที่พักอาศัยเป็นเวลาเท่าใด

น้อยกว่า 30 นาที 30 นาที - 1 ชั่วโมง มากกว่า 1 ชั่วโมง

5. ท่านเดินทางจากแหล่งที่พักมายังแหล่งงานด้วยวิธีใด

เดิน รถประจำทาง รถยนต์ของร้านค้า

รถยนต์ส่วนบุคคล รถจักรยาน รถจักรยานยนต์ส่วนตัว

รถจักรยานยนต์รับจ้าง รถไฟฟ้า รถแท็กซี่/สามล้อ

เรือ รถตุ๊ก

ตอนที่ 6 ปัญหาในการอยู่อาศัยที่เกิดจากการประกอบอาชีพภายในอาคาร

1. ท่านได้รับผลกระทบจากการประกอบอาชีพในที่พักอาศัย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ไม่มี ขาดความสะดวกสบาย ความสะอาดและสุขอนามัย

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พื้นที่การใช้สอย อื่น ๆ โปรด

ระบุ.....

การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสำหรับการลงพื้นที่ที่พักอาศัยของผู้ประกอบอาชีพแผงลอย

อาหาร

กิจกรรมที่ทำในพื้นที่อาคาร

ส่วนมิดชิด

.....

.....

.....

ส่วนนอกประสงค์

การประกอบอาชีพ

.....

.....

.....

การพักอาศัย

.....

.....

.....

ท่านใช้บริเวณใดของที่พักอาศัยที่ใช้ในการประกอบอาชีพ (ให้ผู้วิจัยวาดพื้นที่ และระบุรายละเอียดการใช้พื้นที่ของที่พักอาศัยในการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร)

ความเห็นจากผู้วิจัยต่อสภาพการอยู่อาศัย

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สำรวจและสัมภาษณ์พื้นที่พักอาศัยบริเวณชั้นที่ 1 ของกรณีศึกษาผู้ค้าแผงลอยอาหารเยาวราช จำนวน 25 ราย ที่มีการใช้ประโยชน์อาคารเพื่อการประกอบอาชีพและอยู่อาศัยเท่านั้น

1) สรุปรณีศึกษา ร้านอาหารแผงลอย #1

ลักษณะประเภทอาหาร	:	ขนมหวาน
วันที่ทำการสำรวจ	:	7 ธันวาคม 2561
ผู้ทำการสัมภาษณ์	:	นายธนวิษ วรรณกุลชัย
ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ	:	ผู้ประกอบการเพศชาย อายุ 49 ปี
สถานที่อยู่อาศัย	:	เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร
ระยะเวลาประกอบอาชีพ	:	3 ปี
เวลาขาย	:	18:00-24:00

ทางด้านสังคม เจ้าของกิจการมีสถานภาพโสด การศึกษาระดับมัธยม พักอาศัยอยู่ในย่านเยาวราชจนถึงปัจจุบันเป็นเวลา 49 ปี ทางด้านเศรษฐกิจ เจ้าของกิจการมีรายได้ 20,000 – 30,000 บาทต่อเดือน จากการประกอบอาชีพแผงลอยอาหารเป็นหลัก ไม่มีเงินออม มีรายจ่ายหลักในการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร คือ ค่าเช่าคิกเจ้านั้น เนื่องจากใช้พื้นที่หน้าร้านของพี่ชาย มีรายจ่ายด้านที่อยู่อาศัย เฉพาะค่าน้ำค่าไฟ ประมาณ 5,000-7,500 บาทต่อเดือน

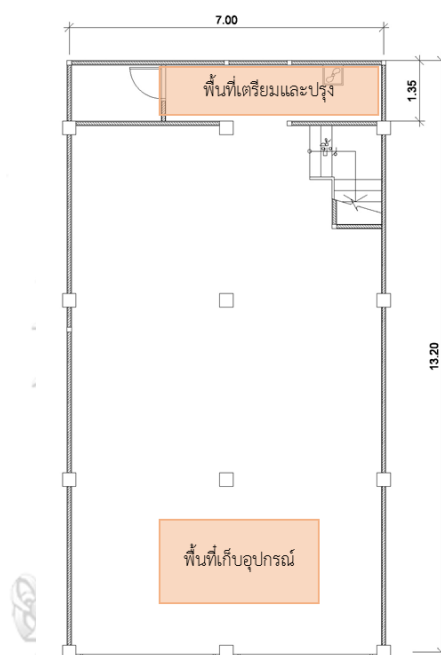
ทางด้านกระบวนการประกอบอาหาร เจ้าของกิจการมีดำเนินกิจการแผงลอยอาหาร 3 ปี ดำเนินกิจการด้วยตนเอง นับแต่กระบวนการซื้อ การจัดเตรียม การปรุง การขาย การชั่งล้าง และจัดเก็บ ซึ่อดีตดูด้วยตนเองช่วงเวลาหลังการขาย ที่ตลาดมหานาค เนื่องจากซื้อขายกันมานาน มีเตรียมวัตถุดิบและปรุงอาหารภายในที่พักอาศัยช่วงเวลาก่อนการขาย เนื่องจากมีพื้นที่ในการประกอบอาหารภายในที่พักอาศัย ใช้รถเข็นเพื่อลำเลียงวัตถุดิบ ล้างอุปกรณ์ที่บ้านพี่ชาย จัดเก็บอุปกรณ์และรถเข็นที่บ้านตนเอง

ทางด้านสภาพการอยู่อาศัยเจ้าของกิจการ มีที่ตั้งที่พักอาศัยอยู่บริเวณถนนพาดสาย มีลักษณะเป็นอาคารพาณิชย์ ขนาด 5 ชั้น จำนวน 2 ห้อง เนื้อที่ประมาณ 450 ตารางเมตร เป็นบ้านของตนเองที่ได้รับช่วงต่อจากพ่อแม่ มีห้องนอนจำนวน 5 ห้อง มีผู้พักอาศัยจำนวน 2 คน คือ ครอบครัว เหตุผลของการเลือกที่พักอาศัยคือ เป็นของครอบครัว

ด้านการใช้พื้นที่ในการประกอบกิจการแผงลอยอาหารภายในที่พักอาศัย เจ้าของกิจการมีการปรับปรุงด้านการระบายอากาศและอุปกรณ์ในการปรุงอาหารบริเวณพื้นที่หลังอาคาร จอดรถเข็นภายในอาคาร โดยมีการแบ่งแยกส่วนประกอบอาชีพแผงลอยและอยู่อาศัยอย่างชัดเจน จากการสำรวจ ไม่มีปัญหาในการอยู่อาศัยจากการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร ทั้งนี้เจ้าของกิจการใช้พื้นที่อยู่อาศัยบริเวณที่ชั้น 1 สำหรับนั่งเล่นและรับประทานอาหาร ส่วนชั้น 2 ใช้สำหรับนอน

รูปภาพที่ 33 บริเวณพื้นที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัย กรณีศึกษาที่ 1

รูปภาพที่ 34 ผังการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพ กรณีศึกษาที่ 1

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2) สรุปรณีศึกษา ร้านอาหารแฝงลอย #2

ลักษณะประเภทอาหาร	:	ขนมหวาน
วันที่ทำการสำรวจ	:	5 ธันวาคม 2561
ผู้ทำการสัมภาษณ์	:	นายธนวิชัย วรมงคลชัย
ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ	:	ผู้ประกอบการเพศหญิง อายุ 48 ปี
สถานที่อยู่อาศัย	:	เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร
ระยะเวลาประกอบอาชีพ	:	24 ปี
เวลาขาย	:	18:00-24:00

ทางด้านสังคม เจ้าของกิจการมีสถานภาพแต่งงานและมีบุตร การศึกษาระดับปวช. มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ราชบุรี และย้ายมาเช่าอาคารที่พักอาศัยในเขตคลองสาน เป็นเวลา 11 ปี ทางด้านเศรษฐกิจ เจ้าของกิจการมีรายได้ 40,000 –

50,000 บาทต่อเดือน จากการประกอบอาชีพแผงลอยอาหารเป็นหลัก มีเงินออม 10,000 บาทต่อเดือน มีรายจ่ายหลักในการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร คือ ค่าเช่าแผง ค่าสาธารณูปโภค ค่าเดินทาง ค่าจ้างคนงาน ค่าเช่าที่เก็บอุปกรณ์ มีรายจ่ายด้านที่อยู่อาศัย คือค่าเช่าและค่าน้ำค่าไฟ ประมาณ 12,000 บาทต่อเดือน

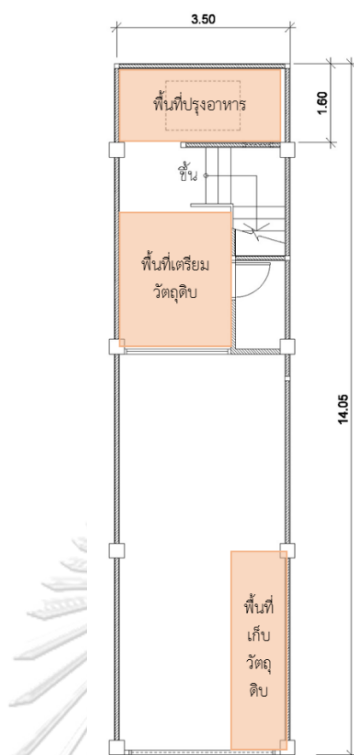
ทางด้านกระบวนการประกอบอาหาร เจ้าของกิจการมีดำเนินกิจการแผงลอยอาหาร 24 ปี ดำเนินกิจการแบบครอบครัว นับแต่กระบวนการซื้อ การจัดเตรียม การปรุง การขาย และว่าจ้างลูกจ้าง ในกระบวนการซักรีดและจัดเก็บซื้อวัตถุดิบด้วยตนเองช่วงเวลาก่อนการขาย ที่ตลาดวงเวียนใหญ่ เนื่องจากใกล้ที่พักอาศัย มีเตรียมวัตถุดิบและปรุงอาหารภายในที่พักอาศัยช่วงเวลาก่อนการขาย เนื่องจากมีพื้นที่ในการประกอบอาหารภายในที่พักอาศัย ใช้รถยนต์ส่วนบุคคลเพื่อลำเลียงวัตถุดิบมาบริเวณขาย ล้างอุปกรณ์ที่บริเวณแผง จัดเก็บอุปกรณ์บริเวณที่เช่าเก็บอุปกรณ์

ทางด้านสภาพการอยู่อาศัยเจ้าของกิจการ มีที่ตั้งที่พักอาศัยอยู่บริเวณถนนเจริญบุรี มีลักษณะเป็นอาคารพาณิชย์ ขนาด 2 ชั้น เนื้อที่ประมาณ 96 ตารางเมตร เป็นบ้านที่เช่าจากเอกชน มีห้องนอนจำนวน 2 ห้อง มีผู้พักอาศัยจำนวน 4 คน คือ ครอบครัว เหตุผลของการเลือกที่ที่พักอาศัยคือ ค่าเช่าถูก

ด้านการใช้พื้นที่ในการประกอบกิจการแผงลอยอาหารภายในที่พักอาศัย เจ้าของกิจการมีการปรับปรุงด้านการระบายอากาศและอุปกรณ์ในการปรุงอาหารบริเวณพื้นที่หลังอาคาร มีการเตรียมอาหารบริเวณภายในบริเวณชั้น 1 ซึ่งใช้ร่วมกับการนั่งเล่นและรับประทานอาหาร และใช้ส่วนชั้น 2 สำหรับนอน จากการสำรวจ มีปัญหา ด้านคับแคบและสกปรกจากการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร

รูปภาพที่ 35 บริเวณพื้นที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัย กรณีศึกษาที่ 2

รูปภาพที่ 36 ผังการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพ กรณีศึกษาที่ 2

3) สรุปกรณีศึกษา ร้านอาหารแผงลอย #3

ลักษณะประเภทอาหาร	:	ก๋วยเตี๋ยว
วันที่ทำการสำรวจ	:	6 ธันวาคม 2561
ผู้ทำการสัมภาษณ์	:	นายธนวิษ วรมงคลชัย
ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ	:	ผู้ประกอบการเพศหญิง อายุ 50 ปี
สถานที่อยู่อาศัย	:	เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร
ระยะเวลาประกอบอาชีพ	:	6 ปี
เวลาขาย	:	18:00-24:00

ทางด้านสังคม เจ้าของกิจการมีสถานภาพแต่งงานและมีบุตร การศึกษาระดับประถม มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ กทม. และย้ายมาอยู่ย่านเยาวราช เป็นเวลา 30 ปี เพื่อทำงานในร้านอาหาร ทางด้านเศรษฐกิจ เจ้าของกิจการมีรายได้ 20,000 – 30,000 บาทต่อเดือน จากการประกอบอาชีพแผงลอยอาหารและทำงานร้านอาหารเป็นหลัก ไม่มีเงินออม มีรายจ่ายหลักในการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร คือ ค่าเช่าแผงและ ค่าสาธารณูปโภค ไม่มีมีรายจ่ายด้านที่อยู่อาศัย เพราะร้านอาหารให้พักอาศัยฟรี

ทางด้านกระบวนการประกอบอาชีพ เจ้าของกิจการมีดำเนินกิจการแผงลอยอาหาร 6 ปี ดำเนินกิจการแบบครอบครัว นับแต่กระบวนการซื้อ การจัดเตรียม การปรุง การขาย การชั่งล้าง และจัดเก็บ ซื่อวัตถุดิบด้วยวิธีการให้ตลาดมาส่งช่วงเวลาก่อนการขาย ที่ตลาดวงเวียนใหญ่ เนื่องจากราคาถูก มีเตรียมวัตถุดิบภายในที่พักอาศัยช่วงเวลาก่อนการ

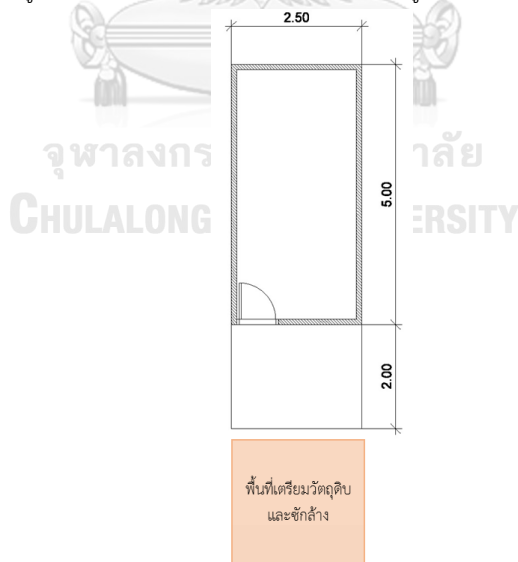
ขาย เนื่องจากมีพื้นที่ในเตรียมอาหารบริเวณที่พักอาศัย ใช้รถเข็นเพื่อลำเลียงวัตถุดิบปรุงอาหารบริเวณจุดขาย ล้างอุปกรณ์และเก็บอุปกรณ์บริเวณที่พักอาศัย

ทางด้านสภาพการอยู่อาศัยเจ้าของกิจการ มีที่ตั้งที่พักอาศัยอยู่บริเวณถนนผดุงด้าว มีลักษณะเป็นห้องเช่าขนาด 1 ชั้น เนื้อที่ประมาณ 12 ตารางเมตร ที่พักอาศัยฟรี เป็นห้องเป็นสตูดิโอ มีผู้พักอาศัยจำนวน 4 คน คือ ครอบครัวเหตุผลของการเลือกที่พักอาศัยคือ ที่พักอาศัยฟรี

ด้านการใช้พื้นที่ในการประกอบกิจการแผงลอยอาหารภายในที่พักอาศัย เจ้าของกิจการมีการปรับปรุงอุปกรณ์ในการเตรียมวัตถุดิบและซีกล่างบริเวณด้านหน้าห้อง โดยมีการแบ่งแยกส่วนประกอบอาชีพแผงลอยและอยู่อาศัยอย่างชัดเจน เจ้าของกิจการใช้พื้นที่อยู่อาศัยภายในห้อง สำหรับนั่งเล่นและนอน จากการสำรวจ ไม่มีปัญหาในการอยู่อาศัยจากการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร

รูปภาพที่ 37 บริเวณพื้นที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัย กรณีศึกษาที่ 3

พื้นที่เตรียมวัตถุดิบ
และซีกล่าง

รูปภาพที่ 38 ผังการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพ กรณีศึกษาที่ 3

4) สรุปรณศึกษา ร้านอาหารแผงลอย #4

ลักษณะประเภทอาหาร	:	ของกินเล่น
วันที่ทำการสำรวจ	:	1 ธันวาคม 2561
ผู้ทำการสัมภาษณ์	:	นายธนวิษ วรรณคลชัย
ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ	:	ผู้ประกอบการเพศชาย อายุ 40 ปี
สถานที่อยู่อาศัย	:	เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร
ระยะเวลาประกอบอาชีพ	:	20 ปี
เวลาขาย	:	18:00-22:00

ทางด้านสังคม เจ้าของกิจการมีสถานภาพแต่งงานและมีบุตร การศึกษาระดับมัธยม มีภูมิลำเนาเดิมอยู่โคราช และย้ายมาอยู่ย่านเยาวราช เป็นเวลา 36 ปี เพื่อทำงานในร้านอาหาร ทางด้านเศรษฐกิจ เจ้าของกิจการมีรายได้ 30,000 – 40,000 บาทต่อเดือน จากการประกอบอาชีพแผงลอยอาหารและทำงานร้านอาหารเป็นหลัก มีเงินออม 1,500 บาทเดือน มีรายจ่ายหลักในการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร คือ ค่าเช่าแผงและค่าสาธารณูปโภค ไม่มีรายจ่ายด้านที่อยู่อาศัย เพราะร้านอาหารให้พักอาศัยฟรี

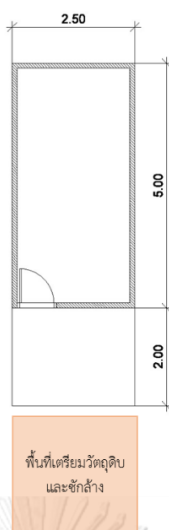
ทางด้านกระบวนการประกอบอาหาร เจ้าของกิจการมีดำเนินกิจการแผงลอยอาหาร 20 ปี ดำเนินกิจการแบบครอบครัว นับแต่กระบวนการซื้อ การจัดเตรียม การปรุง การขาย การซ้กล้าง และจัดเก็บ ซื่อวัตถุดิบด้วยวิธีการให้ตลาดมาส่งช่วงเวลาก่อนการขาย ที่ตลาดวงเวียนใหญ่ เนื่องจากสะดวกมีคนส่ง มีเตรียมวัตถุดิบภายในที่พักอาศัยช่วงเวลาก่อนการขาย เนื่องจากมีพื้นที่เตรียมอาหารบริเวณที่พักอาศัย ใช้รถเข็นเพื่อลำเลียงวัตถุดิบ ปรุงอาหารบริเวณจุดขาย ล้างอุปกรณ์และเก็บอุปกรณ์บริเวณที่พักอาศัย

ทางด้านสภาพการอยู่อาศัยเจ้าของกิจการ มีที่ตั้งที่พักอาศัยอยู่บริเวณถนนผดุงด้าว มีลักษณะเป็นห้องเช่าขนาด 1 ชั้น เนื้อที่ประมาณ 12 ตารางเมตร พักอาศัยฟรี เป็นห้องเป็นสตูดิโอ มีผู้พักอาศัยจำนวน 3 คน คือ ครอบครัวเหตุผลของการเลือกที่พักอาศัยคือ พักอาศัยฟรี

ด้านการใช้พื้นที่ในการประกอบกิจการแผงลอยอาหารภายในที่พักอาศัย เจ้าของกิจการมีการปรับปรุงอุปกรณ์ในการเตรียมวัตถุดิบและซ้กล้างบริเวณด้านหน้าห้อง โดยมีการแบ่งแยกส่วนประกอบอาชีพแผงลอยและอยู่อาศัยอย่างชัดเจน เจ้าของกิจการใช้พื้นที่อยู่อาศัยภายในห้อง สำหรับนั่งเล่นและนอน จากการสำรวจ ไม่มีปัญหาในการอยู่อาศัยจากการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร

รูปภาพที่ 39 บริเวณพื้นที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัย กรณีศึกษาที่ 4

รูปภาพที่ 40 ผังการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพ กรณีศึกษาที่ 4

5) สรุปรณีศึกษา ร้านอาหารแมงลอย #5

ลักษณะประเภทอาหาร	:	อาหารทะเล
วันที่ทำการสำรวจ	:	6 ธันวาคม 2561
ผู้ทำการสัมภาษณ์	:	นายณนวัช วรมงคลชัย
ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ	:	ผู้ประกอบการเพศหญิง อายุ 36 ปี
สถานที่อยู่อาศัย	:	เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร
ระยะเวลาประกอบอาชีพ	:	60 ปี
เวลาขาย	:	18:00-24:00

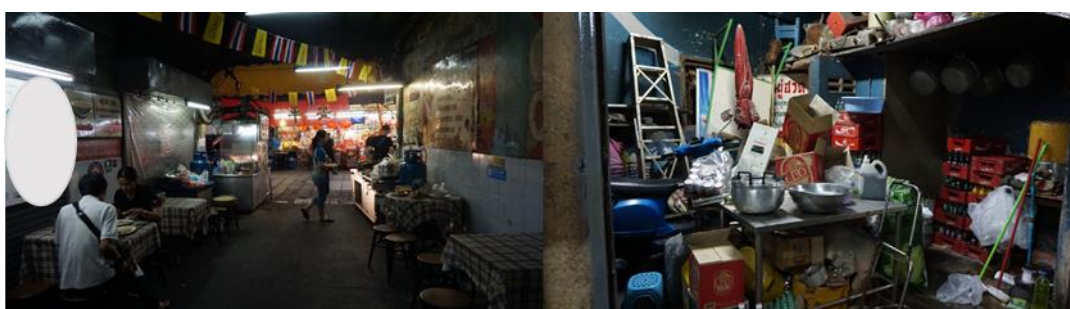
ทางด้านสังคม เจ้าของกิจการมีสถานภาพโสด การศึกษาระดับปริญญาตรี พักอาศัยอยู่ในย่านเยาวราชจนถึงปัจจุบัน เป็นเวลา 36 ปี ทางด้านเศรษฐกิจ เจ้าของกิจการมีรายได้ 20,000 – 30,000 บาทต่อเดือน จากการประกอบอาชีพแมงลอยอาหารเป็นหลัก มีเงินออม 5,000 บาทต่อเดือน มีรายจ่ายหลักในการประกอบอาชีพแมงลอยอาหาร คือ ค่าเช่ากิจการเท่านั้น เนื่องจากใช้พื้นที่หน้าบ้านตนเอง มีรายจ่ายด้านที่อยู่อาศัย เฉพาะค่าน้ำค่าไฟ ประมาณ 7,500 บาทต่อเดือน

ทางด้านกระบวนการประกอบอาหาร เจ้าของกิจการมีดำเนินกิจการแมงลอยอาหาร 60 ปี เป็นกลุ่มผู้ค้าดั้งเดิม จากรุ่นพ่อแม่ ดำเนินกิจการแบบครอบครัว นับแต่กระบวนการซื้อ การจัดเตรียม การปรุง การขาย การซักร่าง และจัดเก็บ ซื่อวัตถุดิบด้วยวิธีการให้ตลาดมาส่งช่วงเวลาก่อนการขาย ที่ตลาดวงเวียนใหญ่ เนื่องจากซื้อขายกันมานาน มีเตรียมวัตถุดิบภายในที่พักอาศัยช่วงเวลาก่อนการขาย เนื่องจากมีพื้นที่ในเตรียมอาหารบริเวณที่พักอาศัย ใช้รถเข็นเพื่อลำเลียงวัตถุดิบ ปรุงอาหารบริเวณจุดขาย ล้างอุปกรณ์และเก็บอุปกรณ์บริเวณที่พักอาศัย

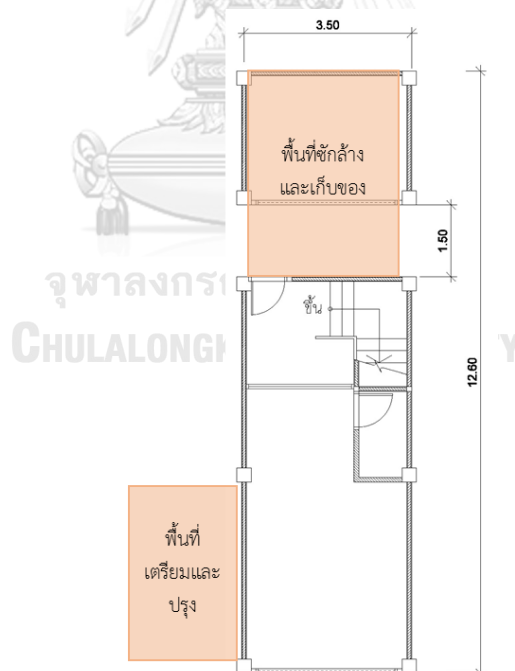
ทางด้านสภาพการอยู่อาศัยเจ้าของกิจการ มีที่ตั้งที่พักอาศัยอยู่บริเวณถนนผดุงด้าว มีลักษณะเป็นอาคารพาณิชย์ ขนาด 4 ชั้น จำนวน 2 ห้อง เนื้อที่ประมาณ 204 ตารางเมตร เป็นบ้านของตนเองที่ได้รับช่วง

ต่อจากพ่อแม่ มีห้องนอนจำนวน 6 ห้อง มีผู้พักอาศัยจำนวน 5 คน คือ ครอบครัว เหตุผลของการเลือกที่พักอาศัยคือ เป็นของครอบครัว

ด้านการใช้พื้นที่ในการประกอบกิจการแผงลอยอาหารภายในที่พักอาศัย เจ้าของกิจการมีการปรับปรุงอุปกรณ์ในการเตรียมวัตถุดิบปรุงอาหาร และขายบริเวณหน้าอาคาร โดยมีการแบ่งแยกส่วนประกอบอาชีพแผงลอยและอยู่อาศัยอย่างชัดเจน เจ้าของกิจการใช้พื้นที่อยู่อาศัยภายในอาคารตั้งแต่ชั้น 2 ขึ้นไปสำหรับนั่งเล่นและนอน จากการสำรวจ ไม่มีปัญหาในการอยู่อาศัยจากการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร

รูปภาพที่ 41 บริเวณพื้นที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัย กรณีศึกษาที่ 5

รูปภาพที่ 42 ผังการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพ กรณีศึกษาที่ 5

6) สรุปรณศึกษา ร้านอาหารแผงลอย #6

ลักษณะประเภทอาหาร	:	กระทะร้อน (อื่น ๆ)
วันที่ทำการสำรวจ	:	7 ธันวาคม 2561
ผู้ทำการสัมภาษณ์	:	นายธนวิษ วรรณคลชัย
ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ	:	ผู้ประกอบการเพศชาย อายุ 51 ปี
สถานที่อยู่อาศัย	:	เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร
ระยะเวลาประกอบอาชีพ	:	26 ปี
เวลาขาย	:	18:00-01:00

ทางด้านสังคม เจ้าของกิจการมีสถานภาพสมรส ไม่ได้รับการศึกษา พักอาศัยอยู่ในย่านเยาวราชจนถึงปัจจุบันเป็นเวลา 51 ปี ทางด้านเศรษฐกิจ เจ้าของกิจการมีรายได้ 40,000 – 50,000 บาทต่อเดือน จากการประกอบอาชีพแผงลอยอาหารเป็นหลัก ไม่ได้ให้ข้อมูลด้านเงินฝาก มีรายจ่ายหลักในการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร คือ ค่าเช่าแผง ค่าสาธารณูปโภค ค่าเดินทาง ค่าจ้างคนงาน ค่าเช่าที่เก็บอุปกรณ์ มีรายจ่ายด้านที่อยู่อาศัย คือค่าเช่าและค่าน้ำค่าไฟ ประมาณ 20,000 บาทต่อเดือน

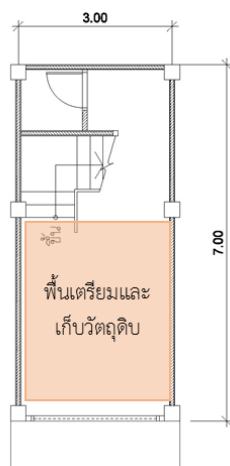
ทางด้านกระบวนการประกอบอาหาร เจ้าของกิจการมีดำเนินกิจการแผงลอยอาหาร 26 ปี ดำเนินกิจการแบบครอบครัว นับแต่กระบวนการซื้อ การปรุง การขาย และว่าจ้างลูกจ้าง ในกระบวนการเตรียม ซักล้างและจัดเก็บ ซื้อวัตถุดิบด้วยตนเองช่วงเวลาหลังการขาย ที่ตลาดเยาวราช เนื่องจากใกล้แหล่งขายและที่พักอาศัย มีเตรียมวัตถุดิบภายในที่พักอาศัยและบริเวณแผงลอยช่วงเวลาหลังการขาย เนื่องจากมีพื้นที่ในเตรียมอาหารบริเวณแผงลอย ใช้รถเข็นเพื่อลำเลียงวัตถุดิบ ปรุงอาหารบริเวณจุดขาย ล้างอุปกรณ์และเก็บอุปกรณ์บริเวณแผงลอย

ทางด้านสภาพการอยู่อาศัยเจ้าของกิจการ มีที่ตั้งที่พักอาศัยอยู่บริเวณถนนพิพากษา 1 มีลักษณะเป็นอาคารพาณิชย์ ขนาด 2 ชั้น เนื้อที่ประมาณ 84 ตารางเมตร เมตร เป็นบ้านที่เช่าจากเอกชน มีห้องนอนจำนวน 2 ห้อง มีผู้พักอาศัยจำนวน 7 คน คือ ครอบครัว เหตุผลของการเลือกที่พักอาศัยคือ ใกล้แหล่งงาน

ด้านการใช้พื้นที่ในการประกอบกิจการแผงลอยอาหารภายในที่พักอาศัย เจ้าของกิจการไม่มีการปรับปรุงอาคาร มีการเตรียมอาหารบริเวณภายในบริเวณชั้น 1 ซึ่งใช้ร่วมกับการนั่งเล่นและรับประทานอาหาร และใช้ส่วนชั้น 2 สำหรับนอน จากการสำรวจ มีปัญหา ด้านคับแคบจากการเก็บวัตถุดิบในการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร

รูปภาพที่ 43 บริเวณพื้นที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัย กรณีศึกษาที่ 6

รูปภาพที่ 44 ผังการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพ กรณีศึกษาที่ 6

7) สรุปรณศึกษา ร้านอาหารแฝงลอย #7

ลักษณะประเภทอาหาร	:	ก๋วยเตี๋ยว
วันที่ทำการสำรวจ	:	30 พฤศจิกายน 2561
ผู้ทำการสัมภาษณ์	:	นายธนวิษ วมงคลชัย
ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ	:	ผู้ประกอบการเพศหญิง อายุ 72 ปี
สถานที่อยู่อาศัย	:	เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร
ระยะเวลาประกอบอาชีพ	:	30 ปี
เวลาขาย	:	18:00-24:00

ทางด้านสังคม เจ้าของกิจการมีสถานภาพสมรสและมีบุตร ไม่ได้รับการศึกษา พักอาศัยอยู่ในย่านเยาวราชจนถึงปัจจุบัน เป็นเวลา 70 ปี ทางด้านเศรษฐกิจ เจ้าของกิจการมีรายได้ 20,000 – 30,000 บาทต่อเดือน จากการประกอบอาชีพแฝงลอยอาหารเป็นหลัก ไม่มีเงินฝาก มีรายจ่ายหลักในการประกอบอาชีพแฝงลอยอาหาร คือ ค่าเช่าแผง ค่าสาธารณูปโภค ค่าจ้างคนงาน มีรายจ่ายด้านที่อยู่อาศัย คือค่าเช่าและค่าน้ำค่าไฟ ประมาณ 10,000 บาทต่อเดือน

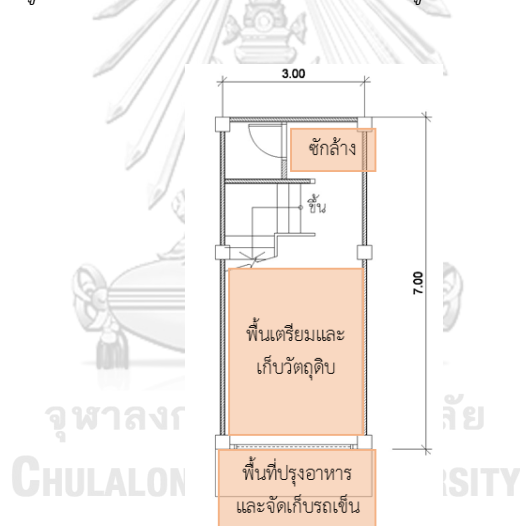
ทางด้านกระบวนการประกอบอาหาร เจ้าของกิจการมีดำเนินกิจการแฝงลอยอาหาร 30 ปี ดำเนินกิจการแบบครอบครัวนับแต่กระบวนการซื้อ การจัดเตรียม การปรุง และว่าจ้างลูกจ้าง ในกระบวนการขาย ซักล้างและจัดเก็บ ซ้ำวัตถุดิบด้วยตนเองช่วงเวลาก่อนการขาย ที่ตลาดเยาวราช เนื่องจากวัตถุดิบสด มีเตรียมวัตถุดิบภายในที่พักอาศัยช่วงเวลาก่อนการขาย เนื่องจากสะดวกและต้องการปรุงเอง ใช้รถเข็นเพื่อลำเลียงวัตถุดิบ ปรุงอาหารบริเวณจุดขาย ล้างอุปกรณ์และเก็บอุปกรณ์บริเวณที่พักอาศัย

ทางด้านสภาพการอยู่อาศัยเจ้าของกิจการ มีที่ตั้งที่พักอาศัยอยู่บริเวณถนนพิพากษา 2 มีลักษณะเป็นอาคารพาณิชย์ ขนาด 2 ชั้น เนื้อที่ประมาณ 84 ตารางเมตร เมตร เป็นบ้านที่เช่าจากทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ มีห้องนอนจำนวน 2 ห้อง มีผู้พักอาศัยจำนวน 7 คน คือ ครอบครัว เหตุผลของการเลือกที่พักอาศัยคือ อยู่นานแล้ว

ด้านการใช้พื้นที่ในการประกอบกิจการแผงลอยอาหารภายในที่พักอาศัย เจ้าของกิจการไม่มีการปรับปรุงอาคาร มีการเตรียมอาหารบริเวณภายในบริเวณชั้น 1 ซึ่งใช้ร่วมกับการเล่นและรับประทานอาหาร และใช้พื้นที่หน้าอาคารเพื่อการปรุงอาหาร และใช้ส่วนชั้น 2 สำหรับนอน จากการสำรวจ มีปัญหา ด้านคับแคบและสกปรกจากการปรุงอาหารในการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร

รูปภาพที่ 45 บริเวณพื้นที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัย กรณีศึกษาที่ 7

รูปภาพที่ 46 ผังการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพ กรณีศึกษาที่ 7

8) สรุปรณีศึกษา ร้านอาหารแผงลอย #8

ลักษณะประเภทอาหาร	:	ขนมหวาน
วันที่ทำการสำรวจ	:	8 ธันวาคม 2561
ผู้ทำการสัมภาษณ์	:	นายธนวิชัย วรมงคลชัย
ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ	:	ผู้ประกอบการเพศหญิง อายุ 74 ปี
สถานที่อยู่อาศัย	:	เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร
ระยะเวลาประกอบอาชีพ	:	50 ปี
เวลาขาย	:	18:00-24:00

ทางด้านสังคม เจ้าของกิจการมีสถานภาพสมรส ไม่ได้รับการศึกษา พักอาศัยอยู่ในย่านเยาวราชจนถึงปัจจุบันเป็นเวลา 74 ปี ทางด้านเศรษฐกิจ เจ้าของกิจการมีรายได้ มากกว่า 50,000 บาทต่อเดือน จากการประกอบอาชีพแผงลอยอาหารเป็นหลัก ไม่ได้ให้ข้อมูลด้านเงินออม มีรายจ่ายหลักในการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร คือ ค่าเช่าแผง ค่าสาธารณูปโภค ค่าจ้างคนงาน มีรายจ่ายด้านที่อยู่อาศัย เฉพาะค่าน้ำค่าไฟ ประมาณ 5,000 บาทต่อเดือน

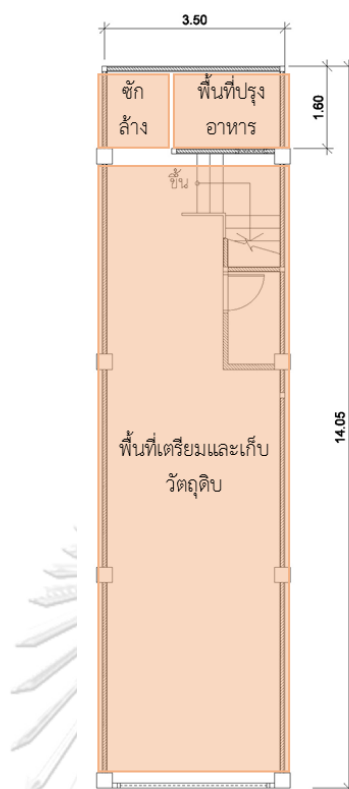
ทางด้านกระบวนการประกอบอาหาร เจ้าของกิจการมีดำเนินกิจการแผงลอยอาหาร 50 ปี ดำเนินกิจการแบบครอบครัวนับแต่กระบวนการซื้อ การปรุง การขาย และว่าจ้างลูกจ้าง ในกระบวนการจัดเตรียม ซักล้างและจัดเก็บ ซื่อวัตถุดิบด้วยวิธีการให้สวนผลไม้มาส่งช่วงเวลาก่อนการขาย ที่ฉะเชิงเทรา เนื่องจากวัตถุดิบสด มีเตรียมวัตถุดิบและปรุงอาหารภายในที่พักอาศัยช่วงเวลาก่อนการขาย เนื่องจากมีพื้นที่ในการประกอบอาชีพ ใช้รถเข็นเพื่อลำเลียงวัตถุดิบ ล้างอุปกรณ์และเก็บอุปกรณ์บริเวณที่พักอาศัย

ทางด้านสภาพการอยู่อาศัยเจ้าของกิจการ มีที่ตั้งที่พักอาศัยอยู่บริเวณถนนพิพากษา 2 มีลักษณะเป็นอาคารพาณิชย์ ขนาด 5 ชั้น เนื้อที่ประมาณ 240 ตารางเมตร เป็นบ้านของตนเองที่ซื้อมานานแล้ว มีห้องนอนจำนวน 4 ห้อง มีผู้พักอาศัยจำนวน 2 คน คือ ครอบครัว เหตุผลของการเลือกที่พำนักอาศัยคือ อยู่ตั้งแต่เกิด

ด้านการใช้พื้นที่ในการประกอบกิจการแผงลอยอาหารภายในที่พักอาศัย เจ้าของกิจการมีการปรับปรุงด้านการระบายอากาศและอุปกรณ์ในการปรุงอาหารบริเวณพื้นที่หลังอาคาร มีการใช้พื้นที่ภายในอาคารชั้น 1 เพื่อการเตรียมและเก็บวัตถุดิบโดยเฉพาะ จอดรถเข็นบริเวณหน้าอาคาร โดยมีการแบ่งแยกส่วนประกอบอาชีพแผงลอยและอยู่อาศัยอย่างชัดเจน จากการสำรวจ ไม่มีปัญหาในการอยู่อาศัยจากการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร

รูปภาพที่ 47 บริเวณพื้นที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัย กรณีศึกษาที่ 8

รูปภาพที่ 48 ผังการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพ กรณีศึกษาที่ 8

9) สรุปรณีศึกษา ร้านอาหารแมงลอย #9

ลักษณะประเภทอาหาร	:	ข้าว
วันที่ทำการสำรวจ	:	8 ธันวาคม 2561
ผู้ทำการสัมภาษณ์	:	นายธนวิษ วรรณคลชัย
ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ	:	ผู้ประกอบการเพศหญิง อายุ 44 ปี
สถานที่อยู่อาศัย	:	เขตสาทร กรุงเทพมหานคร
ระยะเวลาประกอบอาชีพ	:	20 ปี
เวลาขาย	:	18:00-24:00

ทางด้านสังคม เจ้าของกิจการมีสถานภาพสมรส การศึกษาระดับประถม มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ศรีสะเกษ และย้ายมาเช่าที่พักอาศัยอยู่ในเขตสาทร เป็นเวลา 20 ปี ทางด้านเศรษฐกิจ เจ้าของกิจการมีรายได้ 20,000 – 30,000 บาทต่อเดือน จากการประกอบอาชีพแมงลอยอาหารเป็นหลัก มีเงินฝาก 2,000 บาทต่อเดือน มีรายจ่ายหลักในการประกอบอาชีพแมงลอยอาหาร คือ ค่าเช่าแผง ค่าสาธารณูปโภค ค่าเดินทาง ค่าจ้างคนงาน ค่าเช่าที่เก็บอุปกรณ์ มีรายจ่ายด้านที่อยู่อาศัย คือค่าเช่าและค่าน้ำค่าไฟ ประมาณ 3,000 บาทต่อเดือน

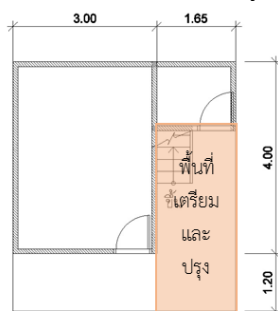
ทางด้านกระบวนการประกอบอาหาร เจ้าของกิจการมีดำเนินกิจการแผงลอยอาหาร 20 ปี ดำเนินกิจการแบบครอบครัวและลูกจ้าง นับแต่กระบวนการซื้อ การจัดเตรียม การปรุง การขาย การซักล้าง และจัดเก็บ ซึ่งวัตถุดิบด้วยวิธีการให้ผู้ค้ามาส่งช่วงเวลาก่อนการขาย ที่ตลาดแสงจันทร์ เนื่องจากใกล้บ้าน มีเตรียมวัตถุดิบและปรุงอาหารภายในที่พักอาศัยช่วงเวลาก่อนการขาย เนื่องจากสะดวกและมีพื้นที่ในการประกอบอาหาร ใช้รถพาหนะรับจ้างเพื่อลำเลียงวัตถุดิบ ล้างอุปกรณ์และเก็บอุปกรณ์บริเวณแผงลอย

ทางด้านสภาพการอยู่อาศัยเจ้าของกิจการ มีที่ตั้งที่พักอาศัยอยู่บริเวณซอยแสงจันทร์ มีลักษณะเป็นห้องเช่า ขนาด 2 ชั้น เนื้อที่ประมาณ 84 ตารางเมตร เป็นบ้านที่เช่าจากเอกชน มีห้องนอนจำนวน 2 ห้อง มีผู้พักอาศัยจำนวน 3 คน คือ ครอบครัว เหตุผลของการเลือกที่พักอาศัยคือ มีคนจังหวัดเดียวกันอยู่

ด้านการใช้พื้นที่ในการประกอบกิจการแผงลอยอาหารภายในที่พักอาศัย เจ้าของกิจการมีการปรับปรุงอาคารด้านอุปกรณ์การปรุงอาหาร ทั้งนี้มีการเตรียมอาหารและปรุงอาหารบริเวณหลังอาคาร และใช้ส่วนชั้น 2 สำหรับนอน จากการสำรวจมีปัญหาสกรปรกจากการปรุงอาหารในการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร

รูปภาพที่ 49 บริเวณพื้นที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัย กรณีศึกษาที่ 9

รูปภาพที่ 50 ผังการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพ กรณีศึกษาที่ 9

10) สรุปรณศึกษา ร้านอาหารแผงลอย #10

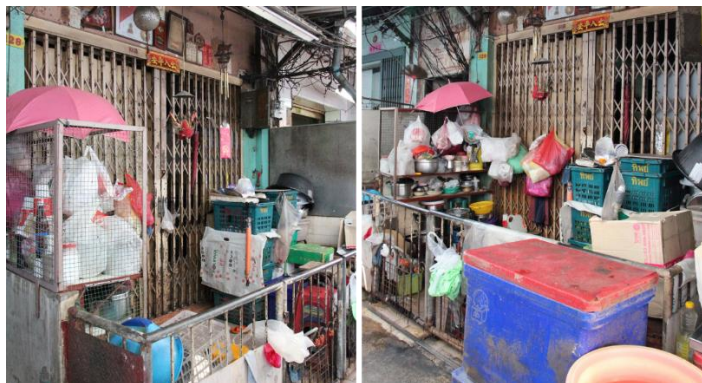
ลักษณะประเภทอาหาร	:	ขนมหวาน
วันที่ทำการสำรวจ	:	20 ธันวาคม 2561
ผู้ทำการสัมภาษณ์	:	นายธนวิษ วรรณคลชัย
ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ	:	ผู้ประกอบการเพศหญิง อายุ 43 ปี
สถานที่อยู่อาศัย	:	เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร
ระยะเวลาประกอบอาชีพ	:	5 ปี
เวลาขาย	:	18:00-24:00

ทางด้านสังคม เจ้าของกิจการมีสถานภาพโสด การศึกษาระดับ ปวช. พักอาศัยอยู่ในย่านเยาวราช จนถึงปัจจุบัน เป็นเวลา 43 ปี ทางด้านเศรษฐกิจ เจ้าของกิจการมีรายได้ 20,000 บาทต่อเดือน จากการประกอบอาชีพแผงลอยอาหารเป็นหลัก มีเงินฝาก 2,000 บาทต่อเดือน มีรายจ่ายหลักในการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร คือ ค่าเช่าแผง ค่าสาธารณูปโภค มีรายจ่ายด้านที่อยู่อาศัย คือค่าเช่าและค่าน้ำค่าไฟ ประมาณ 5,000 บาทต่อเดือน

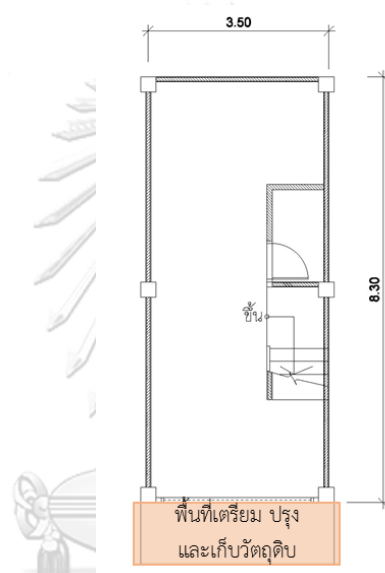
ทางด้านกระบวนการประกอบอาหาร เจ้าของกิจการมีดำเนินกิจการแผงลอยอาหาร 5 ปี ดำเนินกิจการด้วยตนเอง นับแต่กระบวนการซื้อ การจัดเตรียม การปรุง การขาย การชั่งล้าง และจัดเก็บ ซื้อวัตถุดิบด้วยตนเองช่วงเวลาก่อนการขาย ที่ตลาดเยาวราช เนื่องจากเป็นแหล่งวัตถุดิบ มีเตรียมวัตถุดิบและปรุงอาหารภายในที่พักอาศัยช่วงเวลาก่อนการขาย เนื่องจากมีพื้นที่หน้าบ้าน ใช้รถเข็นเพื่อลำเลียงวัตถุดิบ ล้างอุปกรณ์และเก็บอุปกรณ์บริเวณที่พักอาศัย

ทางด้านสภาพการอยู่อาศัยเจ้าของกิจการ มีที่ตั้งที่พักอาศัยอยู่บริเวณซอยเยาวราช 4 มีลักษณะเป็นอาคารพาณิชย์ ขนาด 4 ชั้น เนื้อที่ประมาณ 168 ตารางเมตร เป็นบ้านที่เช่าจากทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ มีห้องนอนจำนวน 3 ห้อง มีผู้พักอาศัยจำนวน 3 คน คือ ครอบครัว เหตุผลของการเลือกที่พำนักอาศัยคือ ใกล้แหล่งงาน

ด้านการใช้พื้นที่ในการประกอบกิจการแผงลอยอาหารภายในที่พักอาศัย เจ้าของกิจการไม่มีการปรับปรุงอาคาร มีการเตรียมอาหารและปรุงอาหารบริเวณหน้าอาคาร จอดรถเข็นหน้าอาคาร โดยมีการแบ่งแยกส่วนประกอบอาชีพแผงลอยและอยู่อาศัยอย่างชัดเจน เจ้าของกิจการใช้พื้นที่อยู่อาศัยบริเวณที่ชั้น 1 สำหรับนั่งเล่นและรับประทานอาหาร ส่วนชั้น 2 ใช้สำหรับนอน จากการสำรวจ มีปัญหาคับแคบในการอยู่อาศัยจากการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร

รูปภาพที่ 51 บริเวณพื้นที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัย กรณีศึกษาที่ 10

รูปภาพที่ 52 ผังการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพ กรณีศึกษาที่ 10

11) สรุปรณีศึกษา ร้านอาหารแผงลอย #11

ลักษณะประเภทอาหาร	:	ขนมหวาน
วันที่ทำการสำรวจ	:	12 ธันวาคม 2561
ผู้ทำการสัมภาษณ์	:	นายธนวัช วรมงคลชัย
ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ	:	ผู้ประกอบการเพศหญิง อายุ 59 ปี
สถานที่อยู่อาศัย	:	เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร
ระยะเวลาประกอบอาชีพ	:	20 ปี
เวลาขาย	:	18:00-24:00

ทางด้านสังคม เจ้าของกิจการมีสถานภาพโสด การศึกษาระดับประถม พักอาศัยอยู่ในย่านเยาวราช จนถึงปัจจุบัน เป็นเวลา 59 ปี ทางด้านเศรษฐกิจ เจ้าของกิจการมีรายได้ 50,000 บาทต่อเดือน จากการ

ประกอบอาชีพแผงลอยอาหารเป็นหลัก มีเงินฝาก 10,000 บาทต่อเดือน มีรายจ่ายหลักในการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร คือ ค่าเช่าแผง ค่าสาธารณูปโภค และ ค่าลูกจ้าง มีรายจ่ายด้านที่อยู่อาศัย คือค่าน้ำค่าไฟ ประมาณ 10,000 บาทต่อเดือน

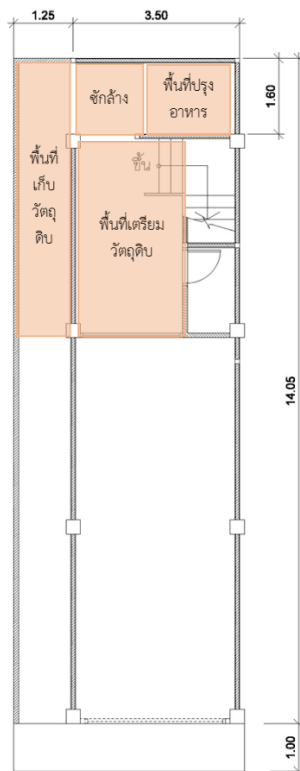
ทางด้านกระบวนการประกอบอาหาร เจ้าของกิจการมีดำเนินกิจการแผงลอยอาหาร 20 ปี ดำเนินกิจการแบบครอบครัวนับแต่กระบวนการซื้อ การจัดเตรียม การปรุง การขาย และว่าจ้างลูกจ้าง ในกระบวนการซักรีดและจัดเก็บ ซื่อวัตถุดิบด้วยตนเองช่วงเวลาก่อนการขาย ที่ตลาดมหานาค เนื่องจากเป็นเจ้าของประจำ มีเตรียมวัตถุดิบและปรุงอาหารภายในที่พักอาศัยช่วงเวลาก่อนการขาย เนื่องจากใกล้แหล่งงาน ใช้รถเข็นเพื่อลำเลียงวัตถุดิบ ล้างอุปกรณ์และเก็บอุปกรณ์บริเวณที่พักอาศัย

ทางด้านสภาพการอยู่อาศัยเจ้าของกิจการ มีที่ตั้งที่พักอาศัยอยู่บริเวณรอกข้าวสาร มีลักษณะเป็นอาคารพาณิชย์ ขนาด 3 ชั้น เนื้อที่ประมาณ 180 ตารางเมตร เป็นบ้านของพ่อแม่ มีห้องนอนจำนวน 4 ห้อง มีผู้พักอาศัยจำนวน 10 คน คือ ครอบครัวและคนงาน เหตุผลของการเลือกที่พักอาศัยคือ เป็นบ้านของแม่

ด้านการใช้พื้นที่ในการประกอบกิจการแผงลอยอาหารภายในที่พักอาศัย เจ้าของกิจการมีการปรับปรุงอาคารเพื่อสำหรับปรุงอาหารและซักรีดบริเวณหลังอาคาร และเตรียมวัตถุดิบภายในอาคารบริเวณที่ติดกับพื้นที่หลังอาคาร ใช้พื้นที่หน้าอาคารจอดรถเข็น โดยมีการแบ่งแยกส่วนประกอบอาชีพแผงลอยและอยู่อาศัยอย่างชัดเจน เจ้าของกิจการใช้พื้นที่อยู่อาศัยบริเวณที่ชั้น 2-3 สำหรับนั่งเล่นและนอน จากการสำรวจมีปัญหาคับแคบบริเวณชั้น 1 จากการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร

รูปภาพที่ 53 บริเวณพื้นที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัย กรณีศึกษาที่ 11

รูปภาพที่ 54 ผังการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพ กรณีศึกษาที่ 11

12) สรุปกรณีศึกษา ร้านอาหารแผงลอย #12

ลักษณะประเภทอาหาร	:	ข้าว
วันที่ทำการสำรวจ	:	11 ธันวาคม 2561
ผู้ทำการสัมภาษณ์	:	นายธนวิษ วรมงคลชัย
ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ	:	ผู้ประกอบการเพศหญิง อายุ 60 ปี
สถานที่อยู่อาศัย	:	เขตหนองแขม กรุงเทพมหานคร
ระยะเวลาประกอบอาชีพ	:	30 ปี
เวลาขาย	:	18:00-24:00

ทางด้านสังคม เจ้าของกิจการมีสถานภาพแต่งงานและมีบุตร ไม่มีระดับการศึกษา ภูมิลำเนาเดิมอยู่เยาวราช และย้ายไปซื้อที่อยู่อาศัยที่เขตหนองแขม เป็นเวลา 10 ปี ทางด้านเศรษฐกิจ เจ้าของกิจการมีรายได้ 20,000 บาทต่อเดือน จากการประกอบอาชีพแผงลอยอาหารเป็นหลัก ไม่มีเงินออม มีรายจ่ายหลักในการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร คือ ค่าเช่าแผง ค่าสาธารณูปโภค ค่าเดินทาง ค่าจ้างคนงาน ค่าเช่าที่เก็บอุปกรณ์ มีรายจ่ายด้านที่อยู่อาศัย คือค่าน้ำค่าไฟ ประมาณ 3,000 บาทต่อเดือน

ทางด้านกระบวนการประกอบอาหาร เจ้าของกิจการมีดำเนินกิจการแผงลอยอาหาร 30 ปี ดำเนินกิจการแบบครอบครัวนับแต่กระบวนการซื้อ การจัดเตรียม การปรุง การขาย และว่าจ้างลูกจ้าง ใน

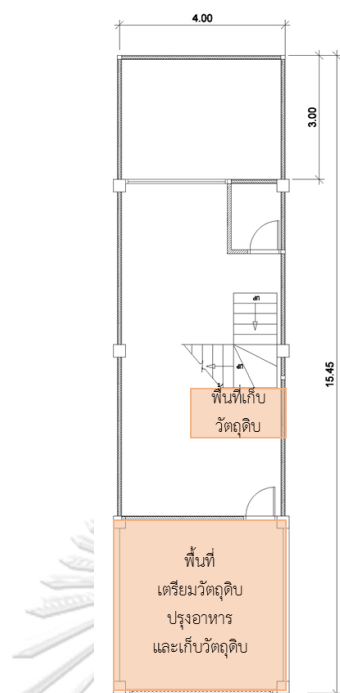
กระบวนการซักล้างและจัดเก็บ ซึ่วัตถุดิบด้วยตนเองช่วงเวลาก่อนการขาย ที่ตลาดบางแค เนื่องจากใกล้ที่พักอาศัย มีเตรียมวัตถุดิบและปรุงอาหารภายในที่พักอาศัยช่วงเวลาก่อนการขาย เนื่องจากมีพื้นที่ในการประกอบอาหารภายในที่พักอาศัยโดยเฉพาะ ใช้รถยนต์ส่วนตัวเพื่อลำเลียงวัตถุดิบ ล้างอุปกรณ์และจัดเก็บอุปกรณ์บริเวณแผงลอย

ทางด้านสภาพการอยู่อาศัยเจ้าของกิจการ มีที่ตั้งที่พักอาศัยอยู่บริเวณถนนหนองแขม มีลักษณะเป็นอาคารทาว์นเฮาส์ขนาด 5 ชั้น เนื้อที่ประมาณ 240 ตารางเมตร เป็นบ้านที่ซื้อด้วยตนเอง มีห้องนอนจำนวน 4 ห้อง มีผู้พักอาศัยจำนวน 2 คน คือ ครอบครัว เหตุผลของการเลือกที่พักอาศัยคือ ที่พักอาศัยที่ยาวราชห่มตัญญา ราคาที่ดินที่ที่พักอาศัยใหม่มีราคาไม่แพง

ด้านการใช้พื้นที่ในการประกอบกิจการแผงลอยอาหารภายในที่พักอาศัย เจ้าของกิจการมีการปรับปรุงด้านการระบายอากาศ อุปกรณ์ในการปรุงอาหาร และโครงสร้างบริเวณพื้นที่หน้าอาคาร เพื่อประกอบอาหารโดยเฉพาะ ซึ่งแต่เดิมเป็นพื้นที่จอดรถยนต์ เจ้าของกิจการมีการแบ่งแยกส่วนประกอบอาชีพแผงลอยและอยู่อาศัยอย่างชัดเจน ทั้งนี้เจ้าของกิจการใช้พื้นที่อยู่อาศัยบริเวณที่ชั้น 1 สำหรับนั่งเล่นและรับประทานอาหาร ส่วนชั้น 2 ใช้สำหรับนอน จากการสำรวจ ไม่มีปัญหาในการอยู่อาศัยจากการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร

รูปภาพที่ 55 บริเวณพื้นที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัย กรณีศึกษาที่ 12

รูปภาพที่ 56 ผังการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพ ครัวนักศึกษาที่ 12

13) สรุปรณีศึกษา ร้านอาหารแผงลอย #13

ลักษณะประเภทอาหาร	:	ทะเล
วันที่ทำการสำรวจ	:	12 ธันวาคม 2561
ผู้ทำการสัมภาษณ์	:	นายธนวิษ วรรณคลชัย
ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ	:	ผู้ประกอบการเพศชาย อายุ 39 ปี
สถานที่อยู่อาศัย	:	เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร
ระยะเวลาประกอบอาชีพ	:	30 ปี
เวลาขาย	:	18:00-24:00

ทางด้านสังคม เจ้าของกิจการมีสถานภาพแต่งงาน การศึกษาระดับปริญญาตรี พักอาศัยอยู่ในย่านทำดินแดงจนถึงปัจจุบัน เป็นเวลา 38 ปี ทางด้านเศรษฐกิจ เจ้าของกิจการมีรายได้มากกว่า 50,000 บาทต่อเดือน จากการประกอบอาชีพแผงลอยอาหารเป็นหลัก มีเงินฝาก 10,000 บาทต่อเดือน มีรายจ่ายหลักในการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร คือ ค่าเช่าแผง ค่าสาธารณูปโภค ค่าลูกจ้าง ค่าเดินทาง และค่าเช่าเก็บอุปกรณ์ มีรายจ่ายด้านที่อยู่อาศัย คือค่าน้ำค่าไฟ ประมาณ 5,000 บาทต่อเดือน

ทางด้านกระบวนการประกอบอาหาร เจ้าของกิจการมีดำเนินกิจการแผงลอยอาหาร 30 ปี ดำเนินกิจการแบบครอบครัวนับแต่กระบวนการซื้อ การปรุง การขาย และว่าจ้างลูกจ้าง ในกระบวนการจัดเตรียมซักรีดและจัดเก็บ ซั้ววัตถุดิบด้วยตนเองช่วงเวลาก่อนการขาย ที่ตลาดวงเวียนใหญ่ เนื่องจากอยู่ใกล้ที่พัก

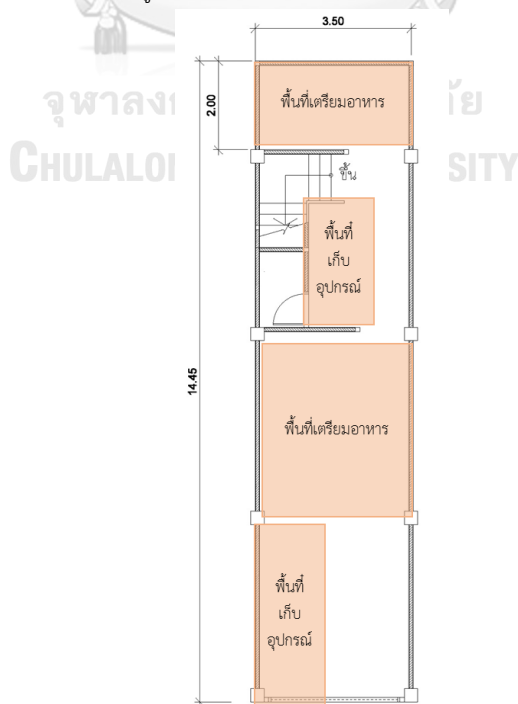
อาศัย มีเตรียมวัตถุดิบภายในที่พักอาศัยช่วงเวลาก่อนการขาย เนื่องจากมีพื้นที่ในการประกอบอาหารภายในที่พักอาศัยโดยเฉพาะ ใช้พาหนะรับจ้างเพื่อลำเลียงวัตถุดิบ ล้างอุปกรณ์และจัดเก็บอุปกรณ์บริเวณแผงลอย

ทางด้านสภาพการอยู่อาศัยเจ้าของกิจการ มีที่ตั้งที่พักอาศัยอยู่บริเวณถนนท่าดินแดง มีลักษณะเป็นอาคารพาณิชย์ ขนาด 3 ชั้น เนื้อที่ประมาณ 147 ตารางเมตร เป็นบ้านของพ่อแม่ มีห้องนอนจำนวน 3 ห้อง มีผู้พักอาศัยจำนวน 8 คน คือ ครอบครัวและคนงาน เหตุผลของการเลือกที่พักอาศัยคือ อยู่นานแล้ว

ด้านการใช้พื้นที่ในการประกอบกิจการแผงลอยอาหารภายในที่พักอาศัย เจ้าของกิจการมีการปรับปรุงด้านการระบายอากาศและอุปกรณ์ในการปรุงอาหารบริเวณพื้นที่หลังอาคาร มีการเตรียมอาหารบริเวณภายในบริเวณชั้น 1 ซึ่งใช้ร่วมกับการนั่งเล่น รับประทานอาหาร และนอน มีการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุ ทำให้ไม่สามารถเดินขึ้นชั้น 2 ได้ เจ้าของกิจการใช้พื้นที่ชั้น 2-3 สำหรับนอน จากการสำรวจ มีปัญหาด้านคับแคบจากการเก็บวัตถุดิบจากการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร

รูปภาพที่ 57 บริเวณพื้นที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัย กรณีศึกษาที่ 13

รูปภาพที่ 58 ผังการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพ กรณีศึกษาที่ 13

14) สรุปรณศึกษา ร้านอาหารแมงลอย #14

ลักษณะประเภทอาหาร	:	ก๋วยเตี๋ยว
วันที่ทำการสำรวจ	:	14 ธันวาคม 2561
ผู้ทำการสัมภาษณ์	:	นายธนวิษ วรรณคลชัย
ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ	:	ผู้ประกอบการเพศหญิง อายุ 50 ปี
สถานที่อยู่อาศัย	:	เขตยานนาวา กรุงเทพมหานคร
ระยะเวลาประกอบอาชีพ	:	21 ปี
เวลาขาย	:	18:00-24:00

ทางด้านสังคม เจ้าของกิจการมีสถานภาพโสด ระดับการศึกษา ปวส.พักอาศัยอยู่ในย่านเยาวราช จนถึงปัจจุบัน เป็นเวลา 20 ปี ทางด้านเศรษฐกิจ เจ้าของกิจการมีรายได้มากกว่า 50,000 บาทต่อเดือน จากการประกอบอาชีพแมงลอยอาหารเป็นหลัก ไม่เปิดเผยด้านเงินออม มีรายจ่ายหลักในการประกอบอาชีพ แมงลอยอาหาร คือ ค่าเช่าแผง ค่าสาธารณูปโภค ค่าเดินทาง ค่าจ้างคนงาน ค่าเช่าที่เก็บอุปกรณ์ มีรายจ่าย ด้านที่อยู่อาศัย คือค่าผ่อนบ้านและค่าน้ำค่าไฟ ประมาณ 20,000 บาทต่อเดือน

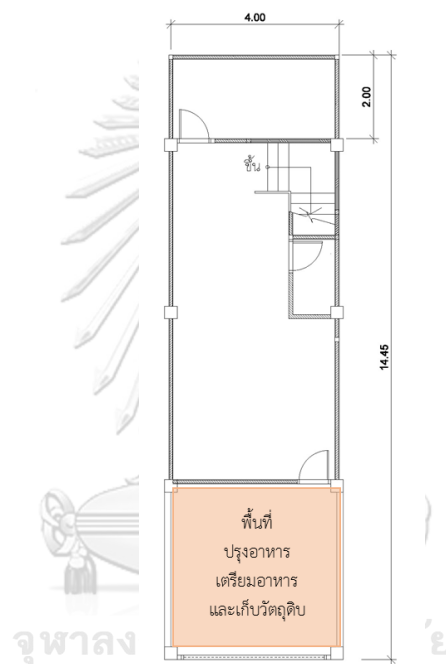
ทางด้านกระบวนการประกอบอาหาร เจ้าของกิจการมีดำเนินกิจการแมงลอยอาหาร 21 ปี ดำเนิน กิจการแบบส่วนตัวและจ้างลูกจ้าง นับแต่กระบวนการซื้อ การจัดเตรียม การปรุง การขาย การชั่งล้าง และ จัดเก็บ ซื่อวัตถุดิบด้วยตนเองช่วงเวลาก่อนการขาย ที่ตลาดสะพานปลา เนื่องจากเป็นแหล่งวัตถุดิบ มีเตรียม วัตถุดิบภายในที่พักอาศัยช่วงเวลาก่อนการขาย เนื่องจากต้องการควบคุมคุณภาพสินค้า ใช้พาหนะส่วนบุคคลเพื่อลำเลียงวัตถุดิบ ล้างอุปกรณ์และจัดเก็บอุปกรณ์บริเวณแผงลอย

ทางด้านสภาพการอยู่อาศัยเจ้าของกิจการ มีที่ตั้งที่พักอาศัยอยู่บริเวณถนนสาธุประดิษฐ์ มีลักษณะ เป็นอาคารทาวนเฮาส์ขนาด 3 ชั้น เนื้อที่ประมาณ 192 ตารางเมตร เป็นบ้านที่ซื้อด้วยตนเอง มีห้องนอน จำนวน 2 ห้อง มีผู้พักอาศัยจำนวน 3 คน คือ ครอบครัวและคนงาน เหตุผลของการเลือกที่พำนักอาศัยคือ ใกล้ แหล่งงาน

ด้านการใช้พื้นที่ในการประกอบกิจการแมงลอยอาหารภายในที่พักอาศัย เจ้าของกิจการมีการ ปรับปรุงด้านการระบายอากาศ อุปกรณ์ในการปรุงอาหาร และโครงสร้างบริเวณพื้นที่หน้าอาคาร เพื่อ ประกอบอาหารโดยเฉพาะ ซึ่งแต่เดิมเป็นพื้นที่จอดรถยนต์ เจ้าของกิจการมีการแบ่งแยกส่วนประกอบอาชีพ แมงลอยและอยู่อาศัยอย่างชัดเจน ทั้งนี้เจ้าของกิจการใช้พื้นที่อยู่อาศัยบริเวณที่ชั้น 1 สำหรับนั่งเล่นและ รับประทานอาหาร ส่วนชั้น 2 ใช้สำหรับนอน จากการสำรวจ ไม่มีปัญหาในการอยู่อาศัยจากการประกอบ อาชีพแมงลอยอาหาร

รูปภาพที่ 59 บริเวณพื้นที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัย กรณีศึกษาที่ 14

รูปภาพที่ 60 ผังการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพ กรณีศึกษาที่ 14

15) สรุปรณีศึกษา ร้านอาหารแมงลอย #15

ลักษณะประเภทอาหาร	:	ขนมหวาน
วันที่ทำการสำรวจ	:	20 ธันวาคม 2561
ผู้ทำการสัมภาษณ์	:	นายธนวิชัย วรมงคลชัย
ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ	:	ผู้ประกอบการเพศหญิง อายุ 50 ปี
สถานที่อยู่อาศัย	:	เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร
ระยะเวลาประกอบอาชีพ	:	13 ปี
เวลาขาย	:	18:00-24:00

ทางด้านสังคม เจ้าของกิจการมีสถานภาพสมรส ไม่ได้รับการศึกษา พักอาศัยอยู่ในย่านเยาวราชจนถึงปัจจุบัน เป็นเวลา 50 ปี ทางด้านเศรษฐกิจ เจ้าของกิจการมีรายได้ 40,000 – 50,000 บาทต่อเดือน จากการประกอบอาชีพแผงลอยอาหารและเล่นหุ้นเป็นหลัก มีเงินฝาก 10,000 บาทต่อเดือน มีรายจ่ายหลักคือการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร คือ ค่าเช่าแผง ค่าสาธารณูปโภค ค่าจ้างคนงาน มีรายจ่ายด้านที่อยู่อาศัยคือค่าเช่าและค่าน้ำค่าไฟ ประมาณ 5,000 บาทต่อเดือน

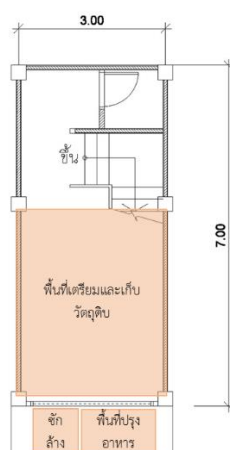
ทางด้านกระบวนการประกอบอาหาร เจ้าของกิจการมีดำเนินกิจการแผงลอยอาหาร 13 ปี ดำเนินกิจการแบบครอบครัวนับแต่กระบวนการซื้อ การจัดเตรียม การปรุง การขาย และว่าจ้างลูกจ้าง ในกระบวนการซักล้างและจัดเก็บ ซื่อวัตถุดิบด้วยตนเองช่วงเวลาก่อนการขาย ที่ตลาดปากคลองตลาด เนื่องจากใกล้ที่พักอาศัย มีเตรียมวัตถุดิบและปรุงอาหารภายในที่พักอาศัยช่วงเวลาก่อนการขาย เนื่องจากมีพื้นที่ในการประกอบอาหาร ใช้รถเข็นเพื่อลำเลียงวัตถุดิบ ล้างอุปกรณ์และเก็บอุปกรณ์บริเวณที่พักอาศัย

ทางด้านสภาพการอยู่อาศัยเจ้าของกิจการ มีที่ตั้งที่พักอาศัยอยู่บริเวณถนนพิพากษา 2 มีลักษณะเป็นอาคารพาณิชย์ ขนาด 3 ชั้น เนื้อที่ประมาณ 84 ตารางเมตร เมตร เป็นบ้านที่เช่าจากทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ มีห้องนอนจำนวน 2 ห้อง มีผู้พักอาศัยจำนวน 3 คน คือ ครอบครัว เหตุผลของการเลือกที่พักอาศัยคือ อยู่ตั้งแต่เกิด

ด้านการใช้พื้นที่ในการประกอบกิจการแผงลอยอาหารภายในที่พักอาศัย เจ้าของกิจการไม่มีการปรับปรุงอาคาร มีการเตรียมอาหารบริเวณภายในบริเวณชั้น 1 ซึ่งใช้ร่วมกับการนั่งเล่นและรับประทานอาหาร และ ใช้พื้นที่หน้าอาคารเพื่อการปรุงอาหารและซักล้าง และใช้ส่วนชั้น 2 สำหรับนอน จากการสำรวจ มีปัญหา ด้านคับแคบและสกปรกจากการปรุงอาหารในการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร

รูปภาพที่ 61 บริเวณพื้นที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัย กรณีศึกษาที่ 15

รูปภาพที่ 62 ผังการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพ กรณีศึกษาที่ 15

16) สรุปรณีศึกษา ร้านอาหารแผงลอย #16

ลักษณะประเภทอาหาร	:	ของทานเล่น
วันที่ทำการสำรวจ	:	15 ธันวาคม 2561
ผู้ทำการสัมภาษณ์	:	นายธนวิชัย วรมงคลชัย
ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ	:	ผู้ประกอบการเพศหญิง อายุ 60 ปี
สถานที่อยู่อาศัย	:	เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร
ระยะเวลาประกอบอาชีพ	:	10 ปี
เวลาขาย	:	18:00-24:00

ทางด้านสังคม เจ้าของกิจการมีสถานภาพโสด การศึกษาระดับ ปวช. มีภูมิลำเนาเดิมอยู่สาธูประดิษฐ์ และย้ายเข้ามาเช่าที่พักอาศัยในย่านเยาวราช เป็นเวลา 25 ปี ทางด้านเศรษฐกิจ เจ้าของกิจการมีรายได้ 10,000 บาทต่อเดือน จากการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร มีเงินออม 4,000 บาทต่อเดือนมีรายจ่ายหลักในการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร คือ ค่าเช่าแผง ค่าสาธารณูปโภค ค่าจ้างคนงาน และค่าเช่าที่เก็บอุปกรณ์ มีรายจ่ายด้านที่อยู่อาศัย คือค่าเช่าและค่าน้ำค่าไฟ ประมาณ 5,000 บาทต่อเดือน

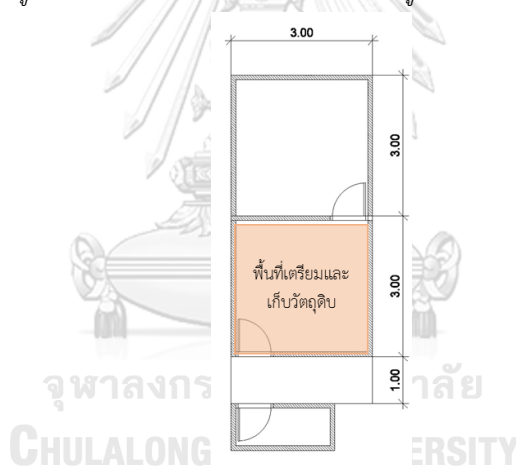
ทางด้านกระบวนการประกอบอาหาร เจ้าของกิจการมีดำเนินกิจการแผงลอยอาหาร 10 ปี ดำเนินกิจการส่วนตัวและจ้างลูกจ้าง นับแต่กระบวนการซื้อ การจัดเตรียม การปรุง การขาย การซักล้าง และจัดเก็บ ซี้อวัตถุดิบด้วยวิธีให้ตลาดมาส่งช่วงเวลาก่อนการขาย ที่ตลาดเยาวราช เนื่องจากสะดวกใกล้แหล่งขาย มีเตรียมวัตถุดิบภายในที่พักอาศัยช่วงเวลาก่อนการขาย เนื่องจากมีพื้นที่ในเตรียมอาหารบริเวณที่พักอาศัย ใช้รถเข็นเพื่อลำเลียงวัตถุดิบ ปรุงอาหารบริเวณจุดขาย ล้างอุปกรณ์และเก็บอุปกรณ์บริเวณแผงลอย

ทางด้านสภาพการอยู่อาศัยเจ้าของกิจการ มีที่ตั้งที่พักอาศัยอยู่บริเวณตรอกข้าวสาว มีลักษณะเป็นห้องเช่าขนาด 1 ชั้น เนื้อที่ประมาณ 20 ตารางเมตร เช่าจากหน่วยงานเอกชน มีลักษณะเป็นห้องสตูดิโอ มีผู้พักอาศัยจำนวน 2 คน คือ คนงาน เหตุผลของการเลือกที่พักอาศัยคือ ที่เช่าอยู่ใกล้แหล่งขาย

ด้านการใช้พื้นที่ในการประกอบกิจการแผงลอยอาหารภายในที่พักออาศัย เจ้าของกิจการมีการปรับปรุงอุปกรณ์ในการเตรียมวัตถุดิบบริเวณด้านหน้าห้อง โดยมีการแบ่งแยกส่วนประกอบอาชีพแผงลอยและอยู่อาศัยอย่างชัดเจน เจ้าของกิจการใช้พื้นที่อยู่อาศัยภายในห้อง สำหรับนั่งเล่นและนอน จากการสำรวจ มีปัญหาด้านคับแคบจากการเก็บวัตถุดิบและอุปกรณ์ในการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร

รูปภาพที่ 63 บริเวณพื้นที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัย กรณีศึกษาที่ 16

รูปภาพที่ 64 ผังการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพ กรณีศึกษาที่ 16

17) สรุปรณีศึกษา ร้านอาหารแผงลอย #17

ลักษณะประเภทอาหาร	:	ข้าว
วันที่ทำการสำรวจ	:	10 ธันวาคม 2561
ผู้ทำการสัมภาษณ์	:	นายธนรัช วรรณกลชัย
ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ	:	ผู้ประกอบการเพศหญิง อายุ 65 ปี
สถานที่อยู่อาศัย	:	เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร
ระยะเวลาประกอบอาชีพ	:	35 ปี
เวลาขาย	:	18:00-24:00

ทางด้านสังคม เจ้าของกิจการมีสถานภาพโสดและมีบุตร ไม่มีระดับการศึกษา มีภูมิลำเนาเดิมอยู่สาธูประดิษฐ์ และย้ายเข้ามาเช่าที่พักอาศัยในย่านเยาวราช เป็นเวลา 30 ปี ทางด้านเศรษฐกิจ เจ้าของกิจการมีรายได้ 20,000 บาทต่อเดือน จากการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร มีเงินออม 8,000 บาทต่อเดือน มีรายจ่ายหลักในการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร คือ ค่าเช่าแผง ค่าสาธารณูปโภค ค่าจ้างคนงาน และค่าเช่าที่เก็บอุปกรณ์ มีรายจ่ายด้านที่อยู่อาศัย คือค่าเช่าและค่าน้ำค่าไฟ ประมาณ 2,500 บาทต่อเดือน

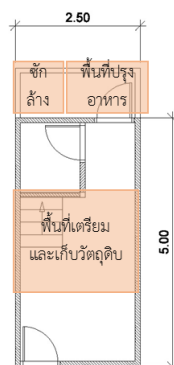
ทางด้านกระบวนการประกอบอาหาร เจ้าของกิจการมีดำเนินกิจการแผงลอยอาหาร 35 ปี ดำเนินกิจการส่วนตัวนับแต่กระบวนการซื้อ การจัดเตรียม การปรุง การขาย และว่าจ้างลูกจ้าง ในกระบวนการซักรีดและจัดเก็บ ซั้ววัตถุดิบด้วยตนเองช่วงเวลาก่อนการขาย ที่ตลาดเยาวราช เนื่องจากสะดวกใกล้แหล่งขาย มีเตรียมวัตถุดิบภายในที่พักอาศัยช่วงเวลาก่อนการขาย เนื่องจากไม่มีพื้นที่เตรียมหน้าแผงลอย ใช้รถเข็นเพื่อลำเลียงวัตถุดิบ ปรุงอาหารบริเวณจุดขาย ล้างอุปกรณ์และเก็บอุปกรณ์บริเวณแผงลอย

ทางด้านสภาพการอยู่อาศัยเจ้าของกิจการ มีที่ตั้งที่พักอาศัยอยู่บริเวณถนนแปลงนาม มีลักษณะที่พักอาศัยเป็นแฟลต เนื้อที่ประมาณ 24 ตารางเมตร เช่าจากหน่วยงานเอกชน มีลักษณะเป็นห้องสตูดิโอ มีผู้พักอาศัยจำนวน 2 คน คือ ครอบครัว เหตุผลของการเลือกที่พักอาศัยคือ ใกล้แหล่งงาน

ด้านการใช้พื้นที่ในการประกอบกิจการแผงลอยอาหารภายในที่พักอาศัย เจ้าของกิจการไม่มีการปรับปรุงอาคาร มีการเตรียมอาหารบริเวณภายในบริเวณชั้น 1 ซึ่งใช้ร่วมกับการเล่น รับประทานอาหาร และนอน โดยใช้พื้นที่หลังอาคารเพื่อการปรุงอาหารและซักรีด จากการสำรวจ มีปัญหาด้านคับแคบจากการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร

รูปภาพที่ 65 บริเวณพื้นที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัย กรณีศึกษาที่ 17

รูปภาพที่ 66 ผังการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพ กรณีศึกษาที่ 17

18) สรุปรณีศึกษา ร้านอาหารแผงลอย #18

ลักษณะประเภทอาหาร	:	ของทานเล่น
วันที่ทำการสำรวจ	:	16 ธันวาคม 2561
ผู้ทำการสัมภาษณ์	:	นายธนวิษ วรมงคลชัย
ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ	:	ผู้ประกอบการเพศหญิง อายุ 47 ปี
สถานที่อยู่อาศัย	:	เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร
ระยะเวลาประกอบอาชีพ	:	30 ปี
เวลาขาย	:	18:00-24:00

ทางด้านสังคม เจ้าของกิจการมีสถานภาพสมรสและมีบุตร การศึกษาระดับปริญญาตรี พักอาศัยอยู่ในย่านเยาวราชจนถึงปัจจุบัน เป็นเวลา 47 ปี ทางด้านเศรษฐกิจ เจ้าของกิจการมีรายได้ 20,000 บาทต่อเดือน จากการประกอบอาชีพแผงลอยอาหารเป็นหลัก ไม่มีเงินฝาก มีรายจ่ายหลักในการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร คือ ค่าเช่าแผง ค่าสาธารณูปโภค และค่าเช่าเก็บอุปกรณ์ มีรายจ่ายด้านที่อยู่อาศัย คือค่าน้ำค่าไฟ ประมาณ 5,000 บาทต่อเดือน

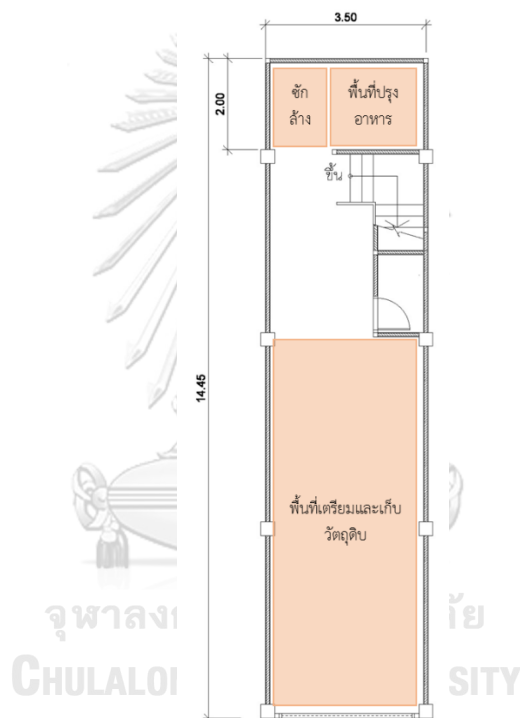
ทางด้านกระบวนการประกอบอาหาร เจ้าของกิจการมีดำเนินกิจการแผงลอยอาหาร 30 ปี ดำเนินกิจการแบบครอบครัว นับแต่กระบวนการซื้อ การจัดเตรียม การปรุง การขาย การซีกล่าง และจัดเก็บ ซื้อวัตถุดิบโดยตลาดมาส่ง ช่วงเวลาก่อนการขาย ที่ตลาดเยาวราช เนื่องจากอยู่ใกล้ที่พักอาศัย มีเตรียมวัตถุดิบและปรุงอาหารภายในที่พักอาศัย ช่วงเวลาก่อนการขาย เนื่องจากมีพื้นที่ในการประกอบอาหารภายในที่พักอาศัย ใช้รถเข็นเพื่อลำเลียงวัตถุดิบ ล้างอุปกรณ์ และจัดเก็บอุปกรณ์บริเวณแผงลอย

ทางด้านสภาพการอยู่อาศัยเจ้าของกิจการ มีที่ตั้งที่พักอาศัยอยู่บริเวณถนนวงเวียน 22 กรกฎาคม มีลักษณะเป็นอาคารพาณิชย์ ขนาด 4 ชั้น เนื้อที่ประมาณ 240 ตารางเมตร เป็นบ้านของพ่อแม่ มีห้องนอนจำนวน 4 ห้อง มีผู้พักอาศัยจำนวน 12 คน คือ ครอบครัว เหตุผลของการเลือกที่พักอาศัยคือ อยู่นานแล้ว

ด้านการใช้พื้นที่ในการประกอบกิจการแผงลอยอาหารภายในที่พักอาศัย เจ้าของกิจการมีการปรับปรุงด้านอุปกรณ์ในการปรุงอาหารบริเวณพื้นที่หลังอาคาร มีการเตรียมอาหารบริเวณภายในบริเวณชั้น 1 ซึ่งใช้ร่วมกับการนั่งเล่นรับประทานอาหาร และนอน มีการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุทำให้ไม่สามารถเดินขึ้นชั้น 2 ได้ เจ้าของกิจการใช้พื้นที่ชั้น 2-4 สำหรับนอน จากการสำรวจ มีปัญหาด้านคับแคบจากการเก็บวัตถุดิบจากการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร

รูปภาพที่ 67 บริเวณพื้นที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัย กรณีศึกษาที่ 18

รูปภาพที่ 68 ผังการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพ กรณีศึกษาที่ 18

19) สรุปรณีศึกษา ร้านอาหารแฝงลอย #19

ลักษณะประเภทอาหาร	:	ขนมหวาน
วันที่ทำการสำรวจ	:	22 ธันวาคม 2561
ผู้ทำการสัมภาษณ์	:	นายธนวิษ วรมงคลชัย
ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ	:	ผู้ประกอบการเพศหญิง อายุ 54 ปี
สถานที่อยู่อาศัย	:	เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร
ระยะเวลาประกอบอาชีพ	:	20 ปี
เวลาขาย	:	18:00-24:00

ทางด้านสังคม เจ้าของกิจการมีสถานภาพสมรสและมีบุตร การศึกษาระดับมัธยม มีภูมิลำเนาเดิม อยู่โคราช และย้ายมาเช่าที่พักอาศัยในย่านเยาวราช เป็นเวลา 20 ปี ทางด้านเศรษฐกิจ เจ้าของกิจการมี รายได้ 30,000 -40,000 บาทต่อเดือน จากการประกอบอาชีพแผงลอยอาหารเป็นหลัก ไม่มีเงินฝาก มี รายจ่ายหลักในการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร คือ ค่าเช่าแผง ค่าสาธารณูปโภค ค่าเดินทาง ค่าจ้าง คนงาน และค่าเช่าเก็บอุปกรณ์ มีรายจ่ายด้านที่อยู่อาศัย คือค่าน้ำค่าไฟ ประมาณ 12,500 บาทต่อเดือน

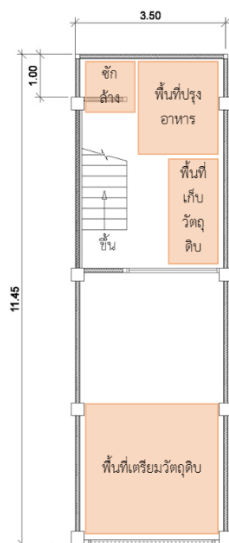
ทางด้านกระบวนการประกอบอาหาร เจ้าของกิจการมีดำเนินกิจการแผงลอยอาหาร 30 ปี ดำเนิน กิจการแบบส่วนตัวนับแต่กระบวนการซื้อ การปรุง การขาย และว่าจ้างลูกจ้าง ในกระบวนการจัดเตรียม ชัก ล้างและจัดเก็บ ซั้วัตถุดิบโดยตลาดมาส่งช่วงเวลาก่อนการขาย ที่ตลาดเยาวราช เนื่องจากอยู่ใกล้ตลาด มี เตรียมวัตถุดิบและปรุงอาหารภายในที่พักอาศัยช่วงเวลาก่อนการขาย เนื่องจากพื้นที่ขายไม่มีที่ให้เตรียม ใช้ รถพาหะรับจ้างและพาหะส่วนตัวเพื่อลำเลียงวัตถุดิบ ล้างอุปกรณ์และจัดเก็บอุปกรณ์บริเวณแผงลอย

ทางด้านสภาพการอยู่อาศัยเจ้าของกิจการ มีที่ตั้งที่พักอาศัยอยู่บริเวณถนนจักรวรรดิ มีลักษณะ เป็นอาคารพาณิชย์ ขนาด 2 ชั้น เนื้อที่ประมาณ 70 ตารางเมตร เช่าจากหน่วยงานเอกชน มีห้องนอน จำนวน 2 ห้อง มีผู้พักอาศัยจำนวน 5 คน คือ ครอบครัวและคนงาน เหตุผลของการเลือกที่พำอาศัยคือ ใกล้ แหล่งงาน

ด้านการใช้พื้นที่ในการประกอบกิจการแผงลอยอาหารภายในที่พักอาศัย เจ้าของกิจการไม่มีการ ปรับปรุงอาคาร มีการเตรียมอาหารบริเวณภายในบริเวณชั้น 1 ซึ่งใช้ร่วมกับการนั่งเล่น รับประทานอาหาร และที่นอนของคนงาน โดยใช้พื้นที่หลังอาคารเพื่อการปรุงอาหาร เก็บวัตถุดิบและชักล้าง จากการสำรวจ มี ไม่มีปัญหาจากการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร

รูปภาพที่ 69 บริเวณพื้นที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัย กรณีศึกษาที่ 19

รูปภาพที่ 70 ผังการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพ กรณีศึกษาที่ 19

20) สรุปรณีศึกษา ร้านอาหารแมงลอย #20

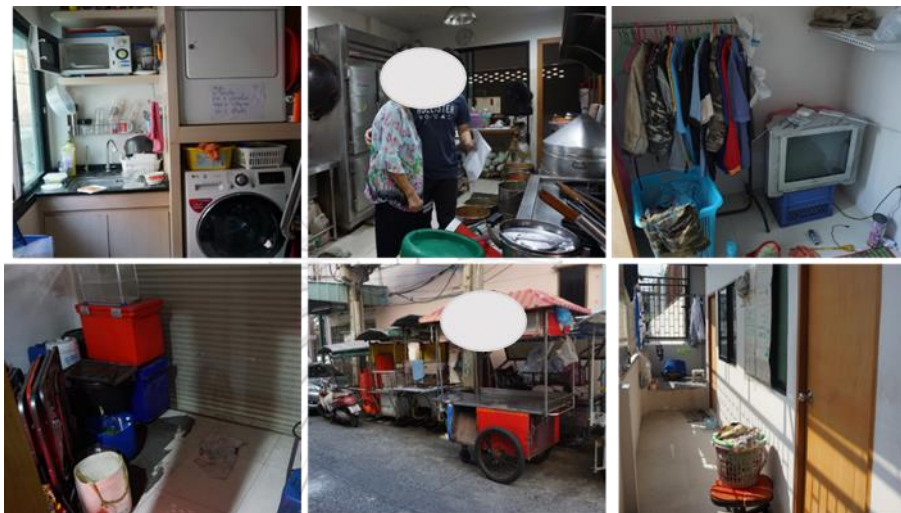
ลักษณะประเภทอาหาร	:	ข้าว
วันที่ทำการสำรวจ	:	2 ธันวาคม 2561
ผู้ทำการสัมภาษณ์	:	นายนรวัช วรมงคลชัย
ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ	:	ผู้ประกอบการเพศหญิง อายุ 75 ปี
สถานที่อยู่อาศัย	:	เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร
ระยะเวลาประกอบอาชีพ	:	50 ปี
เวลาขาย	:	18:00-24:00

ทางด้านสังคม เจ้าของกิจการมีสถานภาพสมรสและมีบุตร การศึกษาระดับมัธยม มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ต่างจังหวัด และย้ายมาเช่าที่พักอาศัยในย่านเยาวราชและอยู่อาศัยมา 50 ปี ทางด้านเศรษฐกิจ เจ้าของกิจการมีรายได้มากกว่า 50,000 บาทต่อเดือน จากการประกอบอาชีพแมงลอยอาหารเป็นหลัก มีเงินฝาก 20,000 บาทต่อเดือน มีรายจ่ายหลักในการประกอบอาชีพแมงลอยอาหาร คือ ค่าเช่าแมง ค่าสาธารณูปโภค ค่าจ้างคนงาน และค่าเช่าเก็บอุปกรณ์ มีรายจ่ายด้านที่อยู่อาศัย คือค่าน้ำค่าไฟ ประมาณ 7,500 บาทต่อเดือน

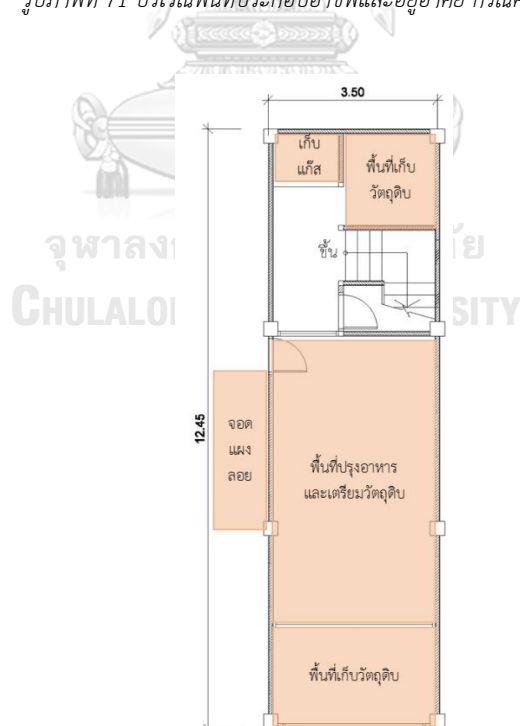
ทางด้านกระบวนการประกอบอาหาร เจ้าของกิจการมีดำเนินกิจการแมงลอยอาหาร 30 ปี ดำเนินกิจการแบบครอบครัวในกระบวนการซื้อ และการปรุง และว่าจ้างลูกจ้าง ในกระบวนการจัดเตรียม การขาย การซักล้าง และจัดเก็บซื้อวัตถุดิบโดยตลาดมาส่งช่วงเวลาก่อนการขาย ที่ตลาดมหานาค เนื่องจากวัตถุดิบสดและราคาถูก มีเตรียมวัตถุดิบและปรุงอาหารภายในที่พักอาศัยช่วงเวลาก่อนการขาย เนื่องจากมีพื้นที่ในที่พักอาศัยเพื่อกิจการโดยเฉพาะ ใช้รถเข็นแมงลอยเพื่อลำเลียงวัตถุดิบ ล้างอุปกรณ์และจัดเก็บอุปกรณ์บริเวณที่พักอาศัย

ทางด้านสภาพการอยู่อาศัยเจ้าของกิจการ มีที่ตั้งที่พักอาศัยอยู่บริเวณถนนเสือป่า มีลักษณะเป็นอาคารพาณิชย์ ขนาด 5 ชั้น เนื้อที่ประมาณ 200 ตารางเมตร เป็นบ้านที่ซื้อมาพร้อมกับสามี มีห้องนอนจำนวน 6 ห้อง มีผู้พักอาศัยจำนวน 7 คน คือ ครอบครัวและคนงาน เหตุผลของการเลือกที่พักอาศัยคืออยู่มานานแล้ว

ด้านการใช้พื้นที่ในการประกอบกิจการแผลงลอยอาหารภายในที่พักอาศัย เจ้าของกิจการมีการปรับปรุงพื้นที่ชั้น 1 ของอาคารเป็นพื้นที่ประกอบกิจการแผลงลอยโดยเฉพาะ และใช้พื้นที่ชั้น 2-5 เป็นที่อยู่อาศัย จากการสำรวจ ไม่มีปัญหาจากการประกอบอาชีพแผลงลอยอาหาร

รูปภาพที่ 71 บริเวณพื้นที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัย กรณีศึกษาที่ 20

รูปภาพที่ 72 ผังการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพ กรณีศึกษาที่ 20

21) สรุปรณศึกษา ร้านอาหารแผงลอย #21

ลักษณะประเภทอาหาร	:	ก๋วยเตี๋ยว
วันที่ทำการสำรวจ	:	2 ธันวาคม 2561
ผู้ทำการสัมภาษณ์	:	นายธนวิษั วรมงคลชัย
ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ	:	ผู้ประกอบการเพศหญิง อายุ 60 ปี
สถานที่อยู่อาศัย	:	เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร
ระยะเวลาประกอบอาชีพ	:	25 ปี
เวลาขาย	:	18:00-24:00

ทางด้านสังคม เจ้าของกิจการมีสถานภาพสมรสและมีบุตร การศึกษาระดับประถม พักอาศัยอยู่ในย่านเยาวราชจนถึงปัจจุบัน เป็นเวลา 50 ปี ทางด้านเศรษฐกิจ เจ้าของกิจการมีรายได้ มากกว่า 50,000 บาทต่อเดือน จากการประกอบอาชีพแผงลอยอาหารและขายของในตลาดสดเป็นหลัก มีเงินฝาก 10,000 บาทต่อเดือน มีรายจ่ายหลักในการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร คือ ค่าเช่าแผง ค่าสาธารณูปโภค ค่าจ้างคนงาน และค่าเช่าเก็บอุปกรณ์ มีรายจ่ายด้านที่อยู่อาศัย คือค่าน้ำค่าไฟ ประมาณ 17,500 บาทต่อเดือน

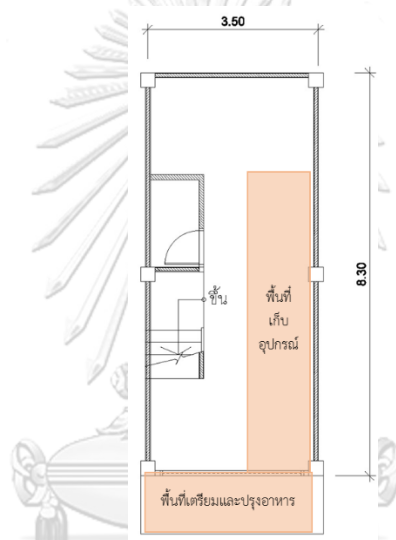
ทางด้านกระบวนการประกอบอาชีพ เจ้าของกิจการมีดำเนินกิจการแผงลอยอาหาร 25 ปี ดำเนินกิจการแบบครอบครัวในกระบวนการซื้อ การจัดเตรียม การปรุง และการขาย และว่าจ้างลูกจ้าง ในกระบวนการซักรีด และจัดเก็บ ซื่อวัตถุดิบด้วยตนเองช่วงเวลาก่อนการขาย ที่ตลาดเยาวราช เนื่องจากวัตถุดิบสดและราคาถูก มีเตรียมวัตถุดิบและปรุงอาหารภายในที่พักอาศัยช่วงเวลาก่อนการขาย เนื่องจากมีพื้นที่ในที่พักอาศัยเพื่อกิจการโดยเฉพาะ ใช้รถเข็นแผงลอยเพื่อลำเลียงวัตถุดิบ ล้างอุปกรณ์และจัดเก็บอุปกรณ์บริเวณที่แผงลอย

ทางด้านสภาพการอยู่อาศัยเจ้าของกิจการ มีที่ตั้งที่พักอาศัยอยู่บริเวณซอยเยาวราช 4 มีลักษณะเป็นอาคารพาณิชย์ ขนาด 3 ชั้น เนื้อที่ประมาณ 126 ตารางเมตร เป็นบ้านที่เช่ากับสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ มีห้องนอนจำนวน 3 ห้อง มีผู้พักอาศัยจำนวน 5 คน คือ ครอบครัว เหตุผลของการเลือกที่พำนักอาศัยคือ อยู่มานานแล้ว

ด้านการใช้พื้นที่ในการประกอบกิจการแผงลอยอาหารภายในที่พักอาศัย เจ้าของกิจการไม่มีการปรับปรุงอาคาร แต่ใช้พื้นที่ชั้น 1 ของอาคารเป็นพื้นที่ประกอบกิจการแผงลอยและขายของสดโดยเฉพาะ และใช้พื้นที่ชั้น 2-3 เป็นที่อยู่อาศัย จากการสำรวจ มีความคับแคบภายในที่พักอาศัยเนื่องจากมีพื้นที่น้อย

รูปภาพที่ 73 บริเวณพื้นที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัย กรณีศึกษาที่ 21

รูปภาพที่ 74 ผังการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพ กรณีศึกษาที่ 21

22) สรุปรณีศึกษา ร้านอาหารแผงลอย #22

ลักษณะประเภทอาหาร	:	ทะเล
วันที่ทำการสำรวจ	:	1 ธันวาคม 2561
ผู้ทำการสัมภาษณ์	:	นายณนธวัช วรมงคลชัย
ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ	:	ผู้ประกอบการเพศหญิง อายุ 70 ปี
สถานที่อยู่อาศัย	:	เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพมหานคร
ระยะเวลาประกอบอาชีพ	:	50 ปี
เวลาขาย	:	18:00-24:00

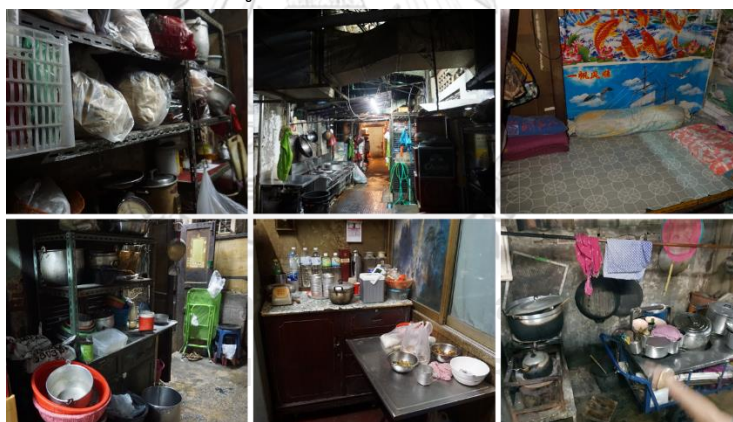
ทางด้านสังคม เจ้าของกิจการมีสถานภาพสมรสและมีบุตร มีการศึกษาระดับประถมศึกษาพักอาศัยอยู่ในย่านเยาวราชจนถึงปัจจุบัน เป็นเวลา 70 ปี ทางด้านเศรษฐกิจ เจ้าของกิจการมีรายได้ 20,000 – 30,000 บาทต่อเดือน จากการ

ประกอบอาชีพแผงลอยอาหารเป็นหลัก ไม่มีเงินฝาก มีรายจ่ายหลักในการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร คือ ค่าเช่าแผง ค่าสาธารณูปโภค ค่าจ้างคนงาน มีรายจ่ายด้านที่อยู่อาศัย คือค่าเช่าและค่าน้ำค่าไฟ ประมาณ 8,000 บาทต่อเดือน

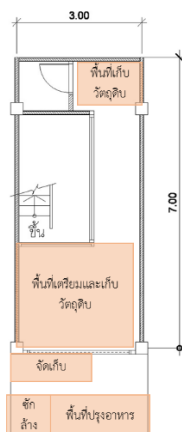
ทางด้านกระบวนการประกอบอาหาร เจ้าของกิจการมีดำเนินกิจการแผงลอยอาหาร 50 ปี ดำเนินกิจการแบบครอบครัวนับแต่กระบวนการซื้อ การจัดเตรียม การปรุง การขาย และว่าจ้างลูกจ้าง ในกระบวนการซักรีดและซักเก็บ ซั้ววัตถุดิบด้วยการให้ตลาดมาส่งช่วงเวลาก่อนการขาย ที่ตลาดทรงวาดและตลาดเยาวราช เนื่องจากสะดวกใกล้ที่พักอาศัย มีเตรียมวัตถุดิบและปรุงอาหารภายในที่พักอาศัยช่วงเวลาก่อนการขาย เนื่องจากมีพื้นที่ในการประกอบอาหารในที่พักอาศัย ใช้รถเข็นเพื่อลำเลียงวัตถุดิบ ล้างอุปกรณ์และเก็บอุปกรณ์บริเวณที่พักอาศัย

ทางด้านสภาพการอยู่อาศัยเจ้าของกิจการ มีที่ตั้งที่พักอาศัยอยู่บริเวณถนนเยาวราช มีลักษณะเป็นอาคารพาณิชย์ ขนาด 2 ชั้น เนื้อที่ประมาณ 56 ตารางเมตร เป็นบ้านที่เช่าจากทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ มีห้องนอนจำนวน 2 ห้อง มีผู้พักอาศัยจำนวน 3 คน คือ ครอบครัว เหตุผลของการเลือกที่พักอาศัยคือ ใกล้แหล่งขายวัตถุดิบ

ด้านการใช้พื้นที่ในการประกอบกิจการแผงลอยอาหารภายในที่พักอาศัย เจ้าของกิจการไม่มีการปรับปรุงอาคาร มีการเตรียมอาหารบริเวณภายในบริเวณชั้น 1 ซึ่งใช้ร่วมกับการนั่งเล่นและรับประทานอาหาร นอกจากนี้มีการกั้นห้องบริเวณชั้นที่ 1 สำหรับนอน โดยใช้พื้นที่หน้าอาคารเพื่อการปรุงอาหารและซักรีด ทั้งนี้เจ้าของกิจการใช้พื้นที่ชั้น 2 สำหรับนอน จากการสำรวจ มีปัญหาด้านคับแคบและสกปรกจากการปรุงอาหารในการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร และสภาพทรุดโทรมของอาคารที่เกิดจากการอยู่อาศัย

รูปภาพที่ 75 บริเวณพื้นที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัย กรณีศึกษาที่ 22

รูปภาพที่ 76 ผังการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพ กรณีศึกษาที่ 22

23) สรุปรณศึกษา ร้านอาหารแผงลอย #23

ลักษณะประเภทอาหาร	:	ก๋วยเตี๋ยว
วันที่ทำการสำรวจ	:	21 ธันวาคม 2561
ผู้ทำการสัมภาษณ์	:	นายธนวิษ วรรณคลชัย
ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ	:	ผู้ประกอบการเพศหญิง อายุ 40 ปี
สถานที่อยู่อาศัย	:	เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร
ระยะเวลาประกอบอาชีพ	:	38 ปี
เวลาขาย	:	18:00-24:00

ทางด้านสังคม เจ้าของกิจการมีสถานภาพโสด มีการศึกษาระดับ ปวส. พักอาศัยอยู่ในเขตป้อมปราบศัตรูพ่ายจนถึงปัจจุบัน เป็นเวลา 40 ปี ทางด้านเศรษฐกิจ เจ้าของกิจการมีรายได้มากกว่า 50,000 บาทต่อเดือน จากการประกอบอาชีพแผงลอยอาหารที่เยาวราชและที่พักอาศัยเป็นหลัก มีเงินฝาก 10,000 บาทต่อเดือน มีรายจ่ายหลักในการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร คือ ค่าเช่าแผง ค่าสาธารณูปโภค ค่าจ้างคนงาน ค่าเดินทางและค่าเช่าที่เก็บอุปกรณ์ มีรายจ่ายด้านที่อยู่อาศัย คือค่าเช่าและค่าน้ำค่าไฟ ประมาณ 5,000 บาทต่อเดือน

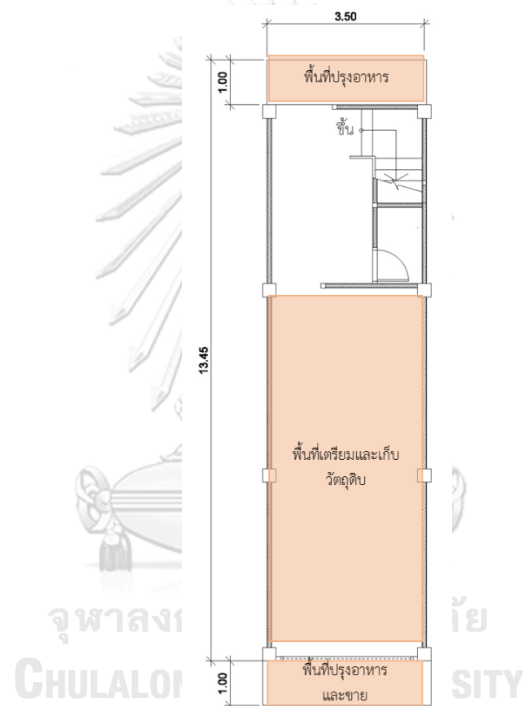
ทางด้านกระบวนการประกอบอาหาร เจ้าของกิจการมีดำเนินกิจการแผงลอยอาหาร 50 ปี ดำเนินกิจการแบบครอบครัวนับเฉพาะกระบวนการซื้อ และว่าจ้างลูกจ้าง ในกระบวนการจัดเตรียม การปรุง การขาย การซักล้างและจัดเก็บ ซึ่งวัตถุดิบด้วยการให้ตลาดมาส่งช่วงเวลาก่อนการขาย ที่ตลาดตลาดเยาวราช เนื่องจากสะดวกใกล้ที่พักอาศัย มีเตรียมวัตถุดิบและปรุงอาหารภายในที่พักอาศัยช่วงเวลาก่อนการขาย เนื่องจากมีพื้นที่ในการประกอบอาหารในที่พักอาศัย ใช้รถพาหนะรับจ้างเพื่อลำเลียงวัตถุดิบ ล้างอุปกรณ์ และเก็บอุปกรณ์บริเวณอาคารเช่าบริเวณแผงลอย

ทางด้านสภาพการอยู่อาศัยเจ้าของกิจการ มีที่ตั้งที่พักอาศัยอยู่บริเวณถนนแมนศรี มีลักษณะเป็นอาคารพาณิชย์ ขนาด 2 ชั้นครึ่ง เนื้อที่ประมาณ 72 ตารางเมตร เป็นบ้านของพ่อแม่ มีห้องนอนจำนวน 3 ห้อง มีผู้พักอาศัยจำนวน 3 คน คือ ครอบครัว เหตุผลของการเลือกที่พักอาศัยคืออยู่มานานแล้ว

ด้านการใช้พื้นที่ในการประกอบกิจการแผงลอยอาหารภายในที่พักอาศัย เจ้าของกิจการไม่มีการปรับปรุงอาคาร มีการเตรียมอาหารบริเวณภายในบริเวณชั้น 1 ซึ่งใช้ร่วมกับการนั่งเล่นและรับประทานอาหาร โดยใช้พื้นที่หลังอาคารเพื่อการปรุงอาหารโดยเฉพาะ และใช้พื้นที่หน้าอาคารเป็นจุดขายอีกแห่งหนึ่ง นอกเหนือจากเยาวราช ทั้งนี้เจ้าของกิจการใช้พื้นที่ชั้น 2 สำหรับนอน จากการสำรวจ มีปัญหาด้านคับแคบสกปรก และสภาพทรุดโทรมจากการประกอบอาหารในการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร

รูปภาพที่ 77 บริเวณพื้นที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัย กรณีศึกษาที่ 23

รูปภาพที่ 78 ผังการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพ กรณีศึกษาที่ 23

24) สรุปรณีศึกษา ร้านอาหารแมงลอย #24

ลักษณะประเภทอาหาร	:	ขนมหวาน
วันที่ทำการสำรวจ	:	18 ธันวาคม 2561
ผู้ทำการสัมภาษณ์	:	นายธนรัช วรรณกุลชัย
ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ	:	ผู้ประกอบการเพศชาย อายุ 51 ปี
สถานที่อยู่อาศัย	:	อำเภอบางกรวย นนทบุรี
ระยะเวลาประกอบอาชีพ	:	20 ปี
เวลาขาย	:	18:00-24:00

ทางด้านสังคม เจ้าของกิจการมีสถานภาพแต่งงานและมีบุตร การศึกษาระดับปวช. มีภูมิลำเนาเดิม อยู่เขตบางกอกน้อย และย้ายมาซื้อที่พักอาศัยในอำเภอบางกรวย เป็นเวลา 5 ปี ทางด้านเศรษฐกิจ เจ้าของกิจการมีรายได้ 40,000 – 50,000 บาทต่อเดือน จากการประกอบอาชีพแผงลอยอาหารเป็นหลัก ไม่มีเงินออม มีรายจ่ายหลักในการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร คือ ค่าเช่าแผง ค่าสาธารณูปโภค ค่าเดินทาง ค่าจ้างคนงาน ค่าเช่าที่เก็บอุปกรณ์ มีรายจ่ายด้านที่อยู่อาศัย คือค่าผ่อนบ้านและค่าน้ำค่าไฟ ประมาณ 30,000 บาทต่อเดือน

ทางด้านกระบวนการประกอบอาหาร เจ้าของกิจการมีดำเนินกิจการแผงลอยอาหาร 20 ปี ดำเนินกิจการแบบครอบครัว นับแต่กระบวนการซื้อ การจัดเตรียม การปรุง การขาย และว่าจ้างลูกจ้าง ในกระบวนการซักรีดและจัดเก็บ ซั้ววัตถุดิบด้วยตนเองช่วงเวลาก่อนการขาย ที่ตลาดบางกอกน้อย เนื่องจากใกล้ที่พักอาศัย มีเตรียมวัตถุดิบภายในที่พักอาศัยช่วงเวลาก่อนการขาย เนื่องจากมีพื้นที่ในการประกอบอาหารภายในที่พักอาศัย การปรุงอาหารบริเวณแผงลอย ใช้รถยนต์ส่วนบุคคลเพื่อลำเลียงวัตถุดิบมาบริเวณขาย ล้างอุปกรณ์และจัดเก็บบริเวณแผง

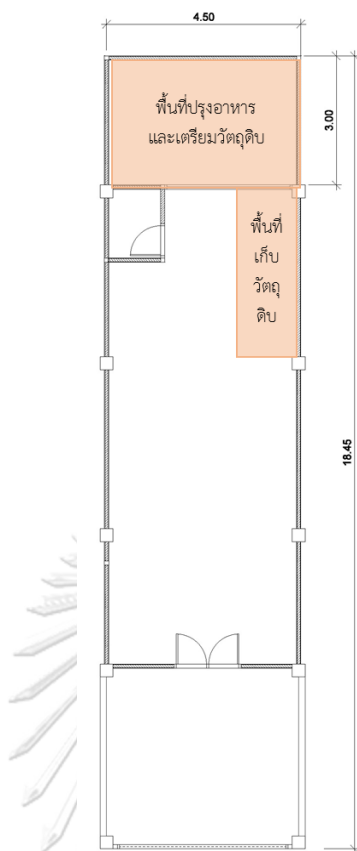
ทางด้านสภาพการอยู่อาศัยเจ้าของกิจการ มีที่ตั้งที่พักอาศัยอยู่บริเวณบางกรวย มีลักษณะเป็นทาวน์เฮาส์ ขนาด 3 ชั้น เนื้อที่ประมาณ 180 ตารางเมตร เป็นบ้านที่ซื้อด้วยตนเอง มีห้องนอนจำนวน 4 ห้อง มีผู้พักอาศัยจำนวน 5 คน คือ ครอบครัว เหตุผลของการเลือกที่พักอาศัยคือ ราคาที่ดินไม่แพง

ด้านการใช้พื้นที่ในการประกอบกิจการแผงลอยอาหารภายในที่พักอาศัย เจ้าของกิจการมีการปรับปรุงด้านการระบายอากาศและอุปกรณ์ในการปรุงอาหารบริเวณพื้นที่หลังอาคารเพื่อกิจการแผงลอยโดยเฉพาะ โดยมีการแบ่งแยกส่วนประกอบอาชีพแผงลอยและอยู่อาศัยอย่างชัดเจน จากการสำรวจ ไม่มีปัญหาในการอยู่อาศัยจากการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร ทั้งนี้เจ้าของกิจการใช้พื้นที่อยู่อาศัยบริเวณที่ชั้น 1 สำหรับนั่งเล่นและรับประทานอาหาร ส่วนชั้น 2 ใช้สำหรับนอน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปภาพที่ 79 บริเวณพื้นที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัย กรณีศึกษาที่ 24

รูปภาพที่ 80 ผังการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพ ครัวนักศึกษาที่ 24

25) สรุปรณศึกษา ร้านอาหารแมงลอย #25

ลักษณะประเภทอาหาร	:	ขนมหวาน
วันที่ทำการสำรวจ	:	10 ธันวาคม 2561
ผู้ทำการสัมภาษณ์	:	นายธนวิช วรมงคลชัย
ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ	:	ผู้ประกอบการเพศชาย อายุ 38 ปี
สถานที่อยู่อาศัย	:	เขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร
ระยะเวลาประกอบอาชีพ	:	30 ปี
เวลาขาย	:	18:00-24:00

ทางด้านสังคม เจ้าของกิจการมีสถานภาพโสด การศึกษาระดับปริญญาตรี พักอาศัยอยู่ในเขตปทุมวันจนถึงปัจจุบัน เป็นเวลา 38 ปีทางด้านเศรษฐกิจ เจ้าของกิจการมีรายได้ มากกว่า 50,000 บาทต่อเดือน จากการประกอบอาชีพแมงลอยอาหารเป็นหลัก มีเงินฝาก 30,000 บาทต่อเดือน มีรายจ่ายหลักในการประกอบอาชีพแมงลอยอาหาร คือ ค่าเช่าแผง ค่าสาธารณูปโภค ค่าเดินทาง ค่าจ้างคนงาน และค่าเช่าเก็บอุปกรณ์ มีรายจ่ายด้านที่อยู่อาศัย คือค่าเช่าและค่าน้ำ ค่าไฟ ประมาณ 20,000 บาทต่อเดือน

ทางด้านกระบวนการประกอบอาหาร เจ้าของกิจการมีดำเนินกิจการแมงลอยอาหาร 30 ปี ดำเนินกิจการแบบครอบครัวในกระบวนการซื้อ และการปรุง และว่าจ้างลูกจ้าง ในกระบวนการจัดเตรียม การขาย การซักร้าง และจัดเก็บ

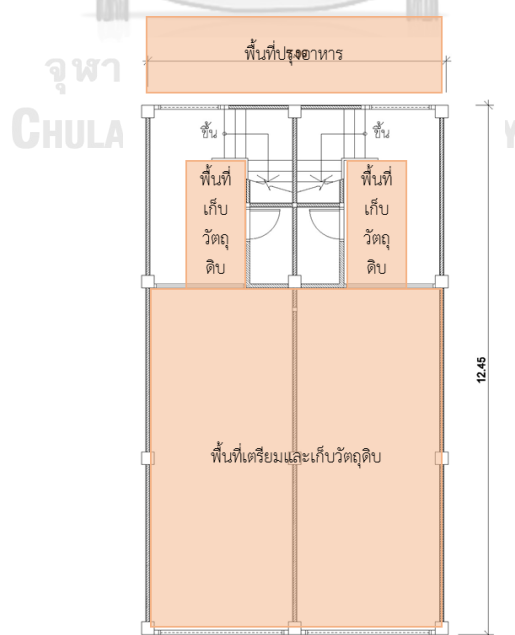
ซื้อวัตถุดิบโดยตลาดมาส่งช่วงเวลาก่อนการขาย ที่ตลาดทรงวาด เนื่องจากเป็นแหล่งขนมหวานจีน มีเตรียมวัตถุดิบและปรุงอาหารภายในที่พักอาศัยช่วงเวลาก่อนการขาย เนื่องจากมีพื้นที่ในที่พักอาศัยเพื่อกิจการโดยเฉพาะ ใช้รถยนต์ส่วนบุคคลเพื่อลำเลียงวัตถุดิบ ล้างอุปกรณ์และจัดเก็บอุปกรณ์บริเวณแผงลอย

ทางด้านสภาพการอยู่อาศัยเจ้าของกิจการ มีที่ตั้งที่พักอาศัยอยู่บริเวณถนนบรรทัดทอง มีลักษณะเป็นอาคารพาณิชย์ ขนาด 3 ชั้น จำนวน 2 อาคาร เนื้อที่ประมาณ 336 ตารางเมตร เป็นบ้านที่เช่ากับหน่วยงานเอกชน มีห้องนอนจำนวน 4 ห้อง มีผู้พักอาศัยจำนวน 3 คน คือ ครอบครัว เหตุผลของการเลือกที่พักอาศัยคือใกล้แหล่งงาน

ด้านการใช้พื้นที่ในการประกอบกิจการแผงลอยอาหารภายในที่พักอาศัย เจ้าของกิจการมีการปรับปรุงพื้นที่ชั้น 1 ของอาคารเป็นพื้นที่ประกอบกิจการแผงลอยโดยเฉพาะ และใช้พื้นที่ชั้น 2-3 เป็นที่อยู่อาศัย จากการสำรวจ ไม่มีปัญหาจากการประกอบอาชีพแผงลอยอาหาร

รูปภาพที่ 81 บริเวณพื้นที่ประกอบอาชีพและอยู่อาศัย กรณีศึกษาที่ 25

รูปภาพที่ 82 ผังการใช้พื้นที่ประกอบอาชีพ กรณีศึกษาที่ 25

บรรณานุกรม

- Alonso, W. (1964). **Location and land use: Toward a general theory of land rent.** In. Honolulu-East: West Center Press.
- Amin, A. T. M. N. (1989). **Labour administration for urban information sector.** Bangkok: Asian Institute of Technology, 45-49.
- Berry, B. J. L. H., Frank E., (1970). **Geography Perspectives on urban System.** BLT Bangkok. (2017). กรุงเทพฯ เมืองสวรรค์แห่งสตรีทฟู้ด. Retrieved from http://www.bltbangkok.com/CoverStory/กรุงเทพฯ_เมืองสวรรค์แห่งสตรีทฟู้ด
- Burgess, E. W. (1923). **The growth of the city : In the city.** In R. E. P. a. E. W. Burgess (Ed.), (pp. 29). Chicago, Illinois: University of Chicago Press.
- Carter, H. (1975). **The study of urban geography.** London: Arnold Heinemann.
- Cervero, R. (1989). **Jobs-housing balancing and regional mobility.** *Journal of the American Planning Association*, 55(2), Pages 136-150.
- Ezeadichie, N. (2012). **Home-Based Enterprises in Urban Space: Obligation for Strategic Planning.** *Berkeley Planning Journal*, 25.
- Goldberg, M. A. (1970). **An economic model of intrametropolitan industrial location.** *Journal of Regional Science*, vol:10(iss:1), pg:75 -79.
- Goodall, B. (1972). **The economic of urban areas:** Oxford: Pressman Press.
- Griffin Shea. (2016). **Best 23 cities for street food from Miami to Tokyo.** Retrieved from <https://edition.cnn.com/travel/article/best-cities-street-food/index.html>
- Hamilton, W. H. (1918). **The place of value theory in economics: II.** *Journal of Political Economy*, 26, pp. 375-407.
- Hirsch, W. Z. (1975). **Urban economics analysis.** New York: McGraw-Hill.
- International Labour Organization (ILO). (2014). **Transitioning from the informal to the formal economy.** Paper presented at the International Labour Conference, Geneva.
- Lane Council of Government. (2000). **Examining the public sector role in regional distribution of job and housing.** Retrieved from www.region2020.org/pdf/meetings/jobhouse2.pdf.

- Lean, W., & Goodall, B. (1966). **Aspects of land economics**. In (pp. 199-200). London: The Estates Gazette Limited.
- Lowdon, W. J. (1961). *Transportation and urban land*. Washington, DC: Resources for the Future.
- Madelyn, & Ned, L. (1992). *Regional growth local reaction: The enactment and effects of local growth control and management measures in California*: Lincoln Institute of Land Policy.
- Moriarty, B. M. (1975). **The American City**. In *THE STUDY OF URBAN GEOGRAPHY*.
- Needham, B. (1977). **How Cities Works**. In (pp. 103). London: Pergamon press.
- Peng, Z. (1997). **The jobs-housing balance and urban commuting**. *Urban Studies*, 34(8), 1215-1235. Retrieved from <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1080/0042098975600>.
doi:10.1080/0042098975600
- Ramanos, M. C. (1978). **Residential spatial structure**. In. Canada: Mass ; Lexington book.
- Ratanawaraha, A. (1997). *Do green belts create job-housing balance?* (Master's degree), University of Cambridge,
- Region 2020. (2000). **Smart growth definition, principles, and designations**. Retrieved from <http://www.sandiego.org/region2020/smartgrowth.pdf>
- Richard, F. M. (1969). **Cities and housing**. In (pp. 11). Chicago: The University of Chicago Press.
- Richardson, H. W. (1978). *Regional and urban economics*. London: Pitman.
- Schut, M. (2016). **Sustainable intensification of agricultural systems in the Central African Highlands: The need for institutional innovation**. *Agricultural Systems*, 145, 165-176.
- Sereerat, S. (2014). *Roles and spatial-temporal identities of street vending in contemporary urban contexts case studies from Bangkok*. (Doctorial), The University of Tokyo,
- Strassmann, P. W. (1987). **Home-based enterprises in cities of developing countries**. *Economic Development and Cultural Change*, Vol. 36.
- Vickerman, R. W. (1984). **Urban and regional change, migration and commuting —**

the dynamics of workplace, residence and transport choice. *SAGE Journals*, 21(1), page(s): 15-29.

William, H. C. (1973). *Handbook on urban planning*. Canada: Van Nostrand Reinhold.

Yasmeen & Gisele, & Nirathron, N. (2014). *Vending in public space: The case of*

Bangkok. WIEGO Policy Brief (Urban Policies) No. 16 - 2017 update, below.

กองนโยบายและแผนงาน สำนักผังเมือง. (2555). ทาบเร่ - แผงลอย ในกรุงเทพมหานคร ปีพ.ศ. 2555.

Retrieved from กรุงเทพมหานคร:

การเคหะแห่งชาติ. (2547). รายงานกำหนดรายการมาตรฐานที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อมของการเคหะแห่งชาติ.

Retrieved from กรุงเทพมหานคร:ม.ป.ท.:

ชลิตภากร วีรพลิน และอรุณี บุญประเสริฐ. (2525). ศึกษาการกระจายที่อยู่อาศัยของผู้มีรายได้น้อยใน

กรุงเทพมหานคร. Paper presented at the รายงานการวิจัย โครงการศึกษาเพื่อกำหนดแนวทาง

พัฒนากรุงเทพมหานครและปริมณฑลในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับที่ 5.

ธานี ชัยวัฒน์. (2557). เศรษฐกิจนอกระบบ: อะไร ทำไม อย่างไร. Paper presented at the การสัมมนา

ทางเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นฤมล นิราทร. (2557). การจัดการการค้าทาบเร่แผงลอยในกรุงเทพมหานคร : ข้อเสนอแนะและข้อเสนอแนะ.

Paper presented at the อภิวัตน์การเรียนรู้ ...สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย, อาคารอิมแพคฟอรั่ม เมืองทองธานี.

ประจักษ์ ศกุนตะลักษณ์. (2531). เศรษฐศาสตร์เมืองกรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปิยาณีย์ วิธูรวานิชย์. (2548). ปัจจัยที่อิทธิพลต่อรูปแบบการตัดสินใจเข้าสู่อาชีพทาบเร่แผงลอย กรณีศึกษา

ถนนสีลม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ), จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย,

ผศ. ประสงค์ เอี่ยมอนันต์ (2538). ที่อยู่อาศัย : ปัจจัย 4 ของมนุษย์. Paper presented at the การ

ประกวดแบบบ้าน.

พนิดา สงวนเสรีวานิช. (2560). “เยาวราช 2017” บนความเปลี่ยนแปลง. Retrieved from

https://www.matichon.co.th/prachachuen/news_442809

มานพ พงศทัต. (2527). รูปแบบการใช้ที่ดิน ระบบและโครงสร้างการสัญจรของกรุงเทพมหานคร :การพัฒนา

และแนวโน้มอนาคต. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยสภาพแวดล้อมจุฬา.

ยงวุฒิ เสาวฤทธิ์. (2018). Thai Street Food 4.0 ฝันให้ไกล ไปได้ถึง. Retrieved from

<https://www.prachachat.net/economy/news-108211>

วิมลสิทธิ์ หรยางกูร. (2537). พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม : มูลฐานทางพฤติกรรมเพื่อการออกแบบและ

วางแผน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เวสพล ตรีธาราทิพย์. (2559). โครงข่ายกิจกรรมของแผงลอยอาหาร กรณีศึกษาย่านเยาวราช. (วิทยานิพนธ์

- ปริญญามหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย,
 สมาคมผู้สื่อข่าวไทยจีน. (2560). ลุย Street Food เขาวราช ยกระดับมาตรฐานดึงดูดนักท่องเที่ยว.
 Retrieved from [http://www.tcjapress.com/2017/05/06/ลุย Street Food เขาวราช
 ยกระดับมาตรฐานดึงดูดนักท่องเที่ยว](http://www.tcjapress.com/2017/05/06/ลุย-Street-Food-เขาวราช-ยกระดับมาตรฐานดึงดูดนักท่องเที่ยว)
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2545). คำจำกัดความโครงการ: ประเภทที่อยู่อาศัย.
- สำนักข่าวทีเอ็นเอ็น. (2560). เดินหน้า! กทม.จัดระเบียบสตรีทฟู้ด "เขาวราช-ข้าวสาร. Retrieved from
[https://today.line.me/th/pc/article/เดินหน้า! กทม.จัดระเบียบสตรีทฟู้ด "เขาวราช-ข้าวสาร](https://today.line.me/th/pc/article/เดินหน้า!-กทม.-จัดระเบียบสตรีทฟู้ด-เขาวราช-ข้าวสาร)
- สำนักงานเทศกิจ. (2559). จำนวนผู้ค้าหาบเร่ - แผงลอยของกรุงเทพมหานคร Retrieved from
[http://www.bangkok.go.th/citylaw/page/sub/4043/จำนวนผู้ค้าหาบเร่ - แผงลอย ของ
 กรุงเทพมหานคร](http://www.bangkok.go.th/citylaw/page/sub/4043/จำนวนผู้ค้าหาบเร่-แผงลอย-ของ-กรุงเทพมหานคร)
- สุจิตรา จิระวาณิชกุล. (2556). พฤติกรรมและสภาพการอยู่อาศัยของผู้สูงอายุในอาคารชุดที่ออกแบบเพื่อ
 ผู้สูงอายุ กรณีศึกษา สวางคนิเวศ จ.สมุทรปราการ. (เคหพัฒนาศาสตรมหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย,
- อัญชลี เงินโพธิ์. (2555). ความเชื่อมโยงระหว่างอาชีพกับแหล่งที่อยู่อาศัยในชุมชนบนพื้นที่สำนักงานทรัพย์สิน
 ส่วนพระมหากษัตริย์: กรณีศึกษาชุมชนรุ่งมณีพัฒนาเขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์
 ปริญญามหาบัณฑิต), จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย,

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นนธวัช วรมงคลชัย
วัน เดือน ปี เกิด	1 กุมภาพันธ์ 2524
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	พศ. 2543-2549 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต สาขาสถาปัตยกรรมหลัก คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ พศ.2553-2555 สำเร็จการศึกษาระดับอนุปริญญา สาขาวิชาเทคโนโลยีการก่อสร้าง คณะเทคโนโลยี Houston Community College, สหรัฐอเมริกา พศ. 2560-2561 เข้ารับการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาเทคโนโลยีการก่อสร้าง คณะเทคโนโลยีการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการก่อสร้าง มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
ที่อยู่ปัจจุบัน	257/49 ถนนพุทธบูชา แขวงบางมด เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร
ผลงานตีพิมพ์	“สภาพการอยู่อาศัยของผู้ค้าแผงลอยอาหารในย่านเยาวราช” วารสารวิชาการสาระ ศาสตร์, ฉบับที่ 2/2562. ตีพิมพ์ในวารสารอิเล็กทรอนิกส์ วันที่ 19 กรกฎาคม 2562
รางวัลที่ได้รับ	ได้รับทุนเกรดเฉลี่ยสูงสุดชั้นปี ประจำปีภาคการศึกษาปลายปีการศึกษา 2561 จาก หลักสูตรเทคโนโลยีการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการก่อสร้าง มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ